Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului, Rusia făcătorul de minuni (1629-1709)

(28 octombrie şi 21 septembrie)

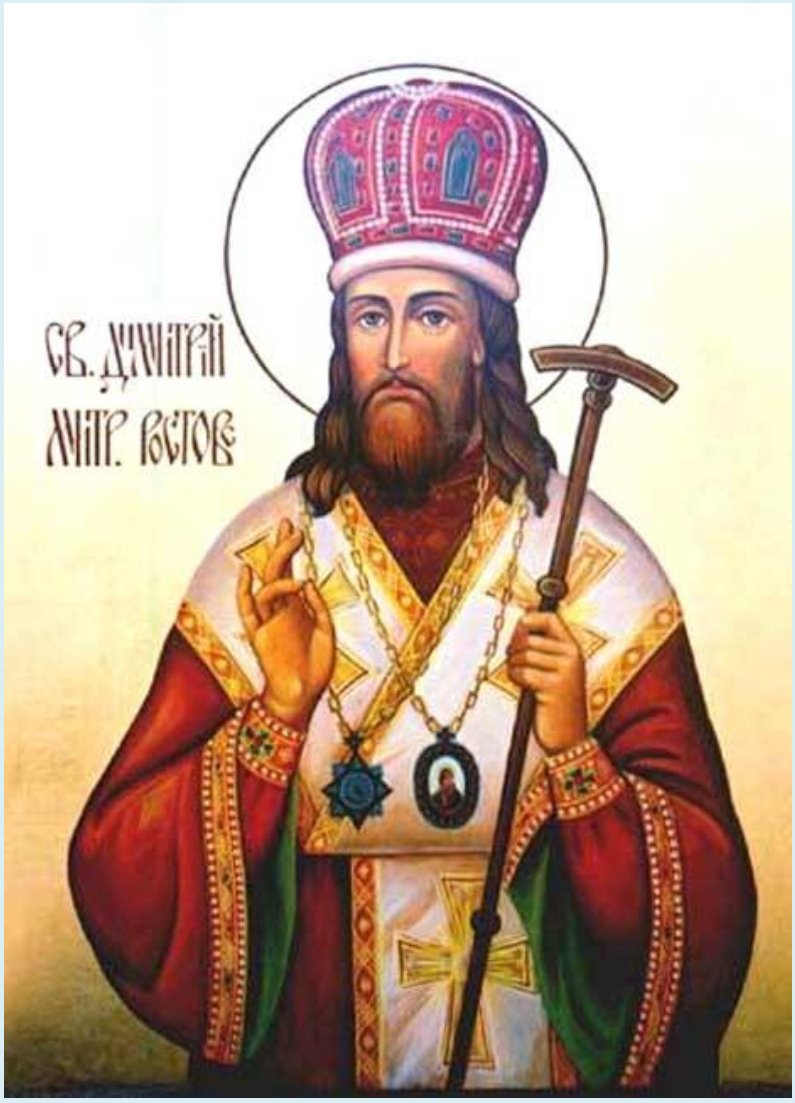

Sfântul ierarh Dimitrie, mitropolitul Rostovului (n.11 decembrie 1651, Makariv, Ucraina † 28 octombrie 1709, Rostov, Rusia) este prăznuit pe 21 septembrie /4 octombrie (pomenirea aflării moaştelor sfântului în anul 1752) şi pe 28 octombrie/10 noiembrie (mutarea la Domnul) şi pe 23 mai (Soborul tuturor Sfinţilor din Rostov).

Index

Slujba cinstitelor moaşte ale Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului 4
Acatistul Sfântului Demetriu, mitropolitul din Rostov 22
Rugăciune către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului 32

Vieţile Sfinţilor - Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului, făcătorul de minuni 34
28 octombrie: Sfântul ierarh Dimitrie, mitropolitul Rostovului, Rusia 63
Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului Dimitrie, episcopul Rostovului 66
Descoperirea moaștelor Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului 68
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Mărgăritare duhovniceşti 71
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Iubirea noastră pentru păcat 72
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Frica de Dumnezeu împiedică păcatul 74
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Adevărata pocăinţă 76
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Se poate preschimba păcătosul în sfânt?. 81
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Despre aceea că în această vale a plângerii pururi trebuie să ne pocăim şi să plângem pentru păcatele noastre 87
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Despre aceea că nu se cuvine să ne lăsăm stăpâniţi de iubirea de arginţi, ci să ne punem nădejdea noastră doar în Unul Dumnezeu 91
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Nu te mânia 94
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Învăţătură despre gândurile cele hulitoare 97
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Moartea şi folosul pomenirii ei..... 99
Sfântul Dimitrie al Rostovului – Sfaturi înţelepte despre moarte 102
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Omilie despre flori 107
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Împlinirea dorinţelor..... 109
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul 1 - Cum că cea dintâi pricină a căderii lui Adam a fost lipsa de judecată şi desăvârşita necunoaştere de sine 112
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul II - Cum că se cuvine a lucra cu judecată şi a păzi poruncile 115
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul III - Cum că cel ce nu-şi cultivă cugetul şi nu-l curăţeşte nu poate avea cugetul cel drept şi adevărat 118
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul IV - Cum că în lucrarea duhovnicească atât se cuvine a se osteni şi a se nevoi cineva, până când va ajunge la luminarea minţii 121
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul V - Cum că în toate se cuvine a urma judecata şi cumpătarea, şi nu trupul cel dobitocesc 124
Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul XII - Cum că nu se cuvine a ne alipi inima de lucrurile de acum şi a căuta

odihnă şi mângâiere în desfătările pământeşti, ci să le căutăm doar în Unul Domnul Dumnezeu 126
Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Învierea lui Hristos, al celui între Sfinţi 130
Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Bunavestirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi în Lunea cea luminată a Învierii lui Hristos (Kirio-Paşti) 136
Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la praznicul Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria 146
Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Duminica după Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci 152
Cugetare dureroasă la mulţimea Patimilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos 162
O pravilă de rugăciune către Maica Domnului ! 185
Închinare către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu - Din lucrările Sfântului Dimitrie al Rostovului 192
Sfântul Dimitrie al Rostovului - Rugăciune înainte de Sfânta Împărtăşanie 195
Rugăciunea Sfântului Dimitrie al Rostovului pentru cei care vor să pună început bun de mântuire 197
La pomenirea Sfântului Dimitrie de Rostov: 300 de ani de la naşterea la cer a Sfântului Dimitrie al Rostovului (1709 – 2009) 204
Soborul Sfinților din Rostov și Yaroslav 211
Jurnal de pelerinaj: Rostov - Sfântul Dimitrie de Rostov şi Sfântul Avramie 213
Cărţi ale Sfântului Dimitrie al Rostovului în limba română 222
Sfântul Dimitrie şi Bătrânul înţelept 226
Icoane 229

Slujba cinstitelor moaşte ale Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului

(21 septembrie/4 octombrie; 28 octombrie/10 noiembrie)

Tipărită cu binecuvântarea prea sfinţitului Nicodim, episcop de Edineţ şi Briceni

© Seminarul Teologic Liceal de fete „Sfânta cuvioasă muceniţă Elisabeta” Edineţ

La Vecernie

După obişnuitul psalm, se cântă: Fericit bărbatul..., starea întâi. La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 8, ale praznicului 4 şi ale ierarhului 4, glasul al 6-lea:

Podobie: Toată nădejdea punându-şi...

Cu totul din tinereţile tale te-ai dat pe sine-ţi spre căutarea înţelepciunii şi frica lui Dumnezeu, pe care aflând-o, nu în pământ ca sluga cea leneşă ai ascuns darul, ci făcând şi învăţând talantul cel dat ţie, prin iubirea de osteneli, însutit l-ai înmulţit. Şi te-ai făcut mare neguţător, scoţând la lumină vechi şi noi, şi descoperind adâncimea înţelegerii dumnezeieştilor Scripturi, bună neguţătorie a face şi pe noi învăţându-ne. Drept aceea, bună şi credincioasă slugă a lui Dumnezeu, Dimitrie, pentru atâtea vistierii care ne-ai descoperit nouă, ai intrat acum întru bucuria Domnului tău.

Toată mintea ţi-ai robit întru ascultarea credinţei, ca să o înfrumuseţezi pe ea cu fapte bune, de unde şi iscusit lucrător al viei lui Hristos te-ai arătat. Toată viţa cea neroditoare, cu frica lui Dumnezeu tăind-o, şi pe cea roditoare săpând-o şi curăţind-o, ca mai multă roadă să aducă, pe dinafară îngrădind-o cu dogmele bisericeşti, iar pe dinăuntru întărind-o cu turnul dreptei credinţe, aşa mult ostenindu-te, bine o ai lucrat cu învăţăturile tale. Cu aceleaşi şi acum, Sfinte, iubitorule de osteneli Dimitrie, cercetează via ta pe care o a sădit Dreapta Celui Preaînalt, ca pururea să aducă struguri: rodul mântuirii.

Tot fără de întoarcere cu nădejdea te-ai aruncat spre Dumnezeu şi, înotând prin noianul lumii acesteia, nu te-ai afundat cu tulburările ei, fericite, nici cu ispitele şi smintelile ei cele înviforătoare te-ai rănit. Ci pururea, cu bună linişte fiind îndreptat, ai ajuns la limanul cel fără tulburare. Şi începând dumnezeiasca corabie a lui Hristos a o ocârmui, către înotarea cea fără de necaz o ai îndreptat şi pe vânturile cele suflătoare de eresuri le-ai prefăcut întru nimic, şi cu cârma dreptelor tale învăţături o ai întărit pe ea. Pentru care mântuindu-ne noi, cerem de la Dumnezeu, ca şi de acum înainte, toate furtunile potrivnice ale eresurilor să se aline cu rugăciunile tale.

Cu totul te-ai lipit cu dragostea către Dumnezeu şi către aproapele. Că păstorească grijă primind asupră-ţi pentru turma ta, cu sufletul te-ai ostenit întru gândirea de Dumnezeu şi întru învăţătură, iar cu trupul, întru slujire celor ce cereau de la tine ajutor. Pe cei slabi întru credinţă întărându-i, pe cei ce boleau cu sufletul, prin pocăinţă vindecându-i, pe cei sfărâmaţi cu ştiinţa, cu tare nădejde legându-i, şi pe cei pierduţi cu eresurile către blagocestie povăţuindu-i. Pentru aceea, o, bunule al nostru păstor, ierarhe Dimitrie, roagă-te pentru turma ta Începătorului păstoriei Hristos Dumnezeu, ca Însuşi să o pască pe ea într-o cugetare a dragostei şi a dreptei credinţe.

Slavă..., glasul al 6-lea

Părinte ierarhe Dimitrie, tu, făcându-te dascăl Mântuitorului, cu cuvintele şi cu faptele, şi cu scrisorile tale, ne-ai învăţat pe noi, şi ne-ai povăţuit către lumina poruncilor lui Hristos, pentru aceasta, şi mutându-te către Iisus, de Carele ai dorit, nu ne-ai lăsat pe noi săraci, ci ne-ai cercetat prin arătarea cinstitelor tale moaşte, cele izvorâtoare de vindecări. Drept aceea, ne rugăm ţie, Sfinte Dimitrie, sârguieşte-te a ne arăta vrednici şi cereştilor locaşuri, ca însuţi, întru arătarea lui Hristos bucurându-te, să strigi către Dânsul: „Iată eu şi pruncii pe care mi i-ai dat, Dumnezeule!” Şi noi iarăşi să strigăm: „Acesta este, Doamne, povăţuitorul mântuirii noastre şi doritul părinte, pe care l-ai dat nouă doctor sufletelor noastre. Cu care învredniceşte-ne şi pe noi, Stăpâne, să locuim în locaşurile Tale cele pururea luminătoare şi să Te mărim pe Tine împreună cu Cel fără de început al Tău Părinte şi cu Duhul Tău cel Sfânt!”

Şi acum..., a praznicului

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei

Paremiile

De la Pilde, citire:

(versete alese din diferite capitole)

Pomenirea dreptului cu laude şi binecuvântarea Domnului pe capul lui. Fericit este omul care a aflat înţelepciunea şi muritorul care ştie priceperea. Că mai bună este neguţătoria acesteia decât vistieriile aurului şi argintului, şi mai scumpă decât pietrele cele de mult preţ, şi tot ce este scump nu este vrednic de ea. Pentru că lungimea de zile şi anii vieţii sunt în dreapta ei şi în stânga ei - bogăţie şi mărire. Că din gura ei iese dreptatea, legea şi mila pe limbă le poartă. Deci, ascultaţi-mă pe mine, fiilor, că lucru de cinste vă spun şi fericit este omul care va păzi căile mele. Că ieşirile mele sunt ieşiri de viaţă şi se găteşte vrerea de la Domnul. Pentru aceasta, vă rog pe voi şi pun înainte glasul meu fiilor oamenilor. Că eu, înţelepciu- nea am tocmit sfatul şi gândul eu l-am chemat. Al meu este sfatul şi întărirea, a mea este priceperea, şi a mea este tăria. Eu pe cei ce mă iubesc pe mine, îi iubesc, şi cei ce mă caută vor afla har, înţelegeţi dar cei fără de răutate chibzuiala şi cei neînvăţaţi lipiţi-vă inima. Ascultaţi-mă pe mine iarăşi, că lucruri de cinste vă spun. Şi voi scoate cele drepte din buzele mele, că grumazul meu se va învăţa cu adevărul. Şi urâte sunt înaintea mea buzele mincinoase. Cu dreptate sunt toate graiurile gurii mele, nimic nu este strâmb nici răzvrătit în ele. Toate sunt drepte pentru cei ce înţeleg şi netede sunt toate pentru cei ce află cunoştinţa. Că vă învăţ pe voi adevărul, ca să fie în Domnul nădejdea voastră şi să vă umpleţi de Duh.

De la Înţelepciunea lui Solomon, citire:

(versete alese din diferite capitole)

Gura dreptului izvorăşte înţelepciune şi buzele oamenilor înţelepţi ştiu darul cel bun. Gura înţelepţilor se învaţă şi dreptatea îi mântuieşte pe ei din moarte. Sfârşindu-se omul drept, nu-i piere nădejdea. Căci fiul drept se naşte spre viaţă şi în bunătăţile sale, va culege roada dreptăţii. Lumina dreptţilor este de-a

pururea, şi de la Domnul vor afla har şi mărire. Limba înţelepţilor ştie cele bune şi în inima lor odihneşte înţelepciunea. Domnul iubeşte inimile cele cuvioase şi la El sunt bine-primiţi toţi cei fără prihană în cale. Înţelepciunea Domnului luminează faţa celui priceput, că ea soseşte la cei ce o doresc mai înainte ca aceştia să o fi cunoscut pe ea. Cel ce vine la dânsa nu va osteni şi cel ce priveghează pentru ea curând va fi fără de grijă. Că ea însăşi umblă şi caută împrejur pe cei vrednici de ea, şi se arată lor cu bună plăcere, căci pe înţelepciune nu o biruieşte niciodată răutatea. Pentru acesta, am fost eu iubitor al frumuseţii ei. Şi am iubit-o, şi am căutat-o pe ea din tinereţile mele. Şi am căutat-o ca să o aduc mie mireasă. Ca pe Stăpânul tuturor am iubit-o, pentru că ea învaţă în taină ştiinţa lui Dumnezeu şi cunoaşte lucrurile Lui. Ostenelile ei sunt bunătăţi şi ea învaţă curăţia, mintea, dreptatea şi bogăţia, iar în viaţa oamenilor nimic nu este mai de trebuinţă decât acestea. Căci, de pofteşte cineva multă ştiinţă, înţelepciunea ştie cele trecute, iar cele ce urmează să fie le asemuieşte, ea ştie tălmăcirea cuvintelor şi dezlegările vorbelor celor ascunse, cunoaşte de mai înainte semne şi minuni, ca şi întâmplările vremurilor şi ale anilor, ea este sfetnic bun pentru toţi, că nemurire este într-însa şi mărire în împărtăşirea cuvintelor ei. Pentru aceea am zis din toată inima mea: „Dumnezeul părinţilor şi Domnul milei, Cel ce ai făcut toate cu cuvântul Tău şi cu înţelepciunea Ta ai tocmit pe om, ca să stăpânească făpturile cele făcute de Tine şi să îndrepteze lumea întru cuviinţă şi dreptate, dă-mi înţelepciunea care şade pe scaunele Tale şi nu mă despărţi pe mine de robii Tăi, că eu sunt robul Tău şi fiul roabei Tale. Trimite înţelepciunea Ta din ceruri, de la locaşul Tău cel sfânt şi de la scaunul slavei Tale, ca fiind cu mine, să mă înveţe ce este plăcut înaintea Ta şi să mă îndrepteze spre cunoştinţă, şi să mă păzească întru slava sa, că gândurile celor muritori sunt toate cu temere şi cugetele lor cu greşeală.”

De la Înţelepciunea lui Solomon, citire.

(versetele alese din cap. IV şi V, 1-7)

Dreptul, de va ajunge să se sfârşească, întru odihnă va fi, dreptul, murind, va osândi pe necuraţii cei vii, că vor vedea sfârşitul dreptului şi nu vor cunoaşte ce a sfătuit pentru dânsul Dumnezeu. Că va arunca Domnul jos pe cei necredincioşi fără glas şi va clătina pe dânşii din temelie, şi până la cel mai de pe urmă se vor pustii întru durere, şi pomenirea lor va pieri, că vor veni întru cugetul greşelilor lor în- spăimântaţi şi vor mustra pe dânşii fărădelegile lor. Atunci va sta cu multă îndrăzneală dreptul înaintea feţei celor ce l-au supărat pe dânsul şi a celor ce au lepădat ostenelile lui, şi, văzându-l pe el, se vor tulbura cu cumplită frică, şi se vor îngrozi de prea slăvită mântuirea lui. Că vor zice întru sine, căindu-se şi întru nevoinţa duhului vor suspina, şi vor zice: „Acesta este cel pe care l-am luat oarecând în râs şi în pildă de ocară noi, cei fără de minte? Viaţa lui o am socotit o

nebunie şi sfârşitul lui fără de cinste? Şi cum s-a socotit între fiii lui Dumnezeu şi între sfinţi soarta lui este. Rătăcit-am dar din calea adevărului şi lumina dreptăţii nu ne-a strălucit nouă, şi soarele nu ne-a răsărit nouă. Umplutu-ne-am de cărările fărădelegii şi ale pierzării şi am umblat pe cărări neumblate, iar calea Domnului nu am cunoscut-o."

La Stihoavnă

Stihirile prazniculuicu pripelile lor,

Slavă..., a sfântului glasul al 8-lea:

Să ne bucurăm, popoarele toate, pe lăudatul Rostovului fericindu-l, pe făcătorul de minuni Dimitrie, că acesta mult s-a ostenit întru scrierea cărţilor pentru folosul sufletelor noastre, prin care, cei răzvrătiţi de la calea cea dreaptă a blagocestiei, către adevăr se îndreptează şi inimile celor credincioşi pravoslavnici, întru dreaptă credinţă se întăresc, căruia să strigăm: „O, prea înţelepte învăţătorule, roagă-te lui Hristos, ca, îndreptându-ne cu învăţătura ta, să dobândim viaţa cea veşnică."

Şi acum..., a prazniculuI.

Tropar, glasul al 8-lea: Al pravoslaviei râvnitorule şi al dezbinării dezrădăcinătorule, al celor bolnavi vindecătorule şi către Dumnezeu noule rugător, cu Scripturile tale pe toţi i-ai înţelepţit, alăută duhovnicească, roagă-te lui Hristos Dumnezeu, să se mântuiască poporul dimpreună cu moştenirea stăpânirii sale.

Slavă..., Şi acum..., a prazniculuI

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul... se cântă troparul prazniculuI, de două ori, Slavă..., al ierarhului, Şi acum..., al prazniculuI

După catisma întâi, se cântă **sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Marta şi Maria, surorile lui Lazăr, una, şezând la picioarele lui Iisus, asculta cuvântul Lui şi cealaltă, ostenindu-se, se îngrijea pentru împăcarea Lui, iar tu,

urmând acestor amândouă, întru feluri de ascultări jugul lui Hristos l-ai purtat şi ascultând, şi însuţi făcând cuvântului lui Dumnezeu, şi pe alţii asemenea a face învăţând. Pentru aceea, precum pe pământ de la împăraţi şi stăpânitori multă cinste, aşa şi în cer neluatele acelea părţi a le moşteni, Hristos te-a învrednicit, pe care roa-gă-L să dea sufletelor noastre dumnezeiasca înţelepciune a Mariei şi iubirea de osteneală la fapta bună a Martei.

Slavă...,

Cu Dumnezeiescul Duh fiind luminat, părinte, cu îndrăzneală ai propovăduit dogmele pravoslaviei, slăvite, şi pe ticăloşii rascolnici cu înţeleptele tale cuvinte i-ai ruşinat, părinte cuvioase, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Şi acum..., a praznicului

După a doua catismă, **sedealna**, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Ca pe un scaun a şezut şi la noi, fariseii cei rău credincioşi, arătându-se pe sine a fi înaintea celor neştiutori învăţător de lege, ci, neînţelegând nici ceea ce singuri întăresc, nici cele ce înaintea altora le grăiesc, a căror îndrăzneaţă purtare vă-zând-o după venirea ta în păstorie, ai râvnit după blagocestie şi ca alt Ilie, toate povăţuitoarele taine ale rascolnicilor le-ai scos la mijloc, pe care ruşinându-i, ne-ai lăsat nouă, întru cunoştinţa minciunii lor mustrătoare, îndreptare. Pentru care pe tine acum, ca pe un adevărat îndreptător al nostru şi învăţător, toţi te cinstim, de Dumnezeu înţelepţite Dimitrie. (de 2 ori).

Slavă..., Şi acum..., a praznicului.

După polieleu, ***Sedealna***, glasul al 7-lea:

Podobie: Mai luminat...,

Ca un finic ai înflorit din pământ cu nestricăciunea şi ca un cedru din Liban te-ai înmulţit cu minunile. Te-ai înălţat cu arătarea ca o cetate stând deasupra şi ai risipit cu pomenirea ta ca o făclie de sub pământ în lume, ca pe toate cele ce s-

au împlinit spre tine văzându-le, să proslăvim pe Cel ce te-a proslăvit pe tine întru Sfinţii Săi. Iar tu, ca cel ce ai îndrăzneală către Hristos Domnul, roagă-te, arătătorule Sfinte Dimitrie, să se mântuiască sufletele noastre. (de 2 ori)

Slavă..., Şi acum..., a praznicului

Antifonul întâi, glasul al 4-lea: Din tinereţile mele...

Prochimen, glasul al 4-lea: Gura mea va grăi înţelepciune şi cugetul inimii mele pricepere.

Stih: Auziţi acestea, toate neamurile, ascultaţi, voi, cei ce locuiţi în lume.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Ioan X, 1-9

Ioan 10, 1-9

1. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce nu intră pe uşă, în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur şi tâlhar.
2. Iar cel ce intră prin uşă este păstorul oilor.
3. Acestuia portarul îi deschide şi oile ascultă de glasul lui, şi oile sale le cheamă pe nume şi le mână afară.
4. Şi când le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, şi oile merg după el, căci cunosc glasul lui.
5. Iar după un străin, ele nu vor merge, ci vor fugi de el, pentru că nu cunosc glasul lui.
6. Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au înţeles ce înseamnă cuvintele Lui.
7. A zis deci iarăşi Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sunt uşa oilor.
8. Toţi câţi au venit mai înainte de Mine sunt furi şi tâlhari, dar oile nu i-au ascultat.
9. Eu sunt uşa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui; şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.

7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glasul al 2-lea:

Pentru rugăciunile ierarhului Tău Dimitrie, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum...,

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: ***Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi, după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre.***

Şi **stihira**, glasul al 6-lea: Vărsatu-s-a darul în buzele tale, ierarhe Dimitrie, că biserica, cu învăţătura ta, o ai înfrumuseţat, adevărul pravoslaviei l-ai lămurit şi pe pierzătoarea răscolnicească înţelepciune o ai ruşinat, pentru aceasta, precum în viaţă, aşa şi după mutarea ta, te sârguieşte ca, măcar cu minunile tale încredinţându-se, să-şi vină întru simţire şi să proslăvească împreună cu noi pe în Trei Ipostasnicul Dumnezeu, de la noi ieşind, ci nu de la noi fiind.

Canoanele - Canonul praznicului cu irmosul pe 8 şi al ierarhului pe 6.

Canonul ierarhului

Cântarea întâi, glasul al 6-lea

Irmos: Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe prigonitorul Faraon văzându-l înecat, a strigat: lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-I cântăm.

Trufaşului Faraon m-am asemănat întru împietrire şi întru înecarea aceluia pentru necăinţă am căzut, ci tu, Sfinte Dimitrie, fie-mi mie povăţuitor către pocăinţă, pentru ca să dobândesc şi eu de la Hristos intrare în pământul făgăduinţei.

Tu, omule al lui Dumnezeu, ierarhe Dimitrie, care cale a bunătăţilor nu ai urmat şi care faptă bună nu ai lucrat? Pentru că te-ai făcut dascăl a toată privirea Dumnezeirii şi pildă faptelor celor minunate, părinte, de trei ori fericite.

O, Slăvite părinte Dimitrie, şi după moarte eşti viu, şi acum trăind ierarhe, nu ne lăsa pe noi, ci vino şi stai astăzi nevăzut împreună cu noi, fiii tăi, blagoslovind pe cei ce săvârşesc pomenirea ta şi bucurându-ne pe noi, cei ce te lăudăm pe tine, cuvioase.

Ai scuturat din sufletul tău nebunia lui mamona, ca pe o închinăciune de idoli, care lucru şi prin post l-ai arătat, iar talantul cel dat ţie, prin iubire de osteneală, l-ai înmulţit şi te-ai făcut încăpător dumnezeiescului Duh, ierarhe Dimitrie.

Slavă...,

M-am îngrăşat, m-am îngroşat şi Te-am uitat pe Tine, Dumnezeule, Cel ce mă mântuieşti, că greu cu urechile aud şi cu inima înţeleg, măcar că mă chemi pe mine către Tine prin lege şi prin prooroci, pentru aceea, o, Făcătorule şi Izbăvitorul meu, cu viaţa şi cu învăţătura plăcutului Tău Dimitrie, îndreptează-mă şi mă mântuieşte.

Şi acum..., a Născătoarei

Ce folos este întru sângele meu, când mă pogor întru stricăciune sau ce se va adăuga mie, măcar şi toată lumea de o voi dobândi, ci tu, Stăpână, ajută-mi mie, ca să dobândesc de la Hristos, Fiul tău, iertarea păcatelor şi viaţa de veci.

Catavasia praznicului.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum Tu, Doamne Dumnezeul meu, Cel ce ai înălţat fruntea credincioşilor Tăi, Bunule şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

S-a întărit inima mea întru pomenirea de rău, s-a lărgit gura mea spre râs şi osândire, m-am bucurat întru căderea aproapelui meu, iar învăţăturii tale celei plăcute de Dumnezeu, nicicât de puţin am luat aminte, ci minunează întru mine, minunile tale, ierarhe, şi mă fă următor al vieţii tale.

Unele ţări se laudă cu înţelepciunea lor, altele - cu puterea şi bogăţia, iar noi ne lăudăm cu cele multe vindecătoare ale sfinţilor lui Dumnezeu şi cu ale tale moaşte, Dimitrie, făcătorule de minuni, de la care dobândim trupurilor sănătate şi sufletelor mântuitoare doctorie.

Arătatu-te-ai, părinte, următor tuturor sfinţilor celor din veac, trăgând la tine cu iscusire toate faptele cele bune ale lor, cu care şi acum împreună eşti locuitor în cer, o, Dimitrie, de Dumnezeu insuflate.

Tu din pruncie făcându-te sfânt şi curat întru amândouă: cu sufletul şi cu trupul, te-ai arătat slujitor lui Dumnezeu. Pentru aceasta, şi după moarte slujeşti întru înălţime. O, Dimitrie de Dumnezeu insuflate.

Slavă...,

Cel ce dai rugăciune celor ce se roagă şi ai binecuvântat pomenirea dreptului Tău, Dimitrie, dă, Doamne, cu rugăciunile lui, tărie pravoslavnicului norod.

Şi acum..., a Născătoarei

Apărătoare biruitoare şi tare scutire întru ispitele noastre, nu trece, pentru păcatele noastre, a grăbi spre ajutor şi din nevoi a ne izbăvi pe noi, una Curată, una blagoslovită.

Condacul, glasul al 8-lea: Pe steaua cea luminoasă, care de la Kiev a răsărit şi prin cetatea nouă, cea de la miazănoapte, la Rostov a ajuns, şi toată partea aceea, cu învăţăturile şi cu minunile a luminat-o, să fericim pe Dimitrie, învăţătorul cel cu cuvinte de aur. Că acela tuturor toate a scris cele către îndreptare, ca pe toţi să-i dobândească lui Hristos, ca şi Pavel şi să mântuiască cu dreapta credinţă sufletele noastre.

Icos: Îngerilor şi drepţilor, pentru cei ce se pocăiesc la cer, iar nouă, păcătoşilor, pe pământ, pentru tine, dreptule Dimitrie, se cade să ne bucurăm, pentru că nou rugător către Dumnezeu pentru noi te-am dobândit, pe care cu multe vrednicii de laude fericindu-te, aşa din bucurie strigăm:
Bucură-te, lauda Rostovului şi a toată lumea pravoslavnică;
Bucură-te, cel ce mult te-ai ostenit pentru folosul de obşte întru prescrierea vieţilor sfinţilor.
Bucură-te, lucrătorule a toată fapta bună şi izgonitorule a toată fapta răutăţilor;
Bucură-te, cel ce te-ai arătat pricinuitor de mântuire a multora cu Scripturile şi cu învăţăturile tale.
Bucură-te, cel ce pe mulţi ai izbăvit din pierzarea rascolnicilor.
Bucură-te, cel ce în scris ai vădit minciuna relei credinţe a acelora.
Bucură-te, cel ce pururea întru rugăciuni ai fost plin de frica lui Dumnezeu.
Bucură-te, cel ce pururea ai fost întru învăţături plin de cuvântul lui Dumnezeu.
Bucură-te, că te- ai arătat păstor oilor celor cuvântătoare.
Bucură-te, că te-ai arătat izgonitor lupilor celor înţelegători.
Bucură-te, următorule al părinţilor celor lăudaţi şi al tururor sfinţilor împărtăşitorule.
Bucură-te, al celor de jos bun chivernisitor şi moştenitor al celor de sus ale lui Dumnezeu.
Bucură-te, întăritorule al dreptei credinţe şi rugătorule pentru mântuirea sufletelor noastre.

Sedealna, glasul al 8-lea: Cuvioşilor celor vechi urmând, întru al optsprezecelea an al vieţii, te-ai sfinţit spre slujba lui Dumnezeu, dintru care vreme te-ai făcut mare şi desăvârşit monah, preot, învăţător şi ierarh, iar acum făcător de minuni şi rugător pentru sufletele noastre.

Slavă..., Şi acum..., a praznicului

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este Puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă cântă strigând: din cuget curat întru Domnul prăznuind.

Legea Domnului făcându-se cu adevărat făclie picioarelor tale şi poruncile Lui cu adevărat lumină cărărilor tale, te-a înălţat la vârfurile bunătăţilor celor prea înalte şi minunate, pe tine, părinte, cel ce strigi: „Slavă puterii Tale, Doamne, Iubitorule de oameni!”

Cunoscut-a boul glasul domnului său şi asinul pe Cel ce l-a câştigat pe el, iar eu, cu necuvântătoarele patimi m-am depărtat de la Făcătorul meu. Ci tu, păstorule

bune, Dimitrie, ca pe o oaie rătăcită, află-mă pe mine şi în turma lui Hristos mă numără.

Mai cu lesnire este din porumbel a culege struguri şi din scai smochine, decât din inima cea împietrită a aduce untdelemn al milosârdiei, pentru aceasta, iscusitule purtător al viei lui Hristos, Dimitrie, îngrădeşte-mă cu frica Domnului şi mă adapă cu apa umilinţei.

Acest pururea pomenit ierarh Dimitrie, amestecând prea bine râvna lui Ilie cu blândeţile lui Moise, cu adevărat a fost însuşi ca un Ilie şi ca un Moise când se cuvenea, plin fiind de dumnezeiasca râvnă şi cu blândeţe ca un apărător al credinţei.

Slavă...,

Tu, slăvite, ai urmat lui Hristos şi, omorând săltările trupului, te-ai arătat pe pământ ca un alt Ilie, aprinzându-te de dumnezeiasca râvnă împotriva rătăciţilor, stând pururea cu învăţăturile graiurilor tale celor sfinte, prea fericite părinte.

Şi acum..., a Născătoarei

O, prea curată Fecioară, ridică-mă pe mine cel ce cu totul sunt pierdut în patimile necinstirii şi cufundat întru adâncul lenevirii, ca una ce ai născut pe Ziditorul, Cel ce a ridicat păcatul lumii.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce aleargă la Tine cu dragoste, mă rog luminează-le, ca să Te vadă, Cuvinte a lui Dumnezeu, pe Tine Adevăratul Dumnezeu, care chemi pe toţi din negura greşelilor.

Făclie picioarelor mele este legea Domnului şi lumină cărărilor mele - îndreptările Lui, iar eu întru întunericul necunoştinţei umblând şi lovindu-mă, nu voiesc cu cei înţelepţi făclie luminată a câştiga, ci tu, îndreptătorule şi povăţuitorule Dimitrie, stă-mi înainte, ca şi eu, cu duhul către Dumnezeu, de noapte a mâneca să mă sârguiesc.

Bolesc cu trupul, bolesc şi cu sufletul, pe unul cu îmbuibarea şi cu beţia dosădindu-l, iar pe celălalt cu păcatele slăbindu-l. Îndoită este durerea, ci tu, noule făcător de minuni, roagă pe Doctorul tuturor, ca să binevoiască pe amândouă a vindeca.

Slăvite ierarhe Dimitrie, făcându-te vas aromatelor celor de taină, ai veselit simţirile tuturor credincioşilor, căci graiurile cele din gura ta cea dumnezeiască şi sfântă au fost mai presus de tot mirosul cel cu multe feluri de mirosuri, părinte.

Tu şi cu cuvintele, şi cu faptele ai slăvit pe Dumnezeu, de Dumnezeu fericite, pentru aceasta, ai şi câştigat de la Dânsul slavă veşnică. Ci, o, părinte, în cer locuind tu, nu uita pe cei de pe pământ, care săvârşesc pomenirea ta.

Slavă...,

Doamne Dumnezeul nostru, pace dă-ne nouă în zilele noastre, Doamne Dumnezeul nostru, învistiereşte întru noi dragostea Ta, ca toţi cu o gură şi cu o inimă să te mărturisim pe Tine, Unul în Treime, lăudatul Dumnezeu.

Şi acum..., a Născătoarei

O! Fecioară, o taină mai nouă şi mai înfricoşată, niciodată nu a mai fost, nici s-a mai văzut din veac, decât taina naşterii tale celei fără de sămânţă. O, minune a înălţimii şi a adâncimii minunilor tale celor străine şi negrăite, Fecioară.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzând-o înălţându-se de viforul ispitelor, la Limanul Tău cel Lin alergând, strig către Tine: scoate din stricăciune viaţa mea Mult Milostive.

Din chit pe Iona, iar din noroi pe tine, ierarhe Dimitrie, te-a scos Domnul în lume, acela trei zile fiind în pântece, nu s-a vătămat, iar tu patruzeci de ani ai petrecut în sânurile pământului nestricat. Mare este minunea! Şi mai mare este darul lui Dumnezeu, că pe tine cu minuni, ca pe un prooroc, te-a proslăvit.

Ninivitenii cei vechi, necredincioase limbi fiind, cu o propovăduire prooro-cească s-au pocăit, iar eu atâtea dumnezeieşti îndreptări având şi în fiecare zi cele ce se citesc auzind, neîndreptat petrec, ci tu, ierarhe Dimitrie, cu rugă-ciunile tale, către lucrarea acestora mă îndreptează.

Noianul cel mai de pe urmă al păcatelor m-a înconjurat şi întreitul vifor al patimilor mă afundă, pentru aceea, mai înainte de a se îneca sufletul meu în iad, către Tine, Doamne Dumnezeul meu, din durere strig: „Pentru dreptul Tău, Dimitrie, auzi-mă şi mă mântuieşte!”

Dimitrie cel îndumnezeit şi cu adevărat prea mare arhiereu, făcându-se următor bunătăţilor celor nouă, prin ele şi-a făcut în grabă suire care, cu adevărat, duce către Dumnezeu.

Slavă...,

Urmând noi învăţăturilor tale, părinte, precum pe pământ, aşa şi sus să avem sălăşluire împreună cu tine, cetăţeanule al cerului, preasfinţite Dimitrie.

Şi acum..., a Născătoarei

Grabnică ajutătoare întru necazuri, liman gata celor înviforaţi, păzeşte-mă, Maica lui Dumnezeu, de către înecarea celor lumeşti şi nu-mi da mie a mă sfărâma de piatra pierzării sufletului.

Cântarea a 7-a

Irmos: Dătător de rouă a făcut îngerul cuptorul cuvioşilor tineri, iar pe haldei arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe chinuitor l-a plecat a striga: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Nu ai murit, sfinte, căci, vieţuind cineva lui Dumnezeu, nu moare niciodată, pentru aceasta, o, părinte, nu ne uita pe noi, fiii tăi, ci, prin rugăciunile tale, învredniceşte-ne şi pe noi pe toţi a câştiga viaţa veşnică.

Cetatea Rostovului şi a Ieroslavului, cu credinţă adunându-se întru una, prăznuieşte la mormântul tău împreună cu monahii, pe sicriul moaştelor tale cel mirositor de mir, în biserica cea sobornicească.

Precum cei trei tineri, în cuptorul Babilonului, puterea focului au stins cu rugăciunea, aşa tu, de Dumnezeu arătătorule Dimitrie, focul cel aprins în schiturile cele de sineşi arzătoare, cu învăţăturile tale l-ai surpat, de unde pe tine, pentru mântuirea sufletelor celor pieritoare, Domnul te-a proslăvit cu minuni şi cu nestricăciunea, iar noi, cu sfinte încuviinţate cântări, te fericim.

O, de câte bunătăţi v-aţi lipsit, rascolnicilor! Că nici sfinţitor, nici povăţuitor adevărat către mântuire nu aveţi, nici jertfa cea fără de sânge, nici altor taine vă învredniciţi. Ci măcar acum cunoaşteţi-vă pierzătoarea voastră rătăcire şi, de nu credeţi lucrurilor şi învăţăturii celui asemenea cu îngerii, Dimitrie, apoi măcar minunilor celor ce se fac de la dânsul, precum haldeii aceia credeţi, ca dimpreună cu noi, cu o gură, să ne rugăm Dumnezeului părinţilor.

Slavă...,

Cu adevărat Dumnezeul nostru, Tu Unul eşti Dumnezeul Dumnezeilor şi Domnul Domnilor, şi afară de Tine pe altul nu ştim. Şi una Sfânta, Sobornicească şi Apostolească Biserică mărturisim, unde se cade a se mântui, pentru aceasta, dă-ne nouă cu o gură şi cu o inimă, pe Cel ce minunezi toate vrerile Tale întru Sfinţii Tăi, pe Tine a Te slăvi.

Şi acum..., a Născătoarei

Proorocul Daniil te-a văzut pe tine munte, neispitită de nuntă Fecioară, iar cel întru Sfinţi părintele nostru Dimitrie, precum Ghedeon, lână rourată te-a numit, iar noi, amândouă mărturisindu-le, cerem ca pe Piatra Hristos, ceea ce S-a tăiat dintru tine, să întăreşti biserica şi inimile credincioşilor, cu roua darului tău, să le adăpi.

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât, şi jertfa dreptului cu apă o ai ars; că toate le faci, Hristoase, cu singură voirea. Pe tine te prea înălţăm întru toți vecii.

Toate mijlocirile, ierarhe, ai uneltit spre aflarea celor rătăciţi, văpaia ce se vărsa prin schituri cu apele pocăinţei stingând-o, pe muritori către masa cea fără de moarte chemându-i. Iar pe cei după luminare căzuţi, ca un al doilea să se boteze, că iarăşi răstignesc pe Hristos, ci de un botez să se ţină îi întăreai, pe toţi pretutindeni bună credinţa îi învăţai, şi acum, cu scrisorile tale, aceeaşi înveţi. Pentru aceea, ca pe un adevărat învăţător, întru sfinţi te cinstim.

Babilonienilor celor vechi, făcătorilor stâlpului s-au asemănat vrăjmaşii credinţei noastre, au îndrăznit neînţelegerea tâlcuirii sale pe nisipul zadarnicii sale credinţe a o zidi, care, când s-a lovit de apele învăţăturilor tale, ierarhe, îndată s-a clintit din temelie şi le-a fost lor cădere mare, iar nouă, celor binecredincioşi, îndreptare şi întărire.

Ca să câştigi în ceruri comoara nefurată, pe pământ, ţi-ai împărţit bogăţia săracilor şi celor nevoiaşi şi, cheltuind toate prin şcoală, la învăţătura tinerilor foarte te-ai sârguit a pierde din mijloc neştiinţa şi neînvăţarea, care zăcea până şi asupra celor hirotonisiţi şi duhovniceşti. Şi a aduce în loc învăţătura dumnezeieştilor Scripturi, cucernici făcând, după cuvântul Scripturii, pe fiii lui Israel.

Nicum nu te-ai arătat cu lenevire, deşi, adeseori, din multele osteneli, nevoinţe şi de înfrânarea ta cea de-a pururea, slăbeai şi te îmbolnăveai cu trupul, însă nu cu duhul, ci de multe ori, când bisericescul crug ceva îţi mai dădea repaus, însuţi

mergând în şcoli, dădeai ucenicilor învăţăturile cele de Dumnezeu însuflate, iar pentru sărăcia şi neiubirea de argint, te-ai pus pe tine pildă la toată obştea.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Părinte fără de început, Fiule împreună fără de început, Mângâietorule Bune, Duhule drepte, Născătorule al lui Dumnezeu Cuvântul, Cuvinte al Tatălui celui fără de început, Duhule viu şi ziditor, Treime Unime, miluieşte-mă.

Şi acum..., a Născătoarei

Pe Unul din Treime ai primit în pântecele tău, prea curată şi L-ai născut, pentru aceasta, puterea sufletului meu cea în trei părţi, prin rugăciunile tale, arat-o întru Duhul Sfânt, puternică tuturor vrăjmaşilor mei, cei ce de-a pururea, în deşert, năvălesc asupra mea.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre care nu cutează a căuta Cetele îngereşti; iar prin tine, Preacurată, S-a arătat oamenilor Cuvântul Întrupat, pe care mărindu-L, cu Oştile cereşti, pe tine te fericim.

Bine este cuvântat, Domnul Dumnezeul nostru, că ne-a cercetat în anii aceştia şi ne-a ridicat nouă în pravoslavnica noastră biserică pe noul făcător de minuni, Dimitrie, care, precum în zilele vieţii sale a slujit cu cuvioşie şi dreptate, aşa şi după sfârşit dă înţelegere rătăciţilor către aflarea căilor celor mântuitoare.

Pe mine, scriitorul de lauda ta, care ţi-am adus această cântare din suflet, încă împreună cu mine şi pe toţi cei care cântă, prea fericite, prin rugăciunile tale cele către Dumnezeu, adună-ne unde acum locuieşti şi ne arată fii şi moşteni ai Împărăţiei care o ai câştigat.

Cununilor şi darurilor celor care te-ai împărtăşit de la Dumnezeu, părinte Dimitrie prea minunate, dă-ne şi nouă, prin rugăciunile tale, a ne împărtăşi şi cu acoperemântul tău cel nevăzut, păzind pururea pe toţi robii tăi mai presus de toată răutatea vrăjmaşilor celor văzuţi şi nevăzuţi.

Lauda ta, deşi a luat sfârşit, părinte, iar dragostea noastră cea către tine este pururea, căci noi suntem fiii tăi, iar tu, prea sfinţite, eşti iubitor de fii. Ci fii nedespărţit de noi, fiii tăi şi acum, şi în ziua judecăţii să ne fii ajutător.

Slavă...,

Slavă Ţie, Începătorule al păstorilor, că şi în zilele noastre ai pus la strajă pe înţeleptul tău păstor, Dimitrie, prin care se izgonesc iezii cei ce alungă turma cea fără de prihană.

Şi acum..., a Născătoarei

Ceea ce eşti săvârşirea proorocilor cea de Dumnezeu aleasă, propovăduirea apostolilor şi a mucenicilor, chipul curăţiei pustnicilor şi lauda cinstită a arhanghelilor şi sălaş Dumnezeirii, primeşte, Născătoare de Dumnezeu, lauda ceea ce se aduce ţie cu dragoste din cuget sărac.

Luminânda: Prea cinstită pomenirea ierarhului a sosit astăzi praznic de veselie şi sfinţit, chemând toate adunările bisericii spre dănţuire de cântări, adunaţi- vă dar luminat, ca să prăznuiţi duhovniceşte cu cântări şi cu psalmi. (de 2 ori)

Slavă..., Şi acum..., a praznicului

La Laude

Stihirile pe 6: 3 ale praznicului şi 3 ale ierarhului, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, Cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Cuvioase prea fericite, părinte, prea sfinte păstorule cel bun, şi al lui Hristos Întâiului Păstor, ucenic, cel ce ţi-ai pus sufletul pentru oi, tu şi acum, prea lăudate ierarhe Dimitrie, cere prin rugăciunile tale, să se dăruiască nouă mare milă.

Omule al lui Dumnezeu şi credincioasă slugă şi bun chivernisitor al tainelor Lui, şi bărbatule al doririlor Duhului. Stâlpule cel însufleţit şi icoană vie, pe care biserica Rostovului, lăudându-te, te are ca pe o comoară dumnezeiască şi mare făcător de minuni, şi rugător pentru sufletele noastre.

Din tinereţe cu totul te-ai dat pe sine, Sfinte, Atotţiitorului Dumnezeu şi, cu sfinţenie vieţuind, ai primit ungerea cea sfântă, povăţuind poporul şi turma cea încredinţată ţie bine chivernisind-o, şi de rătăcirea rascolnicilor a se păzi învăţând-o, şi acum, în staulul cel ceresc sălăşluit fiind, roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă..., glasul al 5-lea:

Să trâmbiţăm cu trâmbiţa de cântări şi cu bucurie să cântăm luminat prăznuind întru pomenirea ierarhului şi purtătorului de Dumnezeu părinte: împăraţii să se adune împreună şi să laude pe acela ce din pruncie şi până la sfârşit s-a arătat slugă lui Hristos, osârduitor în via Lui. Păstorii şi dascălii, împreună alergând, să laude pe păstorul cel următor Păstorului celui Bun. Preoţii - pe învăţătorul şi iscusitul întru slujire. Fecioarele - pe purtătorul de grijă, împreună înjugarea pe jugul pustniciei să laude pe cel într-aripător, politicii - pe dătătorul legii, tinereţile - pe cucernicia şi înfrânarea, şi bogăţia - pe chivernisitorul, sărăcia - pe câştigătorul, păcătoşii - pe învăţătorul pocăinţei, rătăciţii - pe îndreptătorul, toţi lăudând pe cel ce s-a făcut întru toate la toţi, ca să câştige pe toţi sau pe cei mai mulţi, aşa să-i strigăm: „Prea minunate ierarhe Dimitrie, roagă pe Mântuitorul Hristos ca, prin rugăciunile tale, să se izbăvească turma ta de toată primejdia şi nevoia ce îi zace asupra-i!

Şi acum..., a praznicului

Slavoslovia mare, troparul sfântului, Slavă..., Şi acum..., al praznicului, ecteniile şi otpustul.

La Liturghie

Fericirile din cântarea a 3-a a praznicului şi din cântarea a 3-a, a ierarhului. Prochimenul praznicului şi al ierarhu-lui. Apostolul sărbătorii şi al ierarhului din Epistola către Evrei. (VII, 26-VIII, 2): Aliluia, glasul al 2-lea, Evanghelia praznicului şi a cuviosului de la Ioan (X, 9-16):

Sursa: **http://www.eparhia-edinet.md/wp-content/uploads/Slujba-Sf-Dimitrie.pdf**

Acatistul Sfântului Demetriu, mitropolitul din Rostov

Compus de preotul Alekseev, aprobat în 1801. - Memorie: 4 octombrie (21 septembrie, art.); 10 noiembrie (28 octombrie, art.)

Акафистник
Богослужебные книги Помочь
Акафист святителю Димитрию, митрополиту Ростовскому, чудотворцу
Составлен священником Алексеевым. Одобрен в 1801 году.

Память: 04 октября (21 сентября ст. ст.); 10 ноября (28 октября ст. ст.)

Конда́к 1.
Возбра́нный чудотво́рче и изря́дный уго́дниче Христо́в , многоцеле́бный чуде́с исто́чниче , неисчерпа́емыя благода́ти ходата́ю , те́плый моли́твенниче, вели́кий свяги́телю Христо́в Дими́трие , я́ко име́яй дерзнове́ние ко Христу́ Бо́гу на́шему, от вся́ких на́с бе́д свободи́ зову́щих: Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

И́кос 1.
А́нгел нра́вом, а́ще и челове́к естество́м бы́л еси́ , свяги́телю Дими́трие: от са́мых бо млады́х ногте́й у́м тво́й , пренебре́гши земна́я, в небе́сная вери́л

еси́, и плóть нося́, о плóти нерадúл еси́ . Тéмже и вселúся в тя́ Пресвяты́й Дýх, Егóже тя́ обита́лищем бы́ти увéдевше, похва́льная восписýем ти́:
Ра́дуйся, незлóбием твои́м А́гнца , прорече́ннаго Иса́ием , подража́вый; ра́дуйся, милосéрдием ни́щия препита́вый.
Ра́дуйся, воздержа́нием а́нгелов удиви́вый ; ра́дуйся, постóм и моли́твою плóть твою́ удручи́вый.
Ра́дуйся, к подвла́стным чадолюби́вым отцéм бы́вый; ра́дуйся, стра́ждущия сердобóлием утéшивый.
Ра́дуйся, вмéсто тлéнных нетлéнная стяжа́вый ; ра́дуйся, небéсный челове́че.
Ра́дуйся, земны́й а́нгеле; ра́дуйся, Дýха Свята́го сосýде избра́нный.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раскóлов искорени́телю.
Ра́дуйся, Димúтрие, нóвый и велúкий чудотвóрче.

Конда́к 2.
Ви́дяще обúльную реку́ чудéс и исцелéний , от святы́х твои́х мощéй истека́ющую, благоговéния и ра́дости испóлншеся , благодари́м Бóга , прославля́ющаго святы́я Своя́, Ему́же и о тебé вопие́м: Аллилу́ия.

И́кос 2.
Ра́зум и́стиннаго богосло́вия внуша́я ча́дом Христóвым Цéркве , златослове́сными поучéниями утержда́л еси́ , ерети́чествующих же раскóльников, привлека́я к спаси́тельному единомы́слию , в заблужде́ниях обличáл еси́, за таковóе твоé о душáх на́ших попечéние взыва́ем ти́ си́це:
Ра́дуйся, таи́нниче Пресвяты́я Трóицы; ра́дуйся, проповéдниче неисчéтных чудéс Бóжиих.
Ра́дуйся, апóстольских преда́ний блюсти́телю ; ра́дуйся, бры́нских душегу́бцев победи́телю.
Ра́дуйся, пла́меню, éреси пожига́ющий ; ра́дуйся, гро́ме, устраша́ющий соблазня́ющия.
Ра́дуйся, свеще́, Бóгом возже́нная , мра́к нече́стия разгоня́ющая ; ра́дуйся, звездó, пу́ть ко спасéнию показу́ющая.
Ра́дуйся, тимпа́не, Бóжию сла́ву бряца́яй; ра́дуйся, орга́не Дýха Свята́го.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раск óлов искорени́телю.
Ра́дуйся, Димúтрие, нóвый и велúкий чудотвóрче.

Конда́к 3.
Си́лою благода́ти Бóжия ещé во врéменной жúзни прия́л еси́ вла́сть , свя́те Димúтрие, недýги исцеля́ти и бéсы изгоня́ти . По смéрти же твоéй наипа́че просла́ви тебé Всемогýщий Бóг мнóгими чудотворéниями , да вси́, взира́я

на сие́, усе́рдно притека́ют ко исцеле́нию тобо́ю от неду́гов теле́сных, а па́че душе́вных, Бо́гу же вопию́т: Аллилу́ия.

И́кос 3.
Име́я неусы́пное попече́ние о спасе́нии ду́ш, ввере́нных тебе́ от Бо́га, свяще́телю Дими́трие, па́стырски к душеспаси́тельной жи́зни и сло́вом и са́мым де́лом, показу́я неле́ностный по́двиг в подража́нии свяще́нным Бо́жиим, непреста́нно наставля́л еси́. Сего́ ра́ди приими́ от на́шего усе́рдия досто́йныя похвалы́ тебе́:
Ра́дуйся, па́стырю до́брый, заблужда́ющих по гора́м суему́дрия взыска́вый; ра́дуйся, благи́й ра́бе и ве́рный, да́нный тебе́ от Го́спода тала́нт усугу́бивый.
Ра́дуйся, де́лателю виногра́да Христо́ва; ра́дуйся, благоче́стия сто́лпе неподви́жимый.
Ра́дуйся, тве́рдое забра́ло Христо́вы Це́ркве; ра́дуйся, щи́те, защища́яй благоче́стие.
Ра́дуйся, мечу́ остре́йший, посека́яй злоче́стие; ра́дуйся, непоколеби́мое Правосла́вия основа́ние.
Ра́дуйся, тве́рдый ка́меню ве́ры; ра́дуйся, корми́ло церко́вное, управля́ющее ве́рных к ти́хому приста́нищу.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 4.
Бу́ря ересе́й от преиспо́дних, чрез А́рия по Гре́ции возроди́вшаяся, а в после́дняя ле́та про́исками Марти́на Армени́на чрез бры́нских скитонача́льников возни́кшая в на́шем оте́честве, гото́ва была́ опрове́ргнуть тишину́ еди́ныя, святы́я собо́рныя и апо́стольския Це́ркви. Ты́ же, па́стырь до́брый, положи́вый ду́шу твою́ за о́вцы, прогна́в о́ных душепа́губных волко́в, бу́рю суему́дрия укроти́л еси́, ве́рныя же научи́л еси́ Триипоста́сному Бо́гу взыва́ти: Аллилу́ия.

И́кос 4.
Слы́шаша суему́дреннии раско́льницы твое́ к ни́м изобличе́ние, е́же ты́, боле́знуя о серде́чном и́х заблуж де́нии, написа́л еси́, возбеси́шася зело́ зело́, и мно́жество из ни́х вме́сто до́лжнаго исправле́ния а́дский пла́мень изры́гнуша на тя́; ты́ же, я́ко тве́рдый адама́нт, под уда́рами зло́бы и не́нависти не измени́лся еси́. Сего́ ра́ди Це́рковь свята́я блажи́т тя́ приве́тствии си́ми:
Ра́дуйся, а́нгелов сожи́телю; ра́дуйся, апо́столов пре́емниче.
Ра́дуйся, свяще́телей сопресто́льниче; ра́дуйся, Росси́йский златоу́сте.

Ра́дуйся, Спиридо́ну, вели́кому Васи́лию , Григо́рию Богосло́ву и про́чим вели́ким свяги́телям единоче́стне; ра́дуйся, Никола́ю Мирлики́йскому и Меле́тию Антиохи́йскому единонра́вне.
Ра́дуйся, преподо́бных собесе́дниче ; ра́дуйся, мона́хов и по́стников наста́вниче.
Ра́дуйся, му́чеников удобре́ние; ра́дуйся, пра́ведных украше́ние.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 5.
Боготе́чная звезда́ яви́лся еси́ в тече́нии твое́м , е́же ты́ соверша́л еси́ , свое́ устроя́я спасе́ние ; приме́ром же ве́рных ду ши назида́я , научи́л еси́ благоприя́тно пе́ти Бо́гу: Аллилу́ия.

И́кос 5.
Ви́девше а́нгельстии чи́нове ещё́ во вре́менной жи́зни вели́кие твои́ по́двиги во вся́ком благоче́стии и чистоте́ , удивля́хуся, прославля́юще Человеколю́бца Бо́га , немощно́е челове́ч еское естество́ подкрепля́ющаго . Мы́ же тя́, усе́рдно любо́вию почита́юще, чествуем похвала́ми си́ми:
Ра́дуйся, луча́ Трисо́лнечнаго Све́та ; ра́дуйся, свети́льниче, на све́щнице церко́вном поста́вленный.
Ра́дуйся, свети́ло, пу́ть пра́вый показу́ющее ; ра́дуйся, во́ине Христо́в непобеди́мый.
Ра́дуйся, Единосу́щныя Тро́ицы и́стинный побо́рниче ; ра́дуйся, уста́ еретическая заради́вый.
Ра́дуйся, златослове́сными уста́ми небе́сныя и́стины вещаяй ; ра́дуйся, вся́ своя́ име́ния по словеси́ Госпо́дню прода́вый.
Ра́дуйся, еди́наго безце́ннаго би́сера — Христа́ Го́спода снискавый ; ра́дуйся, вма́ле бы́в ве́рен, над мно́гими поста́вленный.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 6.
Пропове́дник немо́лчный та́йны Пресвяты́я , Единосу́щныя и Неразделимыя Тро́ицы бы́л еси́ . Сего́ ра́ди пропове́дует Росси́я вели́чия Бо́жия, пока́занная на тебе́, свяги́телю Дими́трие, я́ко прия́л еси́ да́р цели́ти неду́ги душе́вные и теле́сные, да вси́ еди́ным се́рдцем и еди́ными усты́ воспева́ем Бо́гу: Аллилу́ия.

И́кос 6.

Возсия́ в возлю́бленной Бо́гом душе́ твое́й блиста́ющий и́стиннаго богове́дения све́т на освяще́ние и просвеще́ние ве́рных , его́же с сла́достию внима́ющии спаси́тельному учи́телю твоему́ ви́дяще, ве́рно позна́ем, я́ко и в единонадеся́тый ча́с прише́дый , ра́вный с дре́вними свяры́ми и богоно́сными отцы́ дина́рий прия́л еси́. Те́мже восхваля́ем тя́ си́це:

Ра́дуйся, вмести́лище добродете́лей; ра́дуйся, досто́йное святы́ни жили́ще.

Ра́дуйся, мо́ре, нече́стие ми́ра потопи́вшее ; ра́дуйся, кри́не благоуха́нный, чуде́сно процве́тший.

Ра́дуйся, сокро́вище медото́чных учи́ний; ра́дуйся, уневе́стивый ду́шу твою́ Жениху́ Христу́.

Ра́дуйся, смире́ния Его́ и́стинный подража́телю ; ра́дуйся, и́ноческую нищету́ до конца́ сохрани́вый.

Ра́дуйся, вше́дый с му́дрыми в ра́дость Го́спода твоего́ ; ра́дуйся, благово́ние Ду́ха Свята́го.

Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.

Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 7.

Хотя́ досто́йным о́бразом соверши́ти по́двиг , возложе́нный на тя́ от Бо́га , пе́рвее укрепля́л еси́ свою́ ду́шу прочита́нием жития́ святы́х , предполага́я себе́ подража́ние о́ным . Та́же почу́вствовав по́льзу , из того́ проистека́ющую, не облени́лся еси́ бы́ти списа́телем жи́зни те́х , с ни́миже ны́не в невече́рнем све́те лику́еши, воспева́я Бо́гу: Аллилу́ия.

И́кос 7.

Но́ваго тя́ о на́с моли́твенника , цели́теля ду́ш и теле́с , и ходата́я на́м спасе́ния ве́чнаго стяжа́хом ; но благода́рным се́рдцем и усты́ Бо́гу , толи́каго чудотво́рца в на́ши времена́ дарова́вшему , досто́йно воспе́ти не могу́ще, тебе́, свяри́телю и вели́кий уго́дниче Христо́в Дими́трие , похва́льная дерза́ем приноси́ти си́це:

Ра́дуйся, все́м скорбя́щим прия́тное попече́ние; ра́дуйся, ско́рый от вся́кия боле́зни и безме́здный врачу́.

Ра́дуйся, злы́х по́мыслов прогони́телю ; ра́дуйся, я́ко твои́ми моли́твами слепы́е прозре́ша.

Ра́дуйся, я́ко твои́м ходата́йством хромы́е и безно́гие ходи́ти нача́ша ; ра́дуйся, я́ко тобо́ю от мно́гих бе́сове отгна́шася.

Ра́дуйся, я́ко твои́м заступле́нием разсла́бленные исцеле́ша ; ра́дуйся, ломо́тныя и опу́хлыя уврачева́вый.

Ра́дуйся, тряса́вичных и огневи́чных боле́зней целе́бниче ; ра́дуйся, от неисце́льныя водяны́я и ка́менныя боле́зни здра́ви возста́вивый.

Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.

Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 8.
Стра́нно неду́гом неве́рия одержи́мым ви́дети , ка́ко в ме́ртвенном те́ле и тле́нном во змо́жно а́нгельское проходи́ти житие́ непреткнове́нно , и по успе́нии от еди́наго с ве́рою прикоснове́ния к те́лу , нетле́нием почте́нному, ди́вная соверша́ются . Мы́ же на тебе́ , святи́телю Дими́трие , но́вое чуде́с всемогу́щаго Бо́га собы́тие слы́шаще и ви́д яще, моли́твами твои́ми врачу́еми, взыва́ем Ему́: Аллилу́ия.

И́кос 8.
Ве́сь распали́вшись и́скреннею любо́вию к Бо́гу , всего́ себе́ пре́дал еси́ во́ле Его́, и вся́ вещественная и тле́нная вмени́в уме́ты бы́ти , ду́хом, душе́ю и се́рдцем возжеле́л еси́ наслажда́тися лицезре́нием Бо́жиим . Но ны́не вся́ потре́бная тебе́ в ве́чность испроси́л еси́ , не забу́ди и на́с , тре́бующих твоего́ заступле́ния и хода́тайства, да те́м па́че похва́льная воспису́ем ти́: Ра́дуйся, Бо́гу соверше́нно угоди́вый ; ра́дуйся, вене́ц безсме́ртия жи́зни получи́вый.
Ра́дуйся, насыща́яйся Бо́жия благода́ти; ра́дуйся, проро́ками за объясне́ние и́х писа́ний похвале́нный.
Ра́дуйся, апо́столами за после́дование и́х стопа́м ублаже́нный ; ра́дуйся, святи́телями за единомы́сленную с ни́ми ре́вность просла́вленный.
Ра́дуйся, му́чениками за списа́ние страда́ний и́х увенча́нный ; ра́дуйся, преподо́бными за подража́ние и́м во вся́ком благоче́стии и чистоте́ посто́м и моли́твою к ли́ку и́х причте́нный.
Ра́дуйся, пра́ведниками за высоча́йшее твое́ см ире́ние и труды́ превознесе́нный; ра́дуйся, от все́х святы́х ра́достными приве́тствиями усрета́нный.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 9.
Вся́кия беды́, ско́рби и напа́сти избавля́й на́с , свя́те Дими́трие , твои́ми к Бо́гу те́плыми моли́твами и потщи́ся дарова́ти на́м вре́менная блага́я , к жи́зни потре́бная , и ве́чная , да с тобо́ю ку́пно в селе́нии пра́ведных воспое́м Бо́гу: Аллилу́ия.

И́кос 9.
Вити́йство челове́ческое не возмо́жет изрещи́ дово́льно коли́чество благода́ти Бо́жия, излия́нныя на тебе́, свя́те Дими́трие, но любо́вию твое́ю побежда́еми, дерза́ем воспева́ти тебе́:
Ра́дуйся, насади́телю благи́х; ра́дуйся, искорени́телю зды́х.
Ра́дуйся, чистоты́ селе́ние; ра́дуйся, печа́льных утеше́ние.
Ра́дуйся, отча́янных заступле́ние; ра́дуйся, сиро́т пита́телю.

Ра́дуйся, оби́димых предста́телю; ра́дуйся, преподо́бия и пра́вды и́стинный храни́телю.
Ра́дуйся, пресве́тлый сто́лпе о́блачный , просвеща́яй мно́ жеством чуде́с ; ра́дуйся, о́блаче росоно́сный, погаша́яй пла́мень страсте́й.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 10.
Спасти́ хотя́ ду́шу , о пло́ти твое́й неради́л еси́ , но посто́м , бде́нием моли́твами и непреста́нными труда́ми пло́ть твою́ удручи́л еси́ , я́ко в тимпа́не, во умервщле́нии телесе́ благоприя́тно Бо́гу вопия́: Аллилу́ия.

И́кос 10.
Стена́ еси́, ограждда́ющая от все́х бе́д , усе́рдно тя́ в по́мощь призыва́ющих, святи́телю Дими́трие , я́ко во все́х страна́х Росси́йския держа́вы я́сно пропове́дуются оби́льныя чудеса́ , бы́вшая у цельбоно́снаго твоего́ гро́ба . Сего́ ра́ди ублажа́ем тя́ си́ми:
Ра́дуйся, ча́ша, источа́ющая на́м еле́й ми́лости Бо́жи я; ра́дуйся, больны́х исцеле́ние.
Ра́дуйся, немощны́х подкрепле́ние; ра́дуйся, стра́ждущих ско́рая по́моще.
Ра́дуйся, претыка́ющихся о ка́мень собла́зна наста́вниче ; ра́дуйся, оби́димых засту́пниче.
Ра́дуйся, омраче́нныя просвети́вый; ра́дуйся, просвеще́нныя утверди́вый.
Ра́дуйся, расточе́нная собра́вый ; ра́дуйся, к небе́сному немерца́ющему све́ту напра́вивый.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 11.
Пе́ние немо́лчное принесл еси́ Пресвяте́й Тро́ице , свя́те Дими́трие , о́во мы́слию, о́во гла́сом , о́во сло́вом , о́во благотворе́ниями . И ны́не предстоя́ престо́лу Боже́ственному, моли́ о воспева́ющих о тебе́: Аллилу́ия.

И́кос 11.
Светоза́рное твое́ учени е, у́м небе́сный явля́ющее , подтвержда́емое ны́не нетле́нием моще́й твои́х и мно́жеством чуде́с , я́вное и действи́тельнейшее сре́дство дарова́ Человеколюби́вый Бо́г на обличе́ние ерети́чествующих и на утвержде́ние правосла́вных. Ны́не святы́м и медото́чным твои́м уче́нием упое́нные, с благода́рным чу́вствием вопие́м ти́:
Ра́дуйся, учи́телю прему́дрый; ра́дуйся, па́стырю преди́вный.
Ра́дуйся, испове́дниче непоколеби́мый; ра́дуйся, о́ко слепы́м.

Ра́дуйся, нога́ хромы́м; ра́дуйся, рука́ безпомо́щным.
Ра́дуйся, главо́, напо́лненная небе́сным учи́нием ; ра́дуйся, ла́стовице богоглаго́ливая.
Ра́дуйся, исто́чник златостру́йный; ра́дуйся, цевни́це духо́вная.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 12.
Благода́ть, да́нная ти́ от Бо́га , цели́ти неду́ги теле́сные и душе́вные , свя́те Дими́трие, созыва́ет отвсю́ду почита́ющих явле́ние твое́ и ча́ющих тобо́ю получи́ти проси́мое от Бо́га . Те́мже и мы́ , припа́дая со умиле́ нием мо́лим тя́, изба́ви на́с от зо́л грехо́вных, да благода́рно Ему́ воспое́м: Аллилу́ия.

И́кос 12.
Пою́ще твоя́ чудеса́ , святи́телю Дими́трие, восхваля́ем Бо́га, дарова́вшаго тебе́ таковы́я си́лы исцеле́ний . Ты́ же не возгнуша́йся на́с , гре́шных и недосто́йных рабо́в Его́, но услы́ши на́с, во умиле́нии вопию́щих тебе́ си́це: Ра́дуйся, све́та непристу́пнаго зри́телю ; ра́дуйся, Жениху́ Христу́ све́тел свети́льник сохрани́вый.
Ра́дуйся, душевре́дное уны́ние от себе́ истреби́вый ; ра́дуйся, жесто́ким путе́м ра́йских селе́ний дости́гший.
Ра́дуйся, нището́ю бога́тыя стяжа́вый ; ра́дуйся, смире́нием получи́вый высо́кая.
Ра́дуйся, тесното́ю простра́нство ве́чное сниска́вый ; ра́дуйся, поноше́нием Христа́ ра́ди ве́чную с Ни́м сла́ву прия́вый.
Ра́дуйся, от Свяды́я Тро́ицы увенча́нный; ра́дуйся, не гада́нием, но лице́м к лицу́ Бо́га смотря́яй.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю ; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 13.
О, вели́кий свяги́телю Дими́т рие, раско́лов и ересе́й искорени́телю ! Приими́ сие́ похва́льное пе́ние и моли́ Всемогу́щаго умири́ти ми́р и спасти́ ду́ши на́ша, все́х правосла́вно Триипоста́сному Бо́гу вопию́щих: Аллилу́ия.

Этот конда́к читается трижды, затем и́кос 1-й и конда́к 1-й.

И́кос 1.
А́нгел нра́вом, а́ще и челове́к естество́м бы́л еси́ , свяги́телю Дими́трие: от са́мых бо млады́х ногте́й у́м тво́й , пренебре́гши земна́я, в небе́сная впери́л

еси́, и пло́ть нося́, о пло́ти неради́л еси́. Те́мже и всели́ся в тя́ Пресвяты́й Ду́х, Его́же тя́ обита́лищем бы́ти уве́девше, похва́льная воспису́ем ти́:
Ра́дуйся, незло́бием твои́м А́гнца, прорече́ннаго Иса́ием, подража́вый; ра́дуйся, милосе́рдием ни́щия препита́вый.
Ра́дуйся, воздержа́нием а́нгелов удиви́вый; ра́дуйся, посто́м и моли́твою пло́ть твою́ удручи́вый.
Ра́дуйся, к подвла́стным чадолюби́вым отце́м бы́вый; ра́дуйся, стра́ждущия сердобо́лием уте́шивый.
Ра́дуйся, вме́сто тле́нных нетле́нная стяжа́вый; ра́дуйся, небе́сный челове́че.
Ра́дуйся, земны́й а́нгеле; ра́дуйся, Ду́ха Свята́го сосу́де избра́нный.
Ра́дуйся, Правосла́вия ревни́телю; ра́дуйся, душепа́губных раско́лов искорени́телю.
Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.

Конда́к 1.
Возбра́нный чудотво́рче и изря́дный уго́дниче Христо́в, многоцеле́бный чуде́с исто́чниче, неисчерпа́емыя благода́ти ходата́ю, те́плый моли́твенниче, вели́кий свяги́телю Христо́в Дими́трие, я́ко име́яй дерзнове́ние ко Христу́ Бо́гу на́шему, от вся́ких на́с бе́д свободи́ зову́щих:

Ра́дуйся, Дими́трие, но́вый и вели́кий чудотво́рче.
Моли́тва свяги́телю Дими́трию, Росто́вскому чудотво́рцу.

О, всеблаже́нный свяги́телю Дими́трие, вели́кий уго́дниче Христо́в, златоу́сте Росси́йский, услы́ши на́с, гре́шных, моля́щихся тебе́, и принеси́ моли́тву на́шу к Ми́лостивому и Человеколю́бцу Бо́гу, Ему́же ты́ ны́не в ра́дости святы́х и с ли́ки а́нгел предстои́ши. Умоли́ Его́ благоутро́бие, да не осу́дит на́с по беззако́ниям на́шим, но да сотвори́т с на́ми по ми́лости Свое́й, испроси́ на́м у Христа́ и Бо́га на́шего ми́рное и безмяте́жное житие́, здра́вие душе́вное и теле́сное, земли́ благопло́дие и во все́м вся́кое изоби́лие и благоде́нствие, и да не во зло́ обрати́м блага́я, да́руемая на́м от Ще́драго Бо́га, но в сла́ву Его́ и в прославле́ние твоего́ заступле́ния. Да́руй на́м богоуго́дно прейти́ по́прище вре́менныя жи́зни, изба́ви на́с воздушных мыта́рств и наста́ви на́с на пу́ть, веду́щий в селе́ния пра́ведных, иде́же пра́зднующих гла́с непреста́нный, зря́щих Бо́жия лица́ неизрече́нную добро́ту. Це́рковь же святу́ю от ересе́й и раско́лов сохрани́, ве́рных укрепи́, заблужда́ющих обрати́ и все́м да́руй вся́, я́же ко спасе́нию и сла́ве Бо́жией подоба́ющая. Оте́чество твое́ сохрани́ от враго́в ненаве́тно, но побора́й ору́жию крестоно́снаго во́инства, и пода́ждь на́м все́м твое́ архипа́стырское и свято́е благослове́ние, да о́ным осеня́еми, изба́вимся от ко́зней лука́ваго и избе́гнем от вся́кия беды́ и напа́сти. Услы́ши моле́ние на́ше, о́тче Дими́трие, и моли́ непреста́нно о на́с Всеси́льнаго Бо́га, сла́вимаго и

покланя́емаго в Трие́х Ипоста́сех , Ему́же подоба́ет вс я́кая сла́ва , че́сть и держа́ва во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Sursa:
https://akafistnik.ru/akafisty-russkim-svyatym/akafist-svyatitelyu-dimitriyu-mitropolitu-rostovskomu-chudotvortsu/

Rugăciune către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului

Icoana Maicii Domnului de la Jiroviţ

https://www2.slideshare.net/steaemy1/edit-ruga

https://www.academia.edu/44435855/Rug%C4%83ciune_c%C4%83tre_Preasf%C3%A2nta_N%C4%83sc%C4%83toare_de_Dumnezeu_a_Sf%C3%A2ntului_Dimitrie_mitropolitul_Rostovului

***

Preasfântă de Dumnezeu Născătoare Fecioară acoperă-mă şi mă păzeşte pe mine, robul tău, de toată răutatea sufletului şi a trupului, şi de tot vrăjmaşul cel văzut şi nevăzut.

Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Bucură-te şi te veseleşte Născătoare de Dumnezeu Fecioară şi te roagă pentru robul tău.

Doamnă şi Stăpână a îngerilor şi Maică a creştinilor ajută-mi mie, robului tău. O, Marie cu totul fără de prihană, bucură-te, Mireasă nenuntită. Bucură-te, bucuria celor necăjiţi şi mângâierea celor scârbiţi. Bucură-te, hrana celor flămânzi şi lima-nul celor înviforaţi. Bucură-te, cea mai sfântă decât sfinţii şi decât toată zidirea cea mai cinstită. Bucură-te, sfinţenia Tatălui, lăcaşul Fiului şi umbrirea Duhului Sfânt. Bucură-te, palatal cel vesel al lui Hristos, Dumnezeul nostru, Împăratul tuturor. Bucură-te, Maica sărmanilor şi toiagul orbilor. Bucură-te, lauda creştinilor şi aju-tătoarea cea gata a celor ce te cheamă pe tine.

Preasfântă Stăpâna mea, păzeşte-mă sub acoperământul tău, că în prea curatele tale mâini îmi pun duhul meu. Fii ajutătoare şi acoperământ sufletului meu în ziua cea înfricoşată a Judecăţii şi roagă-te pentru mine, nevrednicul, ca să intru curat şi lă-murit în Rai.

Să nu mă lepezi, Doamna mea, pe mine, robul tău. Ci ajută-mi mie şi dă-mi ceea ce este de folos cererii. Izbăveşte-mă pe mine de toată primejdia, bântuiala, nevoia şi neputinţa şi îmi dăruieşte mie mai înainte de sfârşit pocăinţă. Ca mântuindu-mă, cu mijlocirea şi cu ajutorul tău, în viaţa aceasta de acum, de tot vrăjmaşul văzut şi nevăzut, umblând cu plăcere de Dumnezeu în voile iubitului tău Fiu şi Dumne-zeului nostru, iar în ziua cea înfricoşată a Judecăţii de veşnica şi înfricoşata muncă, să mă închin, să mulţumesc şi să slăvesc întru tot sfânt numele tău, în vecii vecilor. Amin.

Vieţile Sfinţilor - Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului, făcătorul de minuni

Pe această ramură de Rai, pe Dimitrie sfinţitorul şi făcătorul de minuni l-a crescut Rusia cea mică.

El s-a născut într-o cetate mică şi neînsemnată, care se numea Macarova, fiind departe de cetatea Kievului ca la cincizeci de stadii. El s-a născut la anul 1629, luna decembrie, din părinţi de bun neam, care erau împodobiţi cu credinţa creştinească şi umblau în poruncile lui Dumnezeu cu neabatere. Tatăl său se numea Sava şi era cu rânduiala sutaş în oastea Rusiei, iar maica sa se numea Maria. La naştere i-a pus în grabă numele Daniil, luminându-l după aceea şi cu Sfântul Botez.

După botez, pruncul a fost crescut de părinţi în frica şi respectul către Dumnezeu. L-a învăţat legea creştinească şi creştea împreună cu anii, cu înţelegerea şi cu fapta bună, mergând ca pe o scară din putere în putere.

După ce se deprinsese bine cu citirea şi scrierea limbii slavoneşti, l-a dus în cetatea Kievului la şcoala mănăstirii Botezului Domnului, pentru învăţătura acestor limbi străine şi altor învăţături libere care se învăţau acolo. După ducerea la această şcoală, copilul Daniil prin isteţimea minţii sale şi prin neadormita sârguinţă, în scurtă vreme a început a arăta bună pricepere la învăţătură, sporind mai mult decât vârstnicii lui. După câţiva ani, s-a arătat

iscusit din destul în facerea de stihuri şi la retorică, ştiind bine toate cele ce învăţase.

Daniil pe când trecea învăţăturile acelea, se deprindea nu mai puţin şi la viaţa îmbunătăţită; căci în toată vremea aceea în care a petrecut la învăţătură, nu avea nici cea mai mică împărtăşire cu copiii cei vorbitori de vorbe rele, care făceau râsuri şi glume, şi cu cei ce cugetau la veselii şi la desfătări deşarte; adică nu voia să se răzvrătească cu cei răi şi să cadă în prăpastia păcatului, căci ştia că vorbele cele rele strică obiceiurile cele bune. ***El se sârguia pe cât putea să-şi păzească întreaga înţelepciune şi curăţie.***

Când îi prisosea vremea de la şcoală, nu se îndeletnicea cu jocuri copilăreşti, cum era obiceiul tinerilor, ci cu citirea cărţilor insuflate de Dumnezeu. ***El alerga cu sârguinţă la rugăciune în biserica lui Dumnezeu, pentru că inima lui începea a se înfierbânta de văpaia dragostei dumnezeieşti şi se aprindea foc în cugetul lui; deci, cu cât şedea mai mult la citirea Scripturilor dumnezeieşti şi la citirea vieţilor sfinţilor părinţi, cu atât zi de zi se aprindea cu inima spre urmarea lor, şi dorea să urmeze acelora. Daniil fiind în lume, arăta în sine începătura vieţii călugăreşti.***

Ajungând la vârsta de 18 ani, a trecut cu vederea pentru Hristos lumea aceasta vremelnică, şi bunătăţile ce sunt într-însa şi, cerând binecuvântare de la părinţii săi, a început a petrece în mănăstirea Preasfintei Treimi, numită Kirilovsca, în aceeaşi cetate a Kievului. ***Acolo, după o vreme, s-a tuns după rânduiala călugărească, de Meletie - egumenul aceleiaşi mănăstiri, în anul 1638, la 9 iulie, la pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Pangratie; şi în loc de Daniil s-a numit Dimitrie.***

După primirea rânduielii călugăreşti, acest bărbat temător de Dumnezeu, aruncându-se cu totul spre purtarea de grijă a lui Dumnezeu, a început a petrece viaţa cuviincioasă a călugărilor, deprinzându-se la smerenie, la ascultarea şi la iubirea de fraţi. El se sârguia pe cât putea a urma în lucrurile cele bune cuvioşilor părinţi: Antonie, Teodosie şi celorlalţi făcători de minuni ai Pecerscăi. El nu se îngrijea nicidecum de câştigarea averilor şi bogăţiilor vremelnice, ci toată sârguinţa lui era să-i placă lui Dumnezeu, şi după chemarea sa să-i slujească la credinţă.

Trecând puţină vreme după călugăria sfântului, la 25 martie 1639, la praznicul Bunei Vestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cu voia povăţuitorului, Sfântul Dimitrie a fost hirotonisit diacon, de prea sfinţitul mitropolit al Kievului, Iosif Tunalski.

El a petrecut multă vreme în mănăstirea Kirilovska din Kiev, supunându-se cu smerenie şi în tăcere povăţuitorului lui în toate, slujind fraţilor fără de lenevire şi împlinind cu osârdie toată ascultarea mănăstirească şi bisericească. El se afla mai întâi de toţi la cântarea bisericească, şi ieşea mai pe urmă. În biserică stătea cu frică, asculta cu luare aminte dumnezeiasca Scriptură ce se citea; iar în chilie se îndeletnicea la rugăciune, scriind şi alcătuind cele poruncite de egumen, sau de alţi începători mai înalţi, se nevoia şi la citirea cărţilor cele folositoare de suflet.

Apoi, trecând câtăva vreme, cu voinţa prea sfinţitului Lazăr Baramovici, arhiepiscopului Cernigovului, Sfântul Dimitrie a fost chemat din Kiev, în cetatea Cernigovului şi a fost hirotonisit presviter în mănăstirea Gustinski, la 23 mai 1659, la praznicul Pogorârii Sfântului Duh. După aceasta, acelaşi prea sfinţit Lazăr al Cernikovului, de vreme ce îl ştia pe el că este bărbat iscusit şi învăţat, bun şi vrednic pentru semănarea cuvântului lui Dumnezeu în inimile omeneşti, l-a binecuvântat să fie propovăduitor în cetatea Cernikov.

Sfântul Dimitrie a petrecut mai mult de doi ani în sobornicească biserică a Cernigovului, propovăduind cu mare folos cuvântul lui Dumnezeu şi-n alte biserici ale acestei eparhii; cuvântul lui era tare, dres cu sarea înţelepciunii şi toţi doreau să-l audă. ***Dar nu numai în Rusia mică a fost propovăduitor, ci şi peste hotar, în domnia Litovsca.***

După o vreme, ***cerându-şi voie şi luând binecuvântare de la arhiereu, s-a dus de la Cernigov la cetatea Vilna şi, fiind acolo puţină vreme în mănăstirea Pogorârii Sfântului Duh***, a spus două cuvinte învăţătoare. ***După rugămintea duhovniceştilor fraţi de la Sluţca, s-a mutat de la Vilna la Sluţca, şi un an întreg s-a ostenit cu nedormire, întru propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, petrecând în Bratsca, mănăstirea Schimbării la Faţă, cea grecească şi rusească.***

După arătarea vieţuitorilor acelei cetăţi, îşi avea un făcător de bine, pe un oarecare Ioan, cetăţean dreptcredincios, care se mai numea Scoccevici, şi care făcuse acel locaş cu cheltuiala sa. Deşi el era chemat din Sluţca de către feţe luminate prin multe scrisori duhovniceşti şi politiceşti; dar fiind oprit de cele mai puternice rugăminţi şi mari făgăduinţe ale dumnezeieştii frăţimi, a zăbovit până la sfârşitul acelui Scoccevici. După ce a murit, Sfântul Dimitrie a făcut la îngroparea lui cuviinciosul cuvânt de îngropare.

După aceasta s-a întors de la Sluţca în Rusia mică, şi a început să vieţuiască la scaunul Hatmaniei, cetatea Baturina, în mănăstirea Sfântul Nicolae, care se numea Crupiţca, îndeletnicindu-se în post, rugăciuni şi în citirea cărţilor celor folositoare de suflet; dar mai mult se sârguia la propovăduirea Cu-

vântului lui Dumnezeu. Pentru aceste fapte plăcute lui Dumnezeu şi sfintei lui biserici, ***cu binecuvântarea arhiereilor de la Kiev şi Cernikov a fost ales egumen la diferite mănăstiri.*** Auzind de îmbunătăţita lui viaţă şi având mare râvnă spre ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu, ca şi cum ar fi zavistuit una alteia, cu neîncetate rugăminţi îl chemau la sineşi.

Sfântul Dimitrie s-a pus egumen de prea sfinţitul arhiepiscop Lazăr Baranovici al Cernikovului, mai întâi în mănăstirea Schimbării la Faţă a Domnului, care se numea Macsacusca, la 4 septembrie 1681, la pomenirea Sfântului prooroc Moise, văzătorul de Dumnezeu.

Mai înainte de numire, acel arhiereu, ca şi cum ar fi ştiut că Sfântul Dimitrie se va învrednici şi la rânduiala bisericească, a zis către el aceste cuvinte: ***"Să-ţi binecuvânteze Domnul Dumnezeu, nu numai egumenia, dar după acest nume Dimitrie, îţi doresc şi mitra Dimitrie; deci să câştigi mitra".*** După numire ca egumen i-a urat astfel: ***"Astăzi este Sfântul prooroc Moise, văzătorul de Dumnezeu şi în această zi te-a învrednicit Domnul Dumnezeu la egumenie, aici unde este hramul Schimbării la Faţă a Domnului, ca pe Moise în Tavor. Cel ce a arătat căile sale lui Moise, să-ţi arate şi sfinţiei tale în acest Tavor, căile sale spre veşnicul Tavor.***

Aceste cuvinte - precum zice singur Sfântul Dimitrie mărturisind despre sine - eu păcătosul, ca pe o frumoasă însemnare şi proorocie am socotit-o şi am însemnat-o. O, să dea Dumnezeu, ca această proorocie a prea sfinţiei sale să se împlinească".

Deci, luând acest dreptcredincios călugăr binecuvântare de la arhiereu, s-a dus la acea mănăstire a Macsacovsca, şi a intrat în datoria egumeniei încredinţată lui. El povăţuind bine pe fraţi şi ridicând toate cele spre folosul de obşte ale mănăstirii, se ostenea în propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, plăcând Domnului cu postul, cu privegherea şi cu alte lucruri bune, dar mai ales cu smerita cugetare; căci, măcar că era începător, însă blândeţea şi obiceiul lui cel bun nicidecum nu le-a schimbat, ci ţinea în mintea sa, ceea ce s-a zis de către Domnul: ***"Cel ce ar voi să fie mai mare între voi, să vă fie slugă".***

Precum singur se făcea mai mic înaintea tuturor, aşa şi pe fraţi îi învăţa în toate zilele, să nu se înalţe întru nimic.

După un an, la 1 martie, la pomenirea Sfintei muceniţe Evdochia, cu binecuvântarea aceluiaşi arhiereu a fost rânduit egumen al mănăstirii Sfântul Nicolae din cetatea Baturin, care mănăstire se numeşte Crupinţca. Astfel, lăsând egumenia de la Macsacovsca şi mulţumind fraţilor de acolo, s-a mutat în mănăstirea Baturina; deci, câştigând poruncă, a luat începătorie peste această

mănăstire. ***După ce a trecut un an şi opt luni, acest egumen vrednic de laudă, iubind viaţa cea liniştită şi fără de tulburare, dorind ca în singurătate să placă lui Dumnezeu, la 26 octombrie, la pomenirea Sfântului mucenic Dimitrie, în ziua celui de un nume al său, a lăsat începătoria mănăstirii Baturina, şi vieţuia deosebit.***

Trecând o vreme, şi la rugămintea arhimandritului Varlaam Isinsclii al lavrei Pecersca din Kiev, care după acesta a fost mitropolit în Kiev, s-a mutat de la Baturina în lavra Pecerscăi. Acel arhimandrit - precum se poate vedea din Predoslovia ce s-a pus la începutul Mineiului - dorind ca acel scop plăcut lui Dumnezeu al Nacialnicilor lavrei Pecersca mai înainte de el, a fericitului întru pomenirea mitropolitului Kievului Petru Movilă şi a arhimandritului Inochentie Gizel, care mult mai înainte se ostenise pentru îndreptarea cărţilor Vieţilor sfinţilor, ca prin dumnezeiescul ajutor să le aducă întru săvârşire.

Deci, se sârguia pe cât se putea, ca să afle un bărbat ca acela bine înţelegător, căruia să-i încredinţeze acel lucru de bună trebuinţă spre al săvârşi. Când a toate dăruitorul Dumnezeu, după osârdnica lui cercare, a trimis în lavra aceea pe acest bine înţelegător şi dreptcredincios bărbat, ca să vieţuiască într-însa, atunci acel arhimandrit dând mulţumire lui Dumnezeu, s-a sfătuit despre aceea, cu sobor-niceştii părinţi şi cu fraţii lavrei. După sfatul lor, acestui prea iscusit pro-povăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu, care se mărturiseşte de singurul adevăr, i-a încredinţat, că din dragostea cea către sfinţii plăcuţi lui Dumnezeu, şi pentru scrierea numelui său în cartea vieţii veşnice, să se ostenească a aduna vieţile lor, şi îndreptându-le desăvârşit să le scrie.

Văzând Sfântul Dimitrie trebuinţa cea de nevoie a Bisericii lui Dumnezeu, şi ascultând pe cea pusă înaintea lui, de care ***fericitul Simeon Metafrast*** ***scrie: "De asemenea este rău a grăi cele ce nu se cade şi a da tăcerii cele ce sunt folositoare şi cinstite; pentru că aşa cum vatămă gândurile celor ce aud pe cel ce grăieşte cele necinstite, tot astfel cel ce tace faptele cele bune ale sfinţilor, lipseşte pe cei dreptcredincioşi de folos, cinstind astfel mai mult odihna sa decât lucrul lui Dumnezeu."***

După ce el îndelung se lepădă, punându-şi nădejdea spre ajutorul lui Dumnezeu, spre rugăciunea Maicii celei prea curate a vieţii şi spre ale tuturor sfinţilor, a intrat în această osteneală plăcută de Dumnezeu în anul 1684, luna iunie, şi a început lucrul ce îi se încredinţase a-l împlini cu mare sârguinţă.

Scoţând ca din nişte izvoare din acele mari cărţi ce se numesc ale citirii, ale fericitului Macarie, mitropolitul Moscovei, şi de la alţi istorici creştini,

aduceau la arătare purtătorul de viaţă pârâu, spre adăparea acelor suflete creştineşti însetate de învăţături folositoare.

Sfântul Dimitrie, ostenindu-se într-această mântuitoare ascultare, în scurtă vreme i s-a arătat în vis două vedenii de acest fel, una după alta, din care cea mai de pe urmă este tipărită în mineiele citirii, la 10 noiembrie, la sfârşitul vieţii Sfântului mucenic Orest.

Prima vedenie: *"În anul 1685, 10 august, auzind eu - zice acest arhiereu, despre el singur - trăgându-se clopotul pentru Utrenie şi dormitând după obişnuita mea lenevire, nu am apucat începutul, ci am dormitat până la citirea Psaltirea. În această vreme am văzut această vedenie: Se prea că îmi era încredinţată în purtarea de grijă o oarecare peşteră, în care se odihneau nişte sfinte moaşte. Atunci căutând mormintele sfinţilor cu lumânarea, am văzut acolo odihnindu-se sfânta şi marea muceniţă Varvara; apropiindu-mă de mormântul ei, am văzut-o zăcând pe coaste, iar mormântul ei arăta oarecum putreziciune.*

Dorind eu ca să-l curăţ, am scos moaştele din raclă şi le-am pus în alt loc. Apoi curăţindu-l, m-am apropiat de moaştele ei şi le-am luat cu mâinile ca să le pun în raclă; dar îndată am văzut pe Sfânta Varvara vie, şi eu grăiam către dânsa: "Sfântă fecioară Varvara, făcătoarea mea de bine, roagă-te lui Dumnezeu pentru păcatele mele".

Sfânta a răspuns, ca şi cum avea o oarecare îndoială: "Nu ştiu, oare pleca-voi, căci te rogi latineşte?"

Socotesc că aceasta mi s-a zis mie, pentru aceea că sunt foarte leneş la rugăciune, şi m-am asemănat într-această întâmplare catolicilor, la care rugăciunea este foarte scurtă în cuvinte, tot aşa precum şi rugăciunea mea fusese scurtă. Auzind cuvintele acestea de la sfânta, am început a mă întrista şi a deznădăjdui.

Dar sfânta lăsându-mă puţină vreme, a căutat spre mine cu faţă veselă şi luminată, şi mi-a zis: Nu te teme. Apoi mi-a grăit alte cuvinte mângâietoare, pe care nu le ţin minte.

După aceasta punând- o în raclă, i-am sărutat mâinile şi picioarele. Trupul ei mi se părea viu şi foarte alb, iar racla foarte săracă şi învechită. Fiindu-mi jale de aceea, căci cu necurate şi spurcate mâini şi buze îndrăznisem a mă atinge de sfintele ei moaşte, şi că nici racla nu mai era frumoasă, mă gândeam cum aş putea să împodobesc acest mormânt.

Deci, am început a căuta o raclă nouă şi mai scumpă, în care aş muta sfintele moaşte; dar într-o singură clipeală m-am deşteptat. Părându-mi rău de această deşteptare, inima mea a simţit o oarecare bucurie. Dumnezeu ştie ce înseamnă acest vis şi ce fel de împlinire va fi pe urmă.

O, de mi-ar da Dumnezeu cu rugăciunile Sfintei Varvara, patroana mea, îndreptarea vieţii mele celei rele şi ticăloase".

***

A doua vedenie *a fost într-acelaşi an: "În postul Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos, într-o noapte, sfârşind de scris pătimirea Sfântului mucenic Orest, a cărui pomenire se cinsteşte pe 10 noiembrie, cu un ceas sau mai puţin înaintea Utreniei, m-am culcat să mă odihnesc, fără să mă dezbrac, şi în vedenia visului am văzut pe Sfântul mucenic Orest cu faţa veselă, vorbind cu mine aceste cuvinte: "Eu am răbdat mai multe chinuri pentru Hristos decât ai scris tu aici". Aceasta zicându-mi, şi-a descoperit pieptul său, şi mi-a arătat în coasta stângă o rană mare, pătrunsă până la cele dinlăuntru, şi mi-a zis: "Aceasta mi-a făcut-o cu fierul". Apoi descoperindu-şi mâna dreaptă până la cot, mi-a arătat o rană lungă, prin care se vedeau venele tăiate, şi mi-a zis: "Aceasta mi-a tăiat-o cu sabia". Asemenea arătându-mi şi mâna stângă, tot în acelaşi loc mi-a arătat o rană, spunându-mi că şi pe aceea i-a făcut-o cu sabia.*

După aceasta plecându-se şi-a descoperit piciorul până la genunchi, şi mi-a arătat la genunchi o rană. Asemenea descoperindu-şi şi celălalt picior până la genunchi, mi-a arătat tot în acelaşi loc o rană, şi mi-a zis: "Acestea mi-au fost făcute cu coasa". Apoi stând drept, îmi căuta în faţă, zicându-mi: "Vezi oare că eu mai multe am răbdat pentru Hristos decât ai scris tu?"

Dar eu împotriva acestora nimic nu îndrăzneam să zic, ci tăceam gândind în mine: Cine să fie acest Orest ? Nu este el oare din rândul celor cinci la număr? La acest gând al meu, sfântul mucenic a răspuns: "Nu sunt eu acel Orest, din cei cinci la număr, ci acela a cărui viaţă ai scris-o tu acum". Apoi am mai văzut şi pe un oarecare om cinstit stând după dânsul, şi mi se părea că este de asemenea un mucenic, dar acela n-a zis nimic.

Deci, în acea vreme, m-a deşteptat clopotul cel rânduit spre Utrenie, şi-mi era mare jale, că această vedenie s-a sfârşit aşa curând. Cum că aceasta cu adevărat aşa am văzut-o precum am scris-o, iar nu într-alt chip, eu nevrednicul şi păcătosul, sub jurământul meu cel preoţesc o mărturisesc, căci precum atunci, tot aşa şi acum ţin minte".

Trecând doi ani şi trei luni de la acea vreme, când Sfântul Dimitrie s-a lăsat de egumenie, i s-a întâmplat lui, că era în cetatea Baturin, cu arhimandritul Varlaam al Pecerscăi Kievului, unde după rugămintea luminatului boier Hetman şi a celorlalţi duhovniceşti şi politiceşti stăpânitori - deşi se lepăda - a fost silit ca iarăşi să primească egumenia mănăstirii Nicolaevsca din Baturina. Deci, luând spre aceea poruncă, a ieşit din lavra Pecercăi, şi mergând la mănăstirea aceea, a şezut la egumenie, după voia duhovniceştilor şi mireneştilor stăpânitori.

Petrecând el acolo, a sfârşit de scris vieţile sfinţilor care cuprind în cele trei luni: Septembrie, Octombrie şi Noiembrie şi potrivindu-le pe dânsele cu cele mai mari cărţi ale citirii, ale fericitului Macarie, mitropolitul Moscovei, întru toate istoriile, povestirile şi faptele cele făcute de sfinţi în nevoinţele lor, şi îndreptându-le desăvârşit, le-a dat spre cercetarea părintelui Varlaam arhimandritul Pecerscăi, împreună cu fraţii. După ce acelea s-au citit şi s-au găsit bune de soborniceştii părinţi ai lavrei aceleia şi de alţi bine înţelegători bărbaţi, atunci Sfântul Dumitru, iubitorul de osteneală, mergând de la Baturina la Kiev în mănăstirea Pecerscăi, a început a le tipări pe ele prin a sa cercetare, în anul 1689 luna ianuarie. Deci, s-au sfârşit de tipărit cea dintâi carte, care a început de la anul nou şi care cuprind în sine cele trei luni mai sus pomenite, întru acelaşi an, pe vremea aceluiaşi arhimandrit Varlaam Iasinski.

Degrab după aceasta a fost trebuinţă pentru îndreptarea unor lucruri, ca luminatul boier Hetman să se ducă din Baturina la împărătească cetate Moscova. Atunci a mers împreună cu el Inochentie, egumenul mănăstirii din Kiev, şi Sfântul Dimitrie cu doi diaconi din mănăstirea aceea, la aceeaşi cetate Moscova. După ce a sosit în Moscova, s-a dus înaintea dreptcredinciosului împărat Ioan Alexievici şi a binecredincioasei împărătese Sofia Alexievna, şi s-a învrednicit a-i săruta mâna.

Într-acea vreme dreptcredinciosul împărat Petru Alexievici era la mănăstirea cuviosului Serghie de Radonej făcătorul de minuni. Într-acea zi a luat binecuvântare de la prea sfinţitul patriarh Ioachim. Apoi, trecând câteva zile, s-a dus la mănăstirea lui Serghie de Radonej, unde învrednicindu-se a vedea pe dreptcredinciosul împărat Petru Alexievici, care i-a primit cu milostivire şi le-a dat să-i sărute mâna. Într-acea vreme se întâmplase că era şi prea sfinţitul patriarh în aceeaşi mănăstire. La plecare au stat în al doilea rând înaintea împărăteştii lui mărimi, şi i-au sărutat mâna. ***Liberându-l prea sfinţitul patriarh a dăruit Sfântului Dimitrie icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, îmbrăcată în aur, şi l-a binecuvântat ca să se îndeletnicească cu scrisul vieţilor sfinţilor.***

După aceasta s-a întors înapoi la Baturina de la împărătească cetate Moscova. Sfântul Dimitrie, venind la mănăstirea sa, şi-a făcut o chilie deosebi, aproape de biserica Sfântului Nicolae, pentru petrecere mai îndemânatecă. Această chilie o numeşte el în scrisorile sale cele din toate zilele schit, şi mutându-se într- însa ***s-a apucat la alcătuirea cărţii a doua, adică la vieţile sfinţilor din lunile decembrie, ianuarie şi februarie.*** Ostenindu-se el la îndreptarea acelora, nu puţină îndemânare i-a dat, prin scrisoarea sa, prea sfinţitul patriarh Adrian, cel ce a venit după Ioachim. Acela, văzând bine alcătuită cartea dintâi pe cele trei luni, a judecat, că această osteneală este de folos la toată creştinătatea Rusiei. *Deci, a trimis o scrisoare arhierească prea sfinţitului mitropolit al Kievului Varlaam Isinschi, care mai înainte fusese arhimandrit în lavra Pecersca din Kiev, către acest bărbat iubitor de osteneală, binecuvântându-l şi îndemnându-l să scrie vieţile sfinţilor. Acea scrisoare este tipărită la începutul cărţii a doua a Mineiului.*

În acea scrisoare se scrie îndestulată laudă şi mulţumire ostenitorului, pentru cartea cea dintâi a vieţilor sfinţilor, şi îl îndeamnă să nu lase acel lucru mântuitor de suflet, ci să se sârguiască în tot chipul să-l ducă la bun sfârşit, dându-i arhipăstorească sfătuire şi binecuvântare. ***Dimitrie iubitorul de osteneală, fiind îndemnat prin acea scrisoare, a răspuns prea sfinţitului patriarh cu cuviincioasă smerenie şi mulţumire şi a cerut ca Mineile luate de dânsul din Moscova, după porunca prea sfinţitului patriarh Ioachim, care cuprindea lunile decembrie, ianuarie şi februarie, să se trimită la dânsul, căci acelea deşi erau cercetate de dânsul mai înainte, dar pentru scurtimea vremii nu le citise pe toate, şi nu le scrisese pe cele de mult folos şi foarte de nevoie dintr-însele.***

După ce, cu porunca prea sfinţitului patriarh, i s-a trimis Mineiele celor trei luni, pentru scrierea vieţilor sfinţilor, acest iubitor de osteneală a lăsat egumenia mănăstirii Baturina. Deci, petrecând în pustiul său din singurătate, potrivind şi celelalte trei luni cu citirile cele mari, le-a îndreptat desăvârşit şi, ducându-se la Kiev, a început a tipări vieţile sfinţilor din luna decembrie, la 10 iulie, 1693. Apoi, după dorinţa unor stăpâniri duhovniceşti, Sfântul Dimitrie a fost numit egumen la cetatea Gluhov, în mănăstirea mai marilor apostoli Petru şi Pavel.

Petrecând el acolo, a sfârşit de tipărit a doua carte a celor trei luni, în anul 1695, pe vremea arhimandritului Meletie. El a luat nu mică laudă de la acelaşi sfinţit patriarh, prin altă scrisoare ce i-a trimis în acelaşi an pentru această parte a doua. ***Cu aceste două scrisori ale prea fericitului păstor, care se îngrijea atât pentru înmulţirea slavei lui Dumnezeu şi a sfinţilor lui, Dimitrie, iubitorul de osteneală, îndemnându-se, şi-a întins mâna spre îndreptarea cărţii a treia a vieţii sfinţilor, care cuprinde într- însa lunile martie, aprilie şi mai; deci a început a se osteni în scrierea celei mai mari decât cea dintâi.***

Trecând o vreme, s-a mutat de la Gluhov la Kiev, în mănăstirea Prea Sfintei Treimi, numit Kirilovsca, în care s-a tuns în călugărească rânduială. ***El a petrecut acolo numai cinci luni. După aceasta, ca un bărbat bine înţelegător şi iubitor de osteneală - dar mai ales să-i zicem luminător - ca să nu fie ascuns sub obroc, a fost ridicat arhimandrit cu învoirea prea sfinţitului Varlaam, mitropolitul Kievului, şi cu a prea sfinţitului Ioan arhiepiscopul Cernigovului,. la 2 iunie, 1697, la pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Metodie, epicopul Patarelor, al mănăstirii Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numeşte Eleţca.***

Drept aceea, Sfântul Dimitrie suindu-se la cea mai înaltă treaptă a vredniciei, a adăugat după treaptă şi iubirea de osteneli cea mai mare, ştiind că: ***"Celui ce i s-a dat mult, mult i se va cere".*** Căci, precum mai înainte se ostenea în ascultarea ce se pusese asupra lui îndreptând vieţile sfinţilor, cu ajutorul lui Dumnezeu după puterea sa, tot aşa se îngrijea şi pentru buna rânduială mănăstirească şi pentru mântuirea fraţilor încredinţaţi lui. El nu mai puţin ajută şi în celelalte duhovniceşti sfintei Biserici, săvârşind multe lucruri folositoare, cu cuvântul, cu socoteală şi cu tot lucrul.

Stând doi ani şi trei luni la mănăstirea Eleţca, cu voia celor mai mari, s-a mutat la Novgorodul Siverchi, în mănăstirea prea Milostivului Mântuitor, tot ca arhimandrit. El petrecând în mănăstirea aceea, a sfârşit de scris cele trei luni pomenite înainte ale vieţilor sfinţilor din lunile martie, aprilie şi mai. Iar de tipărit le-a sfârşit în anul 1700, fiind atunci arhimandrit în lavra Pecersca Iosaf Cracovski, de la care degrabă după aceea s- a trimis Sfântului Dimitrie spre binecuvântare, acel chip împărătesc, pe care dreptcredinciosul împărat Alexie Mihalovici l-a trimis în dar prea sfinţitului mitropolit al Kievului Petru Movilă, când a fost încoronat la împărăţie.

Dar nici în această sfântă mănăstire nu s-a odihnit multă vreme sub umbra ramurii Raiului, cea atât de mult roditoare; căci îndreptarea cea sârguitoare a datoriilor celor încredinţate acestui sfânt bărbat şi iscusinţa cea deosebită întru propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, asemenea şi îmbunătăţita lui viaţă, degrab a început a se vesti monahului cel prea văzător, pentru ca să câştige leafa şi mila cea vrednică pentru acelea. ***La începutul anului 1701, după porunca acelui dreptcredincios şi singur stăpânitor, împăratul Petru cel mare, a fost chemat la Moscova. Eparhia Tovolsca neavând atunci păstor, îl hirotoniră mitropolit al ei şi al Siviriului, punându-l între patriarhi în acelaşi an, la 23 martie, în Duminica închinării Sfintei Cruci.***

După aceea a fost cuprins de o boală, în care singur dreptcredinciosul împărat a binevoit a-l cerceta. Cunoscând că acea boală i se întâmplase din mâhnire, i-a poruncit ca neascunzând nimic să-şi arate pricina mâhnirii sale. El a arătat-o

prin chipul acesta: "***Aceasta îmi pricinuieşte boală şi mâhnire, căci mă trimit la acea ţară grea şi aspră, vătămătoare şi nesuferită sănătăţii mele; iar ascultarea mea este, că spre sufletescul folos al tuturor dreptcrendicioşilor creştini ai neamului Rusiei, să mă sârguiesc a sfârşi de scris vieţile sfinţilor".***

Auzind înţeleptul împărat un răspuns ca acesta de la dânsul, a binevoit cu milostivire a schimba, adică să nu-l trimită pe el în Sivir, şi i-a poruncit ca să petreacă în Moscova.

După puţină vreme prea sfinţitul Ioasaf, mitropolitul Rostovului şi al Iroslavului a murit, în locul lui a fost hotărât Sfântul Dimitrie, la 4 ianuarie, 1702, zi care era Duminica înaintea Botezului Domnului; iar la Rostov a sosit la 1 martie, în Duminica a doua a marelui Post. Deci, intrând în cetatea Rostovului, a mers mai întâi la mănăstirea Sfântului Iacob, episcopul Rostovului, şi intrând în sobornicească biserică a Zămislirii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu a făcut obişnuita rugăciune.

El a cunoscut înainte printr-o descoperire oarecare ce i se făcuse de sus, că are să se sfârşească în Rostov, şi a însemnat în unghiul acelei biserici, în partea dreaptă, locul unde să se îngroape, zicând către cei ce erau cu dânsul: "Iată odihna mea, aici mă voi sălăşlui în veacul veacului".

Acest lucru s-a şi împlinit după proorocia lui, pentru că a murit în Rostov şi acolo unde şi-a însemnat locul, acolo l-au şi pus. Venind la scaunul său, a săvârşit dumnezeiasca Liturghie, în sobornicească biserică a Rostovului, la sfârşitul căreia, spunând spre toţi un cuvânt de învăţătură, atât celor duhovniceşti cât şi mirenilor celor încredinţaţi păstoriei sale, le-a dat binecuvântare. În scurtă vreme după aceea, a dat obişnuitei îngropări trupul adormitului întru Dumnezeu a prea sfinţitului Ioasaf mitropolitul, în sobornicească biserică a Rostovului.

Astfel Sfântul Dimitrie, cu dumnezeiasca voie, cu porunca drept-credinciosului împărat şi cu binecuvântarea a tot sfinţitului sobor, a luat ocârmuirea cinstitei mitropolii a Rostovului.

El a luat mari nevoinţe şi a început a purta jugul cel pus asupra sa, al acestei sfinte ascultări, cu toată sârguinţa în Iisus, cel ce îl întărea. El a adăugat neadormit purtare de grijă pentru îndreptarea bisericească şi pentru mântuirea sufletelor încredinţate lui. El se sârguia cu cuvântul, ca să răspândească adevărata învăţătură a Evangheliei; iar prin viaţa cea înfrânată, cinstită şi temătoare de Dumnezeu, ca un adevărat păstor al turmei lui Hristos, având în pomenire pe păstorul păstorilor totdeauna, după ceea ce s-a zis în Evanghelie: ***"Aşa să lumi-***

neze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând lucrurile voastre cele bune, să prea mărească pe Tatăl vostru Cel din ceruri".

Tuturor le-a dat pilde mântuitoare, învăţa pe toţi stăpânitorii cei duhovniceşti şi mireneşti, şi pe cei de sub stăpânire, ca fiecare să petreacă în lucruri cuviincioase şi să meargă cu toată silinţa în datoria încredinţată lui. El se sârguia să dezrădăcineze de la toate dregătoriile obiceiurile rele, necurăţia, zavistia, nedreptatea şi toate lucrurile care sunt neplăcute lui Dumnezeu şi să sădească curăţia, dragostea, dreptatea, milostivirea, şi toată fapta bună să o înrădăcineze, dar mai ales purta grija cea mai întâi, ca, de la feţele duhovniceşti, să gonească întunecarea şi neştiinţa.

Acest păstor deştept, îndată după venirea sa la scaunul Rostovului s-a înştiinţat, că mulţi preoţi din păstoria lui, care locuiau în cetăţi şi în sate, fiind neluminaţi, nu numai că nu iau aminte de chemarea lor, dar nici nu ştiu ce este rânduiala preoţiei şi în ce constă datoria lor şi a duhovniceştilor fii şi cum se cade a petrece într-însa, dintre care unii mândrindu-se cu preoţia, ceartă pe fiii lor cei duhovniceşti înaintea multor oameni, pentru păcatele lor spuse la mărturisire. Alţii, având păstorie asupra multor suflete omeneşti, nu se îngrijesc de mântuirea lor, se lenevesc a merge la bolnavi, ca să-i mărturisească şi să-i învrednicească împărtăşirii dumnezeieştilor Taine, iar la oamenii săraci nu vor să se ducă, ci numai la cei bogaţi.

Toate acestea au pornit spre mare durere pe acest păstor plin de râvnă către Dumnezeu. Când a văzut el că unii preoţi au uitat frica lui Dumnezeu şi nu dau cinste vrednică Preacuratelor şi de viaţă făcătoarelor lui Hristos Taine, care se păzesc tot anul pentru cei bolnavi, ci mai ales le defăimează şi le ţin în locuri necuviincioase şi în vase murdare; iar ce este mai mult că nici numirea lor cea cinstită nu o ştiu, pentru că nu le numesc Taine prea curate, ci le numesc cu un nume prost, zicându-le zapas, între care se mai povesteşte şi aceasta:

Ni s-a întâmplat nouă în anul trecut 1702, că mergând în cetatea Iaroslav, am intrat într-o biserică din sat, unde după obişnuita rugăciune eu smeritul vrând ca obişnuita cinste şi închinăciune să dau curatelor lui Hristos Taine; dar acel preot n-a înţeles cuvântul meu, şi uimindu-se la mine sta. Iarăşi am zis către el: "Unde sunt puse sfintele Taine ale lui Hristos?"

Iar el nici acest cuvânt nu-l prea cunoaşte. Deci, unul dintre preoţii cei iscusiţi, ce erau cu mine, a zis către dânsul: "Unde este zapasul?"

Atunci el scoţând dintr-un unghi un vas foarte urât, a arătat într-însul ceea ce se păzea în nebăgare de seamă, atât de mare sfinţenie, spre care privesc cu frică sfinţii îngeri.

Pe mine m-a durut inima de aceea, pe de-o parte pentru că într-o necinstire ca aceea se păzeşte Trupul lui Hristos, iar pe de alta, că preoţii nu ştiu nici numirea, care se cuvine a se da prea curatelor Taine".

De aceea, acest păstor purtător de grijă a făcut ca preoţii, lepădându-şi nebăgarea de seamă, să înceapă încet a se înţelepţi şi să umble pe calea cea cuviincioasă chemării lor, cu osârdie şi cu frică de Dumnezeu. ***El a făcut două scurte învăţături, dar luminoase, pentru unele lucruri mai de nevoie ce se ating de datoria preoţească şi degrab le-a scris una după alta.***

În cea dintâi, ***sfătuia ca un părinte şi ca un păstor cu stăpânire arhierească, porunca tuturor preoţilor, ca să înceteze de la un obicei rău ca acela şi de pierzătoarea îndrăzneală, adică nu numai ca să nu certe şi să nu ia pe faţă păcatele cele străine; dar nici să nu se mândrească în deşert cu duhovnicia. Să nu treacă cu vederea pe cei săraci şi scăpătaţi. Asemenea le poruncea să aibă grijă de mântuirea sufletelor omeneşti, cele încredinţate lor, ca în tot chipul, ziua şi noaptea să poarte de grijă de ele.***

În a doua învăţătură a sa, ***le poruncea cu aceeaşi putere dată de la Dumnezeu şi îi îngrozea cu înfricoşata judecată a lui Dumnezeu, că preoţii singuri să aibă grijă de sfintele Taine cele făcătoare de viaţă ale lui Hristos, care se păstrează peste tot anul pentru cei bolnavi. Să le păzească cu toată cinstea dumnezeiască, să le cinstească şi să înveţe la aceea şi pe alţii. Să le păzească în vase cinstite şi să le ţină în locuri cuviincioase, nenumindu-le pe ele cu cuvânt prost, adică zapas. Să aibă înainte toate bine pregătite şi vrednice de sfânta slujbă, iar după aceea să petreacă în înfrânare şi în trezvie. Să se îngrijească în toate chipurile de mântuirea sufletelor omeneşti, să înveţe pe popor în biserică şi să nu facă cu lenevire celelalte, care se cuvin rânduielii lor.***

De aceste învăţături, toţi preoţii să se înştiinţeze şi nimeni să nu poată a se depărta prin neştiinţă; pentru aceea a poruncit să facă multe scrisori şi să le împartă prin cetăţi şi prin ţinuturi, către ispravnicii poruncitori. El a poruncit ca, fiecare preot prescriindu-le pe ele, să le aibă la sine şi adeseori citind sfătuitoarele stări cele cuprinse într-însele, să se sârguiască pe cât se va putea ca toţi fără de lipsă să le împlinească cu lucrul.

Toate acestea le-a făcut spre curmarea tuturor celor ce s-au zis mai sus, după mărturia multora vrednici de credinţă, care fac parte din rânduiala preoţească şi călugărească, şi care au fost în vremea acestui arhiereu.

Pentru ca nici copiii preoţilor să nu fie asemenea neştiutori, ca părinţii lor, şi când se vor învrednici la rânduiala preoţiei sau a diaconiei, în locul părinţilor

lor, să poată înţelege puterea cea citită de ei a dumnezeieştii Scripturi şi să ştie să înveţe poporul în biserică nu numai citind pe carte, ci şi spunând pe de rost cuvântul lui Dumnezeu, Sfântul Dimitrie a făcut o şcoală la Rostov.

El a adunat copiii slujitorilor sfintelor biserici, mai mult de 200. Dar pentru cea mai bună rânduială şi sporire a lor, i-a despărţit pe ei în trei şcoli, şi au hotărât la ei trei dascăli cu viaţa cea cu bună rânduială. Adeseori, cercetând acele şcoli, el însuşi asculta pe ucenici şi îi îndemna la sârguinţă, iar Duminicile şi în zilele de praznic, a poruncit ucenicilor să vină la rugăciune, în biserica sobornicească. Să vină la privegherea cea de toată noaptea şi la Sfânta Liturghie şi pentru ca toţi să fie nedepărtaţi şi să stea cu frică în biserică, luând aminte la cântare şi la citire.

El le poruncea, ca după sfârşitul catismei întâi, când prin citire prelungea cuvântul, sau vreo viaţă, să vină la binecuvântarea sfinţeniei sale. Deci, uneori când lipseau dascălii, lua asupra sa această datorie, şi alergând la cei mai isteţi, singur se ostenea în ceasurile cele libere de lucrurile bisericeşti, învăţându-i pe ei. Le tâlcuia oarecare cărţi din aşezământul cel nou, iar în vremea de vară, petrecând în arhierescul său sat, ce se numea Demiani, între celelalte osteneli ale sale, plăcute lui Dumnezeu, le arăta lor aşezământul cel nou. În sfântul şi mare post şi în celelalte posturi, poruncea ucenicilor să postească. El singur îi mărturisea pe ei şi-i împărtăşea cu sfintele Taine, apoi deprinzându-i, îi rânduia pe la locuri, dezrădăcinându-le neştiinţa.

Pe citeţi şi pe purtătorii de sfeşnice cei rânduiţi pe la biserici, ca slujba lor să o facă în biserică cu toată cucernicia şi cu frica, precum poruncesc canoanele sfinţilor părinţi, îi îmbrăca în stihare, lucru care mai înainte n-a fost în Rostov.

Sfântul Dimitrie petrecând la scaunul său într-o dregătorie mai mare ca aceea, deşi era însărcinat cu multe lucruri, după chemarea sa, precum este rânduiala arhierească; dar pe el nimic n-a putut să-l abată de la lucrul ce începuse mai înainte. Căci el după venirea sa în Rostov, în 2 ani, 11 luni şi 9 zile, ostenindu-se în vremea care-i rămânea de la isprăvile lucrurilor bisericii şi ale eparhiei, a sfârşit de scris acele cărţi ale Mineielor, adică a patra şi cea mai de pe urmă carte, care cuprinde aceste luni: iunie, iulie şi august. El a îndreptat-o precum se poate vedea din cartea ce se numeşte Letopis, de arhiereii Rostovului, care se află în Rostov, la biserica sobornicească, în bibliotecă.

Într-aceea se scrie astfel: ***"În anul de la întruparea dumnezeiescului Cuvânt 1705, la 9 februarie, la pomenirea Sfântului Nichifor, care se zice purtător de trebuinţă, la odovania praznicului Întâmpinării Domnului, Sfântul Simion, primitorul de Dumnezeu, zicând rugăciunea sa cea mai de pe urmă: "Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne..., în ziua patimilor Domnului, Vineri, în care Hristos a zis: Săvârşitu-s-a... înaintea Sâmbetei pomenirii adormiţilor şi***

înaintea Duminicii înfricoşatei judecăţi, s-a scris cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile tuturor sfinţilor, luna lui august. Amin".

După sfârşire, neîntârziind, a trimis acea carte la Kiev, la lavra Pecersca, care s-a şi sfârşit de tipărit în acelaşi an 1705, în vremea aceluiaşi arhimandrit Ioasafat.

Astfel cărţile vieţii sfinţilor de peste tot anul, care se încep de la întâia zi a lunii Septembrie şi se sfârşeşte în cea de pe urmă zi a lunii August, cu multe osteneli şi cu neadormită purtare de grijă a Sfântului Dimitrie, care mai mult decât în 20 de ani, s-au adunat şi s-a sfârşit de scris în cetatea Rostovului, întru slava lui Dumnezeu celui slăvit întru sfinţi şi a Maicii lui Dumnezeu, în cinstea tuturor plăcuţilor lui Dumnezeu celor scrişi în cartea vieţii şi spre folosul a tot credinciosul neam creştinesc, iar de tipărit s-a sfârşit în Kiev, în sfânta lavră Pecersca.

Netrecând mult vreme după aceasta, s-a făcut înştiinţare acestui vrednic păstor, că prin diferite locuri încredinţate păstoriei lui de către Dumnezeu, intră mulţi învăţători mincinoşi, din dumbrăvile şi pustiile Vrinski. Aceia ieşind ca lupii, cu cuvintele lor cele mincinoase şi cu şoptiri tăinuite amăgind oile lui Hristos, risipeau turma lui Dumnezeu. Deci, mulţi crezând învăţăturile lor cele înşelătoare, se clătinau în sfânta şi creştineasca credinţă, a sfintei biserici a răsăritului, iar alţii prin aceeaşi otravă a răscolnicilor, adică a lui Capiton, fiind otrăviţi, grăiesc cele potrivnice sfintei Biserici, şi răzvrătind sufletele cele fără de răutate, au bolit cu duhul. ***Râvnind el pentru dreapta credinţă ca şi Ilie, şi ca un bun păstor, dorea ca pe cei ce se clătinau din dreapta credinţă să-i întărească, şi pe cei rătăciţi să-i întoarcă din calea lor cea pierzătoare, pentru aceea a alcătuit o carte pentru credinţa lipovenească din pustiul Vrinski, adică despre învăţătura şi faptele lor.***

În acea carte el arăta cum credinţa lor este nedreaptă, învăţătura lor vătămătoare de suflet, iar faptele lor neplăcute lui Dumnezeu. Acea carte s-a sfârşit de scris în anul 1709, şi s-a tipărit mai întâi întru împărătească cetate Moscova, în anul 1745.

Sfântul Dimitrie îndeletnicindu-se întru aceste osteneli, foarte mult folositoare sfintei Biserici, şi rânduind bine toate cele spre mântuirea tuturor din păstoria sa, se întindea şi spre cele mai mari întru nădejdea dării de plată ce va să fie. ***El avea de gând să mai alcătuiască o carte care se numeşte Letopis, şi în care să se spună cu oarecare cuviinţă faptele de la începutul lumii, până la Naşterea lui Hristos, pentru a sa ştire, şi pentru ca să aibă de citit în chilie, dar mai ales pentru a fi ca învăţături folositoare, după cum se poate vedea din cărticica epistolarului, adică scriitoare de scrisori.***

De vreme ce acest iubitor de osteneală ştia din destul, cum că nu numai în Rusia mică (Ucraina) ci şi în Rusia mare, rar se găsesc biblii slavoneşti, ci numai careva din cei bogaţi abia ajungea să o cumpere pe ea cu mare preţ, iar cei săraci neavându-le pe ele, se lipseau de folosul ce puteau să aibă din citire. Mulţi din duhovnicească rânduială, nu ştiau rânduiala faptelor din Biblie, pentru aceea, dorea ca unora ca acelora, să le dea spre ştiinţă pe scurt, câte o cărticică mică din istoria bibliei, ca să poată fiecare să o cumpere pe un preţ mic, şi să ştie cu înlesnire, cu ce fel de rânduială merg toate cele din biblie.

Deci, el a început fără întârziere a lucra la alcătuirea ei, şi a aduna din dumnezeiasca Scriptură, din diferite cronografuri, şi de la scriitorii din istorii greceşti, slavoneşti latineşti, leşeşti, evreieşti, şi din altele, istoriile cele ce se cuprind în biblie, şi le-a pus pe scurt în loc de teme; iar din acelea, ca din nişte felurite curgeri de izvoare, a scos învăţături foarte folositoare de suflet. ***Acea carte, Sfântul Dimitrie, deşi foarte mult o dorea, după cum se arată în epistolar, pentru alte lucruri ce era înainte întru îndreptarea bisericescului jug ce stă deasupra lui, dar n-a putut s-o săvârşească fiind cuprins de boalele cele dese, dar a scris numai faptele până la numărul anilor 4600; iar gândul acestui bărbat iubitor de osteneală era aşa, ca după săvârşirea acestui Letopis, de ar fi rânduit Domnul de dânsul spre bine, şi viaţa lui i-ar fi lungit-o, să se apuce de Psaltire, şi în scurt timp prin tâlcuiri să o explice pe ea, dar la lucru acesta ce îl avea în gând, moartea i-a făcut împiedicare.***

Deci, mai înainte de a veni în Rostov, când petrecea în Rusia mică, a alcătuit două cărţi.

- ***Cea dintâi "Alfavita duhovnicească", adică oarecare sfătuiri duhovniceşti, care se încep după literele alfabetului. Într-acea carte, se pun spre îndemnare mai multe învăţături folositoare, ca mai cu osârdie tot omul să împlinească poruncile Domnului, şi să se silească la curăţirea patimilor. Această carte el a despărţit-o în trei părţi, din dragoste către Dumnezeu şi a tipărit-o în Kiev în lavra Pecersca, după câţiva ani de la moartea alcătuitorului.***
- ***A doua a alcătuit-o întru lauda Preasfintei Fecioare Născătoare de Dumnezeu, şi care se numeşte, "Lina rourată". În ea se povesteşte despre minunile care ies de la capul ei cel făcător de minuni, care se află în Ilinaski mănăstire a Cernigovului, cu vorbiri şi cu învăţături insuflate de Dumnezeu. Această carte, pe când trăia Sfântul Dimitrie, a fost tipărită în Cernigov în anul 1656.***
- ***Afară de acestea se află şi alte cărţi folositoare de suflet, şi anume: "Apologia", spre potolirea mâhnirii omului, care este în nevoie, în prigonire şi în necaz. Într-însa se cuprinde vorbirea şi sfătuirea care mângâie pe cel scârbit. Asemenea şi această cărticică s-a tipărit în***

Cernigov în anul 1700, iar după moartea lui, s-a tipărit a doua oară în Moghilev în anul 1715.

- ***Apoi s-a mai tipărit pe scurt, ca un "Catehism" cu întrebări şi răspunsuri, foarte folositor pentru credinţă:***
  - ✓ ***Mulţumitoare cugetare pentru patimile lui Hristos.***
  - ✓ ***Închinăciunea rănilor Domnului nostru Iisus Hristos.***
  - ✓ ***Plângere la îngroparea lui Hristos.***
  - ✓ ***Închinare Sfintei Treimi.***
  - ✓ ***Închinarea Domnului nostru Iisus Hristos.***
  - ✓ ***Închinare către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.***
  - ✓ ***Socotire pentru împărtăşirea dumnezeieştilor Taine.***
  - ✓ ***Închinăciune la prea curatele lui Hristos Taine.***
  - ✓ ***Rugăciune de mărturisire în toate zilele.***
  - ✓ ***Mărturisirea păcatelor cuprinzătoare.***
  - ✓ ***Rugăciune, sau pe scurt, pomenire de patimile lui Hristos.***
  - ✓ ***Doctorie duhovnicească la tulburarea gândurilor, cu multe pilde, adunate pe scurt din diferite cărţi părinteşti.***
  - ✓ ***Duhovniceasca deprindere a omului cel dinlăuntru, care se învaţă în singurătate în cămara inimii şi se roagă în taină.***

- ***El a alcătuit asemenea două letopise. Cea dintâi pentru poporul slavon, şi cea de-a doua pentru zidirea bisericilor, şi pentru punerea arhiereilor în Rusia.***
- ***Apoi a mai alcătuit încă câteva cântări duhovniceşti, şi alte faceri de stihuri, multe la număr. Dintr-aceste scurte alcătuiri, Apologia şi Letopiseţurile, le-a alcătuit pe când sfinţia sa era în Rusia mică; iar despre celelalte nu se ştie când le-a scris.***

Se cade însă a mai zice ceva şi de învăţătoarele cuvinte ale acestui frumos grăitor propovăduitor, de care trebuie să fie foarte multe la număr, de s-ar fi putut toate acestea a se cerceta, şi a se aduna împreună; căci mai întâi, precum s-a arătat mai sus acest bărbat a fost multă vreme propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu în Cernigov, pe vremea prea sfinţitului arhiepiscop Lazăr Branovici. După ducerea din Cernigov, câtăva vreme s-a aflat în cetatea Vilna; apoi mergând în Sluţca şi vieţuind mai mult de un an în mănăstirea de acolo a Schimbării la faţă, se îndeletnicea la semănarea cuvântului Domnului.

Întorcându-se în Rusia mică, în cetatea Baturina, el a întrebuinţat cea mai mare parte a datoriei sale în propovăduirea cuvântului, până la hotărârea sa la egumenie. Fiind egumen şi arhimandrit în diferite mănăstiri, măcar că avea grijă de toate cele mănăstireşti, totuşi a continuat să adune şi să îndrepteze vieţile sfinţilor. ***Acest egumen neobosit de osteneli, în toată vremea nu înceta, câtuşi de puţin, a alcătui învăţături şi a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu, dar,***

spre cea mai mare părere de rău, toate acele învăţături, nu se ştie de alcătuitorul lor. Căci deşi se află în Rostov în biblioteca bisericii, cuvinte învăţătoare şi de alte oarecare alcătuiri ale acestui bărbat iubitor de osteneală, o carte mare, scrisă cu slovă de pol tipar; însă într-aceea se află învăţături propovăduite de el pe vremea petrecerii lui în Rusia mare; deci, unele din\acelea, după cum arată acel epistolar, lipsesc; iar de cele ce le-a spus în Rusia mică, sunt într-acea carte numai cinci.

Drept aceea, Sfântul Dimitrie ocârmuind bine păstoria cea încredinţată lui de Dumnezeu, deşi totdeauna după chemarea sa era tras de multe împiedicări; dar toate zilele alerga la biserică la slujba lui Dumnezeu. În zilele Duminicilor şi ale praznicilor, slujirea Sfintei Liturghii mai niciodată nu o lăsa să o săvârşească alţii, afară de neputinţă sau de mare nevoie. Când se întâmpla praznic în care se făcea litie, atunci acea ieşire cu crucile, măcar de era a merge departe, el însuşi mergea cea mai mare parte din cale, şi săvârşea Sfânta Liturghie. El îndemna poporul la facerea faptelor celor bune.

Adeseori se ducea în cetatea Iaroslavului şi petrecând acolo, slujea în biserica sobornicească şi în alte biserici ale acelei cetăţi, unde i se întâmpla, şi propovăduia cuvântul lui Dumnezeu, învăţând astfel pe oameni sfânta credinţă creştinească. El îi sfătuia să nu se amăgească cu mincinoasele învăţături ale celor ce nu înţeleg drept, ca să nu rupă din turma lui Hristos, ci să stea cu tărie şi să ţină la maica noastră, Sfânta Biserică a Răsăritului. ***Deci, înţeleptul păstor era păzitorul turmei lui Hristos, de vrăjmaşii care se luptau contra lor şi de lupii cei răpitori care veneau îmbrăcaţi în piei de oi.***

În vara anului 1705, acest păstor zăbovind în cetatea Iaroslavului două luni - iunie şi iulie - pentru îndreptarea unor lucruri bisericeşti, i s-a întâmplat un lucru ca aceasta, precum mărturiseşte însuşi Sfântul Dimitrie despre aceasta în cartea Rozisc.

Într-o zi de Duminică, ieşind eu din biserica sobornicească, după Sfânta Liturghie şi mergând spre curte, doi oameni bărboşi, dar nu bătrâni, apropiindu-se de mine strigau, zicând: "Stăpâne Sfinte, cum ne sfătuieşti? Ne porunceşti nouă, ca să ne radem bărbile sau nu? Să ştii însă că noi suntem gata să ne punem capetele pentru bărbile noastre. Mai bine este nouă să ni se taie capetele, decât să ni se radă bărbile!", pentru că venise poruncă de la stăpânire, ca oamenii să-şi radă bărbile.

Atunci eu m-am mirat de acea neaşteptată întrebare şi, neputând să le răspund îndată ceva din Scriptură, i-am întrebat împotrivă pe ei: "Ce creşte pe urmă, capul cel tăiat, sau barba cea rasă?"

Atunci ei, îndoindu-se şi tăcând puţin, au zis: "Barba creşte, iar nu capul".

Apoi le-am zis: "Deci, mai de folos vă este vouă să nu vă cruţaţi bărbile, care de s-ar rade şi de zece ori, iar v-ar creşte, decât să vă pierdeţi capul, care odată tăiat, nu mai creşte niciodată, decât numai la învierea cea de obşte a morţilor".

Zicându-le acestea au mers la chilia mea; deci, mă petrecură mulţi cetăţeni cinstiţi şi au intrat cu mine în chilie. Şi a fost între noi cu de-amănuntul multă vorbă de raderea şi neraderea bărbii. Eu am cunoscut, că mulţi care şi-au ras bărbile, după poruncă, se îndoiau de mântuirea lor, ca şi cum ar fi pierdut chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Deci, eu i-am sfătuit pe ei să nu se îndoiască, zicându-le că nu în barbă şi în faţa omenească cea văzută se alcătuieşte chipul lui Dumnezeu şi asemănarea, ci în sufletul cel nevăzut. Dar încă şi pentru aceasta nimeni să nu se îndoiască de mântuirea sa, de vreme ce nu îşi rade barba după voia sa, ci poruncii celor ce se sunt în stăpâniri se cuvine a se supune şi în lucrurile care nu se împotrivesc lui Dumnezeu şi care nici nu se vatămă mântuirea. De aceea, cei ce socotesc raderea bărbilor un mare şi neiertat păcat, iar creşterea lor în mare sfinţenie, să-şi lepede acea îndoire, şi nimeni din cei bărboşi să nu nădăjduiască că prin barba sa va câştiga mântuirea.

Deci, el a adăugat multă socoteală în cartea ce s-a zis, Rozisc, între altele şi despre raderea bărbii, spre sfătuirea celor neîntăriţi şi în întărirea celor ce pentru puţin, se clatină mult.

În toată vremea petrecerii la scaunul său, acest blând păstor priveghea turma sa fără de cruzime. El îşi păzea vrednicia rânduielii sale fără de trufie şi spre toţi cei mari şi mici arăta dragoste nefăţarnică; de aceea era iubit ca un tată de toţi credincioşii, fii ai Sfintei Biserici. El era cinstit şi slăvit, nu numai de cei supuşi sub rânduiala sa, ci şi de alte multe feţe de neam bun. Era iubit nu numai puţin şi de însuşi prea binecuvântatul împărat şi toată împărătească familie, pentru viaţa lui cea îmbunătăţită.

Adeseori era chemat la Moscova, unde fiind de faţă însuşi împăratul şi alte feţe ale familiei împărăteşti, săvârşea dumnezeieştile Taine şi propovăduia Cuvântul lui Dumnezeu. Acest lucru se poate vedea din scrierea de mai sus. ***Adeseori veneau la dânsul în Rostov multe feţe împărăteşti pentru binecuvântare, precum văduva dreptcredinciosului împărat Ioan Alexievici, împărăteasa Paraschiva Teodorovna, cu fii săi şi fiicele dreptcredinciosului împărat Alexie Mihailovici; bine credincioasele cnejine: Maria, Teodosia şi Natalia Alexievna, care l-au dăruit pe el cu rase şi cu alte diferite lucruri. Din toate aceste daruri pregătindu-şi înainte arhiereştile veşminte spre ceasul morţii, a poruncit slujitorilor de lângă sine, ca la moartea sa să-l pună într-acele***

veşminte pregătite de el mai înainte, lucru care s-a şi făcut după porunca lui. Acele veşminte se află şi acum pe dânsul.

Sfântul Dimitrie avea un obicei ca acesta: ***Când ar fi simţit cândva în sine vreo boală, şi ar fi început a slăbi, atunci trimitea la şcoală şi poruncea tuturor elevilor, că spre aducerea aminte de cele cinci răni ale lui Hristos, care au fost în curatele lui mâini, picioare şi în coasta cea împunsă până la inimă, să citească de câte cinci ori rugăciunea "Tatăl nostru..." Atunci îi era mai uşor.*** Deci, cercetându-şi şcoala, sfătuia pe ucenicii săi, ca să-şi petreacă viaţa lor întru înfrânare, în minte întreagă şi curăţie, ca, chemând în ajutorul lor pe Dumnezeu, Povăţuitorul înţelepciunii şi dătătorul de ştiinţă, să adauge sârguinţa la învăţătură cu toată puterea.

Între altele, adeseori zicea către dânşii şi acestea: ***"De mă voi învrednici a câştiga milă de la Domnul, atunci îl voi ruga pe El, ca şi voi asemenea să câştigaţi milă de la dânsul, că scris este: "Unde voi fi Eu, acolo va fi şi sluga mea."***

Pe slujitorii săi, şi pe ceilalţi care se aflau lângă dânsul, îi învăţa că, atunci când vor bate ceasurile la fiecare lovitură, să se însemneze cu semnul Sfintei Cruci şi să zică încet rugăciunea: Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te... Iar dacă cineva din casnicii lui slujitori, s-ar fi întâmplat să-i fie numele, şi venea la dânsul cu plocon, îi binecuvânta pe ei cu icoane; iar de i se întâmpla să nu aibă icoane, atunci îi miluia cu bani, după socotinţă. Adeseori pe cei supuşi îi învăţa să se nevoiască la post şi să fugă de îmbuibare şi beţie, arătându-se singur pe dânsul pildă la aceia. El în toate zilele, afară de praznice, petrecea în înfrânare, mâncând puţin, numai pentru trebuinţa trupească; iar în sfântul şi marele post al sfintelor Paşti, în săptămâna întâi, obişnuia a mânca numai o dată pe zi. Asemenea şi în săptămâna patimilor, numai în Joia cea mare mânca odată, iar celelalte zile le petrecea în rugăciuni şi post.

Acest bărbat temător de Dumnezeu prea isteţ la înţelegere, în mare luminare, iscusit în limba slavonească, latinească, grecească, evreiască şi leşească; deci, având mare apelare spre învăţătură, a iubit pe oamenii cei îmbunătăţiţi şi cinstiţi. Spre cei mai de sus a fost cinstitor, plecat, iubitor şi primitor; iar spre cei supuşi milostiv. Spre cei nenorociţi, milostiv; spre cei săraci, bine făcător; către cei nevoiaşi, foarte îndurat.

Scumpetea în inima lui n-a locuit, iubirea de câştig de nici un fel n-a avut loc în inima lui, iar iubirea de argint cu totul era gonită de la dânsul; pentru că din vremea aceea de când a primit pe dânsul călugărescul chip, şi a făgăduit lui Dumnezeu sărăcia de bună voie până la moartea sa, nu numai că nu se îngrijea deloc la câştigarea de multă avere, şi nu aduna - după cum singur

mărturiseşte despre dânsul în scrisoarea sa - aur şi argint, ci nici haine, sau orice alt fel de lucruri nu voia să aibă, afară numai de cele de nevoie şi afară de cărţile cele folositoare de suflet.

El păstra toate darurile care intrau în mâinile lui de la făcătorii de bine, de când a fost egumen şi arhimandrit. Asemenea toată vremea petrecerii lui în arhierie, veniturile chiliei, pe unele le cheltuia pentru trebuinţele sale, pe altele pentru ale mănăstirii, iar pe altele le întrebuinţa la împodobirea sfintelor biserici, dar mai mult la nevoile celor săraci; căci de sărmani şi văduve, de scăpătaţi şi de cei neavuţi, purta atât de mare grijă, întocmai ca un tată de adevăraţii săi fii; şi cu atâta îndurare împărţea cele ce intrau în mâinile lui, încât în toată ziua abia lăsa ceva puţin la casa sa. Adeseori chemând la sine pe cei orbi, surzi, şchiopi şi pe cei neputincioşi în sărăcia cea mai de pe urmă, le punea mese, le dăruia haine şi alte lucruri asemenea cu acestea. El era, după Iov, ochiul orbilor şi piciorul şchiopilor.

După moartea lui nimeni să nu caute argint în cămările lui, sau orice alt fel de avere şi ca să nu-şi piardă vremea la acea zadarnică încercare a lui, şi pe cei ce au slujit în chilia lui, despre aceea să nu-i întrebe.

Cu doi ani şi şapte luni înaintea morţii lui, a scris o scrisoare duhovnicească sau diată, şi a arătat-o sfinţitului Ştefan, mitropolitul Razanului, punând acolo un aşezământ ca acesta: ***Dacă prea sfinţitul mitropolit Ştefan va muri mai înainte, atunci la îngroparea lui să fie mitropolitul Dimitrie; iar dacă Dimitrie al Rostovului se va sfârşi mai înainte, atunci să-l dea pe el îngropării prea sfinţitul Ştefan al Razanului.*** Aşa s-a şi făcut, că nu altcineva, ci singur prea sfinţitul Ştefan l-a îngropat pe el. Aceşti doi mitropoliţi, au trăit între dânşii ca fraţii. ***Sfântul Dimitrie în toată vremea petrecerii sale în Rostov, şi mai ales când alcătuia cartea Letopis, în care se istorisesc faptele de la începutul lumii până la Naşterea lui Hristos, de multe ori trimitea scrisori prea sfinţitului Ştefan, spre a cerceta alcătuirile, şi cerea sfat de la dânsul spre dezlegarea îndoielilor lui.***

Cu câteva zile mai înainte de sfârşitul Sfântului Dimitrie, binecuvântata împărătească, Paraschiva Teodorovna, avea de gând ca din împărătească cetate Moscova, să se ducă în cetatea Iaroslavului, pentru ca să se închine la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numea Tolsca. Dar, din pricina furturilor care s-au întâmplat atunci şi din greutate, abia a ajuns la Rostov, astfel că îi era cu osteneală a călători până la Iaroslav; de aceea a poruncit ca să aducă în Rostov icoana făcătoare de minuni din mănăstirea Tolsca. Deci, când acest arhiereu a fost înştiinţat despre grabnica venire în Rostov a dreptcredincioasei împărătese, împreună cu binecredincioasele ei fiice, şi pentru aducerea icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, celei fă-

cătoare de minuni din Tolsca, atunci a poruncit ca să cheme la dânsul pe ieromonahul Filaret, cămăraşul casei sale arhiereşti, căruia între celelalte porunci ce îi dăduse, l-a mai înştiinţat mai dinainte de grabnica sa ducere către Dumnezeu.

El i-a arătat aşa: ***"Iată, vin în Rostov doi oaspeţi: Împărăteasa cerului şi împărăteasa pământească, iar eu nu mă învrednicesc a le vedea pe ele aici; deci, se cuvine ţie cămăraşul, ca să fii gata pentreu primirea lor".***

Înainte de sfârşit, fiind până la trei zile până la moartea sa, a început a slăbi foarte mult şi a tuşi. În ziua numelui său, adică la 26 octombrie, la pomenirea Sfântului mucenic Dimitrie izvorâtorul de mir, a săvârşit singur Sfânta Liturghie, fiind acum foarte bolnav, încât şi faţa i se schimbase. Din acea zi n-a mai putut să mai spună cuvinte de învăţătură, ci şezând lângă uşile împărăteşti ale bisericii, a ascultat cântăreţul care a citit acea învăţătură, pregătită mai înainte de dânsul.

La masa prânzului într-acea zi a şezut cu oaspeţii, după obiceiul de mai înainte, măcar că era neputincios şi cu nemărginită nevoie, iar în 27 octombrie, a venit ştirea că arhimandritul Varlaam va veni de la cetatea Bereaslav, din Mănăstirea Zeleasca a cuviosului Daniil stâlpnicul, ca să vadă pe Sfântul Dimitrie.

El a fost primit de Sfântul Dimitrie cu dragoste şi s-a ostenit după cum se cuvine. Deci, vorbind ei singuri, monahia Varsanufia Eftimia, din neamul cazanilor, fiind mai înaintea hrănitoarea ţarului Alexie Petrovici, a trimis în Rostov la acest păstor, aproape de casa arhierească, ca să binevoiască preasfinţia sa să o cerceteze pe ea în acea zi. Aceea în toată vremea petrecerii sale în Rostov, avea multă cucernicie pentru îmbunătăţita viaţă a Sfântului Dimitrie şi adeseori avea trebuinţă de poveţile lui spre folosul sufletului său.

Acest arhiereu fiind chemat la acea monahie, s-a lepădat cu neputinţă, căci era foarte slab. Mergând acela acasă a spus stăpânei sale, că sfinţia sa nu poate veni din pricina bolii. Atunci acea monahie a trimis a doua oară să-l poftească, măcar pentru o scurtă vreme să binevoiască a veni. Dar Sfântul Dimitrie se lepăda şi la a doua poftire, punând înainte boala. Arhimandritul Varlaam, cel zis mai înainte, a început a-l sfătui ca să meargă, crezând că prin acea umblare să câştige puţină uşurare din boală. Atunci ascultând pe arhimandrit, a poruncit ca să-l ducă la dânsa, după cântarea bisericii.

Deci, mergând el împreună cu acel arhimandrit, pe cale au vorbit puţin şi iarăşi s-au întors pe înserate; dar abia a putut ajunge la chilia sa. Pomenitul arhimandrit, fiind în casele ce se numesc Cristovoi, a poruncit cămăraşului său,

ieromonahului Filaret, să-l primească şi să-l ospăteze. Intrând singur în chilie a început a tuşi şi umblând multă vreme prin casă, se sprijinea de slujitori.

După aceea a poruncit să cheme cântăreţi la dânsul în chilie, pentru cântarea unor cuvinte duhovniceşti, alcătuite de el: "Iubite Iisuse al meu...". În vremea cântării acelora, Sfântul Dimitrie asculta stând lângă sobă şi încălzindu-se. După sfârşitul acelor cântări, a voit ca pe toţi cântăreţii să-i lase a pleca spre casele lor; însă a oprit pe unul mai iubit dintre ei ca să-l aibă ajutor în osteneli.

Rămânând acela, a început a-i spune din viaţa sa, cum o petrecea în tinereţe şi în vârsta cea desăvârşită, cum se ruga Domnului Dumnezeu, Preasfintei Maicii Lui, şi tuturor plăcuţilor lui Dumnezeu, iar după aceasta a zis: ***"Şi voi, fiilor, să vă rugaţi asemenea!"***

Apoi la sfârşit a zis: ***"Acum îţi este şi ţie vremea să mergi la casa ta!"*** Acel cântăreţ luând binecuvântare, a ieşit; iar Sfântul Dimitrie l-a petrecut singur din chilia sa şi i s-a închinat până la pământ, mulţumindu-i că s-a ostenit mult lângă dânsul la scrierea diferitelor alcătuiri.

Văzând cântăreţul smerenia aceea, neobişnuita petrecere de la păstorul său şi închinăciunea cea atât de jos, s-a cutremurat; apoi i-a zis cu cucernicie: "Stăpâne sfinte, oare te închini mie astfel, celui mai după urmă rob?"

Iar el iarăşi a grăit: ***"Îţi mulţumesc, fiule!"***

Şi s-a întors în chilie, iar cântăreţul s-a dus la casa sa plângând.

Deci, Sfântul Dimitrie întorcându-se în chilia sa, a poruncit slujitorilor, ca fiecare să meargă la locul lui, iar el închizându-se în chilie, ca şi cum ar vrea puţin să se odihnească, a petrecut rugându-se până la moartea sa.

A doua zi de dimineaţă, slujitorii intrând în acea chilie, l-a văzut că sfârşise astfel cum se ruga.

Cântăreţul, fiind în casa sa, a auzit a doua zi de dimineaţă, că la sobornicească biserică, a bătut de trei ori în clopotul cel mare, spre semnul morţii arhiereului, şi îndată a alergat în chilia lui. El a aflat pe păstorul şi părintele său că îşi dăduse sufletul lui Dumnezeu.

După îmbrăcarea lui în toate veşmintele arhiereşti, pe care el, precum s-a spus mai înainte, le gătise înaintea sfârşitului său, au pus în raclă sfântul lui trup, iar sub cap, în loc de pernă, şi sub tot trupul au pus, după porunca sa,

diferite cărţi alcătuite şi scrise cu cerneală de mâna lui. În aceeaşi zi a fost pus în biserica prea bunului Mântuitor, care este aproape de chilia arhierească.

Făcându-se ştire în toată cetatea Rostovului de moartea acestui bun păstor şi iubitor de fii, s-a adunat mult popor la cinstitul lui trup, făcând plângere; căci i-a lăsat pe ei păstorul şi învăţătorul cel bun, ajutorul celor ce sunt în nevoi şi în necazuri, folositorul văduvelor şi al orfanilor, hrănitorul săracilor şi al scăpătaţilor, povăţuitorul rânduielii preoţeşti şi călugăreşti.

În ziua aceea şi dreptcredincioasa împărătească Paraschiva Teodorovna cu fiicele sale: Ecaterina, Parascheva şi Ana, au sosit în Rostov după sfârşitul prânzului şi nu l-au aflat între cei vii pe Sfântul Dimitrie. Ele au plâns mult că nu s-au învrednicit a lua binecuvântarea lui arhierească; deci a poruncit ca deasupra trupului, să slujească rânduiala înmormântării în sobor. După aceea a binevoit a merge întru întâmpinarea icoanei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, din Tolsca, dar din pricina drumului şi a furtunilor de toamnă, n-a mai călătorit mai departe spre Iaroslav, ci au rămas până a doua zi în mănăstirea Botezul Domnului.

Înştiinţându-se ea a doua zi, că icoana Născătoarei de Dumnezeu este aproape de cetatea Rostovului, a poruncit ca toţi cei ce venise în acea mănăstire în ziua pomenirii cuviosului Avramie arhimandritul, făcătorul de minuni, al Mănăstirii Boevleniei a Rostovului din sobornicească biserică, preoţii şi slujitorii bisericeşti, să meargă cu litie din acea mănăstire la mănăstirea Petrovsca, întru întâmpinarea icoanei celei făcătoare de minuni, mănăstire care se află tot în calea Rostovului spre Iaroslav. Deci, fiicele împărăteşti, toate trei au urmat litia pe jos. Întâmpinând ele acea icoană, a dus-o în mănăstirea Boevleniei, şi singure ţinând-o cu mâinile lor; iar împărăteasa a aşteptat în porţile acelei mănăstiri.

Aducând acea icoană spre poartă, ea a ieşit singură spre întâmpinare şi făcând obişnuita rugăciune, a sărutat-o cu cucernicie şi a poruncit să o ducă în biserică. Acea icoană a stat acolo până la sfârşitul Sfintei Liturghii, iar după Sfânta Liturghie au făcut paraclisul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Şi după acea icoana făcătoare de minuni au dus-o tot cu aceeaşi litie în sobornicească biserică a Rostovului, şi de acolo în Mănăstirea Boevleniei, în ziua de 30 octombrie.

După voinţa împărătesei, trupul Sfântului Dimitrie, din acea biserică a Mântuitorului, s-a mutat cu cuviincioasă ceremonie în sobornicească biserică, şi după porunca ei a făcut panahidă a doua oară pentru dânsul.

După aceasta, îndată credincioasa împărătească cu fiicele sale şi cu ceilalţi care erau cu dânsa, au voit a lua calea de întoarcere de la Rostov la împărătească cetate, Moscova. ***Când cele scrise de acest arhiereu, s-au trimis din Rostov la Moscova în divanul mănăstiresc, atunci după aşezământul lui cel scris, sau mai bine zis, după cererea lui, adică ca după moarte să-i îngroape trupul în mănăstirea Sfântului Iacob, episcopul Rostovului, făcătorul de minuni, în unghiul bisericii, unde însemnase singur.***

Deci, s-a trimis poruncă de la divanul mănăstiresc în Rostov, prin care s-a poruncit, ca după acea duhovnicească dorinţă, să se sape groapa în acel unghi şi s-o zidească cu piatră, apoi să facă gropniţă de piatră şi să-l dea îngropării. Dar acea poruncă nu s-a împlinit şi nu se ştie pentru ce, că nici groapă cu piatră n-a zidit, nici gropniţă de piatră n-a făcut; ci a făcut numai o casă de lemn, care a putrezit degrab, precum de aceasta se poate şti mai pe larg din cele ce s-a pus înaintea prea sfinţitului şi îndreptătorului Sinod, pentru aflarea moaştelor acestui arhiereu.

Când prea sfinţitul Ştefan, mitropolitul Riazanului şi al Muromului, a venit în Rostov, pentru îngroparea Sfântului Dimitrie, în luna noiembrie, intrând drept în sobornicească biserică, a plâns mult deasupra trupului acestui plăcut şi a poruncit cămăraşului Filaret ieromonahul, ca să gătească în mănăstirea lui Iacob toate cele ce se cuvin spre îngropare. Atunci precum mai marii mănăstirii Rostovului, aşa şi sobornicestii preoţi, şi mulţi din cetăţeni venind la prea sfinţitul Ştefan, l-au poftit să binevoiască a da îngropări trupul acestui arhiereu, în sobornicească biserică a Rostovului, aproape de răposatul Ioasaf mitropolitul. Acolo erau îngropaţi toţi cei ce fusese mai înainte arhierei ai Rostovului.

Preasfinţitul Ştefan n-a voit să facă acea cerere a lor, şi le-a răspuns celor ce ziceau: *"De vreme ce încă de la suirea pe scaunul Rostovului, prea sfinţitul Dimitrie şi-a ales singur loc de îngropare în mănăstirea lui Iacob mergând mai întâi, cum pot eu să schimb aceasta?"*

Astfel în ziua aleasă spre îngropare, adunându-se în sobornicească biserică duhovniceştii începători şi toţi preoţii şi slujitorii bisericeşti, prea sfinţitul Ştefan a săvârşit Sfânta Liturghie. După sfârşitul aceleia, el a săvârşit slujba îmormântării cu tot soborul, deasupra trupului Sfântului Dimitrie, la care singur prea sfinţia sa a grăit către popor cuvânt cuviincios despre această mare mâhnire.

Apoi după aşezământul acestui plăcut, acel trup sfânt al lui, cu rânduiala binecuviincioasă a soborului, cu lumânări şi cu cântări de psalmi, mergând înainte tot sfinţitul cler, şi petrecându-l mulţime de popor, şi scoţând amare suspinuri pentru păstorul şi învăţătorul lor, l-au dus în mănăstirea Sfântului

Iacov şi l-au dat pământului în biserica zisă, a Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în unghiul din partea dreaptă pe care îl însemnase el. După îngropare, prea sfinţitul Ştefan a scris despre îngroparea Sfântului Dimitrie, şi acea scrisoare care s-a pus la sfârşitul vieţii lui.

După moartea acestui bărbat iubitor de osteneală, au rămas multe cărţi tipărite şi scrise de mână, adică: greceşte, latineşte, leşeşte şi slavoneşte. Toate acelea s-au luat în aceeaşi vreme din Rostov de prea sfinţitul Ştefan la Moscova, şi s-au pus în biblioteca tipografiei moschinească a prea sfinţitului îndreptător Sinod.

Acest plăcut a lui Dumnezeu a murit în anul de la întruparea lui Dumnezeu Cuvântul 1709, în 28 octombrie, noaptea, într-o zi de Vineri, îndată după ziua numelui său. Trupul lui s-a îngropat în luna noiembrie în 25, care a fost deasemenea zi de vineri. El a petrecut pe scaunul Rostovului şapte ani fără nouă luni. În călugărie a petrecut 41 de ani, 3 luni şi 18 zile; iar toţi anii vieţii lui au fost 80 tocmai.

Acesta adunând şi scriind în viaţa aceasta, vieţile şi nevoinţele cele cu frumoasă lumină ale plăcuţilor lui Dumnezeu, celor ce în cartea cea veşnică s-a scris la ceruri, le-a dat întru slava celui slăvit Dumnezeu între sfinţi, întru cinstea plăcuţilor lui, şi spre folosul a tot dreptcredinciosului neam creştinesc. Singur după trecerea din viaţa aceasta de puţină vreme, la cea veşnică, s-a scris cu degetul lui Dumnezeu, împreună cu aceea în cartea vieţii veşnice, şi s-a învrednicit a fi încununat cu nestricăcioasa cunună.

Ca adevărat păstor şi neadormit păzitor al păstoriei celei încredinţate lui de la Dumnezeu, s-a învrednicit în ceata păstorilor cu ceilalţi arhierei ai Rostovului, şi cu toţi ierarhii a fi numărat; căci în anul 1751, luna septembrie în 21, când meşterii se apucaseră să repare pardoseala bisericii Zămisliri Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, au aflat sfintele lui moaşte întregi şi nestricate, după 42 de ani, 10 luni şi 24 zile de la moartea lui, iar de veşmintele lui arhiereşti foarte puţin se atinsese stricăciunea.

Din acele sfinte moaşte, ca dintr-un izvor oarecare, din vremea aceea şi până acum, izvorăsc multe faceri de minuni, celor ce aleargă la ele cu credinţă. Prin ele se izgonesc diavolii din oameni, muţii grăiesc, orbii văd, şchiopii, slăbănogii şi cei cuprinşi de alte boli nevindecate şi grele, prin chemarea lui spre ajutorul lor şi prin rugăciunile ce se aduc lângă acele sfinte moaşte, se vindecă cu darul lui Dumnezeu şi se slăveşte într-însul Dumnezeu, cel în Treime unul prea mărit între sfinţii săi.

Deci, să slăvim şi noi pe acel bun Dumnezeu, căci în sfatul Său cel prea înalt a hotărât să arate în pământul Rusiei în aceşti ani mai de pe urmă, pe acest mare

luminător, care cu minunile sale străluceşte toate părţile Rusiei, şi grabnic se arată cu adevărat ajutor celor ce-l cheamă. Deci, să alergăm cu neîndoită credinţă la sfintele şi tămăduitoarele lui moaşte, să-l chemăm ziua şi noaptea spre ajutorul nostru, ca, prin rugăciunile acestui scriitor al vieţilor sfinţilor, să petrecem şi noi de acum înainte zilele vieţii noastre tot astfel; şi, trăind cu dumnezeiască plăcere în pocăinţă, să ne învrednicim a fi scrişi în cartea vieţii Mielului lui Dumnezeu, împreună cu toţi cei ce din veac i-au plăcut Lui, şi a-l lăuda pe dânsul împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

***

O scrisoare duhovnicească a Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului, noul făcător de minuni, pe care a scris-o mai înainte de moartea sa:

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Eu, Dimitrie, smeritul arhiereu, mitropolitul Rostovului şi al Iaroslavului, auzind glasul Dumnezeului meu, care în Sfânta Evanghelie zice: "Fiţi gata, că în ce ceas nu gândiţi, Fiul omenesc va veni. Pentru că nu ştiţi când va veni Domnul, seara sau la miezul nopţii, la cântatul cocoşilor sau dimineaţa, ca nu venind fără de veste, să vă afle pe voi dormind".

Acest glas al Domnului auzindu-l şi temându-mă, adeseori fiind cuprins de neputinţe, slăbind cu trupul din zi în zi şi aşteptând în toată vremea acel neaşteptat ceas al morţii, ce s-a zis de Domnul, şi gătindu-mă după puterea

mea spre ieşirea din această viaţă, am socotit căci cu această duhovnicească scrisoare a mea, să dau fiecăruia de ştire, ce ar voi să facă cu cele rămase după sfârşitul meu; adică, să nu se ostenească în zadar, nici să cerceteze pe cei ce mi-au slujit pentru Dumnezeu, ca să ştie comoara şi bogăţia mea, pe care din tinereţile mele n-am adunat-o, aceasta nu o zic mândrindu-mă, ci le dau de ştire iscoditorilor averii mele, că de când am luat sfântul chip călugăresc, şi m-am tuns în Kiev în mănăstirea Kirolosca, la 18 ani ai vârstei mele, şi m-am făgăduit lui Dumnezeu ca să am sărăcia cea de bună voie, dintr-acea vreme, până la apropierea mea de mormânt, n-am câştigat averi şi haine, afară de sfintele cărţi.

Eu n-am adunat aur şi argint, nici am voit să am haine de prisos, nici orice fel de lucruri, afară de cele de nevoie. Eu m-am sârguit la necâştigarea şi sărăcia cea călugărească cu duhul şi cu lucrul, neîngrijindu-mă de mine, ci punându-mă spre purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care nici odinioară nu m-a lăsat.

Darurile ce intrau în mâinile mele de la făcătorii mei de bine şi veniturile chiliei, cele de la dregători, pe acelea le-am cheltuit la nevoile mele şi ale mănăstirii unde am fost egumen şi arhimandrit. Asemenea şi arhiereu n-am adunat veniturile chiliei - care nu erau multe - ci pe unele le-am cheltuit la trebuinţele mele; iar pe altele la nevoile celor nevoiaşi, unde mi-a poruncit Dumnezeu.

Pentru aceea, să nu se ostenească nimeni, căutând după moartea mea orice fel de avere în chilia mea; căci nici de îngropare nu las ceva, nici de pomenire. Aceasta o fac ca sărăcia călugărească mai mult la sfârşit să se arate lui Dumnezeu, pentru că cred că mai cu primire îi va fi lui, de n-ar rămâne după mine nici un ban, decât s-ar împărţi averea cea mult rămasă după mine.

De n-ar voi nimeni, ca pe mine cel atât de sărac, să mă dea obişnuitei îngropări, apoi mă rog acelora, care îşi aduc aminte de moartea lor, să-mi ia păcătosul meu trup şi să-l ducă la o biserică săracă, şi acolo între alte trupuri să-l îngroape pe el.
Iar dacă voinţa stăpânilor ar porunci, ca murind să mă îngroape după obicei, apoi mă rog iubitorilor de Hristos îngropători, să mă îngroape în mănăstirea Sfântului Iacov, episcopul Rostovului, în unghiul bisericii, unde mi-am ales locul.

Asemenea, cel ce va voi să-mi pomenească păcătosul meu suflet, fără de bani, întru rugăciunile sale pentru Dumnezeu, unul ca acela să fie pomenit întru Împărăţia Cerurilor. Iar cel ce va avea trebuinţă de plată pentru pomenire,

apoi mă rog, să nu mă pomenească pe mine săracul, cel ce nimic n-am lăsat de pomenire; ci Dumnezeu să fie milostiv tuturor, şi mie păcătosul, în veci.

Amin.

Aceasta este diata. Aceasta este duhovniceasca mea scrisoare. Într-acest chip las înştiinţare despre averea mea. Dacă cineva necrezând înştiinţarea aceasta, ar începe cu iscodire a căuta după mine, aur şi argint, apoi oricât de mult s-ar osteni, nimic nu va afla, şi-l va judeca pe el Dumnezeu.

S-a scris această, în păzita de Dumnezeu cetate a Rostovului, în casa arhierească, în anul 1707, aprilie în 4 zile.

28 octombrie: Sfântul ierarh Dimitrie, mitropolitul Rostovului, Rusia

Acesta se născu în anul 1651 în apropiere de Kiev, Ucraina, primind la botez numele Daniil. Tatăl său fiind soldat şi lipsind adeseori vreme îndelungată de acasă, de creşterea micuţului Daniil se îngriji mama sa care îi insuflă dragostea pentru cele dumnezeişti.

Pe când avea 11 ani, Daniil intră la seminarul din Kiev, al cărei conducător era un strălucit predicator şi cald apărător al Ortodoxiei. De la acesta deprinse tâlcuirea Sfintelor Scripturi şi deveni sensibil la setea de cuvânt a credincioşilor.

La 17 ani, intră în Mănăstirea Sfântului Chiril unde îmbrăcă haina monahală cu numele Dimitrie. Pe lângă ascultările pe care le săvârşea în obşte, tânărul monah se adânci în citirea scrierilor duhovniceşti şi începu a scrie cele dintâi cuvântări duhovniceşti.

Pe când avea 24 de ani, fu hirotonit preot, fiind numit a rosti predici pe lângă arhiepiscopul Lazăr Baranovici de Cernigov. Mai apoi, în ciuda împotrivirii sale, căci mult iubea liniştea, fu numit în fruntea mai multor mănăstiri. De două ori, fără izbândă, încercă să renunţe la această slujire. În cele din urmă sfântul Teodosie de Cernigov împreună cu alţi apropiaţi reuşiră să îl înduplece să rămână stareţ.

Din pricina incursiunilor tătarilor şi a romano-catolicilor lituanieni şi poloni, multe scrieri bisericeşti, precum „Vieţile Sfinţilor”, fură distruse. Astfel, arhimandritul Varlaam din Marea Lavră a Peşterilor din Kiev îl rugă stăruitor pe Sfântul Dimitrie să ia asupra sa această uriaşă lucrare. Smeritul nevoitor se temu de greutatea unei asemenea lucrări. Temându-se să nu cadă în păcatul neascultării şi cunoscând nevoile mari ale Bisericii, se supuse în cele din urmă. Astfel, vreme de 25 de ani, Sfântul Dimitrie s-a dăruit cu toată puuterea sa acestei lucrări. În afara timpului pe care-l petrecea rugându-se în biserică sau în singurătate, restul timpului şi-l petrecea alcătuirii vieţilor de sfinţi. Petrecea cu sfinţii, vieţuia după pilda vieţii lor, împreună pătimea cu pătimirile lor şi cerceta cele mai mici amănunte despre dânşii din felurite documente.

Dragostea sa nemărurată pentru sfinţi îi fu răsplătită, căci Dumnezeu i-a dăruit adeseori vedenii.

Astfel, în 1685, o văzu în vis pe Sfânta muceniţă Varvara pentru care avea multă evlavie, iar dânsa îl dojeni că se roagă „în felul romano-catolicilor”, meditând asupra celor cinci răni ale Domnului. Într-adevăr, influenţa romano-catolică se făcea deja simţită în Biserica Rusă. Văzându-i tulburarea, Sfânta Varvara zâmbi şi îl linişti.

În acelaşi an, pe 10 noiembrie i se arătă Sfântul Orest, a cărui viaţă o alcătuise Sfântul Dimitrie şi îi spuse:
- Iată, aceasta s-a făcut printr-un fier înroşit în foc.

Apoi îi întinse braţul drept şi îi arătă venele care fuseseră tăiate până la înălţimea cotului şi adăugă:
- Iată, aceastea au fost tăiate.

Îi arătă apoi alte răni asemenea la braţul stâng, repetându-i aceleaşi cuvinte, iar după aceea îi arătă rănile pe care le avea la genunchi, spunându-i:
- Acestea au fost tăiate.

Stătu drept, iar apoi sfârşi:
- Vezi, deci, că am suferit mai multe chinuri decât cele pe care le-ai amintit.

Sfântul Dimitrie îl întrebă dacă dânsul este Sfântul Orest a cărui pomenire se săvârşeşte la 13 decembrie, iar mucenicul îi răspunse:
- Nu sunt Orest din cei cinci sfinţi mucenici, ci cel care se cinsteşte astăzi şi a cărui viaţă tocmai ai alcătuit-o.

În anul 1701, Sfântul Dimitrie fu numit episcop al Mitropoliei de Siberia şi Tobolsk. Sănătătatea sa şubredă şi nevoia de a avea la îndemână scrieri tre-

buincioase pentru a continua scrierea vieţilor sfinţilor, îl făcu să ceară să fie mutat în altă parte. Astfel, în anul 1702, fu numit episcop al Rostovului, unde i se descoperi în vedenie că în mănăstirea Sfântului Iacov va trece la cele veşnice.

Trei ani mai târziu, în 1705, îşi încheie opera sa monumentală, „Vieţile Sfinţilor”, dedicându-se apoi păstoririi oilor celor cuvântătoare. Se nevoi îndelung a îndrepta viaţa duhovnicească şi moravurile contemporanilor săi.

În pofida slăbiciunii trupeşti şi a îmbolnăvirilor dese, nu îşi curmă canonul aspru şi rugăciunea neîncetată.

Scrise multe lucrări pentru a-i readuce pe schismaticii „vechi-credincioşi” (lipoveni) în sânul Bisericii, arătându-le că duhul şi înţelesul mai adânc al Predaniei sunt mult mai importante decât detaliile tipiconale exterioare.

Mai ales prin vieţuirea sa pilduitoare insufla turmei sale dragostea faţă de post şi rugăciune, precum şi împreună-pătimirea şi mila faţă de toţi, buni sau răi.

Sfântul ierarh şi-a prevăzut adormirea cu trei zile înainte. Cerându-şi iertare de la părinţii şi cântăreţii care slujeau în biserică, se închise în chilia sa pentru a se ruga. A doua zi, pe 28 octombrie 1709, fu aflat îngenuncheat la rugăciune, iar sufletul său plecat la cele veşnice.

În chilia sa sărăcăcioasă, se aflau puţine lucruri de trebuinţă, în rest cărţi şi manuscrise.

Proslăvirea cu sfinţii se săvârşi la 22 aprilie 1757. Pomenirea sa se mai săvârşeşte şi în ziua de 21 septembrie, ziua aflării moaştelor sale (1752).

Sursa:http://sfintisiicoane.wordpress.com

Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului Dimitrie, episcopul Rostovului

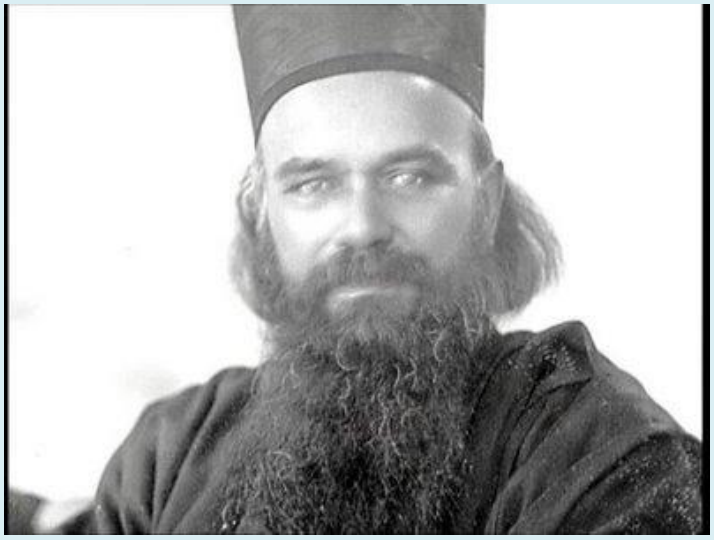

Acest Sfânt Dimitrie a fost un mare ierarh al Bisericii lui Hristos, mare predicator, scriitor bisericesc şi ascet.

El s-a născut în apropiere de Kiev, la anul 1651 şi s-a săvârşit la anul 1709.

Printre multele şi minunatele lui cărţi de învăţătură şi zidire sufletească se numără mai ales vestita traducere şi publicare de către el a *Vieţilor Sfinţilor*.

El şi-a cunoscut ceasul morţii lui mai înainte cu trei zile ca el să fie şi şi-a dat către Domnul sfântul lui suflet în vreme ce stătea la rugăciune.

Sfântul Dimitrie al Rostovului a fost un mare luminător al Bisericii ruse şi al întregii Ortodoxii. Pe el Domnul 1-a învrednicit de vederi cereşti, pe când se afla încă printre oameni.

El L-a slujit pe Domnul şi Dumnezeul nostru cu râvnă de foc, cu frică şi cu cutremur şi pentru aceasta s-a sălăşluit cu bucurie în locaşurile împărăţiei Cereşti, gătite lui de Domnul.

Cugetare

Sfântul Dimitrie al Rostovului a fost continuatorul viu al străvechii tradiţii vii de sfinţenie a Părinţilor Bisericii celor din vechime. ***Nu numai că a scris minunate cărţi pline de învăţătura mântuirii, ci el a mai fost şi prin însăşi viaţa lui pildă vie de urmat turmei pe care a păstorit-o, cum şi întregii Biserici.*** El a fost mare nevoitor şi mare om de rugăciune.

El a fost atât de smerit cu viaţa, încât chiar pe seminariştii cărora le era dascăl în seminarul de el întemeiat i-a rugat să se roage pentru el.

Ori de câte ori orologiul bătea ora, el se ridica în picioare şi rostea cu evlavie rugăciunea: „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, Bucură-te!"

Ori de câte ori zăcea bolnav, ceea ce se întâmpla adesea, el cerea fiecărui seminarist al lui să rostească pentru el de câte cinci ori Rugăciunea *Tatăl Nostru,* în timp ce meditează asupra Celor cinci Răni ale Mântuitorului nostru Hristos.

***

***Sfânta mare mucenită Varvara** s-a arătat lui şi 1-a întrebat cu blândeţe: „De ce te rogi în felul latinilor [romano-catolicilor]?"*

Sfântul atunci s-a întristat şi s-a prihănit pe sine, deşi el nu se gândea că acesta este felul de rugăciune al latinilor, ci că rugăciunile scurte şi dese sunt mai puternice şi mai uşoare pentru sufletul slab şi păcătos.

Văzându-i tristeţea, Sfânta mare mucenită Varvara s-a arătat din nou lui şi i-a zis, întărindu-1: „Nu te teme!"

***

Altă dată i s-a arătat Sfântul mucenic Oreste (pomenit la 10 noiembrie), tocmai pe când terminase de scris pe hârtie viaţa lui şi i-a zis: „Eu mai mari şi mai multe chinuri am luat decât ai scris tu pe hârtie despre mine."

Atunci mucenicul i-a arătat coasta lui stângă şi i-a zis: „Aceasta a fost străpunsă cu un fier înroşit în foc." Apoi i-a arătat mâna lui dreaptă şi i-a zis: „Aceasta biciuită a fost cu un scorpion." La urmă i-a arătat piciorul său, mai sus de genunchi şi i-a zis: „Acesta tăiat a fost cu o seceră!"

Pe când Sfântul Dimitrie privea şi asculta uimit, întrebându-se dacă nu cumva mucenicul acesta este unul dintre cei cinci însoţitori (pomeniţi la 13 decembrie).

Sfântul mucenic Oreste, citindu-i gândul, i-a zis: „Eu nu sunt unul dintre cei cinci, ci chiar acel Oreste a cărui viaţă tocmai ai scris-o!"

Descoperirea moaștelor Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului

În anul 1752 au fost efectuate reparații la Catedrala Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, iar la 21 septembrie (după aproape 43 de ani de la adormire) a fost descoperit trupul întreg și nestricat al Sfântului Dimitrie. Mormântul fusese afectat de igrasie, sicriul de stejar a putrezit, scrisul s-a șters, dar trupul sfântului, omoforul, sacosul, mitra și metanierul s-au păstrat intacte. După descoperirea sfintelor moaște, s-au săvârșit multe vindecări minunate.

***

Descoperirea moaștelor Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului este prăznuită pe 21 septembrie.

În anul 1702, Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului a ajuns la catedrala din Rostov și a vizitat de asemenea și Mănăstirea Sfântului Iacob, mitropolitul Rostovului (27 noiembrie și 23 mai).

Înainte cu trei zile de moartea sa, Sfântul Dimitrie a început a slăbi foarte mult și a tuși.

Pe 26 octombrie 1709, în ziua numelui său, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, după care a indicat celor prezenți locul în care vrea să fie înmormântat, în partea dreaptă a

catedralei, zicând: „Iată locul meu de odihnă! Aici mă voi odihni pentru veș-nicie!”

Sfântul Dimitrie a adormit la 28 octombrie 1709.

După ce a fost îmbrăcat în toate veșmintele arhierești, pe care însuși le pregătise înainte de sfârșitul său, au pus în sicriu sfântul lui trup, iar sub cap, în loc de pernă, după porunca sa, diferite cărți alcătuite și scrise cu cerneală de mâna lui. În aceeași zi a fost așezat în biserica ce se afla aproape de chilia arhierească.

Auzindu-se în toată cetatea Rostovului de adormirea acestui bun păstor, s-a adunat popor mult la cinstitul lui trup, plângându-și învățătorul cel bun care-i ajuta în nevoi și în necazuri, povățuindu-i atât pe mireni cât și pe călugări și preoți.

Contrar dorinței sfântului, pe care și-a exprimat-o în testamentul său, clerul și poporul din Rostov a cerut locțiitorului tronului patriarhal, mitropolitul Ștefan Yavorsky de Riazan, să săvârșească înmormântarea în Catedrala orașului, acolo unde erau îngropați toți cei ce fuseseră mai înainte arhierei ai Rostovului.

Mitropolitul Ștefan a insitat să-l îngroape pe prietenul său decedat lângă Sfântul Ioasaf, predecesorul Sfântului Dimitrie. Cu toate acestea, mormântul nu a fost pregătit până la sosirea mitropolitului Ștefan, chiar dacă trecuse aproximativ o lună de la moartea sfântului.

La 25 noiembrie 1709, mitropolitul Ștefan împreună cu soborul a săvârșit Sfânta Liturghie, apoi slujba înmormântării cu tot soborul, după care l-au dus în Mănăstirea Sfântului Iacov și l-au așezat în mormânt, în Catedrala Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în partea dreaptă așa cum indicase el, alături de Sfântul Ioasaf (predecesorul său).

Deoarece la sosirea mitropolitului Ștefan, mormântul nu era încă pregătit, s-a făcut în grabă un cadru de lemn în care a fost înmormântat corpul sfântului. Acest detaliu, prevăzut prin providența lui Dumnezeu, a condus la o descoperire rapidă a sfintelor moaște.

În anul 1752 au fost efectuate reparații la Catedrala Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, iar la 21 septembrie (după aproape 43 de ani de la adormire) a fost descoperit trupul întreg și nestricat al Sfântului Dimitrie. Mormântul fusese afectat de igrasie, sicriul de stejar a putrezit, scrisul s-a șters, dar trupul sfântului, omoforul, sacosul , mitra și metanierul s-au păstrat intacte.

După descoperirea sfintelor moaște, s-au săvârșit multe vindecări minunate, care au fost raportate Sfântului Sinod. Acesta a trimis pe mitropolitul Silvestru de Suzdal și pe arhimandritul Gabriel Simonov la Rostov pentru a cerceta moaștele Sfântului Dimitrie și pentru a afla detalii despre vindecările minunate.

În ziua de 29 aprilie 1757, Sfântul Sinod emite o hotărâre prin care îl canonizează pe Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului, trecându-l în rândul sfinților, stabilind ca zi de sărbătoare datele de 28 octombrie (ziua adormirii sfântului), și 21 septembrie (ziua în care s-au descoperit sfintele sale moaște).

Traducere și adaptare: Mihai-Alex Olteanu
Sursa: http://oca.org

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Mărgăritare duhovniceşti

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Iubirea noastră pentru păcat

Ah, cât de multe sfaturi şi îndemnuri la virtuţi avem înscrierile Proorocilor, Apostolilor şi ale Sfinţilor Părinţi şi cât de des auzim poveţele învăţătorilor duhovniceşti. Însă cât de puţini sunt cei care le ascultă, cât de puţini sunt cei care se mântuiesc!

Iar la rău nu ne trebuie mulţi învăţători: un singur diavol şopteşte şi păcătosul este gata să îl asculte! Dar însăşi firea noastră cea iubitoare de păcat îl îndeamnă pe fiecare la păcat, iar prietenia cu cei păcătoşi ce rele nu-l învaţă?

Şi deseori se întâmplă ca, un om să devină pentru altul un diavol, ce îl învaţă tot răul. Iar cine ajunge să se obişnuiască cu păcatul şi cine se înrudeşte cu el, acela nu se mai teme de Dumnezeu şi nu îi este frică să săvârşească fapte potrivnice lui Dumnezeu.

Să ne păzim să nu ne obişnuim cu păcatele şi să ne ridicăm cât se poate de repede din căderea în păcat. Căci dacă cineva cade o dată în vreun păcat de moarte şi nu se ridică imediat prin pocăinţă, acela va cădea uşor în păcat şi a doua şi a treia oară şi, repetându-l, va îndrăzni să facă şi alte păcate mai grele.

Aşadar, este de ajuns să păcătuieşti prima dată: cine a păcătuit o dată, acela nu se mai teme să repete păcatul... Iar pricina acestei îndrăzneli la păcate este faptul că la prima lui cădere omul nu s-a grăbit să se ridice, prin pocăinţă. […]

Dar pentru că păcătosul nu se grăbeşte să facă pocăinţă, păcatele se repetă şi i se întâmplă după cuvântul Înţeleptului Solomon: "***Când vine cel nelegiuit, vine şi defăimarea şi o dată cu ruşinea şi batjocura***" (Pilde 18,3), ceea ce înseamnă: atunci când păcatul îi intră în obicei, lui nu îi pasă de mântuirea lui, nu se mai teme de Dumnezeu. El se aseamănă atunci cu omul care s-a prăbuşit din înălţime în prăpastie; nu mai are de ce să se ţină, cade în adânc şi se sfărâmă.

Iată, aşa şi păcătosul care cade din viaţa plăcută lui Dumnezeu, dacă nu se sprijină imediat prin pocăinţă, începe să cadă din păcat în păcat: şi îi va fi foarte greu, deşi este cu putinţă să se ferească de păcat, pentru că îl atrage spre păcat deprinderea păcătoasă, care la el s--a transformat în ceva natural şi face parte din firea lui; aşadar, nu te lenevi să faci pocăinţă pentru păcatul tău, omule căzut! Nu te lenevi căci altfel vei cădea în prăpastia răului şi vei pieri. […]

(Sfântul Dimitrie al Rostovului – Viaţa şi Omiliile, editura Bunavestire, Galaţi, 2003, Ierom. Ioan Iaroslav, Cum să ne mântuim)

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Frica de Dumnezeu împiedică păcatul

Păcătoşii nu renunţă la fărădelegile lor şi nu vor să dobândească virtuţi pentru că nu se tem de Dumnezeu. Cine nu se teme de Dumnezeu, acela este gata să facă orice rău: lui nu îi este teamă să omoare un om, socoteşte chiar că aceasta este o faptă de vitejie; a fura, a jefui pe cineva, pentru el este o faptă profitabilă.

Ticăloasele păcate trupeşti, el nu le recunoaşte ca fiind păcate, socotindu-le necesităţi ale firii.

Viclenia el o consideră înţelepciune; ***fiecare păcat este gata să îl socotească virtute, faptă firească, şi se laudă chiar cu necuviinţa:*** "***Că se laudă păcătosul cu poftele sufletului lui***" (Ps. 9, 23); ***lucrul de care ar trebui să se ruşineze, cu acela se mângâie; fapta pentru care ar trebui să plângă, de aceea se bucură; cele de la care ar trebui să dea înapoi şi să fugă cât îl ţin puterile, pe acelea le doreşte şi le caută cu sârguinţă.*** […]

Sfântul Ioan Gură de Aur ne învaţă: "Dacă ne gândim că Dumnezeu este pretutindeni, aude totul şi vede totul, nu numai ce facem noi, ci şi ceea ce se ascunde în adâncul inimilor noastre, atunci ne vom teme de Dumnezeu şi nu vom îndrăzni să facem nici o faptă păcătoasă, nici să spunem vreun cuvânt păcătos şi nici măcar un gând păcătos să avem.

Căci spune-mi, dacă tu ai sta întotdeauna în apropierea împăratului, nu ai sta, oare, cu frică? Dar atunci cum, stând înaintea lui Dumnezeu, îndrăzneşti şi nu te temi şi nu tremuri înaintea Lui? Nu întrebuinţa rău îndelunga Lui răbdare. El rabdă îndelung ca să te aducă la mântuire. Înainte de a începe vreun lucru sau vreun cuvânt, gândeşte-te că Dumnezeu te vede şi că El este lângă tine.

El este aici, fie că mănânci, sau bei, sau dormi, sau te mânii pe cineva, sau furi... Orice ai face, ţine minte că Dumnezeu este cu tine şi nu vei păcătui niciodată: vei simţi că stai înaintea Împăratului Ceresc".

Aşa ne învaţă Sfântul Ioan Gură de Aur. Să ţinem minte că frica de Dumnezeu este începutul şi temelia vieţii plăcute lui Dumnezeu.[…]

(Sfântul Dimitrie al Rostovului - Viaţa şi Omiliile, editura Bunavestire, Galaţi, 2003, Ierom. Ioan Iaroslav, Cum să ne mântuim)

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Adevărata pocăinţă

Adevărată pocăinţă constă nu numai în a-ţi mărturisi sincer păcatele tale părintelui duhovnic, ci şi în a nu te mai întoarce la ele. Şi nu numai să nu te întorci la păcate, dar să şi plângi cu inimă zdrobită pentru acelea pe care le-ai făcut înainte; şi nu numai să plângi pentru ele, dar să le şi îndrepţi prin nevoinţele pocăinţei, nevoinţe care nu numai că ar fi pe măsura păcatelor făcute de noi, dar le-ar şi întrece pe acestea.

- *Deşartă este pocăinţa celui care vrea ca printr-o înfrânare de scurtă vreme de la mâncare şi printr-un post de o zi să acopere îmbuibarea şi beţia lui repetată!*
- *Nefolositoare este şi pocăinţa aceluia care crede că printr-o omorâre de scurtă durată a trupului îşi poate curăţa păcatele grele, de moarte, săvârşite timp de mulţi ani!*
- *Nedreaptă este şi pocăinţa celui care nădăjduieşte ca prin câteva suspine şi câteva bătăi în piept să îndrepte multele lui nedreptăţi!*
- *Îndoielnică este iertarea păcatelor celui care gândeşte că prin lacrimi puţine, fără ostenelile şi nevoinţele specifice adevăratei pocăinţe, îşi poate spăla multele lui fărădelegi şi necurăţii, şi astfel să se izbăvească de chinurile veşnice!*

Multe lacrimi au vărsat ninivitenii şi mare le-a fost pocăinţa: şi toţi, de la cel mai mic până la cel mai mare, s-au îmbrăcat în sac, au hotărât să ţină post nu

numai oamenii, ci şi vitele, şi s-au îndreptat către Dumnezeu în rugăciune de pocăinţă.

Cu toate acestea, nu erau pe deplin convinşi că vor fi izbăviţi de pieirea care îi ameninţa, căci spuneau: ***"Poate că Dumnezeu Se va întoarce şi Se va milostivi şi va ţine în loc iuţimea mâniei Lui ca să nu pierim!"*** (Iona 3, 9).

Şi dacă ei, după o asemenea pocăinţă, tot nu erau convinşi că Dumnezeu îi va milui şi le va ierta păcatele, atunci cum poate fi convins acela care crede că printr-o pocăinţă scurtă şi câteva lacrimi se va curăţi de păcatele lui multe şi grele?

S-ar putea spune: "Ninivitenii erau păgâni, ei nu ştiau ce spune Scriptura: «Inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi» (Ps. 50, 18);
«Aproape este Domnul de cei umiliţi la inimă şi pe cei smeriţi cu duhul îi va mântui» (Ps. 33, 17);
«Zis-am: Mărturisi-voi fărădelegea mea Domnului; şi Tu ai iertat nelegiuirea păcatului meu» (Ps. 31, 6).
Iar noi, credincioşii, nădăjduim că şi puţinele lacrimi, îmbinate cu mărturisirea păcatelor, pot primi de la Domnul iertarea lor".

La aceasta îţi voi răspunde: desigur, pot, însă numai la aceia care se află la sfârşitul vieţii lor şi cărora nu le-a mai rămas timp pentru plângerea păcatelor şi pentru nevoinţe. Pe aceştia Domnul îi va milui chiar şi numai pentru zdrobirea inimii.

Ca exemplu îl avem pe tâlharul de pe cruce. Dar de la omul sănătos, care are timp pentru pocăinţă, Dumnezeu cere multe lacrimi, multe osteneli şi nevoinţe, până când aceste nevoinţe ale pocăinţei vor fi pe măsura sau, mai bine zis, vor întrece păcatele săvârşite înainte.

Iată ce trebuie să mai spunem despre lacrimi: există oameni care uneori au inimă înduioşată şi plâng pentru păcatele lor, dar tot nu încetează să păcătuiască; ce folos au aceste lacrimi dacă oamenii nu îşi îndreaptă viaţa lor?

Unii chiar îşi mărturisesc păcatele lor cu lacrimi, dar apoi se întorc iarăşi la aceleaşi păcate; ce folos au ei de la lacrimile vărsate când, după aceea, se afundă iarăşi cu atâta plăcere în păcatul dinainte?

Aşadar nu sunt de ajuns numai înduioşarea şi zdrobirea inimii pentru puţină vreme, fără pocăinţă adevărată, căci ***pocăinţa cea adevărată constă nu numai în faptul de a regreta şi a plânge pentru păcate, ci şi în faptul de a nu te mai***

întoarce la ele, iar pentru acele păcate care sunt deja săvârşite, trebuie să săvârşeşti nevoinţele pocăinţei.

Apostolul Pavel spune că Esau *"deşi cu lacrimi a căutat, n-a mai avut cum să schimbe hotărârea"* (Evr. 12, 17). De ce nu au fost primite de către Dumnezeu lacrimile acestui păcătos, de ce nu au curăţit ele păcatele lui?

Sfântul Ioan Gură de Aur răspunde la această întrebare astfel: "El n-a mai avut cum să schimbe hotărârea, pentru că nu s-a arătat el însuşi vrednic de pocăinţă".

Un altul poate spune: "Apostolul Petru a plâns puţin şi a primit iertarea păcatului său; aşa şi mie mi se vor ierta păcatele, fără să am osteneli îndelungate de pocăinţă, dacă voi plânge măcar un ceas înaintea Domnului".

Acestuia îi va răspunde în locul meu însuşi ucenicul Apostolului Petru, *Sfântul Clement. El spune că Sfântul Petru în fiecare noapte, auzind cântarea cocoşului, îşi amintea imediat lepădarea lui de Hristos, se ridica din patul său şi cădea la pământ, plângând cu amar şi vărsând multe lacrimi, şi aşa a făcut în tot timpul vieţii lui.*

Iar istoricul bisericesc Nichifor adaugă faptul că ochii Sfântului Apostol, din pricina plânsului zilnic, erau întotdeauna roşii şi parcă însângeraţi.

Iată care a fost pocăinţa lui Petru! Dar tu, care nădăjduieşti să-ţi plângi toate păcatele tale într-un ceas, poţi să plângi cu atâta amar, cum a plâns Petru? Poţi să te tânguieşti în fiecare noapte aşa cum s-a tânguit el? Eşti în stare să săvârşeşti acele osteneli şi nevoinţe pe care le-a săvârşit Sfântul Petru, de dragul Domnului sau, pentru lepădarea sa, chiar până la răstignirea cu capul în jos pe cruce?

Aşadar nu te încrede în puţina zdrobire a inimii tale şi nu-ţi pune nădejdea în firava ta osteneală şi în scurta ta nevoinţă: fă înaintea Domnului pocăinţa pe măsura păcatelor tale mari şi chiar mai mare decât ele, cu multe lacrimi, şi abia atunci o, păcătosule, să aştepţi milă de la El!

Apostolul spune: *"Căci precum aţi făcut mădularele voastre roabe necurăţiei şi fărădelegii, spre fărădelege, tot aşa faceţi acum mădularele voastre roabele dreptăţii, spre sfinţire"* (Rom. 6, 19).

Iar Sfântul Grigorie Dialogul spune: "Pocăinţa se cunoaşte după roade, nu după rădăcină sau frunze: Domnul l-a blestemat pe smochinul care avea

numai frunze, însa era neroditor; tot aşa nu primeşte nici simpla mărturisire a păcatelor fără rod - omorârea trupului (ca o nevoinţă a pocăinţei)".

Luaţi aminte la aceste cuvinte; ***rădăcina pocăinţei este buna intenţie de a mărturisi păcatele, frunzele sunt însăşi mărturisirea păcatelor către Dumnezeu înaintea părintelui duhovnic şi făgăduinţa de îndreptare, iar roadele pocăinţei sunt viaţa virtuoasă şi ostenelile căinţei.***

După aceste roade se şi cunoaşte adevărata pocăinţă. Întăreşte buna ta intenţie să fie ca o rădăcină; înmulţeşte cuvintele mărturisirii păcatelor tale spre a fi ca frunzele în copac; însă dacă, după aceea, nu vei aduce roade vrednice de pocăinţă, dacă nu îţi vei îndrepta viaţa ta şi nu vei înlocui păcatele tale cu virtuţile opuse lor, atunci vei fi un pom nevrednic de binecuvântarea lui Dumnezeu, şi mai mult decât aceasta: teme-te de blestemul lui Dumnezeu!

În Sfânta Scriptură citim despre doi păcătoşi care s-au căit deopotrivă pentru păcatele lor şi le-au mărturisit înaintea lui Dumnezeu. Aceştia au fost Saul şi David. Însă nu au primit amândoi iertare de la Dumnezeu. Saul a spus: ***"Am păcătuit călcând porunca Domnului"*** (1 Regi 15, 24). David a spus: ***"Am păcătuit înaintea Domnului meu".***

Însă David a primit iertare şi s-a mântuit, iar Saul nu s-a învrednicit de iertare şi a pierit în mânia Domnului. De ce s-a întâmplat aşa? Oare Domnul a judecat nedrept pe cei doi păcătoşi care I s-au spovedit, pe unul miluindu-l, iar pe celălalt respingându-l? Nu! ***"Credincios este Domnul întru cuvintele Sale şi cuvios întru toate lucrurile Sale"*** (Ps. 144, 13).

Vinovat este însuşi păcătosul neiertat, adică Saul: în cuvinte el şi-a mărturisit păcatul lui, însă nu a făcut pocăinţă adevărată şi nu s-a îndreptat, deşi avea timp destul pentru acestea.

Iar David, după mărturisirea păcatului său, cât s-a nevoit în pocăinţă! În fiecare noapte uda patul cu lacrimile lui, se deştepta la miezul nopţii, mânca cenuşă în loc de pâine şi băutura lui o amesteca cu plânsul; se istovise din pricina postului, îşi omora trupul şi se smerea înaintea Domnului, îmbrăcându-se în sac şi având capul presărat cu cenuşă. Şi pentru aceste osteneli ale pocăinţei nu numai că a primit iertarea păcatului sau, dar a devenit şi alesul cel iubit al lui Dumnezeu.

Iar Saul, care şi-a spovedit numai cu gura păcatul său şi nu s-a ostenit să facă pocăinţă, a rămas pe veci neiertat...

Aşadar nimeni să nu nădăjduiască să se curăţească de păcatele sale mari numai prin spovedanie şi puţină zdrobire a inimii, fără ostenelile şi nevoinţele specifice

adevăratei pocăinţe dacă, având vreme să-şi îndrepte viaţa, se leneveşte să împlinească acest lucru cu fapta.

Mai bine să îl urmăm pe David care spune: ***"Că fărădelegea mea eu o voi vesti şi mă voi îngriji pentru păcatul meu"*** (Ps. 37, 18). Vedeţi, el nu se mulţumeşte numai cu mărturisirea fărădelegii lui, ci se îngrijeşte să o şi îndrepte: voi mărturisi - spune el - păcatul meu şi mă voi osteni să-l îndrept.

Căci ce folos este în a deschide rana şi nu a pune pe ea plasturele care trebuie? Ce folos este în a-ţi mărturisi păcatele, iar apoi în a nu săvârşi ostenelile pocăinţei pentru ele şi a nu-ţi îndrepta viaţa? […]

(Sfântul Dimitrie al Rostovului – Viaţa şi Omiliile, editura Bunavestire, Galaţi, 2003, Ierom. Ioan Iaroslav, Cum să ne mântuim)

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Se poate preschimba păcătosul în sfânt?

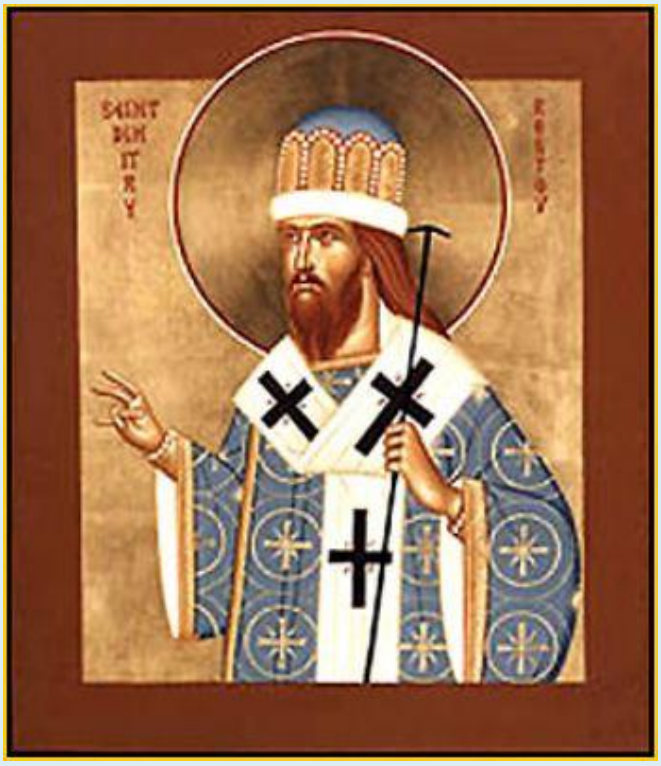

Se poate preschimba păcătosul în sfânt? Îi este oare cu putinţă omului păcătos să-şi găsească loc printre sfinţii lui Dumnezeu?

Înaintea răspunsului la această întrebare îmi aduc aminte de cuvintele Sfântului Apostol Pavel, care laudă credinţa drepţilor ce le-a adus mântuire în legea cea veche. Vrednic de luare-aminte este că Sfântul Pavel îşi termină cuvântarea asupra acestei pricini cu asemenea cuvinte: ***"Prin credinţă, Rahav, desfrânata.. n-a pierit"*** (Evrei 11, 31).

Cum Pavel, bărbatul cel sfânt, a pus intru aceeaşi treaptă pe desfrânata cea necurată cu credinciosul Abel, cu Enoh cel plin de curăţie, cu Noe făcătorul de bine, cu cinstiţii patriarhi Avraam, Isaac şi Iacov şi cu alţi sfinţi strămoşi?

Dar Apostolul cu bun îndemn pomeneşte la sfârşit despre desfrânata Rahav, şi, ba minunându-se, ba bucurându-se de biruinţa şi mântuirea desfrânatei, încheie cu aceste cuvinte: ***"Şi ce voi mai zice?"*** (Evrei 11, 32). Ce ar mai fi de spus? Ce este mai minunat şi mai slăvit? Iar desfrânata cea necurată s-a alăturat celor curaţi intru cele sfinte, cea care era urâtă de Dumnezeu este printre cei plăcuţi Lui.

Mare minune – desfrânata este preaslăvită cu sfinţii! Să le asculte pe acestea oricare dintre păcătoşi şi să nădăjduiască!

Iată pilda ce stă înaintea ta, a celui ce te ridici din păcate, iată nădejde neclintită în mila lui Dumnezeu! Doboară de îndată păcatul, taie obişnuinţa ta cea rea, scuipă şi calcă în picioare patimile tale păcătoase, ridică-te prin pocăinţă, cheamă-L pe Dumnezeu, începe să te căieşti, începe chiar acum fără nici o amânare şi, de îndată, însuşi Apostolul Pavel te va pune în rând cu marii sfinţi, după cum şi pe Rahav desfrânata a pus-o în rând cu Moise, Avraam şi al lor cin.

Iată deja şi răspunsul la întrebarea pusă: se poate păcătosul preschimba în sfânt? ***"Departe de păcătoşi este mântuirea"*** (Psalm 118, 155), spune David, însă o spune aceasta pentru păcătoşii care nu se căiesc, iar pentru cei ce săvârşesc căinţa adevărată, aproape este mântuirea, după cuvântul aceluiaşi David: ***"Aproape este Domnul de toţi cei ce-L cheamă pe El, întru adevăr"*** (Psalm 144,18). Pe unii ca aceştia cu îndrăzneală putem să-i trecem printre sfinţi şi să-i numim sfinţi noi.

Sunt două feluri de păcătoşi:

- *cei dintâi degrabă se îndreaptă spre pocăinţă, iar cad şi iarăşi se ridică;*
- *sunt şi alţii care nu degrabă şi cu mare greutate se ridică din cădere, dar îşi doresc mult să se pocăiască.*
- *Este şi un al treilea fel de păcătoşi, care au căzut în deznădăjduire, şi-au împietrit inimile, L-au părăsit pe Dumnezeu, s-au lepădat ei înşişi în mâinile vrăjmaşului şi s-au pomenit a fi în cartea pieirii. Dar nu despre aceştia ne este acum cuvântul.*

Ce să credem despre păcătoşii din prima rânduială care adeseori cad, şi după fiecare cădere se ridică cu inima zdrobită şi cu lacrimi? Unde le vom găsi loc? Unde îi vom aşeza? Să-i aşezăm cu cei ce sunt păcătoşi cu desăvârşire nu putem. Împotriva acesteia au scăpare în Sfânta Scriptură, care zice: ***"De câte ori cazi, de atâtea ori ridică-te şi te vei mântui".***

Dacă însă ei trag nădejde de mântuire, atunci ei cu atât mai mult trebuie număraţi în soborul celor mântuiţi şi să-i aşezăm printre sfinţi, şi anume în mulţimea drepţilor. Iar aceasta nu o spun cu de la mine putere, ci din Sfânta şi Dumnezeiasca Scriptură, în care Sfântul Duh aşa grăieşte: ***"Cel drept cade de şapte ori şi tot se scoală"*** (Pilde 24, 16).

Fiecare să ia aminte şi să se minuneze de lucrul acesta: cel care a căzut de şapte ori în păcate rămâne cuvios! Noi am fi crezut că unul ca acesta nu trebuie socotit cuvios, ci păcătos. De este cuvios, atunci de ce cade? Cuviosul trebuie să fie întemeiat întru a sta, şi deci nu trebuie să cadă. Însă uneori şi asupra cuvioşilor este îngăduită căderea; ca să poată să stea mai cu tărie sunt lăsaţi să lunece înspre rău, ca să nu se prăbuşească în mândrie şi astfel să strice înaintea lui Dumnezeu mulţimea roadelor virtuţilor şi vredniciilor lor.

Cu toate acestea, de ce Sfânta Scriptură nu-l numeşte pe omul care păcătuieşte păcătos, ci cuvios? Cum este cu putinţă ca prin căderea cuviosului, acesta să nu-şi piardă din cuvioşia sa? Cuviosul, păcătuind, nu-şi pierde numele său, fiindcă el nu numai cade, ci se şi ridică, se ridică prin pocăinţă.

Dacă cineva a păcătuit şi de îndată s-a pocăit din adâncul inimii, nu mai îndrăzni să-l numeşti păcătos, ci mai degrabă cuvios. Unul ca acesta se ridică, şi se ridică de îndată după cădere, plângând şi tânguindu-se înaintea lui Dumnezeu, se ridică izgonind din sufletul său păcatul ca pe un oaspete ticălos, ***după cuvintele Sfântului Ioan cel cu Gura de Aur: "De va intra în sufletul tău păcatul, fie ca el să-ţi fie oaspete şi nu împreună-vieţuitor."***

Căzând în păcat nu zăbovi, ci de îndată aleargă spre pocăinţă, ca nu cumva înmulţindu-se păcatele tale să ajungă la Dumnezeu; aşadar, de câte ori cazi, de atâtea ori te şi ridică, întrucât la Dumnezeu ajung nu numai faptele bune înălţate până la El de către îngeri, ci şi cele rele. Este adevărat că îngerul nu va duce la Cer fapta noastră rea, iar diavolul nu va îndrăzni, şi cu toate acestea, faptele rele ajung înaintea lui Dumnezeu.

Trimiţându-l pe Proorocul Iona la propovăduirea pocăinţei în Cetatea Ninive, Domnul spune: ***"Fărădelegile lor au ajuns până în faţa Mea!"*** (Iona 1, 2). Asemenea şi strigătul fiecărui păcat ajunge până la El. Nu poţi lua magnetului puterea cu care trage către sine fierul şi, de asemenea, este cu neputinţă să iei de la Ochiul dumnezeiesc atotvăzător puterea de a vedea faptele oamenilor.

Ce pricinuiesc, ajungând la Dumnezeu, faptele bune şi cele rele? Cele bune ni le mijlocesc pe toate cele bune înaintea lui Dumnezeu, cele rele însă îl întărâtă spre mânie. Faptele cele bune îl apără pe cel ce le-a săvârşit, mijlocind astfel: "Doamne iartă-i lui!", iar faptele cele rele se plâng de cel ce le-a săvârşit, zicând: "Doamne răsplăteşte-i lui!" Unele strigă: "Mântuieşte!", iar altele strigă: "Nenoroceşte!"; unele îl îndreaptă pe Dumnezeu spre milă, iar altele spre mânie.

Grăbeşte-te, aşadar, că după fiecare cădere în păcat să te cureţi cu pocăinţă adevărată şi nefăţarnică. Cu covârşire este Dumnezeu multrăbdător, însă se mânie asupra oamenilor ce rămân intru nepocăinţă. Cel ce s-a pocăit devine iarăşi cuvios, şi asupra lui se împlinesc cuvintele lui David: ***"Când va cădea, nu se va zdruncina, că Domnul întăreşte mâna lui"*** (Psalm 36, 24). Ridicaţi-vă dar grabnic din păcat, ca să fiţi număraţi printre cuvioşi!

Ce voi spune acum despre ceilalţi păcătoşi, care nu lesne şi grabnic se ridică din păcat? Întâi de toate cine sunt cei numiţi păcătoşi? Aceia pentru care păcatul s-a statornicit în obişnuinţă, şi mai cu seamă cei care sau încălcit în

mrejele păcatelor trupeşti, şi despre care Apostolul Pavel spune: ***"Iar faptele trupului sunt cunoscute, şi ele sunt: adulter, desfrânare, necurăţie, destrăbălare"*** (Galateni 5, 19).

Cei ce s-au încâlcit în aceste patimi trupeşti şi plăceri păcătoase nu se ridică degrabă, deşi au gând şi dorinţa să se căiască, şi spun împreună cu David: ***"O, de s-ar îndrepta căile mele, ca să păzesc poruncile Tale!"*** (Psalm 118, 5). La unii ca aceştia obişnuinţa păcătoasă s-a preschimbat în a doua rânduială a firii, ei nu mai fac ceea ce voiesc, ci ceea ce nu vor, aceasta le-o cere păcatul, care trăieşte în ei şi care domneşte în mădularele lor (Romani 7, 19-20). Pildă şi mărturia lui David ne este dovada că unii ca aceştia, care se biruie de trup, nu degrab şi cu uşurinţă se îndreptează.

Cunoscut este păcatul în care a căzut David în zilele împărăţiei sale. Aduceţi-vă aminte de frumoasa Batşeba şi de bărbatul său Urie (2 Regi 11). S-a încâlcit David în păcătoase îndulciri trupeşti, iar păcatul s-a preschimbat în obicei, şi n-a mai putut să dea înapoi, însă mustrat fiind David de conştiinţă şi gândind la pocăinţă, cu tânguire striga către Dumnezeu: ***"Depărtează de la mine calea nedreptăţii şi cu legea Ta mă miluieşte"*** (Psalm 118, 29).

De ce o cere David aceasta aşa şi nu în alt chip? De ce îl roagă pe Dumnezeu să îndepărteze de la el calea nedreptăţii şi nu pe el de la această cale? Orice om înţelept, ştiind ce cale e primejdioasă, se sârguieşte din vreme s-o ocolească, pentru că altfel însuşi va fi vinovat de nenorocirea sa. Chiar şi judecata firească îi spune omului: "Nu merge pe calea nedreptăţii." Dar iată că David strigă către Dumnezeu: "Depărtează de la mine calea nedreptăţii". Prin aceasta vrea să-i spună lui Dumnezeu: "Eu însumi nu mai pot să părăsesc calea nedreptăţii, nu pot să preschimb obiceiul meu păcătos, de aceea însuţi Tu, Doamne, dacă nu pe mine, atunci această cale rea îndepărteaz-o de la mine în vreun fel anume şi mă ridică la pocăinţă."

Iată aici cum însuşi marele David ne arată că, pe cât de greu este a strămuta o cale într-un alt loc, pe atât este de greu să îndreptezi îşi să-l schimbi pe omul cel căzut în păcatul trupesc. Cu toate acestea, un astfel de păcătos, poate că nu degrabă va lua aminte, dar când îşi va veni în sine şi se va îndrepta către pocăinţă, sfărâmând odată jugul păcatului, îl va arunca pentru totdeauna, se va sârgui prin pocăinţă să se cureţe de orice spurcare a trupului şi a sufletului şi astfel va trăi în curăţie până la moarte.

Oare unul ca acesta în care ceată a sfinţilor trebuie aşezat? Să socotească fiecare după a sa voire, însă eu nu mă voi ruşina să-l aşez în ceată celor.. feciorelnici. Prin pocăinţă adevărată şi îndelungată se înnoieşte cinstea fecioriei.

Ştiţi oare cine-I urmează cel mai îndeaproape lui Hristos, Domnul nostru? Ori apostolul, ori feciorelnicul. Aproape foarte şi urmând lui Hristos sunt Apostolii, cărora El le-a spus: ***"Veniţi după Mine"*** (Matei 4, 19). Aproape de Domnul şi în urma Apostolilor merg şi cei feciorelnici, pe care i-a văzut Sfântul Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu şi despre care mărturiseşte: ***"Aceştia sunt care merg după Miel oriunde se va duce"*** (Apocalipsa 14, 4).

Aşadar, în urma lui Hristos este locul Apostolilor şi al celor feciorelnici. Să ne aducem aminte aici de acea femeie păcătoasă din Evanghelie, care stând la spate lângă picioarele lui Iisus, a început să I le spele cu lacrimi (Luca 7, 38). Nici chiar Petru cel fierbinte şi râvnitor n-a îndrăznit să alunge de la Izvorul curăţiei duhoarea păcatelor.

Nici chiar Ioan cel feciorelnic n-a izgonit-o pe desfrânată din acel loc unde stau picioarele celor feciorelnici, dimpotrivă, el i-a dat ei locul său cel feciorelnic. De ce credeţi că este lăsată păcătoasă la locul Apostolilor şi al feciorelnicilor? De ce stă ea aici cu îndrăzneală, şi fără nici o frică se atinge de picioarele lui Hristos?

Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur lămureşte pricina, spunând despre această femeie: "Mai înainte ea era desfrânată, iar acum e fecioară, soră a lui Hristos, mireasă a Cuvântului. O, femeie care te căieşti din suflet, stai cu îndrăzneală în locul Apostolilor şi al celor feciorelnici! După lunga ta viaţă în necurăţie, printr-o hotărâre neaşteptată şi pocăinţă adevărată, te-ai făcut fecioară, soră a lui Hristos, mireasă a Cuvântului."

Fiţi dar şi voi, prieteni împovăraţi de păcate, în soborul feciorelnicilor, împreună cu înşişi Sfinţii Apostoli, după ce, cu tărie şi fără de întoarcere vă veţi îndrepta spre pocăinţă, chiar dacă nu o veţi face de îndată. Ce poate fi mai minunat, mai vrednic şi mai slăvit decât această rânduială dumnezeiască prin care păcătoşii sunt chemaţi în soborul sfinţilor prin calea pocăinţei!

Omule păcătos, ţine minte însă, că fără pocăinţă nu te vei mântui, şi deci nu amâna pocăinţa ta pentru vremea bătrâneţii. S-ar putea să-ţi vie asupra o boală grabnic omorâtoare, şi atunci vei voi să te pocăieşti, dar va fi prea târziu, vei voi să-ţi plângi păcatele, dar nu va mai fi vreme. Îngrijeşte-te pentru aceasta acum, pocăieşte-te cu adevărat şi vei fi pomenit în adunarea Sfinţilor. Însă să nu socoteşti că nu ai loc acolo, şi să nu deznădăjduieşti de mântuirea ta.

Închipuieşte în mintea ta cum Domnul nostru, întorcându-Se spre noi, păcătoşii, cu Faţa Sa milostivă şi luminoasă, spune: "N-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă (Matei 9, 13), ***pocăieşte-te numai şi vei dobândi cinste asemenea cu a Sfinţilor şi Drepţilor.***

Unde este locul lui Petru care s-a lepădat de Mine şi care a plâns amarnic? Unde este cel al femeii desfrânate care a plâns la picioarele Mele? Unde este locul în Împărăţia Mea pentru fiul cel risipitor, pentru vameş şi pentru tâlhar, acolo va fi şi locul vostru, numai plângeţi-vă cu amar păcatele voastre asemenea lui Petru, căderi la picioarele Mele cu pocăinţă asemeni desfrânatei, întoarceţi-vă la Mine ca fiul risipitor, smeriţi-vă ca vameşul – pocăiţi-vă şi vă veţi mântui, în Cer la Mine este pregătit locaş pentru voi, este lărgime şi veţi încăpea în bogăţia milostivirii Mele."

Să se bucure dar Sfinţii, că şi păcătoşii se numără împreună cu ei şi se înmulţeşte numărul lor! Să se bucure şi păcătoşii, că şi pentru ei se găseşte loc printre Sfinţi!

Voi însă, fraţi creştini, înţelegeţi că toate acestea vă sunt spuse pentru mângâierea sufletească. Nu deznădăjduiţi de mântuirea voastră chiar dacă aveţi păcate multe. Treziţi-vă numai degrabă din păcatele voastre ca dintr-un somn şi, pocăindu-vă cu adevărat, vă veţi învrednici de a fi împreună cu toţi Sfinţii cei care au bineplăcut Domnului Dumnezeului nostru.

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Despre aceea că în această vale a plângerii pururi trebuie să ne pocăim şi să plângem pentru păcatele noastre

"1. Pocăieşte-te, omule, de păcatele tale în toată ziua şi plângi pentru acestea zi şi noapte. Pocăieşte-te, nelăsând fără de băgare de seamă nici cea mai mică greşeală; căci, de nu vei lua aminte la păcatele mici, atunci nu vei avea sârguinţă nici pentru cele mari.

Pocăieşte-te şi în cele mai mici şi care par neînsemnate păcate; căci, dacă vei călca doar o singură mică poruncă, greu îţi va fi să păzeşti şi pe celelalte, mari, după cum a spus cineva despre aceasta: ***"Nu spune: aceasta nu-i nimic, aceea nu-i nimic; ci păzeşte-te şi de cuvântul în deşert, chiar şi de cel mai subţire gând rău, căci vei da seama şi pentru cuvântul în deşert, în ziua Judecăţii, după cum a spus Domnul.***

Căieşte-te în fiecare zi şi în toată vremea, pentru că neîncetat greşeşti înaintea lui Dumnezeu - în fiecare zi săvârşeşti nelegiuiri nenumărate înaintea Lui. În toată viaţa ta pocăieşte-te, plângi şi tânguieşte-te.

Căci nimic în acest veac nu este vrednic de bucurie şi veselie - nu vei găsi nimic vrednic de bună-cugetare şi bună-lucrare, afară de plâns şi tânguire: însăşi naşterea ta este întru plâns şi viaţa ta se trece în tânguiri, iar sfârşitul vieţii tale este moarte, necaz şi amărăciune sufletului".

2. Lumea aceasta, cu obiceiurile ei, nu este altceva decât vale a păcatului şi hăţiş al plângerii. Nu este nimic bun, nimic de lăudat, nimic îmbucurător - pretutindeni împărăţeşte păcatul şi fărădelegea, necazul şi întristarea, plânsul şi oftatul: ***"Tot capul vă este numai răni şi inima slăbănogită. Din creştet până în tălpile picioarelor nu-i nici un loc sănătos: totul e numai plăgi, vânătăi şi răni pline de puroi, necurăţate, nemuiate cu untdelemn şi nelegate"*** (Isaia 1, 5-6).

De aceea, "***varsă râuri de lacrimi zi şi noapte, nu-ţi da linişte, nu închide ochii tăi"*** - spune Proorocul (Referinţă biblică neidentificată. Vezi Ieremia 9, 1, 18; 14, 17).

3. Aşadar, plângi şi chiar te tânguieşte, căci afară de plâns nu ai altceva cunoscut, nimic afară de tânguire nu vei afla bine folositor. Oare nu este vrednică de plâns viaţa ta? Nu este vrednică de tânguire şederea ta în lume?

Căci în fiecare zi săvârşeşti fărădelegi: pretutindeni sunt plase, capcane - şi cine dintre noi nu este părtaş păcatului? Cine nu este vinovat? Cine este curat înaintea lui Dumnezeu, chiar de numai o zi i-ar fi viaţa? Oare nu toţi ne-am pângărit? Ne-am făcut ca smoala de întunecaţi, asemenea agarenilor. Nu suntem oare plini de toată necurăţia şi viclenia? Păcatele sunt mulţime, trupul este neputincios, patimile sunt nenumărate, duşmanii care ne luptă sunt puternici, moartea nu ştim când va veni, înaintea ochilor este mormântul, după moarte - Judecata, după Judecată - neştiută soartă!

4. Toţi Sfinţii, toată viaţa au plâns şi s-au tânguit: ***"Cenuşă am mâncat în loc de pâine, şi băutura mea cu plângerea am amestecat-o"***, cum spune Proorocul (Psalm 101, 10). Au plâns Proorocii, au plâns Apostolii, au plâns Cuvioşii, Mucenicii, Suferinzii, Călugării, Vieţuitorii pustiurilor, chiar şi Însuşi Hristos, Care nu avea trebuinţă; însă plângând blestemăţia noastră, a vărsat lacrimi: ***"şi când S-a apropiat, văzând cetatea, a plâns pentru ea zicând: Dacă ai fi cunoscut şi tu, în ziua aceasta, cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum ascunse sunt de ochii tăi"*** (Luca 19, 41-42). Nimeni nu L-a văzut pe Domnul râzând pe pământ, dar plângând L-au văzut, pentru aceasta şi tu plângi şi tânguieşte-te în această vale a plângerii.

5. Plângi, căci te-ai născut în această lume în păcate şi neîncetat, în fiecare zi păcătuieşti înaintea lui Dumnezeu, fără de număr. Plângi, căci sunt mulţi potrivnicii şi cei care te luptă, nevăzuţi, fără de trup, prigonitori neadormiţi, în mâinile cărora este foc "ca să dea foc Bisericii lui Dumnezeu", după cum a grăit cineva. Plângi, aducându-ţi aminte de moarte, căci vei muri, te vei face pulbere şi cenuşă. Plângi, căci vei avea de trecut vămile înfricoşătoare ale duhurilor şi vei fi chinuit pentru fiecare cuvânt deşert, până la cel mai subţire gând rău.

6. Cine, fiind îndatorat, nu oftează cu amar? Cine nu plânge, fiind în temniţă? Cine nu se tânguieşte, aşteptând moartea? Tu însă, aflat în toate acestea, cum să nu plângi şi chiar să te tânguieşti în această vale a plângerii? Te afli în cele întunecate şi în umbra morţii; eşti împovărat cu mulţime de datorii şi fărădelegi; nu aştepţi altceva decât moartea, decât ieşirea dintru această lume… Atunci, cum poţi fi vreodată fără de grijă şi neînfricoşat în această viaţă? Cum să nu plângi şi să nu te tânguieşti neîncetat la vederea necazurilor prin care ai trece? ***"Pentru aceasta, să izvorască ochii noştri lacrimi şi să verse ochii noştri râuri: ca să nu auzi glas de tânguire din Sion"*** - spune Proorocul (Referinţă scripturistică neidentificată).

7. Această vieţuire vrednică de plâns ţi-a dat-o dintru început Adam. De îndată, după izgonirea din Rai s-a aşezat cu faţa către răsărit şi nu a râs, ci a plâns amarnic - nimic altceva nu a făcut, decât că s-a tânguit. Avea pururi pe buze următoarea cântare de tânguire: ***"Vai, mie! Vai, viaţa mea a căzut! De ce m-am lipsit? Ce bunătăţi am pierdut? În loc de Rai, am moştenit această lume stricăcioasă! În locul lui Dumnezeu şi al Îngerilor am primit petrecere dimpreună cu diavolii! În locul liniştii - munca; în locul vieţii - moartea; în locul bucuriei şi veseliei - plânsul şi tânguirea!".***

8. O astfel de tânguire o redă Proorocul Ieremia, când spune: ***"O, cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi, ca să plâng ziua şi noaptea pe cei loviţi ai fiicei poporului meu?"*** (Ieremia 9, 1).

"Ochii mei se sfârşesc de plâns, lăuntrul meu arde ca văpaia, măruntaiele mele fierb şi fierea mi se varsă pe pământ din pricina zdrobirii fiicei neamului meu" (Plângerile lui Ieremia 2, 11).

Având înaintea ochilor acestea şi alte atâtea pricini, cum să nu plângem şi să nu ne tânguim întru această viaţă? Oriunde ţi-ai întoarce ochii tăi, nu vei vedea altceva decât plâns. Oriunde îţi vei pleca urechea, pretutindeni vei auzi doar tânguire, pretutindeni necazuri, ţipete şi oftaturi.

"În primejdii în cetăţi, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între fraţii cei mincinoşi" (2 Corinteni 11, 26). Aşadar, pretutindeni este plâns şi tânguire.

9. ***"Plângeţi şi vă tânguiţi, că iuţimea mâniei Domnului nu se va abate de la voi"***, spune Proorocul (Ieremia 4, 8). Cum nu vei plânge toată viaţa? Cum să nu te tânguieşti, văzând astfel de necazuri şi piedici, suferinţe şi întristări?

Pretutindeni sunt duşmani, pretutindeni trădători, pretutindeni este frică şi temere, pretutindeni este cutremur şi nedumerire. Va veni însă moartea, va veni

despărţirea, iar în văzduhuri, înfricoşătorul chin al duhurilor şi primirea unei sorţi necunoscute. Cine are cunoştinţă despre acestea? Va merge sufletul într-acolo unde nu a fost niciodată; va vedea acolo lucruri pe care nu le-a văzut niciodată; va auzi cele ce niciodată nu le-a auzit.

10. Aşadar, nu doar plânge, ci şi tânguieşte-te. Nimic întru acest veac să nu socoteşti mai presus de plâns şi de lacrimile fierbinţi. Căci plânsul spală sufletul, albeşte orice negreală, curăţă conştiinţa, luminează mintea, desface legăturile păcatului, împiedică săvârşirea oricărei fărădelegi. Plângi, aşadar, şi varsă lacrimi fierbinţi, ca să te speli de mulţime de fărădelegi, să te cureţi de tot păcatul, să te izbăveşti de orbirea sufletească, să vezi mai bine cu ochii minţii, să îl îneci în marea lacrimilor pe prigonitorul cel cugetător - pe "faraon", să stingi focul gheenei, să dobândeşti slobozenia veşnică - să dobândeşti viaţa pururi fiitoare întru Hristos, Domnul nostru, a Căruia este cinstea, slava şi împărăţia, dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin."

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Despre aceea că nu se cuvine să ne lăsăm stăpâniţi de iubirea de arginţi, ci să ne punem nădejdea noastră doar în Unul Dumnezeu

1. ***"Bogăţia de ar curge nu vă lipiţi inima de ea"*** - grăieşte proorocul (Psalm 61, 10). Mare nebunie este să-ţi alipeşti inima de mlaştină şi să ai nădejde întru pierzătoarea agonisire de argint. Aşadar, nu-ţi pune nădejdea în bogăţia stricăcioasă şi nu umbla după aur - căci acela care iubeşte aurul nu se va îndreptăţi -, ci pune-ţi toată nădejdea în Dumnezeu Cel Viu, Care este pururi, Care toate le-a zidit; iar comoară de aur şi argint este lucrare a mâinilor omeneşti - aceasta piere mai curând decât a fost adunată.

2. Cela ce eşti legat cu iubirea de argint, nu fi zgârcit la a da celor în nevoie - ca să nu te stăpânească necredinţa. ***Atunci când faci un bine, nu te teme că ţi se va împuţina ceva în această lume.*** De câtă vreme este această lume şi încă nimic întru ea nu s-a împuţinat! Nici soarele nu s-a schimbat, nici râurile nu au încetat să curgă, nici pământul nu a încetat să dea cele de trebuinţă - şi aur şi argint dăruieşte şi niciodată nu încetează să dea; câtă vreme mai stă această lume unele merg în pământ, altele ies din pământ; asemenea aurului şi argintului, tot astfel sunt şi cele trebuincioase vieţii.

3. Nu te teme că vei sărăci întru ceva. Nu ai avut până acum nimic, iar acum ai, iar dacă încă nu ai, atunci vei avea. Căci, Cel Care a zidit toate nu a sărăcit şi nu va sărăci niciodată. Crede întru aceasta cu tărie. Cel Care a adus toate dintru

nefiinţă întru fiinţă, Cel Care dă hrană celor flămânzi şi satură orice vietate, nu a sărăcit şi este mult prea îndestulat cu de toate. Nu fi zgârcit în a da celor care cer şi nu te întoarce de la Cel în numele Căruia cer; dă toate Celui Care îţi dă - şi vei primi de la El însutit.

4. Nu te lăcomi la bunuri străine, căci şi ale tale curând le vei părăsi. Nu râvni la agoniseala deşartă a oarecăror lucruri, căci atunci când vei pleca de aici, nu vei lua nimic cu tine. Gol în lume ai venit - gol dintru acestea vei şi pleca. Mulţi au avut îndestul, dar, lăsând toate, au plecat dintru această lume cu mâinile deşarte şi cu sufletul pustiit. Nu dori şi nu nădăjdui întru multă agoniseală - ca să nu te asemeni bogatului, care a stricat jitniţa mai mică, pentru ca să facă una mai mare, şi care zicea: ***"Suflete, ai multe bunătăţi strânse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea şi veseleşte-te!"*** (Luca 12, 19), dar care a auzit: ***"Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?"*** (Luca 12, 20).

5. Nu alerga după multe şi fii mulţumitor pentru puţine. Căci mulţi aleargă după multe, mulţi caută multe, se grijesc de toate, dar, lăsând şi cele puţine, nimic nu pot să ia cu sine de aici. Mai bine să ai aici puţine cu mulţumire, decât să alergi fără de minte după mult: ***"mai bun este puţinul celui drept, decât bogăţia multă a păcătoşilor"*** (Psalm 36, 16). Căci tot ce vei agonisi şi dobândi aici, va rămâne pe pământ, iar tu, lăsând toate, te vei aşeza în mormânt cu şi sufletul deşert vei pleca dincolo.

6. Nu-ţi alipi inima ta de aur şi argint şi de toată agoniseala pământească, pentru ca nu cumva, însuţi să cobori întru cele mai de jos ale pământului, ***"căci unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta"*** (Matei , 21).

Nu te lăsa legat de iubirea de argint - ca să nu se întoarcă de la tine dragostea lui Dumnezeu.

Nu te zgârci în a da celor nevoiaşi - ca să nu te lipseşti şi tu de toate ale tale. ***Nu-ţi închide mâna de la a face milostivire - ca să nu-ţi încui ţie uşile milostivirii lui Dumnezeu, ca să nu te afli în afara locaşurilor lui Hristos.***

"Fericit cel ce caută la sărman şi la sărac; în ziua cea rea îl va izbăvi pe el Domnul" (Psalm 40, 1).

Şi ***"fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui"*** - a grăit Domnul (Matei 5, 7).

7. Nu te lăsa robit de iubirea de argint, ca să nu fii numărat la Dumnezeu cu închinătorii la idoli, căci iubirea de argint este "închinare la idoli" - grăieşte Apostolul (Coloseni 3, 5).

Cel ce boleşte cu iubirea de argint şi cu lăcomie, se aseamănă iadului fără de saţ: iubeşte să ia de la toţi şi nu iubeşte să dea nimănui. Dacă ar fi agonisit bogăţia întregii lumi, nu s-ar fi săturat; ochii lui sunt mai adânci decât orice prăpastie care niciodată nu poate fi umplută şi săturată. Chiar de are multe omul, însă şi mai multe îşi doreşte. Chiar de ar aduna şi bogăţie nemăsurată, nici atunci nu se mulţumeşte şi niciodată nu va înceta să-şi dorească mai mult, până ce nu va fi acoperit cu pământ.

8. ***Fii darnic şi milostiv - ca să dobândeşti de la Domnul milostivire pentru sufletul tău în ziua Judecăţii.*** De ce să te zgârceşti zadarnic, când nimic nu vei duce cu tine, ci vei pleca de aici gol?! Mulţi, multe şi nenumărate bogăţii şi comori au adunat, dar nimic nu au luat cu ei - toate comorile lor, toată bogăţia lor au lăsat-o altora pe pământ: au plecat de aici cu mâinile goale şi cu sufletele ruşinate - şi au putrezit în morminte şi bogăţia lor a pierit fără de veste, iar pomenirea lor s-a stins cu sunet.

9. ***"Deşi ca o umbră se trece omul, dar în zadar se tulbură. Strânge comori şi nu ştie cui le adună pe ele"*** - spune Proorocul (Psalm 38, 9-10). Cu adevărat, în deşert se tulbură tot cel ce adună comori pe pământ, căci nu ştie cui le lasă, nu ştie cine are să le moştenească. ***Fericit este omul care, toată comoara sa, toată bogăţia sa, toată nădejdea sa o pune în Dumnezeu!***

Unul ca acesta ***"adună comori în Cer, unde nici viermele, nici molia nu le strică, nici furii nu le sapă şi nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta"*** - grăieşte Domnul (Matei 6, 20-21).

10. Aşadar, nu te lăcomi la multă agoniseală de aur şi argint - aceste drojdii ale pământului -, căci toate aici vor rămâne, iar tu însuţi te vei face pământ, dintru care ai fost luat. Nu te înşela cu lucrurile trecătoare, căci nici tu însuţi nu eşti veşnic. Nu alerga foarte după cele ce le vei părăsi fără de voie. ***Nu-ţi alipi inima de lucrurile de acum, căci ele degrab vor pleca de la tine. Urăşte toate cele pământeşti şi te vei îmbogăţi cu cele cereşti. Urăşte cele trecătoare şi vei dobândi cele nepieritoare şi te vei învrednici de bunurile veşnice întru Iisus Hristos, Domnul nostru.***

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Nu te mânia

"Oricine se va mânia pe fratele său va fi vrednic de osândă." (Matei 5, 22)

Nu te mânia pe nimeni, chiar dacă cineva te-a jignit foarte tare, ***"căci mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu"*** (Iacov 1, 20); ***"Soarele să nu apună peste mânia voastră… Orice amărăciune şi supărare, şi mânie, şi izbucnire, şi defăimare să piară de la voi, împreună cu orice răutate. Ci fiţi bun între voi şi milostivi, iertând unul altuia, precum şi Dumnezeu v-a iertat vouă în Hristos"*** (Efeseni 4, 26, 31-32).

Păzeşte-te şi de mânia cu temei, ca să nu tulburi prin aceasta ochiul sufletului tău: ***"Tulburatu-s-a de supărare ochiul meu, îmbătrânit-am între toţi vrăjmaşii mei"*** (Psalm 6, 7). ***Pentru nici o pricină nu se cade a te mânia pe cineva; poate doar pe cel ce a gândit să te despartă de Dumnezeu şi dragostea Sa.*** De altfel, după spusa Apostolului, nimeni de la Dumnezeu şi dragostea Sa nu poate să ne despartă, şi nu numai omul, dar nici "strâmtorarea", nici "sabia" (Romani 8, 35, 39).

"Părăseşte mânia şi lasă iuţimea, nu căuta să vicleneşti. Că cei ce viclenesc de tot vor pieri, iar cei ce aşteaptă pe Domnul, vor moşteni pământul" (Psalm 36, 8-9). În lume nu este vreun lucru pentru care ar fi cu temei să te mânii şi să te iuţeşti peste măsură; poate doar pentru slava lui Dumnezeu, şi atunci când sunt călcate în picioare poruncile Sale. Dar şi această mânie trebuie săvârşită cu înţelepciune, ca să nu-ţi faci rău.

Nicăieri nu auzim ca Domnul să se iuţească şi peste măsură să se mânie pe păcătoşi, ci îl ştim smerit şi mult răbdător. El a spus: ***"învăţaţi-vă de la Mine"***, nu mânia şi nici iuţimea, ci cum ***"că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre"*** (Matei 11, 29). Şi atunci când ucenicii, mâniindu-se pe cei ce greşeau, ziceau: ***"Doamne, vrei să zicem să se coboare foc din cer şi să-i mistuie?", El i-a certat şi le-a zis: "Nu ştiţi, oare, fiii cărui duh sunteţi"*** (Luca 9, 54-55).

Iar povăţuindu-ne pe noi, Domnul zicea: ***"De veţi ierta oamenilor greşalele lor, ierta-va şi vouă Tatăl vostru Cel Ceresc; iar de nu veţi ierta oamenilor greşalele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşalele voastre"*** (Matei 6, 14-15).

Tu însă, îmi vei zice: Careva m-a jignit, m-a clevetit, m-a necinstit în faţa tuturor, rău a gândit şi uneltit împotriva mea. Dar spune-mi, cine a fost jignit mai mult decât Dumnezeu? Cine a fost clevetit, defăimat şi hulit mai mult decât Domnul? însă El, deşi a fost bătut, dosădit, scuipat, răstignit, împuns cu suliţa, nu a ţinut minte răul, nu S-a mâniat, ci şi pe cruce murind, Se ruga pentru cei ce păcătuiau: ***"Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac"*** (Luca 23, 34).

A făcut oarecine ceva bun la mânie ori intru ţinerea de minte a răului? Se cunoaşte vreo virtute a fi desăvârşită fără smerenie şi răbdare? Nu.

Dacă Apostolii s-ar fi mâniat şi s-ar fi iuţit cu neînţelepciune pe cei păcătoşi, atunci pe nimeni dintre cei robiţi păcatului nu i-ar fi putut povăţui pe calea mântuirii şi, prin urmare, n-ar fi adus pe nimeni la Hristos. Cu toate că Apostolii se înverşunau împotriva păcătoşilor, o făceau aceasta, îngăduind această mânie fără a se iuţi şi mânia peste măsură, ci cu chibzuinţă, cu multă răbdare, rugându-se lui Dumnezeu pentru păcătoşi, îi îndreptau şi-i povăţuiau pe ei.

Matca, împărateasa albinelor, cu înţelepciune este întocmită de Dumnezeu, fiind lipsită de boldul ucigător. Dacă l-ar fi avut, tot stupul l-ar fi putut omorî cu ghimpele său. Iată pildă pentru stăpânitori, mai-marelui orişicând fiindu-i oprit a se deda mâniei şi iuţimii, ca să nu-i omoare prin ale sale năpustiri pătimaşe pe cei ce i se supun.

Biruieşte aşadar răul prin bine şi nu prin rău. Cu foc nu vei stinge focul, ci cu apă; iuţimea cu iuţime nu o învingi, ci cu îndelungă răbdare şi smerenie. Cu mult mai bine şi mai degrabă îndrepţi cu smerenia, decât cu mânia ori iuţimea. Mai bine să te iubească supuşii, decât să se teamă de tine. Teama aduce minciună şi făţărnicie, iar dragostea dreptate şi osârdie. Dacă pentru îndreptarea cuiva lupţi cu iuţime, nu numai că n-o să îndrepţi, dar şi lui şi ţie îţi vei pricinui rău şi pagubă.

Cel ce se iuţeşte şi se mânie cu nechibzuinţă, cu nimic nu se deosebeşte de cel beat. Iuţimea şi mânia ştirbesc mintea preschimbându-l pe om cu desăvârşire. Cel ce se mânie peste măsură nu poate să priceapă ce vorbeşte. Cel ce intru mânie a spus ceva, mai apoi venindu-şi în fire, este gata să se lepede de cuvintele sale. Foarte adesea pe mulţi îi aflăm că se căiesc de cele ce le-au săvârşit la mânie.

Iuţimea întunecă mintea, amărăşte sufletul, întunecă judecata şi înţelegerea, nu îngăduie omului să vadă urmarea faptelor sale. Cel ce se mânie este orb în toate, iar cel ce-şi stăpâneşte mânia se stăpâneşte uşor de la rău.

Dacă ţi se va întâmpla să te mânii şi să te iuţeşti asupra cuiva, mai cu seamă în această vreme sârguieşte-te să nu vorbeşti nimic, şi trăgându-te înapoi, pecetluieşte buzele tale, ca să nu iasă flacăra mâniei şi să-ţi pârjolească sufletul şi să işte tulburare în cei din jur. Când însă se va stinge flacăra iuţimii, iar inima-ţi va fi în pace, abia atunci sârguieşte-te ca, în chip paşnic, să-l îndrepţi pe cel ce te-a mâniat.

O lucrare mai bună va avea un cuvânt spus cu smerenie, decât o mie pline de iuţime şi cârteală; şi astfel, cu chibzuială, şi pe altul îl vei înţelepţi, dar şi ţie însuţi îţi vei dobândi folos.

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Învăţătură despre gândurile cele hulitoare

Fiindcă mulţi sunt supăraţi şi tulburaţi de gânduri rele, iar, mai mult, de cele hulitoare, pe care vrăjmaşul le aduce, drept aceea, de folos ne este ca să le cunoaştem pe ele şi să le deosebim, când sunt spre păcat şi când nu. Să ne deprindem a ne tămădui de ele şi să le izgonim.

Că în trei chipuri se întâmplă tulburarea în gânduri:

- *pentru necurăţie,*
- *pentru necredinţă şi*
- *pentru defăimare.*

Asupra acestor tulburări, doctoria este în acest fel: Mai întâi, trebuinţă este să ştim că a avea gânduri rele nu este nici un fel de păcat, când mintea şi voia omului nu se unesc cu aceste gânduri, iar, mai ales, când le şi urăsc pe ele şi nu le vor.

Iar, când cu acele gânduri, mintea şi voia omenească, de bună voie, se îndulcesc cu ele şi le păstrează în inimă, binevoitoare faţă de ele, atunci acele gânduri sunt păcate de moarte.

Iar dacă pe ele noi le urâm şi nu le voim, ci ele singure năvălesc asupra minţii noastre, iar noi ne întoarcem de la ele, atunci putem crede, că nu este voinţa noastră întru ele şi nu-i nevoie a ne tulbura în cugetul nostru.

Că ele, mai mult ne înmulţesc nouă plata de la Dumnezeu, atunci când ne supără tare şi noi le biruim pe ele şi nu le primim.

Dumnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Moartea şi folosul pomenirii ei

Noi, păcătoşii, trebuie să avem întotdeauna în minte pomenirea morţii, şi să se înveţe mintea cu ea că, având frica de ceasul neaşteptat al morţii, să ne înfrânăm de la faptele cu care II mâniem pe Dumnezeu şi să fim întotdeauna pregătiţi pentru plecarea din această viaţă.

Sfântul Ioan Scărarul spune că pomenirea morţii îi este necesară omului precum îi este necesară pâinea, şi aşa cum fără pâine nu poate trăi, aşa nici fără amintirea morţii nu îşi poate îndrepta viaţa sa.

Fără pâine omul slăbeşte trupeşte, iar fără pomenirea morţii slăbeşte duhovniceşte. Pâinea întăreşte inima omului, iar amintirea morţii întăreşte virtutea omului. Cine are pâine, acela nu moare de foame, iar cine are întotdeauna amintirea morţii, acela nu îşi va omorî sufletul cu moartea păcatului, nu va face păcate de moarte. […]

Astfel, pe unii moartea îi loveşte pe neaşteptate înainte de bătrâneţe şi îi răpeşte nepregătiţi, iar pe alţii, chiar şi ajunşi la bătrâneţe, îi găseşte tot nepregătiţi şi îi ia şi îi aruncă în focul gheenei!

O, dacă fiecare creştin ar ţine totdeauna minte aceste cuvinte ale dreptului Isaac: "Nu ştiu ziua morţii mele!" Dacă fiecare dintre noi s-ar teme de moartea neaşteptată şi s-ar pregăti prin pocăinţa adevărată pentru plecarea din această

viaţă, atunci moartea păcătoşilor nu ar mai fi atât de cruntă şi sufletele creştinilor nu ar mai umple iadul! Dar vai de nepăsarea noastră!

Noi trăim ca şi cum nu ne este dat să murim niciodată, ca şi cum vom vieţui aici şi ne vom desfăta în această lume veşnic; nici nu ne gândim că sfârşitul ne bate la uşă, că securea este la rădăcină, coasa morţii este deasupra capului, ziua Domnului este ca un fur, aproape, judecata nu stăruie, moartea nu doarme şi dintr-odată cădem în plasa morţii şi în chinurile iadului, după cum spune Sfânta Scriptură: ***"Că omul nu ştie nici măcar vremea lui: întocmai ca şi peştii care sunt prinşi în vicleanul năvod, întocmai ca şi păsările în laţ, aşa sunt prinşi fără de veste oamenii în vremea de restrişte, când vine dintr-odată peste ei"*** (Ecl. 9, 12).

O, muritorilor! De ce nu ne amintim de moartea de care nu putem scăpa cu nici un chip? De ce nu ne temem de cumplitul ceas al morţii, când nimeni dintre oameni nu va mai putea să ne ajute? De ce nu ne pregătim pentru moarte, căci nu ştim unde ne aşteaptă şi în ce zi, în ce noapte, în ce ceas va veni să ne ia de aici?
Ca o trâmbiţă glăsuieşte vestea cea bună a lui Hristos care ne previne, zicând: ***"Vegheaţi, dar, că nu ştiţi când va veni stăpânul casei: sau seara, sau la miezul nopţii, sau la cântatul cocoşului, sau dimineaţa. Ca nu cumva venind fără veste, să vă afle pe voi dormind"*** (Marcu 13, 35- 36).

Însă noi nu acordăm atenţie acestui glas, noi, precum aspidele cele surde, ne acoperim urechile ca să nu îl auzim, ca şi cum acest lucru nu ne este spus nouă! Evanghelia spune că pe sluga cea rea, care mănâncă şi bea cu beţivii şi îi bate pe cei ce slujesc împreună cu el, stăpânul ei, venind în ziua în care nu se aşteaptă şi în ceasul pe care nu îl cunoaşte ***"o va tăia din dregătorie şi partea ei o va pune cu făţarnicii. Acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"*** (Mt. 24, 51). Iar noi nu ne temem nici un pic de acest lucru, ca şi cum suntem robii cei buni şi aleşi ai Domnului nostru, deşi, în realitate, suntem plini de păcate şi fărădelegi!

Şi dacă oamenii cei sfinţi şi drepţi s-au temut de moarte şi s-au pregătit timp îndelungat pentru ceasul morţii prin mari nevoinţe (ca, de exemplu, dreptul Isaac), fără să ştie ziua sfârşitului lor, cu atât mai mult noi, păcătoşii, trebuie să ne temem de ceasul acesta şi să ne pregătim, curăţind păcatele noastre ticăloase cu lacrimile fierbinţi ale pocăinţei, ca să nu ne găsească sfârşitul vieţii noastre scăldându-ne în tina păcatului şi să ne arunce în chinul veşnic.

Tocmai pentru aceasta ne este ascunsă clipa morţii noastre, ziua sau noaptea sfârşitului nostru, ca noi, fără să ştim când vine ceasul acesta cumplit, să îl aşteptăm mereu, să ne temem de el şi să ne pregătim pentru plecarea din această viaţă. […]

Şi într-adevăr: dacă noi, neştiind nici ziua, nici ceasul morţii noastre, fără să ne fie frică de el, săvârşim păcate nenumărate şi grele, atunci ce nu am săvârşi noi dacă am şti că mai avem mulţi ani de trăit pe pământ şi că nu vom muri curând?

Întrucât nu ştim clipa, ziua şi ceasul în care vom muri, trebuie să trăim ca şi cum am aştepta în fiecare zi moartea şi la începutul fiecărei zile să ne gândim: "Oare nu va fi aceasta ultimă zi din viaţa mea?"

Şi la începutul fiecărei nopţi să spunem în sinea noastră: "Oare nu va fi aceasta ultimă noapte a şederii mele printre cei vii?"

Plecând la culcare, să spui în sinea ta: "Mă voi mai scula viu din patul meu? Voi mai vedea lumina zilei? Sau îmi va fi acest pat groapă?"

Trezindu-te devreme din somn şi văzând primele raze din lumină zilei, să te gândeşti: "Voi trăi până deseară, până la căderea nopţii sau îmi va veni ceasul morţii în cursul acestei zile?" Gândind astfel, să-ţi petreci toată ziua, ca şi cum te-ai pregăti să mori, şi seara, îndreptându-te spre somn, să-ţi cercetezi şi să-ţi îndrepţi conştiinţa ca şi cum ai şti că în noaptea aceea îi vei preda lui Dumnezeu sufletul tău.

Pierzător este somnul aceluia care a adormit în păcate de moarte, şi primejdios este somnul aceluia al cărui pat este înconjurat de diavolii, care aşteaptă momentul să tragă sufletul păcătosului în focul gheenei.

Rău este pentru acela care a plecat la culcare fără să se împace cu Dumnezeu, căci, dacă, atunci când l-am supărat pe aproapele nostru cu ceva anume, Apostolul spune: ***"soarele să nu apună peste mânia voastră"*** (Efes. 4, 26), cu atât mai mult cel ce L-a mâniat pe Dumnezeu trebuie să se îngrijească să nu îl găsească soarele în mânia lui Dumnezeu, să nu adoarmă fără să se împace cu Dumnezeu, căci ceasul morţii noastre este neştiut: să nu ne răpească moartea neaşteptată nepregătiţi.

Nu spune, omule: mâine mă voi împăca cu Dumnezeu, mâine mă voi pocăi, mâine mă voi îndrepta. Nu lăsa de pe o zi pe alta pocăinţa şi întoarcerea ta la Dumnezeu, căci nimeni nu ţi-a spus că vei trăi până dimineaţă sau până seara.

[…]

(Sfântul Dimitrie al Rostovului – Viaţă şi Omiliile, editura Bunavestire, Galaţi, 2003, Ierom. Ioan Iaroslav, Cum să ne mântuim)

Sfântul Dimitrie al Rostovului – Sfaturi înţelepte despre moarte

[…] Aşadar, să ascultăm ceea ce ne spun morţii. "O, oamenilor! Ceea ce sunteţi voi acum, am fost şi noi cândva; ceea ce suntem noi acum, veţi fi şi voi în curând. Voi acum trăiţi în îndestulare, mâncaţi, beţi, vă mângâiaţi cu bucuriile lumii acesteia; şi noi am trăit aşa, dar acum, iată-ne în mormintele acestea strâmte... Unde s-a ascuns mâncarea? Unde este băutura? Unde sunt veselia şi toată desfătarea lumească? Nu am pierdut noi, oare, toate acestea? Aşa şi voi le veţi pierde în curând. Şi noi am fost odată vii, asemenea vouă; şi voi veţi fi morţi, asemenea nouă".

Iar în cartea înţelepciunii lui Solomon morţii ne spun: "Ce folos ne-a adus mândria şi ce ne-au dăruit bogăţia împreună cu slava deşartă? Toate acestea au trecut ca o umbră şi ca o veste, ce fuge repede, ca o corabie dusă de valuri, după care nu rămâne nici o urmă, sau ca o pasăre ce zboară în văzduh şi nu lasă nici un semn în drumul său, sau ca o săgeată trimisă la ţintă; aşa şi noi: ne-am născut şi am murit".

Iar atunci când morţii ne vorbesc aşa, să îi întrebăm despre toate.

- *Dacă îi vine cuiva pofta păcătoasă a necurăţiei trupeşti, să îi întrebe pe cei morţi, dar mai ales pe sodomiţii care ard în focul cel nestins: ce îi vor spune ei? "Dacă vrei să vii în acest loc cu flăcări şi să te chinuieşti împreună cu noi pe veci, atunci mergi şi fă ceea ce doreşti".*

- *Dacă îi apare dorinţa de a chefui din belşug în fiecare zi, de a bea şi de a mânca mult, să îi întrebe pe cei morţi, dar mai ales pe bogatul acela care, **"în iad, ridicându-şi ochii, fiind în chinuri"**, a cerut o picătură de apă pe limba sa de pe degetul lui Lazăr şi nu a primit-o (Luca 16, 23).*
- *Vrei să îi asupreşti şi să îi osândeşti pe cei nevinovaţi? întreabă-l pe faraonul acela, care i-a asuprit pe oamenii nevinovaţi ai lui Dumnezeu şi s-a înecat în mare, iar acum înoată în gheenă.*
- *Dacă ai de gând să te ridici împotriva conducătorilor tai şi să unelteşti împotriva lor, sfătuieşte-te cu Datan şi cu Aviron care s-au ridicat împotriva lui Moise şi a lui Aaron, şi i-a înghiţit pământul.*
- *Dacă vrei să îi invidiezi pe cei nelegiuiţi, întreab-o pe soţia lui Lot, care s-a uitat înapoi spre Sodoma şi s-a prefăcut în stâlp de sare.*
- *Dacă vrei să răpeşti lucrurile Bisericii, întreabă-l pe Eleodor, străjerul împăratului Selevoc al Siriei, care a mers în Ierusalim să jefuiască templul şi a fost pedepsit de mâinile îngerilor.*
- *Dacă vrei să te lauzi şi să te mândreşti, întreabă-l pe acel Irod despre care s-a scris în Faptele Apostolilor că s-a înălţat şi cu mare trufie s-a aşezat pe tron înaintea întregului popor **"şi îndată îngerul Domnului l-a lovit, pentru că nu a dat slavă lui Dumnezeu. Şi mâncându-l viermii, a murit"** (Fapte 12, 23).*
- *Dacă îţi vine gândul să îţi aduni bogăţie: sfătuieşte-te cu bogatul acela din Evanghelie care şi-a spus sufletului său: **"Suflete, ai multe bunătăţi, strânse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! în această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?"** (Luca 12, 19-20).*

Dacă vrei, în general, să faci ceva păcătos, rău, care să-L mânie pe Dumnezeu, întreabă-i pe păcătoşii închişi în iad şi osândiţi la chinurile veşnice: te vor sfătui ei să-L mânii pe Dumnezeu? Aşadar, întreabă-i pe cei morţi şi fii isteţ, învaţă de la ei cumînţenia şi primeşte lecţii de înţelepciune. […]

Şi, într-adevăr, minunată este această îndelungă răbdare a lui Dumnezeu şi faptul că El, Cel Atotsfânt, îl rabdă pe cel păcătos şi nu îl pierde împreună cu fărădelegile lui chiar în ceasul acela, când păcătosul îşi săvârşeşte ticălosul lui păcat! Slavă îndelungii Lui răbdări şi milostivirii Lui nesfârşite! Îndelung îl rabdă Dumnezeu pe cel păcătos, însă, dacă păcătosul nu se căieşte, îl aşteaptă pedeapsa cea cumplită a lui Dumnezeu.

Înfricoşător cuvânt i-a spus Domnul odinioară alesului Său, Avraam, despre amorei! ***"Ei însă se vor întoarce aici, în al patrulea*** veac de oameni, căci nu s-a umplut încă măsura nelegiuirilor Amoreilor" (Fac. 15, 16). Aceasta înseamnă că Dumnezeu le-a îngăduit să cadă în cele mai grele păcate, însă le-a şi pregătit chinuri nesfârşite în iad...

Care sunt acele păcate pentru care au pierit amoreii şi cu trupurile şi cu sufletele? După mărturia Sfântului prooroc Moise acelea au fost: închinarea la idoli, care ajunsese până acolo încât îşi aduceau copiii lor ca jertfă înaintea idolilor, asuprirea săracilor şi vărsarea de sânge şi, în cele din urmă, păcatele desfrâului lor, despre care nu numai a vorbi, ci şi a ne aminti este ruşinos... întocmai cu aceste păcate au umplut amoreii paharul mâniei lui Dumnezeu, pe care acum îl beau în iad şi îl vor bea în vecii vecilor...

Oare nu există, fraţilor, şi printre noi, creştinii, păcate asemănătoare? E drept, noi nu avem idoli; însă patimile noastre păcătoase nu sunt aceiaşi idoli cărora le aducem ca jertfă sufletul nostru unic, fără să ne temem să îl predăm gheenei, pentru o desfătare păcătoasă de o clipă?

Iar diferitele noastre nedreptăţi cine le va socoti? Iar în necurăţiile desfrâului, despre care şi a scrie este ruşinos, nu se aseamănă, oare, unii creştini de astăzi cu păgânii aceia din trecut? Încă trebuie să se mire de faptul că nu îi loveşte pe neaşteptate pedeapsa cea cumplită a lui Dumnezeu aşa cum a lovit în vechime Sodoma şi Gomora! Însa Domnul mai rabdă, rabdă, aşteptând ca păcătoşii ori să se întoarcă spre pocăinţă ori să umple măsura păcatelor lor aşa cum i-a spus îngerul Sfântului apostol Ioan Teologul: ***"căci vremea este aproape***. Cine e nedrept, să nedreptăţească înainte. Cine e spurcat, să se spurce încă" (Apoc. 22,10 - 11).

Iar dacă între noi se săvârşesc asemenea fărădelegi, atunci ce trebuie să aşteptăm de la dreapta judecată a lui Dumnezeu? Oare nu aceeaşi pedeapsă care i-a lovit pe Amorei şi oraşele sodomite? Însă mai bine le va fi păgânilor, mai bine îi va fi, după cuvântul Domnului Hristos Însuşi, pământului Sodomei şi Gomorei în ziua judecăţii decât nouă, creştinilor! (Mt.10, 15). Căci aceia nici pe Dumnezeu nu ÎI cunoşteau, nici pedeapsa pentru păcate, nici răsplata pentru virtuţi nu aşteptau; iar noi ne lăudăm că şi pe Dumnezeu îl cunoaştem şi despre chinurile veşnice care îi aşteaptă pe păcătoşii nepocăiţi am auzit, şi în fericirea drepţilor credem şi, cu toate acestea, fără frică îndrăznim să săvârşim toate acele fapte potrivnice lui Dumnezeu pe care le-au săvârşit păgânii... Cum ne vom înfăţişa după aceea înaintea înfricoşătoarei judecăţi a lui Hristos? Ce sentinţă vom auzi din gura Lui? […]

Şi zic vouă că mulţi de la răsărit şi de la Apus vor veni şi vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacov în Împărăţia Cerurilor. Iar fiii împărăţiei vor fi aruncaţi în întunericul mai din afară; acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor. (Mt. 8, 11-12). […]

Fiii împărăţiei sunt mai ales aceia dintre noi care, pentru viaţa lor cinstită şi virtuoasă arătată înaintea oamenilor, se cred mari drepţi şi ceilalţi îi cinstesc ca

pe nişte oameni sfinţi. Însă, înaintea ochilor lui Dumnezeu ei sunt nimic, după cuvântul Apostolului: ***"Căci de se socoteşte cineva că este ceva, deşi nu este nimic, se înşeală pe sine însuşi"*** (Gal. 6, 3). Pe scurt şi mai clar se poate spune că cine crede că este ceva, acela nu este nimic. Aceşti fii prefăcuţi ai împărăţiei sunt izgoniţi, într-adevăr, afară. Cu privire la aceasta avem multe dovezi în Dumnezeiasca Scriptură; să pomenim câteva dintre ele.

Nu este, oare, fecioria, mare şi sfântă înaintea oamenilor şi cei ce o păzesc nu sunt, oare, moştenitorii împărăţiei Cerurilor? Cu toate acestea la uşile Cămării Cereşti sunt respinse şi fecioarele: "Nu vă cunosc pe voi". Iar în locul lor sunt aduse în împărăţie desfrânatele care au făcut pocăinţă după căderea în păcat, ca şi cum ar fi fost aduse din apus; căci însuşi Domnul spune în Evanghelie: ***"Adevărat grăiesc vouă că vameşii şi desfrânatele merg înaintea voastră în împărăţia lui Dumnezeu"*** (Mt. 21,31).

Nu a dobândit desfrânata cea păcătoasă, care a plâns la picioarele lui Hristos, Împărăţia Cerurilor, primind iertarea păcatelor de la Domnul: ***"Iertate îţi sunt păcatele"*** (Luca 7, 48)?

Cine credea că desfrânata va intra în Cămara Împărăţiei Cereşti, iar cele cinci fecioare din Evanghelie nu vor intra acolo? Totuşi, fecioarele nu au intrat, iar desfrânata a intrat. Acelea au fost urâte, iar aceasta a fost iubită de Mirele Ceresc. Acelea au fost alungate, iar aceasta a fost primită. Nu este lucru mare înaintea oamenilor a fi postitor asemenea fariseului aceluia care a spus despre sine: ***"Postesc de două ori pe săptămână"*** (Luca 18, 12)?

Nu este lucru mare a fi înfrânat până acolo încât să nu mănânci peste în post şi carne în zilele de dulce şi să nu bei vin deloc? Nu sunt, oare, aceşti oameni înfrânaţi fiii Împărăţiei Cerurilor? Totuşi şi pe aceştia Domnul îi respinge cu mânie de la moştenirea Împărăţiei Cerurilor: ***"Este oare acesta un post care îmi place, o zi în care omul îşi smereşte sufletul său? Să-şi plece capul ca o trestie, să se culce pe sac şi în cenuşă, oare acestea se cheamă post, zi plăcută Domnului?"*** (Isaia 58, 5).

Nu este lucru mare să faci milostenie asemenea fariseului pomenit mai înainte, care a spus despre sine: ***"dau zeciuială din toate câte câştig"*** (Luca 18, 12)? Nu sunt, oare, aceşti iubitori de săraci fiii Împărăţiei Cerurilor după mărturia Domnului însuşi: ***"vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer"*** (Mt. 19, 21)?

Auziţi, oare, cuvântul Domnului: cei ce fac milostenie îşi au locul în Ceruri? Totuşi, uneori nici milostenia nu dobândeşte Împărăţia Cerurilor. Nu a fost, oare, respins de Dumnezeu fariseul cu milostenia lui, iar vameşul cel iubitor de

câştig socotit mai bun decât el: ***"Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa, decât acela"*** (Luca 18, 14)? Nu degeaba spune Apostolul: ***"Şi de aş împărţi toată avuţia mea .. .nimic nu-mi foloseşte".***

Nu este lucru mare să fii rugător înaintea lui Dumnezeu? Nu este, oare, omul rugător către Dumnezeu moştenitorul Împărăţiei Cerurilor? însă, după cuvântul Psalmistului, există şi rugăciune în păcat. Blestemată este rugăciunea aceea, care, în loc să îndrepte păcatul, devine ea însăşi un alt păcat şi nu îl înduplecă, ci îl stârneşte pe Dumnezeu la mânie!

Nu este lucru mare să ai darul proorociei, să vezi înainte şi să prezici viitorul? Oare nu îl cinstesc toţi pe un asemenea om ca pe un sfânt şi, prin urmare, ca pe un fiu şi moştenitor al Împărăţiei Cerurilor? Cu toate acestea Domnul spune în Evanghelie: ***"Mulţi îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am proorocit...? Şi atunci voi mărturisi lor: Niciodată nu v-am cunoscut pe voi"*** (Mt. 7, 22- 23).
Şi Apostolul spune: ***"Şi, de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte ...nimic nu sunt"*** (1 Cor. 13, 2).

Nu este lucru mare să izgoneşti demonii, să muţi munţii din loc şi să faci multe semne şi minuni? Nu sunt, oare, aceşti făcători de minuni, fără îndoială, socotiţi fiii Împărăţiei Cerurilor? Totuşi şi despre ei se scrie în Evanghelie că vor spune: ***"Doamne, Doamne, ...nu în numele Tău am scos demoni şi nu în numele Tău minuni multe am făcut?". Iar El le va grăi: "Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Depărtaţi-vă de la Mine cei ce lucraţi fărădelegea".***

Şi Apostolul spune: ***"de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt"*** (ICor. 13,2).

Nu ştiu despre care oameni se spune acest lucru în Evanghelia Sfântului Luca: ***"După ce se va scula stăpânul casei şi va încuia uşa şi veţi începe să staţi afară şi să bateţi la uşă, zicând: "Doamne, deschide-ne! - şi el, răspunzând, vă va zice: Nu vă ştiu de unde sunteţi. Atunci voi veţi începe să ziceţi: Am mâncat înaintea Ta şi am băut, şi în pieţele noastre ai învăţat. Şi el vă va zice: Vă spun: Nu ştiu de unde sunteţi. Depărtaţi-vă de la mine toţi lucrătorii nedreptăţii"*** (Luca 13, 25- 27).

După părerea mea, aceşti oameni ar trebui să fie în Împărăţia Cerurilor, deoarece ei au fost apropiaţi de Hristos pe pământ, "au mâncat şi au băut" împreună cu El şi au ascultat învăţăturile Lui. Însă judecata lui Hristos nu este aşa: "Nu ştiu de unde sunteţi - le grăieşte El - depărtaţi-vă de la Mine, nu vă cunosc pe voi".

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Omilie despre flori

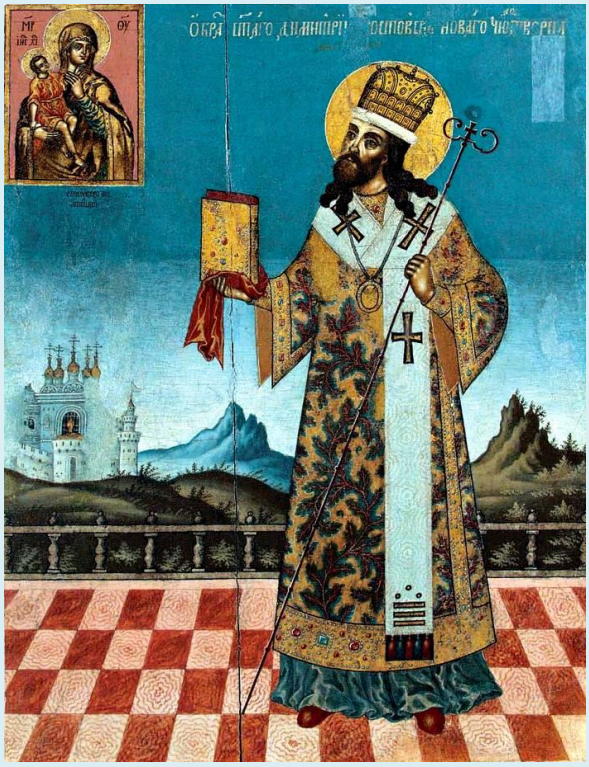

Priveşti la tinereţea care se arată în toată splendoarea? Aceasta este o floare de la care nu trebuie să aştepţi nimic în afară de faptul că-i este dat să se ofilească repede.

Priveşti la cei ce se disting prin frumuseţea chipului? Şi aceasta este o floare care se ofileşte în aceeaşi zi şi se întoarce la starea dinainte a urâţeniei.

Priveşti la omul cu trup puternic, viguros, sănătos? Iarăşi spun că acesta este o floare, care din pricina unor întâmplări neînsemnate îşi pierde imediat şi puterile, şi vioiciunea, şi sănătatea!

Priveşti la bogăţie şi la lux? Toate acestea sunt o floare care poate pieri într-o singură noapte, după cuvântul Domnului: ***”Nebune, în această noapte voi cere de la tine sufletul tău şi cele ce ai pregătit, ale cui vor fi? ”….***

Dar ce roade se pot aştepta de la frumuseţea tinereţii, de la chipul atrăgător, în afară de putreziciunile viermii şi mirosul greu din mormânt?

Ce roade putem aştepta de la bogăţie şi lux în afară de griji, durere şi lacrimi?…

Ce roade putem aştepta de la cinstire, slăvire şi viaţă îmbelşugată?

Ce folos ne-a adus trufia?…

Nu este veşnică frumuseţea florilor, nu este lungă viaţa noastră!…

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Împlinirea dorinţelor

Nu te întrista dacă ceva din ceea ce se săvârşeşte în lume nu se face după dorinţa ta. E cu neputinţă ca toate să se săvârşească după gândul tău şi după cum tu voieşti, căci nu toate dorinţele tale sunt bune şi nu toată împlinirea lor este cu folos.

S-a împlinit ceva după dorirea şi voia ta – bine; nu s-a împlinit – lasă-l voii lui Dumnezeu. ***De s-a împlinit vreun lucru aşa după cum tu însuţi l-ai dorit, fii mulţumitor; dacă nu s-a făcut aşa, nu te mâhni, căci nimic nu este veşnic aici, şi orişice lucru este pentru scurtă vreme în această lume. Tu însă o singură grijă să ai, să nu fii străin de Dumnezeu şi de harul Său preasfânt.***

Nu râvni foarte ca toate dorinţele tale întotdeauna să se împlinească şi pururea să fie după voia ta – acest lucru nu este în puterea omului, ci întru aceea a lui Dumnezeu. Una este voia lui Dumnezeu şi alta este voia ta, iar gândurile Sale sunt altele decât ale tale, nefiindu-ţi ţie în putere să cunoşti şi să înţelegi dumnezeieştile gânduri. Iată de ce nu se cade să te mâhneşti pentru dorinţele neîmplinite şi se cuvine ca toate să le laşi în seama Domnului. “***Aruncă spre Domnul grija ta şi El te va hrăni; nu va da în veac clătinare dreptului”*** (Psalm 54, 25).

Nu fii împuţinat cu sufletul şi nerăbdător, dorind ca toate să se împlinească îndată după voia ta. ***Cu mult mai bine este ca intru linişte şi răbdare să te rogi***

lui Dumnezeu, lăsându-le pe toate în voia Lui. Nu cere împlinirea grabnică a dorinţelor tale – nu oricare dorinţă este bună şi nici toată împlinirea lor nu este folositoare. ***Poţi afla care din dorinţele tale sunt după voinţa Domnului prin aşteptare îndelungată şi prin rugăciune sârguincioasă.*** Dacă este după voia Domnului, El îţi va da degrabă, însă de nu va fi voirea ta după sfânta Sa voie, Dumnezeu va împiedica şi va ţine dorinţa ta neîmplinită tocmai pentru folosul tău, făcând aceasta cu iconomia întru care El binevoieşte. Iar tu, ***fie că Domnul îţi dă, fie că nu îţi dă, pe toate primeşte-le cu mulţumire intru smerenia inimii.***

Nu tânji către ceva cu nesimţire şi fără răbdare, ci toate le săvârşeşte bine cumpănit. Toate sunt mai folositoare şi mai cu temei când se dobândesc intru înţelepciune şi răbdare. ***Dacă toate s-ar împlini de îndată după dorinţa ta, niciodată nu ai putea ajunge la cunoştinţa neputinţei tale, niciodată nu ai câştiga nimic pentru folosul sufletului tău, ci pe toate le-ai săvârşi împotriva acestui folos.***

Iată de ce, Atotvăzătorul Dumnezeu, miluind şi cruţând făptura Sa şi îngrijindu-se de folosul fiecăruia, nu îţi dă totdeauna după voia ta, ci cel mai adesea împotrivă, spre călăuzirea ta, ca tu, înnoindu-ţi cunoştinţa slăbiciunii tale, să nu fii împuţinat cu sufletul, ci smerit, plin de răbdare şi umilinţă.

Domnul, ca un adevărat Tămăduitor, spre a vindeca sufletul nostru, adeseori rânduieşte şi plineşte împotriva dorinţelor noastre, cufundându-ne astfel în mâhnire pentru ca noi să căutăm mângâierea cea nemuritoare şi veşnică întru El – Dumnezeu Domnul. Această întristare şi mâhnire este pentru scurtă vreme, iar acea mângâiere este întru vecii cei nesfârşiţi. ***Dar ce câştig ai avea de ţi s-ar înfăptui toate dorinţele, iar tu ai mânia pe Dumnezeu în toată vremea? Ce dobândeşti de ţi s-ar împlini toate dorinţele tale, iar tu însuţi ai rămâne cu totul înstrăinat de harul lui Dumnezeu?*** Cu adevărat nimic!

Cu câtă mulţumire vei răbda amărăciunile trimise asupra ta de Domnul prin neîmplinirea dorinţelor tale, cu atât mai multă mângâiere vei primi de la El mai apoi, căci este scris: ***“Doamne, când s-au înmulţit durerile mele în inima mea, mângâierile Tale au veselit sufletul meu”*** (Psalm 93, 19).

Aşadar, nu te umple de amărăciune pentru vreo durere de felul acesta îngăduită de Dumnezeu, ci primeşte cu mulţumire acest leac rânduit sufletului tău. Mai bine înduri aici o durere mică decât mai apoi să te mâhneşti veşnic, căci mai bine este să pătimeşti aici decât dincolo. Cu totul de plâns şi de jelit este cel care întru multe greşind, pururea tânjeşte ca toate să fie după a lui dorire. Cunoaşte că împotriva voii lui va suferi în viaţa viitoare.

Dumnezeu miluind şi cruţând făptura Sa şi dorindu-ne nouă tot ce-i mai bun, adeseori ne trimite aici durere şi strâmtorare. ***"În lume necazuri veţi avea"*** (Ioan 16, 33) spune Domnul. El voieşte ca noi să nu ne înecăm în desfătările pământeşti, ci să răbdăm necazuri, pentru ca, cu mai multă osârdie şi izbândă, să ne înălţăm către El şi la El acolo să ne învrednicim de bucuria şi veselia veşnică.

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul 1 - Cum că cea dintâi pricină a căderii lui Adam a fost lipsa de judecată şi desăvârşita necunoaştere de sine

Alfabetul duhovnicesc - Sfântul Dimitrie al Rostovului - învăţături şi rugăciuni ziditoare de suflet:
https://www.academia.edu/44233266/Alfabetul_duhovnicesc

https://www2.slideshare.net/steaemy1/alfabetul-duhovnicesc-editare

***

1. Mulţi presupun multe şi diferite pricini pentru căderea lui Adam: unii – necredinţa, alţii – neascultarea, cei de al treilea – mândria şi iubirea de slavă, alţii zic alte diferite pricini. Noi însă pe nici una din acestea n-o socotim ca fiind întâia, fără numai lipsa de judecată şi nesocotinţa tuturor lucrurilor.

2. ***Cea dintâi poruncă a lui Adam în Rai a fost aceea de a face şi a păzi, adică de a face cu judecată ca să priceapă bine [ceea ce face] şi de a păzi porunca spre a o nu încălca.*** Dar de vreme ce el nu a lucrat cu judecată, nici poruncă nu o a păzit. Căci de la nelucrarea minţii mai întâi de toate în Adam s-a ivit necredinţa – necredinţa în Dumnezeu Care a zis şi a poruncit –, apoi de la necredinţă s-au născut neascultarea şi călcarea de poruncă; iar călcarea poruncii a dus la căderea din harul Domnului şi la înstrăinarea de dragostea Lui cea dumnezeiască.

3. Dacă Adam ar fi cunoscut pe Făcătorul de bine şi ar fi cugetat la poruncă, n-ar fi avut necredinţă faţă de poruncă, iar dacă ar fi avut credinţă, n-ar fi călcat porunca, n-ar fi gustat din pomul poruncit, n-ar fi fost izgonit din Rai, n-ar fi căzut sub moarte şi stricăciune şi Dumnezeu n-ar fi trebuit să lucreze pentru noi atâtea minuni spre a ne aduce întru cunoştinţa şi pătrunderea tuturor lucrurilor.

4. ***Aşa cum Adam a căzut de la Dumnezeu şi din harul Lui nu pentru altă pricină, fără numai pentru lipsa de judecată, astfel şi noi nu putem să ne realipim Lui fără numai prin dreaptă cugetare şi cunoaşterea tuturor lucrurilor.*** Căci cel ce s-a cunoscut pe sine cu adevărat acela a cunoscut pe Dumnezeu şi cine a cunoscut pe Dumnezeu acela pe sine s-a cunoscut. Unul ca acesta s-a unit cu Dumnezeu şi, odihnindu-se de toate lucrurile şi ostenelile sale, a intrat în sfinţitorul lui Dumnezeu şi totdeauna aduce lui Dumnezeu slujba cea înţelegătoare [a minţii].

5. Însă nimeni nu poate să cunoască pe Dumnezeu până ce mai înainte nu se va cunoaşte pe sine şi nu va putea cineva să se cunoască pe sine cum se cuvine dacă nu va dobândi mai întâi cunoaşterea făpturilor şi deosebirea tuturor lucrurilor celor ce se văd şi se presupun în lume. ***Iar când va dobândi cineva cunoaşterea făpturilor, atunci poate să ajungă şi la cunoaşterea de sine şi a lui Dumnezeu. Şi aşa să ajungă la desăvârşita unire cu Dumnezeu prin iubire.***

6. Drept aceea, de voieşte cineva cu adevărat să cunoască pe Domnul, să se cunoască pe sine şi să se unească cu El prin iubire, acela trebuie mai întâi să cunoască toată făptura cea văzută şi presupusă pentru ***a avea chibzuinţa [pătrunderea] tuturor lucrurilor şi făpturilor: de la cine şi pentru ce sunt toate – aşa încât nici un lucru să nu rămână ascuns pentru el şi să nu-i pricinuiască nedumerire; apoi să se cunoască pe sine şi toată taina sa; apoi să cunoască pe Dumnezeu şi toate binefacerile Lui cele negrăite.*** Întru acest chip ajunge omul la desăvârşita cunoaştere a toate. Căci se cuvine mai întâi a pricepe toate cele de jos, după aceea cele înalte: nu de sus pogorându-ne către cele de jos, ci de la cele de jos înălţându-ne către cele de sus. De aceea şi Dumnezeu a pus înaintea ochilor noştri toată făptura şi toată alcătuirea lumii ca pe o şcoală oarecare sau oglindă, ca învăţând [din ele] să ne ridicăm de la cele de jos la cele de sus. Căci dacă noi nu le cunoaştem pe cele de jos, cum oare le vom pricepe pe cele de sus?

7. ***De la cugetare şi cunoaştere se naşte credinţa, de la credinţă – păzirea poruncilor lui Dumnezeu, de la păzirea poruncilor – nădejdea în Dumnezeu, iar de la nădejdea în Dumnezeu – dumnezeiasca iubire care, înmulţindu-se***

treptat, duce la unirea treptată cu Dumnezeu şi la plinirea legii şi a prorocilor.

8. Pe cât înfloreşte judecata [raţiunea], pe atât creşte credinţa; pe cât creşte credinţa, pe atât se înmulţesc virtuţile şi sporeşte nădejdea în Dumnezeu; şi pe cât nădăjduieşte cineva, pe atâta iubeşte pe Dumnezeu; şi pe cât iubeşte cineva pe Dumnezeu, pe atâta se şi uneşte cu El, îndulcindu-se de slava Lui cea dumnezeiască.

9. De la neînţelepciune se naşte necredinţa, de la necredinţă – neascultarea, de la neascultare – tot păcatul şi fărădelegea. ***Cum poate cineva să creadă, nimic înţelegând? Iar cel ce nu crede şi nu înţelege nimic, cum poate să păzească poruncile Domnului? Şi cel ce nu păzeşte poruncile Domnului cum poate să aibă nădejde în Dumnezeu şi dragoste către Dânsul?*** Nicicum.

10. Aşadar, mai întâi de toate se cuvine a deprinde nu numai osteneala cea dinafară, ci şi lucrarea minţii: adică contemplarea şi cunoaşterea. ***Cel ce a deprins contemplarea şi cunoaşterea tuturor lucrurilor lesne le crede pe toate [cele ce sunt de la Dumnezeu] – păzeşte poruncile Domnului, nădăjduieşte în Dumnezeu, Îl iubeşte cu toată inima sa şi se uneşte cu Dânsul întru una: cu totul petrece în Dumnezeu şi Dumnezeu întru dânsul.*** Unul ca acesta înainte de înviere primeşte învierea sufletului şi înainte de sfârşitul vieţii moşteneşte viaţa cea veşnică, de vreme ce la unul ca acesta viaţa raţiunii şi a cunoaşterii a înghiţit moartea necuvântării [iraţionalităţii]. Căci s-a zis: iată, aceasta este viaţa cea veşnică – a cunoaşte pe Domnul, iar a nu-L cunoaşte – este moarte.

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul II - Cum că se cuvine a lucra cu judecată şi a păzi poruncile

1. Am zis că cea dintâi pricină şi început al căderii lui Adam a fost lipsa de judecată: pe când pricina pentru începutul cel bun este înţelepciunea, însă, zic, înţelepciune adevărată şi dreaptă, căci înţelepciunea cea adevărată este bineplăcută, iar cea nedreaptă se leapădă. ***Iar dreapta înţelepciune creşte şi sporeşte de la lucrarea minţii şi de la păzirea poruncilor Domnului***, precum şi în Rai i s-a poruncit lui Adam – să facă şi să păzească -, însă de vreme ce el nu a lucrat cu judecată nici poruncile nu a putut să le păzească.

2. Şi dracii se socotesc deştepţi şi înţelepţi, dar nu petrec în adevăr şi nu voiesc să petreacă în el, de aceea şi sunt lepădaţi. Precum mila fără adevăr nu este plăcută, tot aşa neplăcută este şi înţelepciunea nedreaptă, ci şi una şi alta se cuvine a fi cumpănite, după cum zice Prorocul: ***Milă şi judecată voi cânta Ţie, Doamne, cînta-voi şi voi merge cu pricepere în cale fără prihană*** (Ps. 100). Adică, se cuvine a avea şi pricepere şi a slăvi fără prihană deopotrivă cu dreptatea.

3. ***Nimic nu iubeşte atita Dumnezeu şi nu cere, decât adevărul şi dreapta cugetare, de aceea toată lupta noastră, toate ostenelile şi îndeletnicirile trebuie să fie îndreptate spre dobândirea dreptei cugetări, păzirea adevărului şi rămânerea în el până la moarte***: ***fii Mie credincios până la moarte şi-ţi voi da ţie cununa vieţii, zice Domnul*** (Apoc. 2, 10). Însă toţi cei ce cugetă strâmb şi

vorbesc împotriva adevărului, chiar de cugetă înalt şi multe uneltiri fac, în loc de adevăr petrec în minciună. Iar minciuna niciodată nu poate fi adevăr plăcut Domnului.

4. Ereticii cei rău-cugetători la fel par înţelepţi şi deştepţi, însă ei nu petrec şi nu vor să petreacă în adevăr, căci li s-au întunecat mintea şi au orbit din pricina minciunii lor. De aceea înţelepciunea lor este lepădată şi călcată în picioare. Înţelepciunea cu minciună şi filozofia cu neadevăr nu pot fi plăcute. De pildă: cum pot fi plăcuţi lui Dumnezeu gânditorii apuseni care cugetă cele protivnice Bisericii, păstrând adevărul în nedreptate? Nicicum.

5. Cugetul care se abate de la adevăr este nedrept şi neplăcut lui Dumnezeu. Cel ce are un astfel de cuget cade în fapte rele şi viclene, nimereşte sub stăpânirea părintelui minciunii – diavolul şi se abate în felurite erezii. ***Iar cel ce caută cugetarea cea dreaptă şi adevărată, acela Îl caută pe Domnul şi Îl află pe Dânsul, căci nimeni nu poate să-L afle pe El nicăieri, fără numai în cugetul cel drept şi adevărat.***

6. După cum cei ce ochesc strâmb niciodată nu nimeresc în ţintă, tot aşa şi cei ce cugetă strâmb sunt departe de cugetul lui Dumnezeu. Mulţi doresc să se apropie de Dânsul, mulţi se luptă, mulţi au sârguinţă, dar nu toţi în acelaşi chip şi drept îşi ating ţelul, deoarece, ţintind departe, rămân în necunoştinţă.

7. ***Ce este născut din trup, trup este şi ce este născut din Duh, duh este – zice Domnul*** (În. 3, 6). Precum trupul, împreunându-se cu trup, naşte trup, tot aşa cugetul cel drept şi adevărat, unindu-se în cunoaşterea tuturor lucrurilor cu cugetul lui Dumnezeu, zămisleşte roada duhului şi, petrecând totdeauna în nevoinţele cele cunoscute, după o vreme oarecare naşte duh. ***Pentru frica Ta*** – zice Prorocul (Îs. 26) -, ***luat-am în pântece, avut-am dureri şi am născut duhul mântuirii, al harului Domnului şi al iubirii Lui celei dumnezeieşti.*** Dar cel ce nu are cuget drept niciodată nu va dobândi acestea.

8. Însă cel ce voieşte a avea cuget drept are trebuinţă de neîncetata lucrare a minţii, căci cel ce nu-şi luminează mintea prin contemplaţie şi nu se îngrijeşte de aceasta, chiar de ar avea cugetul cel după fire instruit prin înţelepciunea cea dinafară, nu va avea nici un folos din aceasta. Precum aurul ce se găseşte în pământ, nefiind prelucrat şi curăţat prin foc, preţuieşte puţin şi precum pomul necurăţat, nealtoit şi nesăpat aduce puţină roadă şi aceea nedulce, tot aşa şi cugetul neluminat de cugetul lui Dumnezeu, sau rămâne fără de rod, sau aduce roade amare care nu preţuiesc nimic. Pe cât se va îngriji cineva de cultivarea cugetului său, pe atâta va aduna şi roade de la el şi va vedea lărgimea lui.

9. Lucrarea minţii prin care noi avem a ne apropia de Domnul şi a ne alipi în chip desăvârşit de Dânsul este următoarea: ***mai întâi de toate de a cunoaşte toată făptura cea văzută şi presupusă – de la cine şi pentru cine a fost făcută, încotro tinde şi se îndreaptă – să avem despre aceasta dreaptă încredinţare. Apoi a ne cunoaşte pe noi înşine şi toată taina cea pentru noi cu toate binefacerile.*** În aceasta constă a avea cineva cuget drept şi adevărat, ca să cunoaştem toate acestea în amănunt, în aşa fel ca nici un lucru să nu rămână ascuns şi să nu trezească nici o nedumerire – să cunoaştem şi să adâncim aceasta în noi înşine vreme îndelungată, aşa încât cugetul să concrească cu această cunoaştere şi să se unească cu ea întru una. Cel ce nu a atins aceasta, dar îndrăzneşte să gândească înalt despre sine şi să teologhisească, chiar de şi-ar însuşi toată înţelepciunea lumii acesteia, este neînţelept, orb întru toate şi nu va scăpa de plasele uneltitorului de rele.

10. Cel ce voieşte să ajungă mai uşor la cunoaşterea făpturilor, la cunoaşterea de sine şi a Domnului, acela se cuvine să se îndeletnicească cu citirea cărţilor Sfinţilor Părinţi în care se vorbeşte mai pe larg despre aceasta. Însă şi asta nu poate fi fără multă osteneală, o mare nevoinţă şi o neîncetată lucrare lăuntrică [a minţii] în decursul a multă vreme. Precum grăuntele de grâu care este aruncat în pământ nu îndată dă drumul la spic şi precum aluatul fiind pus în trei măsuri de făină nu îndată dospeşte, ca în pilda evanghelică, tot aşa şi cunoaşterea făpturii, a sinelui şi a lui Dumnezeu nu îndată se dă omului.

Primind aluat de la cuvântul lui Dumnezeu, femeia (sufletul) îl pune în trei măsuri de făină, adică în cele trei puteri de căpetenie ale sufletului (mintea, simţirea şi voinţa), îndelung îl încălzeşte întru sine, ca şi cum ar dospi sufletul cu cuvântul lui Dumnezeu, până când acesta se dospeşte în întregime în cunoaştere şi luminarea cugetului său şi pătrunderea întregii taine celei pentru sine.

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului - Capitolul III - Cum că cel ce nu-şi cultivă cugetul şi nu-l curăţeşte nu poate avea cugetul cel drept şi adevărat

1. Cugetul necultivat şi necurăţat de multă vreme este un cuget neînţelept, nedrept şi neadevărat. Cugetul poate fi de multe feluri, ca şi oricare din lucrurile cele dinafară.

- → *Este cuget desăvârşit – duhovnicesc,*
- → *este cuget de mijloc – sufletesc, dar*
- → *este şi cuget cu totul învârtoşat – trupesc.*

Precum instruirea cea dinafară sau învăţarea oricărui meşteşug nimeni nu o poate deprinde dacă nu va învăţa şi nu se va îngriji de aceasta, tot aşa nimeni nu poate să deprindă judecata cea desăvârşită – duhovnicească şi să-şi curăţească mintea dacă nu va avea osârdie totdeauna.

2. Cine nu se va îngriji singur să meargă pe calea cea strâmtă evanghelicească şi va arăta nepăsare către curăţarea minţii, acela este orb cu sufletul, chiar de ar învăţa toată înţelepciunea cea dinafară: el se ţine numai de buchia care ucide, iar duhul cel ce dă viaţă nu-l primeşte şi nu numai pe alţii, ci şi pe sine însuşi nu poate să se îndrepte cu desăvârşire. Căci una este cugetul lumii acesteia şi alta este cugetul duhovnicesc. ***Toţi sfinţii de la Preasfântul Duh au învăţat înţelepciunea cea duhovnicească şi au străluminat ca soarele în lume***, dar

astăzi [oamenii] nu de la Sfântul Duh învaţă înţelepciunea, ci de la Aristotel, Cicerone, Platon şi de la alţi înţelepţi păgâni, de aceea s-au şi abătut de la adevărata cale a înţelepciunii şi suferă de o amarnică orbire şi minciună. Sfinţii se exersau în poruncile lui Hristos şi în lucrarea minţii, iar aceştia învaţă numai meşteşugul de a vorbi frumos: toată înţelepciunea lor e pe vârful limbii, dar înlăuntrul sufletului este pâclă şi întuneric.

3. ***Judecata dreaptă şi adevărată nu poate fi înrădăcinată în suflet fără o îndelungă osteneală şi nevoinţă.*** Patimile trupeşti se mortifică pe măsura ostenelii şi a nevoinţei: pe cât au fost mortificate patimile, pe atâta creşte şi înfloreşte şi judecata cea adevărată. Însă nevoinţa trebuie să fie îndoită pentru fiecare, constând din osteneala cea din afară şi din lucrarea minţii: una fără altă nu se poate.

4. Cel ce se instruieşte în înţelepciunea cea dinafară, iar faţă de cea duhovnicească este nepăsător se asemănă cu cineva care are un singur ochi sau un singur picior. Înţelepciunea cea dinafară a lumii acesteia şi osteneala trupească fără lucrarea minţii sunt asemenea ţâţelor uscate sau copacului neroditor. De aceea sfinţii nu se opreau doar la osteneala şi învăţătura cea dinafară, ci se îngrijeau să deprindă şi lucrarea cea lăuntrică, adică curăţarea minţii. Dacă ei ar fi deprins doar învăţătura cea dinafară, iar pe cea duhovnicească ar fi lăsat-o, n-ar mai fi fost sfinţi şi harul Preasfântului Duh n-ar fi sălăşluit în sufletele lor.

5. Toţi cei care au deprins călăuzirea cea dinafară, iar de duhovniceasca lucrare cea dinlăuntru, adică de luminarea şi curăţarea minţii nu au purtat grijă şi-au pierdut minţile cu totul, s-au stricat prin felurite patimi şi au căzut în erezii păgubitoare, cum au fost: Arie, Savelie, Evtihie şi mulţi alţii care neîncercând să aibă pe Dumnezeu în cugetul lor, Dumnezeu i-a lăsat la mintea lor cea fără judecată, să facă cele ce nu se cuvin (Rom. 1, 28).

6. Chiar de-şi va însuşi cineva toată înţelepciunea lumii acesteia, iar mintea sa nu o va curăţa şi nu se va lumina cu sufletul, unul ca acesta nu poate să se unească cu Dumnezeu. Însă cel ce nu s-a unit cu Dumnezeu în cuget umblă pe căi necunoscute. ***Mintea, după cum am zis, se curăţeşte şi se luminează prin îndoită nevoinţă: prin păzirea poruncilor Domnului şi prin necontenita lucrare a minţii, îndeosebi prin căldura lacrimilor celor de toată vremea.***

7. Mintea necultivată, neluminată şi nesărată cu sarea harului Preasfântului Duh înnebuneşte şi se împute de la feluritele gânduri şi fapte pătimaşe. Mintea este dată fiecăruia în chip firesc de la Dumnezeu, însă, atunci când este lăsată fără exerciţiu, ea se înceţoşează şi devine întunecată, iar prin exerciţiu se limpezeşte şi ajunge la desăvârşita luminare.

8. Precum pruncul nu are trebuinţă ca să-l înveţe cineva să vadă lumina cu ochii trupeşti (fără numai dacă nu este bolnav), tot aşa nu are cineva trebuinţă de învăţătura cea dinafară pentru deprinderea înţelepciunii celei duhovniceşti şi pentru unirea în cuget cu Domnul, fără numai de curăţarea şi luminarea minţii. ***Căci mulţi fiind cu totul simpli şi în învăţătura cea dinafară neiscusiţi au deprins înţelepciunea cea duhovnicească prin luminarea minţii şi păzirea poruncilor Domnului, făcându-se părtaşi a mari daruri, precum sunt Antonie, Pahomie, Pavel cel Prost şi alţii.***

9. Raţiunea a existat mai înainte de orice şcoală şi instruire. Căci raţiunea a apărut nu ca urmare a instruirii şi a provenit nu din învăţătura cea dinafară, ci, dimpotrivă, toate acestea [instruirea şi şcoala] au luat naştere şi au provenit de la raţiune. ***Dumnezeu a dat fiecăruia raţiunea în chip firesc, iar cunoaşterea din înţelepciunea cea dinafară a provenit de la oameni, de aceea se cuvine ca noi să ne îngrijim mai mult decât orice de curăţarea minţii.*** Mintea care a fost curăţată şi luminată poate pătrunde toate cele dinafară şi cele dinlăuntru, căci este duhovnicească şi judecă despre toate, pe când pe ea nimeni nu o judecă, a zis Apostolul (I Cor. 2, 15).

10. ***Toată jertfa se sărează cu sare, a zis Domnul*** (Mc. 9, 50)), căci, nefiind sărată, se împute. Aşa şi sufletul este jertfă cuvenită lui Dumnezeu, după cum s-a zis: ***jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit*** (Ps. 50), însă nefiind sărat cu sarea harului Preasfântului Duh, se va împuţi în tot felul de nebunie şi se va umplea de felurite patimi. Chiar de va pătrunde cineva toată înţelepciunea lumii acesteia, dar cu sarea Sfântului Duh nu se va săra şi nu se va face părtaş al harului Domnului, unul ca acesta va fi aruncat afară din cămara lui Hristos. Căci dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui, a zis Apostolul.

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul IV - Cum că în lucrarea duhovnicească atât se cuvine a se osteni şi a se nevoi cineva, până când va ajunge la luminarea minţii

1. Judecata omenească cea dinafară a lumii acesteia are nevoie de învăţătura cea de la oameni, iar cea duhovnicească, lăuntrică se cuvine să caute învăţătură nu de la oameni, ci învăţătura cea dumnezeiască de la Însuşi Domnul. Una este ştiinţa oamenilor şi alta este ştiinţa lui Dumnezeu.

Precum învăţătura cea omenească omul o deprinde de la oameni, tot aşa şi ştiinţa cea dumnezeiască se cuvine a o învăţa de la Dumnezeu. Precum omul care nu a fost învăţat de oameni nu poate pricepe cum se cuvine învăţătura omenească, tot aşa şi sufletul care nu a fost învăţat de Dumnezeu prin luminarea minţii, prin rugăciune şi umilinţa cea cu lacrimi a inimii, nu poate să cunoască înţelepciunea lui Dumnezeu şi toate cele dumnezeieşti. Însă cel ce a învăţat de la Dumnezeu pe cele dumnezeieşti poate să priceapă şi toate cele omeneşti, fără vreo învăţătură de la oameni. Dar cel ce nu a fost învăţat de Dumnezeu cele dumnezeieşti, nicidecum nu poate să priceapă de la sine pe cele dumnezeieşti, fără numai pe cele omeneşti, trupeşti. ***Duhul Sfânt este izvorul a toată înţelepciunea şi priceperea: numai cel ce L-a dobândit poate să cunoască şi să priceapă toate cele dinlăuntru şi cele dinafară.***

2. Apostolii nu de la oameni au învăţat să vorbească în alte limbi, ci prin pogorârea Preasfântului Duh pe neprins de veste au prins a vorbi în limbi, după

cum le dădea Duhul fiecăruia (FA 2, 4). Şi ***Domnul nu vreo carte oarecare a deschis spre învăţarea ucenicilor, ci le-a deschis lor mintea ca să priceapă Scripturile.*** De aceea de la noi se cere doar sârguinţă şi cu sârguinţă nevoinţa pentru a dobândi harul: toate de câte avem nevoie lesne le vom dobândi şi le vom avea, numai dacă vom avea cuvenită purtare de grijă. Căci toată învăţătura şi tot lucrul se dăruieşte bunei sârguinţe şi purtării de grijă celei cu dinadinsul. Cel ce se îngrijeşte, în orice înconjurare, va învăţa, atât cele dinafară, cât şi toate cele duhovniceşti; iar cel nepăsător şi nepurtător de grijă nimic nu poate să deprindă şi să înveţe. De aceea ***Domnul învăţându-ne şi îndemnându-ne, zice: cereţi şi vi se va da, căutaţi şi veţi afla, bateţi şi vi se va deschide; că tot cel ce cere ia şi cel ce caută găseşte, şi celui ce bate i se deschide.***

3. Precum în învăţătura cea dinafară sunt diferite sporiri şi trepte, aşa şi în cele duhovniceşti sunt sporirile şi treptele duhovniceşti. După măsura nevoinţei celei cu dinadinsul se dă luminarea minţii, iar pe măsura luminării minţii se dă harul Domnului. Pe cât se nevoieşte cineva, pe atâta sporeşte, pe atâta se şi luminează, pe atâta şi cu Domnul se uneşte. Iar cel ce a sporit, s-a luminat cu sufletul şi s-a unit cu Domnul în cugetul său, este încredinţat de mântuirea sa: mai înainte de învierea trupului a înviat cu sufletul şi totdeauna trăieşte pentru Domnul.

4. ***Pe cât exersează cineva în lucrarea minţii, pe atâta îşi cunoaşte propria neputinţă, şi pe cât îşi cunoaşte neputinţa, pe atâta se luminează cu mintea: pe atâta sporeşte în smerenie şi umilinţă.*** Nimeni nu poate să-şi cunoască neputinţa altfel decât după vreme îndelungată şi prin multă iscusinţă, până când îşi va vedea a sa neputinţă cu desăvârşire şi din toate părţile şi va cunoaşte în faptă că nimic de la sine însuşi nu are.

5. Însă nimeni nu poate să-şi cunoască propria neputinţă dacă mai înainte nu va fi împilat şi zdrobit prin felurite slobozenii ale ispitelor; şi nu poate cineva să ajungă la cunoaşterea de sine şi a neputinţei sale, spre a fi smerit, până când nu va cerca pe sine toate acestea [ispitele]. De aceea Dumnezeu de obicei îşi încearcă robii mai întâi prin felurite ispite ca, cunoscându-şi neputinţa lor, să petreacă în smerenie, nicidecum în sine nădăjduindu-se, căci aurul şi argintul neispitit prin arderea cu foc nu poate fi desăvârşit.

6. Precum buruiana ce se cheamă in sau cânepă, dacă nu va fi ruptă şi zdrobită cu unelte de lemn pentru aceasta întocmite, nimenea nu poate să lucreze ceva din ea: nici funie, nici aţă, nici ţesătură, nici nimic altceva care să fie de folos în vreo treabă, aşa şi sufletul neîmpilat şi neînmuiat prin felurite ispite nu poate să ajungă la desăvârşita cunoaştere a neputinţei sale şi la smerenie. Toate acestea au trebuinţă de multă osteneală şi nevoinţă şi de lucrarea minţii cea de totdeauna, până când omul se va cunoaşte pe sine însuşi şi toată neputinţa sa şi va petrece totdeauna smerindu-se.

7. ***Această osteneală este înaintea mea, până ce voi intra la sfinţitorul lui Dumnezeu*** (Ps. 72, 16-17) – zice Prorocul. Până atunci se cuvine omului a avea osteneală şi nevoinţă, până se va lumina, până va ajunge la desăvârşita cunoaştere de sine, până se va uni pe sine cu Dumnezeu prin dragoste. ***Însă când se va cunoaşte pe sine, când se va uni desăvârşit cu dragostea, atunci nu va mai avea nici un fel de nevoinţă şi osteneală, atunci se va vedea pe sine în odihnă, bucuria şi veselia cea de totdeauna.***

8. Greu îi este orbului până ce îşi va recăpăta vederea, şi boala bolnavului până la însănătoşire ţine. Cel ce învaţă se necăjeşte până ce deprinde, iar după ce a deprins bine nu mai are nici un fel de osteneală. Ce osteneală este celui cu vederea bună să vadă lumina? Ce osteneală este celui ce s-a cunoscut pe sine şi pe Dumnezeu să cunoască toate cele câte sunt? Ce osteneală şi ce nevoinţă este pentru cel îndrăgostit să iubească pe cel iubit? Nu este nici o osteneală. Dimpotrivă, unuia ca acesta toate îi sunt cu bucurie şi dorite. Cel ce a fost orb şi a văzut se îngreţoşează de orbire şi nu are osteneală în a vedea, ci cu bucurie se desfătează de lumină. Cel ce a cunoscut toate şi s-a luminat în cuget se îngreţoşează de nebunie. Cel ce a agonisit avere se îngreţoşează de sărăcie.

9. Cel ce a schimbat neştiinţa în cunoaştere şi luminare a minţii, cel ce a prefăcut furia şi mânia în blândeţe, patima trupească şi dobitocească poftă în dorire dumnezeiască şi iubire va avea odihnă şi pace şi va petrece în bucurie şi linişte totdeauna. ***Atunci, văzându-şi toate cele trei părţi ale sufletului (mintea, inima şi voinţa) afundate în adâncul nepătimirii şi luminarea minţii, omul, în trupul mortificat, ca într-un timpan, bucurându-se cu duhul, va cânta Domnului cântare de biruinţă.***

10. Până când nu te vei cunoaşte pe tine desăvârşit, până când toate cele trei puteri ale sufletului nu se vor pătrunde de cunoaştere, de luminarea minţii şi curăţarea de patimi, până când nu te vei împăca cu Dumnezeu şi nu te vei uni cu El într-un singur duh, până atunci nu poţi să fii fără necazuri, nu poţi să fii fără frică şi teamă. ***Însă când te vei uni cu Dumnezeu şi când Îl vei iubi pe Dânsul cu toată inima, atunci totdeauna fără de teamă şi tristeţe vei fi: totdeauna te vei bucura şi te vei veseli cu duhul de Dumnezeul Cel Unul, în vecii cei vecinici.***

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul V - Cum că în toate se cuvine a urma judecata şi cumpătarea, şi nu trupul cel dobitocesc

1. Mai înainte de tot lucrul şi în toate faptele tale să-ţi meargă faţa şi să te povăţuiască totdeauna judecata şi cumpătarea, ca aşa niciodată şi întru nimic nu te vei înşela; vei fi mai presus de toată înşelăciunea. Precum toate lucrurile cele dinafară nu pot fi văzute fără ochi, tot aşa şi lucrurile lăuntrice cele duhovniceşti pot fi înţelese numai prin judecată şi chibzuinţa minţii.

2. ***Să nu începi şi să nu faci niciodată nimic, până ce mai înainte nu te vei uni în rugăciune cu Dumnezeu ca să judeci [de este bine sau nu ceea ce vrei să faci].*** Căci nimic nu face pe om mai fără de poticneală şi mai fără de alunecare în toate lucrurile, ca dreapta judecată şi cumpătarea***. „Ca să judeci despre toate cele câte le vei face”***, a zis Domnul către Iisus Navinul.

3. Precum orbul umblă nu fără de primejdie, tot aşa şi nebunul nu poate face nimic bun. De aceea nu te supune poftei şi dorinţei trupului, ci în toată vremea şi în tot lucrul urmează numai judecata şi cumpătarea.

4. Cea dintâi pricină a căderii lui Adam, precum s-a zis, a fost lipsa de judecată. Dacă el ar fi judecat asupra poruncii date lui de Dumnezeu, dacă şi-ar fi urmat judecata, n-ar fi făcut călcare de poruncă şi nu s-ar fi înşelat prin mâncarea din pomul poruncit.

5. Urmând judecata şi cumpătarea nimeni nu poate să cadă, iar cel ce nu are dreaptă judecată nimic bun nu poate să facă. Precum începutul şi rădăcina a tot păcatul sunt nebunia şi dobitocească necunoaştere de sine, tot astfel, început şi rădăcină a tot binele sunt dreapta judecată şi cumpătarea.

6. Cel orb cu ochii cei dinafară, în toate căile sale adesea şi în multe chipuri se poticneşte, iar cel ce nu are dreaptă judecată, pentru că nu urmează cumpătarea, totdeauna rătăceşte în întunericul necunoştinţei şi al păcatului. Însă cel ce s-a cunoscut pe sine şi vede lumina cea gândită [a minţii] totdeauna şi în toate este fără de poticnire.

7. Ce este păcatul? Lucrare a poftei trupeşti. Dar ce este lucrarea poftei trupeşti? Nimic altceva decât nebunie. Nimeni nu păcătuieşte, decât aflându-se în nebunie şi necumpătare: tot binele se face cu judecată, iar tot răul din lipsă de judecată.

8. Tot păcatul are întotdeauna înainte nebunia, iar virtuţilor şi facerilor de bine întotdeauna le premerge judecata. Lipsa de judecată niciodată nu va aduce omului odihnă şi mângâiere, dacă însuşi cugetul, prin luminarea sa, nu va împăca şi nu va linişti sufletul. Precum orbul nu poate fi împăcat până când nu va vedea lumina, tot astfel şi nebunul nu poate avea odihnă până când nu-şi va recăpăta judecata.

9. ***Judecata şi cumpătarea se cuvine a le cinsti mai înainte de toate virtuţile, căci în judecată şi cumpătare se cuprind începutul şi pricină a tot binele, aşa încât nici virtutea nu este virtute pe deplin dacă nu va fi însoţită şi călăuzită de judecată şi cumpătare.***

10. Precum între toate simţirile fireşti vederea celor văzute este cea mai dorită şi mai cu bucurie, tot aşa în toate cele gândite şi presupuse întâia şi cea mai mângâietoare este judecata şi chibzuinţa tuturor lucrurilor. Iată în ce este viaţa veşnică! Iată în ce este şi căderea şi chinul!

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Alfavita duhovnicească a Sfântului Dimitrie al Rostovului – Capitolul XII - Cum că nu se cuvine a ne alipi inima de lucrurile de acum şi a căuta odihnă şi mângâiere în desfătările pământeşti, ci să le căutăm doar în Unul Domnul Dumnezeu

1. Omule! Fii slobod de împătimirea pământească, ca, robindu-te desfătărilor celor fără rost, să nu fii legat cu legăturile lacrimilor veşnice. ***Nu-ţi alipi inima de lucrurile de acum ca să nu te amăgeşti de ele ca într-o visare. Nu căuta odihnă în desfătările pământeşti şi mângâiere în poftele trupeşti, ci caută-le pe acestea în Domnul Cel ce a zidit toate.*** Având ceva pe pământ, fii ca şi cum nu ai avea, primind ca şi cum nu ai primi, mâncând ca şi nemâncînd, bând ca şi nebând: fii slobod de toate cele pământeşti, ca să te alipeşti cu toată inima ta de Unul Domnul.

Toate cele pământeşti durează puţină vreme, iar harul lui Dumnezeu este veşnic. Desfătarea pământească nu dă pace şi pofta trupească nu aduce sufletului mângâiere trainică, ci face tulburare nesfârşită şi necontenită nemulţumire. Chiar dacă ar fi să trăieşti mii de mii de ani în desfătări trupeşti, niciodată nu vei afla în ele pace şi odihnă.

2. Cum va putea făptura şi pofta trupului să dea odihnă desăvârşită şi mângâiere trainică sufletului, dacă Însuşi Făcătorul făpturii nu va împăca sufletul – dacă nu-l va mângâia cu mângâierea Sa, dacă nu-i va dărui veşnica şi pururea fiitoare desfătare?! Precum mlădiţa nu creşte şi nu înfloreşte fără rădăcină, aşa şi

sufletul poate avea desăvârşita mângâiere doar în harul Domnului şi în Preasfântul şi mângâietorul Său Duh – acolo unde este rădăcina fiinţării sale [a sufletului].

3. Adesea sufletul la vreme de necaz şi întristare, dorind să se mângâie, se întoarce şi se alipeşte de desfătarea pământească, căutând în ele odihnă şi mângâiere. Dar îndulcindu-se dobitoceşte puţin de ea, dobândeşte după aceea îndoită apăsare şi necaz. Căci făptura nu poate să dea sufletului mângâiere adevărată, fără numai o mângâiere mincinoasă şi amăgitoare, degrab trecătoare şi amestecată cu necaz şi întristare. Omul chiar de va petrece mulţi ani în desfătările trupeşti, când se apropie de sfârşit, gândeşte că acelea nici nu au fost niciodată, i se pare că totul a fost un vis.

4. Veacul acesta nu are în sine nici un fel de odihnă şi linişte. Răutatea şi patimile omeneşti niciodată nu pot da pace şi odihnă sufletului, ci aduc necontenită tulburare şi nemulţumire. Un rău trece, altul vine; una dispare, alta apare ca în învolburările mării şi în schimbările cele din văzduhuri. Totdeauna şi necontenit sufletul se luptă şi se chinuieşte nu doar cu apăsările cele dinafară, ci şi mai mult de către patimile cele dinăuntru: rabdă necazuri de totdeauna, luptă necontenită, precum dinafară, aşa şi dinăuntru. Desfătarea trupească şi frumuseţea vremelnică şi toată îndulcirea trecătoare li se arată celor cu neluare aminte ca fiind ceva mare, dar de îndată ce se va uita cineva mai bine, le va găsi foarte amare şi sfâşietoare pentru suflet. De aceea Domnul, văzând cele ce sunt mai bune pentru noi, nu în zadar ne porunceşte să urâm aceste părelnice desfătări, ca fără de poticnire să ne îndreptăm către desfătările cele veşnice, către paşnica şi pururea fiitoarea desfătare şi odihnă.

5. Dragostea şi pofta trupească niciodată nu se satură şi nu se linişteşte. Adună frumuseţile din toate ţările şi poftele din întreaga lume – oare ţi se va linişti sufletul? Niciodată, pentru că una are un fel de frumuseţe, iar cealaltă altfel; una are un fel de farmec, iar cealaltă altfel. Dacă vei dori să desfrânezi cu toate acestea în inima ta, cum vei avea în inimă pace şi linişte? Nicicum. Căci acum vei pofti una, iar după aceea altceva; acum vei iubi ceva, iar mâine te vei îngreţoşa; acum vei fi luptat de ceva, iar mâine de altceva. În acest fel sufletul necontenit lucrează şi niciodată nu se linişteşte. Dar ***cel ce iubeşte cu adevărat pe Dumnezeu şi se alipeşte de Domnul cu toată inima totdeauna petrece în pace şi linişte.***

6. ***Cine a aflat vreodată odihnă şi pace în desfătările trupeşti? Cine a dobândit vreodată desăvârşita mângâiere de la lume?*** Nimeni. Oare nu toţi şi-au cheltuit viaţa în necaz şi întristare? Oare nu toţi şi-au sfârşit viaţa în nedumerire şi tulburare? Şi, în cele din urmă, toţi pe neprins de veste sunt seceraţi de secera morţii! Nu este în desfătările trupeşti odihnă şi adevărată mângâiere, ci război şi

luptă de totdeauna pentru suflet. Şi iarăşi, cu cât vei iubi mai mult ceva, cu atât mai mult te vei întrista după aceea; cu cât îţi vei alipi inima mai mult de desfătarea trupească, cu atât mai mare îţi va fi necazul şi greutatea după aceea.

7. Dumnezeu, dorind să ne ridice ca pe nişte copii mici de la cele de jos la cele mai înalte, până la o vreme, a pus înaintea ochilor noştri această rânduială trupească ca pe un lapte oarecare, ca de la acesta noi să ne ridicăm spre o înţelegere şi cunoaştere mai înaltă. Dar cel nepăsător şi leneş, care nu se îngrijeşte să se înalţe spre mai bună şi mai desfătată dorire şi înţelegere Dumnezeiască, se opreşte, ca un copil lipsit de minte la laptele dulceţii trupeşti.

8. ***Orice desfătare trupească este apăsare pentru suflet, iar desfătarea duhovnicească şi Dumnezeiască în Domnul este pace sufletului, împăcare conştiinţei, libertate duhului, bucurie, lipsă de întristare şi dragoste nefăţarnică faţă de toţi.*** Pe când desfătarea vremelnică şi pofta trupească nu sunt altceva decât povară şi tulburare. Ce fel de odihnă este în ghiftuire şi beţie? Ce fel de odihnă e în pofta trupească şi în zburdarea desfrânării? Adânceşte-ţi mintea în acestea şi leagă-te cu pofta trupului şi vezi ce vei căpăta? Oare dobândi-vei ceva mântuitor? Nimic, în afară de întuneric, beznă, legare fără rost, nedumerire, necaz şi întristare şi necunoştinţa [nesiguranţa] mântuirii.

9. O, cât de învolburată şi plină de griji este viaţa acestei lumi deşarte! Nu este în ea nici o mângâiere şi odihnă: doar povară şi o mare apăsare a sufletului, căci fiecare zi aduce cu sine vorba lumii şi tulburare şi necazuri neaşteptate. De la naştere şi până la moarte omul nu mai are pace, ci [numai] tulburare şi nemulţumire de totdeauna. Căci omul se naşte în lume cu durere şi strigăt, creşte şi trăieşte în necazuri şi întristări, iar sfârşitul său este de mult plâns şi tânguire. După moarte trupul lui merge spre hrană viermilor, iar sufletul la judecată şi urmarea necunoscută a judecăţii.

De aceea, să nu-ţi lipeşti inima de veacul acesta, nu te desfrâna în desfătările trupeşti, ca să nu te trezeşti gol şi deşert de orice bine. Caută totdeauna pe Domnul ca să te învredniceşti de bunătăţile cele veşnice: bogaţii în desfătări trupeşti au sărăcit şi au flămânzit, iar cei ce-L caută pe Domnul nu se vor lipsi de tot binele (Ps. 33).

10. Aşadar, ziua şi noaptea caută pe Domnul, ziua şi noaptea caută pe Făcătorul de bine, până când Îl vei găsi pe El şi Îl vei dobândi. Caută-L în toate colţurile pământului; caută-L în toată lumea; caută-L în slavă şi în bogăţie, în fumuseţea trupească, în desfătările pământeşti; caută-L în orice făptură – dar nicăieri nu-L vei găsi.

Căci El te [sus]ţine pe tine întreg, însă tu nu-L cunoşti; El este în tine întreg, însă tu nu-L ştii; Împărăţia Cerurilor este înăuntrul tău, însă tu o cauţi în altă parte; desfătarea cea pururea fiitoare e înăuntrul tău, însă tu nu o pricepi.

Ci caută-L pe Domnul în tine zi şi noapte ca să-L găseşti şi găsindu-L vei dobândi odihna veşnică şi vei striga cu bucurie: "Veniţi şi vedeţi, că am aflat pe Cel dorit şi m-am împreunat cu Cel pururea fiitor, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea şi stăpânirea, împreună cu Cel fără de început al Său Părinte şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă făcătorul Său Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin".

(Traducere din ruseşte de Ieromonah Savatie Baştovoi)

Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Învierea lui Hristos, al celui între Sfinţi

Pre Iisus, Îl vedem încununat cu slavă şi cu cinste, din pricina morţii pe care a suferit-o (Evr. 2,9)

În ziua cea trecută, a patimilor Domnului, am văzut pe Hristos, Mântuitorul nostru, fără slavă şi fără de cinste, aşa cum grăia Isaia despre Dânsul: ***„Şi l-am văzut pe El, şi nu avea chip, nici frumuseţe, ci chipul Lui era necinstit şi mai defăimat decât al tuturor fiilor omeneşti.”***

Iar acum, întru luminatul praznic al Învierii Lui, vedem, împreună cu Sfântul Ioan Teologul, slava Lui, ca slava Unuia născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr, iubiţii mei ascultători.

- *Întru acea vreme, Domnul nostru Iisus Hristos a fost încununat cu spini, spre batjocură, iar acum, spre slava Sa, primeşte flori pe preacuratul său cap, neveştejiţi trandafiri de laudă.*
- *Întru acea vreme, cu cei fără de lege s-a socotit, iar acum este Dumnezeu în mijlocul poporului Său, pe care l-a răscumpărat cu scump sângele Său şi din iad l-a slobozit. Că Domnul, în mijlocul adunării Sfinţilor Săi, s-a arătat, zicând:* ***„Eu sunt cu voi.”***

- *Întru acea vreme, mulţi trecând, Îl batjocoreau pe El, iar acum, în numele cel Sfânt al Lui, se închină tot genunchiul, al celor cereşti şi celor pământeşti şi al celor de dedesubt.*
- *Întru acea vreme, a fost bătut peste spate, peste obraz şi chinuit până la moarte, că, spânzurându-L pe lemn, L-au omorât. Iar acum, El a omorât moartea şi pe diavol. Că scrie:* ***„Unde-ţi este, moarte, boldul? Unde-ţi este iadule, biruinţa?”***
- *Întru acea vreme, Dătătorul nostru de viaţă era mort, iar acum viu este Domnul şi binecuvântat Dumnezeu. Întru acea vreme, soarele pe cer, la amiază s-a întunecat, iar acum, din mormânt, Soarele dreptăţii, cel frumos, nouă ne-a răsărit. Şi vedem, împreună cu Apostolul, pe Iisus, că, pentru primirea morţii, cu slavă şi cu cinste S-a încununat.*

Iar noi aici, cercetând în scurt, vedem că altă cale nu este, către veşnica slavă şi cinste, fără numai prin multe pătimiri. Că, şi Însuşi Începătorul vieţii noastre, Hristos, se cuvenea, prin pătimiri, a se săvârşi.

Întru această puţină vreme, să ne înălţăm mintea noastră către cer, lăsând toată grija cea lumească. Şi să privim, ca printr-o oglindă, prin descoperirea Sfântului Ioan Teologul. Şi să auzim ce se lucrează în cer. Că eu aud acolo o oarecare tulburare făcându-se, ca un glas de tunete tari şi glas de ape al îngerilor celor mulţi – că era numărul lor mii de mii –, împrejurul Tronului şi al celor patru fiinţe şi al bătrânilor, un glas zicând: ***„Poruncesc la toate zidirile, în cer şi pe pământ şi sub pământ şi în mare, ca să pregătească mulţumire şi închinăciune de robi, Feţei împărăteşti, ce stă pe Scaunul cel dumnezeiesc.”***

Să vedem, dar, noi, cine împărăţeşte pe Scaunul cel dumnezeiesc? Mie mi s-a părut că Leul va lua împărăţia. Că se zice: ***„Iată Leul, cel ce este din seminţia lui Iuda, a biruit.” Şi celui ce biruieşte***, zice Dumnezeu, ***îi voi da să stea pe Scaunul Meu.*** Dar nu văd, pe Scaunul lui Dumnezeu, pe Leu.

Deci, are să ia împărăţia, negreşit, Vulturul, cel ce-şi acoperă cuibul său şi peste puii săi se va îndura, că şi a întins aripile sale şi i-a luat pe ei şi i-a ridicat pe umerii săi. Dar, nici pe Vultur nu-l văd pe Scaun.

Atunci, cine este în acest fel, Cel ce primeşte acea dumnezeiască şi împărătească cinste. ***Căruia are a se închina toată zidirea, cea de sus şi cea de jos?*** Privind, iată, văd pe Mielul împărăţind – Miel înjunghiat, şi aud mii de mii zicând cu glas mare: ***„Vrednic este Mielul, cel înjunghiat, să ia puterea şi bogăţia şi tăria şi înţelepciunea şi cinstea şi slava şi binecuvântarea.”***

Deci, să luăm aminte, că Unul şi acelaşi Hristos este şi Leu şi Vultur şi Miel.

- ✓ *Leu, că a biruit lumea şi că moartea şi iadul a stricat:*

- ✓ *Vultur, că pe sufletele sfinţilor le-a ridicat pe aripile sale şi pe umerii săi şi i-a scos pe ei din iad;*
- ✓ *Miel, că a pătimit pentru toţi.*

Însă, când a voit a împărăţi, a împărăţit nu cu înfăţişarea leului, nici cu cea a vulturului, ci cu înfăţişarea Mielului, celui înjunghiat, ca să arate că, pentru cununa Împărăţiei Cereşti şi a veşnicei slave, nu este altă cale, în afară de calea pătimirii Celui înjunghiat.

Şi, din pământeni, cine voieşte ca acolo să afle cununa, să-şi rănească inima sa prin umilinţă, să-şi înjunghie patimile sale prin omorâre şi greu să pătimească în ostenelile pocăinţei.

Căutând spre cele cereşti, să privim şi Raiul, care, aşa cum este scris în descoperirea Teologului, pe lângă alte minunate şi nepovestite frumuseţi, are şi această mică frumuseţe, că porţile care sunt cu numărul de douăsprezece, sunt mărgăritare. Pentru care, oarecine mărturiseşte, zicând că, în visul nopţii, de i se arată cuiva mărgăritar, atunci, însemnează lacrimi.

La aceasta se uneşte şi Sfântul Ioan Gură de Aur, zicând: „Ochii lui David cu ploi de lacrimi erau înfrumuseţaţi, ca şi cu nişte mărgăritare."

Mă minunez, că, dacă mărgăritarele sunt semnul lacrimilor, ele sunt şi semn de plângere. Deci, pentru ce sunt acolo porţi de mărgăritare, unde nu se arată nimic de lacrimi, nimic de plâns, ci toate sunt pline de nepovestită bucurie? Eu, cercetând, am cunoscut că acolo de se va sili cineva să intre, prin acele porţi nu va putea prin altceva, fără numai prin lacrimi.

Văzut-ai că porţile Raiului, cele de mărgăritar, însemnează mărgăritarul-lacrimă? Şi aceasta să-ţi fie ştiut, că, prin lacrimi, ţi se cade ţie a intra în Rai şi nu este altfel de intrare în Rai, afară de lacrimile cele de mărgăritare. Că lacrimile se fac din sfărâmarea inimii, iar sfărâmarea inimii din întristarea cea pentru păcate şi din greaua pătimire pentru Dumnezeu. În acest fel este calea spre odihna Raiului.

Dar, să ne întoarcem către cele de jos şi să trecem prin părţile Egiptului, să pomenim acolo despre cele de demult lucruri ale cinstitului Iosif. Că Domnul, pe Iosif cel prea frumos, în Egipt pregătindu-l spre scaunul şi cununa împărătească, oare ce fel de cale spre acea slavă şi cinste i-a pregătit?

Cu adevărat, cale de spini, strâmtă, plină de nevoinţe, cu năpraznică năpastă, temniţă întunecoasă, lanţuri grele, goliciune, foame, lipsa celor de nevoie. Lungă era acea cale, legătură pe multă vreme. Că a smerit în cătuşe picioarele

lui şi prin fier a trecut sufletul lui. După aceea, după destulă şi multă vreme a pătimirii, a trimis împăratul şi l-a slobozit pe el şi l-a pus stăpân al casei lui şi domn peste toate averile sale. Cumplită cale către cinstea împărătească! Iosif acela era, mai înainte, închipuire a Patimilor Domnului nostru. Şi cum şi în ce fel Domnul nostru a pătimit, mai înainte de a lua împărăţia, peste toată făptura, nu trebuie multe a spune, celor ce bine le ştiu.

Dar, eu mă duc spre plimbare în grădina lui Solomon, ca să iau seama ce se lucrează acolo. Văd că Mirele Ceresc se răcoreşte acolo, logodindu-şi Lui mireasă, cum se zice de obşte de către pământeni, pe Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o cu sângele cel scump al Său, şi zic, chiar, pe tot sufletul fiecărui creştin l-a răscumpărat. Pe acea mireasă iubind-o mai mult decât sufletul Său, a numit-o pe dânsa crin. Ca şi crinul în spini, aşa este mireasa Mea. Eu voi lua seama unde Acel mire ceresc va pune crinul Său, pe iubita Sa mireasă, în grădina Sa. Mie, mi se pare că o va pune la un loc larg, între alte flori bine mirositoare. Iar El a pus crinul Său între spini, precum este cea de aproape a Mea, în mijlocul fecioarelor.

Aici, dar, o, binecredincioşilor ascultători, să gândim pentru ce Mirele Ceresc, pe crinul Său, pe mireasa Sa, o voieşte să fie în mijlocul spinilor. Crin între spini? Când a sădit Raiul spre răsărit, l-a împrejmuit pe el cu pomi roditori, pomi bine înfrunziţi. Ierusalimul cel Nou, care s-a arătat Sfântului Ioan, întru descoperire, că venea din cer, era împrejmuit cu zid de pietre scumpe de iaspis, de safir, de smarald, de topaze, de iachint, având porţi de mărgăritare, fiecare poartă dintr-un mărgăritar. Pe via cea roditoare, de care se scrie în Evanghelia de la Matei, a înconjurat-o cu o oarecare îngrăditură aleasă şi cu gard a îngrădit-o pe ea. Iar pe iubita Sa mireasă, pentru care nici sufletul Său nu Şi-a cruţat pe cruce, o pune pe pământ întru îngrădire, nu ca grădina Raiului, nu întru frumoşi pomi roditori, ci, într-o îngrădire de spini, o păzeşte, ca pe un crin între spini.

Dar, aici, să pomenim şi de parabola cea de demult, de care se scrie în cărţile Judecătorilor israililteni, în care toate lemnele, pădurile, livezile, viile, adunându-se într-o adunare, îşi alegeau lor împărat. Şi, după ce mulţi s-au lepădat, s-a unit să aleagă pe spin, ca să împărăţească peste ele, şi au zis către el: „Vino şi împărăţeşte peste noi.”

Ar fi putut zice cineva lemnelor: „Ascultaţi, lemnelor, ce vi s-a întâmplat, pe cine alegeţi? Au nu sunt între voi slăviţi chedri, preaînalţii finici, bineroditorii măslini şi alte lemne alese şi aducătoare de folos? Ci, de la spini, ce roadă o să aveţi? Ce folos va fi vouă? Că Evanghelia pe el nu-l laudă, ci mai vârtos zice: Au, doară, din spini aduni struguri? Dar, ca să nu fie defăimat cu totul sfatul lemnelor, cel într-o unire, eu le voi lăuda buna socotinţă şi alegerea. Că bine au făcut ele, alegîndu-şi-l lor pe spin de împărat. Că, el, măcar că este spin, este

încununat de trandafir, încât cu toată cumplita lui ascuţire a spinilor, are a lui firească slavă şi frumuseţe. Şi apoi, când spinul stă împrejurul livezilor sau al viilor, atunci îngrădirea este gata, păzindu-le de orice stricăciune. Pentru că de ţepii lui, ca de o armă ascuţită, nu se poate apropia nimeni.

Deci, împărăteşte tu, spinule, peste lemne, iar voi, prea aleşi şi preaînalţi copaci, plecaţi-vă vârfurile voastre sub spin, închinaţi-vă lui, veniţi şi intraţi sub umbra lui.

Multele soiuri de copaci închipuiesc tot felul de sfinţi: cedrul şi finicul, închipuiesc pe cei drepţi, că dreptul ca finicul va înflori; măslinul cel bine roditor însemnează învăţătorii bisericeşti, care, cu roadele cuvântului lui Dumnezeu, satură sufletele oamenilor credincioşi, via însemnează tot poporul cel de obşte, care vieţuieşte după Dumnezeu: via Domnului Savaot este casa lui Israil.

Dar spinul ce însemnează, fără numai de pătimire? M-am întors spre chinuire, zice, când m-a împuns pe mine spinul. Însemnează mucenicie, primejdii, ca nişte bolduri ascuţite, necazuri, ca nişte răni de spini. Iar cel ce rabdă, pentru Dumnezeu, toate acestea, se află ca şi crinul între spini, care, sunt pătimirile însăşi, şi începe a primi părţi din veşnica slavă.

Înaltă rânduială este cea a Proorocilor, înaltă a Apostolilor, dar nu mai prejos şi a Învăţătorilor, a Cuvioşilor, a Feciorelnicilor, a Pustnicilor şi a celorlalţi Sfinţi. Însă, nici una din ele n-a primit desăvârşirea, fără a ei pătimire. ***Că tuturor acestor rânduieli, chip S-a făcut Domnul nostru Iisus Hristos, care, venind pe pământ, către oameni, S-a arătat în mulţimea sfinţilor şi nu S-a încununat cu slava împărăteştii cununi, până n-a străbătut, mai întâi, rânduiala pătimirii.***

- *Că prooroc era, spunând mai dinainte cele ce erau să fie, despre dărâmarea Ierusalimului şi despre judecata zilei cei înfricoşătoare.*
- *Era apostol, pentru că de la Dumnezeu Tatăl a fost trimis, umblând şi propovăduind pretutindenea.*
- *Era doctor fără de plată, că tot poporul căuta să se atingă de El şi să se tămăduiască de neputinţele sale.*
- *Era mare făcător de minuni, că învia morţii.*

Dar nu aici Şi-a întărit El cununa slavei şi împărăţiei sale. Dar unde? În rânduiala pătimirii, întru cununa de spini, în vărsarea sângelui Său, că aşa se cuvenea a pătimi Hristos, ca să intre în slava Sa. Şi aşa vedem pe Hristos, pentru primirea morţii, cu slavă şi cu cinste încununat.

O, iubiţilor ascultători, dacă Hristos, Domnul nostru, Care, voind să intre întru a Sa slavă, în aşa fel a trebuit a pătimi, ce ne rămâne nouă? Ce fel de osteneli, ce fel de nevoinţă ne trebuie nouă, celor ce voim a intra, nu întru a noastră, ci întru cea străină slavă? Întru cea străină, da, pentru că ne-am înstrăinat de dânsa, prin păcatele noastre, că din pântecele maicii noastre, noi, păcătoşii, ne-am înstrăinat…

Dar nu voiesc, în sărbătoarea cea de bucurie, cu nemîngâietoare cuvinte a tulbura dragostea voastră, ci, vă doresc a vă bucura, pentru Hristos cel înviat şi strig ca David: ***„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa.”*** Amin.

Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Bunavestirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi în Lunea cea luminată a Învierii lui Hristos (Kirio-Paşti)

Când Sfintele Paşti cad pe 25 martie, de BunaVestire, atunci are loc praznicul numit Kirio-Paşti, vestit pentru frumuseţea cântărilor slăvind îndoit pe Hristos, pentru Învierea şi Zămislirea Sa din pântecele Fecioarei. Cele două praznice pot avea loc împreună numai păstrând vechiul calendar, Calendarul Ortodox al Părinţilor. [1]

***

Hristos a înviat din morţi. Şi Cuvântul S-a făcut trup şi S-a sălăşluit între noi. (Ioan 1,14)

Două prea luminate praznice, Învierea lui Hristos şi Bunavestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, acum, împreună le avem, iubiţii mei ascultători, două Praznice luminate. Întru amândouă aceste prăznuiri, Sfânta Biserică ridică pe fiii săi spre bucurie.

Întru Bunavestire cântă: ***„Bine vesteşte, pământule, bucurie mare; lăudaţi, ceruri, slava lui Dumnezeu.”***

Iar, întru Învierea Domnului zice: ***„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa.”***

Au doar, ştiţi, o, iubiţilor, cum s-ar putea numi, cu un cuvânt, cea de acum îndoită prăznuire? Să o numească fiecare, cum va voi, dar ***eu o voi numi pe ea Brâu cu care se încinge Mireasa lui Hristos, Biserica cea sfântă.*** Că precum brâul are două capete, departe unul de altul, când însă se va încinge cineva cu el, atunci, amândouă capetele se împreună la un loc şi într-o legătură se leagă. Aşa, şi întru taina mântuirii noastre, aceste două praznice: al Buneivestiri şi al Învierii sunt ca două capete ale unui brâu.

Că întru Bunavestire, mântuirea noastră s-a început, precum se citeşte în troparul acela: ***„Astăzi este începătura mântuirii noastre şi arătarea tainei celei din veac.”***

Iar, la Înviere, mântuirea noastră şi-a aflat al său sfârşit, cu buna norocire, zicând pe cruce Hristos: ***„Săvârşitu-s-a!”***

Lung este acest brâu al mântuirii noastre, că, de la începutul lui, până la sfârşit, adică de la Bunavestire până la Înviere, au trecut treizeci şi patru de ani. Şi când Mireasa lui Hristos, Biserica cea Sfântă ce s-a răscumpărat cu sfânt Sângele Lui, cu acest brâu al mântuirii s-a încins, atunci, amândouă aceste capete sunt: Bunavestire şi Învierea, începutul mântuirii noastre şi săvârşirea ei. Într-un loc şi într-o legătură s-au împreunat. Că Acela a pătimit, Care şi din morţi a înviat. Acela Care întâi în pântecele Fecioarei S-a întrupat.

Şi cine S-a întrupat? Acela care avea să învieze din morţi. Iar noi, pe amândouă acestea, întru o unire prăznuindu-le, şi pe Hristos înviat Îl cântăm şi Întruparea Lui o proslăvim, că Hristos a înviat din morţi şi Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit întru noi.

Pe aceste neunite cântări bisericeşti ale acestor două praznice, Tipicul bisericesc, prin capitolele lui Marcu, ce sunt puse spre citire, le aduce la o unire. Iar mie, daţi-mi voie, prin dragostea voastră, ca lucrarea acestor praznice, întru o unire a o aduce şi a o arăta: că Bunavestirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi Învierea lui Hristos au întru ele multă unire, în lucrarea lor.

Nu numai întru acest an, 1702, praznicul Învierii lui Hristos şi praznicul Buneivestiri al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu s-au unit în Lunea cea luminată, ca, în toţii anii, Învierea lui Hristos, nu se săvârşeşte fără de Bunavestire.

Pentru că, în fiecare an, când prăznuim Paştile lui Hristos, întru însăşi ziua întâi a Paştilor, în Duminica Paştilor, auzim propovăduindu-se, în Evanghelie, aceste cuvinte: ***„Şi Cuvântul trup S-a făcut.”***

Ce, oare, ne spun nouă aceste cuvinte? Au nu propovăduiesc Bunavestire, întru care cu glasul Arhanghelului şi cu umbrirea Sfântului Duh, Dumnezeu Cuvântul trup S-a făcut? Vedeţi, dar, că pururea Învierea şi Bunavestire petrec împreună? Să vedem, dar, şi lucrarea unirii acestor două praznice. Să începem de la Bunavestire, pentru că aceasta este începătura mântuirii noastre şi să o aducem până la Înviere, fiindcă aceasta este şi sfârşitul şi săvârşirea mântuirii noastre.

Întru Bunavestirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, întruparea Cuvântului lui Dumnezeu s-a făcut cu bunăvoirea lui Dumnezeu Tatăl şi prin umbrirea şi lucrarea Sfântului Duh şi cu împreună-voinţa Cuvântului.

La fel, Învierea lui Hristos din morţi, cu a Aceluiaşi Dumnezeu Tatăl, împreună şi cu bunăvoinţa şi lucrarea Sfântului Duh şi cu însăşi bunăvoirea lui Hristos, a fost.

Când Sfântul Petru, pe acel olog, lângă poarta bisericii, l-a tămăduit, a zis, către arhierei şi către stăpânitorii evreilor: ***„În ştire să vă fie vouă tuturor şi la tot norodul lui Israel, că în numele lui Hristos Iisus Nazarineanul, pe Care voi L-aţi răstignit, pe Care Dumnezeu L-a înviat din morţi, întru acela stă acest olog, înaintea voastră sănătos.”***

Cu aceste cuvinte, arăta Apostolul că, prin bună-voirea lui Dumnezeu Tatăl, a înviat Hristos, împreună-lucrând şi Sfântul Duh, după Scriptura lui Ezechiel: ***„A venit asupra Mea Duh şi M-a pus pe picioarele Mele”***, dar şi Însuşi Hristos voind, ca unul ce avea, la această lucrare, stăpânire, pentru că El zicea: ***„Putere am a-Mi pune sufletul Meu şi putere am, iarăşi, a-l lua pe el.”*** Precum, când murea pe cruce, şi pe al său Duh l-a încredinţat Tatălui, zicând: ***„Părinte, în mâinile Tale îmi dau Duhul Meu.”*** Tot aşa, a luat Duhul Său din mâna Părintelui, sculându-se din mormânt şi înviind din morţi.

Întru Bunavestire, îngerul Gavriil a fost slujitor minunii, că îngerul cel înainte stătător, a fost trimis din cer să zică Născătoarei de Dumnezeu: ***„Bucură-te!”*** Şi Învierea lui Hristos nu a fost fără îngerească slujire, că îngerul Domnului, pogorându-se din Cer, a prăvălit piatra, şi doi îngeri în mormânt au fost văzuţi; şi pe îngerul, care a venit către Născătoarea de Dumnezeu şi i-a binevestit ei Învierea lui Hristos. îl adeverează Biserica, atunci când cântă: ***„Îngerul a strigat, celei pline de Dar, Curată Fecioară, bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormânt.”***

La Bunavestire, s-a arătat Preasfânta Fecioară îngerului întru a Sa feciorească nevinovăţie, ca ceea ce nu ştia de bărbat, zicând: ***„Cum va fi Mie aceasta, fiindcă de bărbat nu ştiu şi de trupească însoţire sunt nevinovată.”*** Iar, la pătimirea Domnului, cea mai înainte de Înviere, a mărturisit Pilat pentru nevinovăţia lui Iisus, zicând: ***„Eu nici o vină nu aflu întru omul acesta şi morţii nu este vinovat.”***

Întru Bunavestire, voinţa Preacuratei Fecioare a fost împreună cu voinţa Domnului, că a răspuns îngerului: ***„Iată roaba Domnului, fie mie acum după cuvântul tău.”*** Tot aşa, la primirea paharului şi a pătimirii, ce avea să se săvârşească, a fost împreună şi voinţa lui Hristos, că a zis către Părintele: ***„De este voia Ta, îl voi bea.”***

Întru Bunavestire a Cuvântului lui Dumnezeu, Cuvântul Tatălui, Cel Unul-născut, S-a îmbrăcat în trup omenesc, precum se propovăduieşte în Evanghelie: ***„Şi Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit între noi.”*** Iar, după Înviere, trupul s-a îmbrăcat întru dumnezeire, precum se zice: ***„Domnul a împărăţit întru podoabă S-a îmbrăcat”***, în podoaba dumnezeirii. Că a pătimit ca un om, iar ca un Dumnezeu a înviat întru slavă, şi mărturiseşte iubitul Lui ucenic, Ioan Evanghelistul: ***„Am văzut slava Lui, ca slava Unuia-născut din Tatăl, plin de dar şi de adevăr.”***

Întru Bunăvestire, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a avut, mai întâi, ocară şi necinste, că Iosif, cugetând în inima sa, vifor de gânduri necredincioase, îi zicea: „Marie, ce este lucrul acesta ce văd întru tine, ca în loc de cinste, prihană, în loc de veselie, întristare, şi, în loc de a mă lăuda, mi-ai adus ocară?”

Dar şi la Învierea lui Hristos, a mers mai înainte ocara şi necinstea, când era pe cruce, socotit cu cei fără de lege şi în mijlocul a doi tâlhari răstignit. Amândouă aceste praznice nu sunt fără de mucenicie, că, precum Hristos, pe cruce era mucenic, aşa şi Preacurata Fecioară Maria, cea Preaînţeleaptă, trăia, cu adevărat, cruce şi mucenicie, căci răbda fără de vină, ocări, de la Iosif şi bănuieli, de la alţii, ca pentru un lucru fără de lege ca şi cum ar fi fost furată de nuntă.

Dar, la amândouă praznicele, acea necinste s-a întors întru slavă: că Hristos, pătimind, a intrat în slava Sa, iar Preacurata Născătoare de Dumnezeu, după acea ocară, mai cinstită decât heruvimii şi mai slăvită decât serafimii, s-a proslăvit.

- *La Bunavestire, Hristos Şi-a logodit Lui firea omenească, iar la Înviere, Şi-a proslăvit Lui această fire, îmbrăcând stricăciunea întru nestricăciune şi pe moarte îmbrăcându-o întru nemurire.*

- *La Bunavestirea Preacuratei Fecioare, s-a sfărâmat capul balaurului, călcându-se veninul păcatului celui întâi zidit, iar la Înviere, Fiul ei, Domnul nostru a stricat iadul si a sfărâmat pe diavolul şi a surpat împărăţia lui.*
- *La Bunavestire, moartea din pricina păcatului s-a zdrobit, iar la Înviere şi moartea trupului s-a biruit, că Domnul nostru, cu moartea, pe moarte a călcat şi viaţă celor din mormânturi a dăruit.*
- *La Bunavestire s-a pregătit, mai dinainte, peştera, întru care Hristos avea să se nască. Dar, pe acelaşi Hristos, L-a primit şi peştera şi mormântul; că peşteră era la Naştere, peşteră şi la Înviere.*

Întreagă, fecioria Născătoarei de Dumnezeu s-a păzit, la Bunavestire; întregi, şi peceţile mormântului s-au păzit, la Învierea lui Hristos. Că aşa a trecut Hristos prin mormântul cel pecetluit, precum S-a născut din Născătoarea de Dumnezeu, cu curăţia fiind ea pecetluită şi cu fecioria păzită.

La Întrupare, Hristos a fost ca un miel, fără de prihană, care în pântecele Fecioarei s-a păscut, iar la Înviere, acelaşi miel a crescut Leu, că, iată, a biruit Leul din seminţia lui Iuda. Şi, dănţuind, zice către ai Săi: ***„Îndrăzniţi, că Eu am biruit!”***

După Bunavestire, Preacurata Fecioară s-a dus la munte, iar după Înviere, Hristos a mers în muntele Galileii, unde a poruncit şi Ucenicilor Săi să meargă: ***„Spuneţi şi ucenicilor şi lui Petru că voi merge, mai înainte de voi, în Galileea.”***

După Bunavestire, Preacurata Fecioară, umplându-se de mare bucurie, a cântat: ***„Măreşte suflete al meu, pre Domnul şi s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu.”***

Iar întru Învierea Fiului său şi Dumnezeu, o, cine poate povesti cu ce fel de bucurie s-a umplut, văzându-L pe Acela viu, ea care, pentru moartea Lui, se tânguia, nemîngâiată. Pe a ei bucurie o pomeneşte şi Sfânta Biserică, ceea ce se bucură împreună cu dânsa, cântând: ***„Iară tu, Curată veseleşte-te, întru Învierea Celui născut al tău.”***

Iată, dar, precum vedeţi, o. ascultătorilor, că Bunavestirea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu şi Învierea lui Hristos au multă unire în multe din lucrările lor şi cu cuviinţă este a sărbători aceste două praznice împreună.

Să prăznuim, dar, umplându-ne cu îndoită bucurie duhovnicească. Să slăvească sufletul nostru pe Domnul şi să se bucure duhul nostru, de Dumnezeu, Mântuitorul nostru. Cel ce a înviat a treia zi din mormânt. Şi,

iarăşi, să slăvească sufletul nostru pe Preacurata Doamnă Maria, şi să se bucure duhul nostru de Născătoarea de Dumnezeu, apărătoarea noastră, prin care am aflat mântuirea. Pentru că, prin Născătoarea de Dumnezeu, a mântuit Hristos Dumnezeu lumea.

Fie deci lui Hristos, Dumnezeului nostru, Celui ce întru preacuratul pântec fecioresc S-a întrupat şi, fără de stricăciune, S-a născut şi a pătimit pentru mântuirea noastră şi a înviat din mormânt, fie Lui de la noi, robii Săi, împreună şi Preacinstitei de Dumnezeu Născătoare, cinste, slavă, mulţumire şi închinăciune, acum şi pururea şi în vecii cei nesfârşiţi.

Dar, încă nu amin. Că mai am ceva de spus către cei mai neştiutori, spre folos. Că, ceea ce am vorbit până acum, pentru cei ce cunosc Scriptura, am vorbit şi nu vreau ca, pe cei ce nu o cunosc să-i slobozesc, fără să le fiu de folos.

Au ştie dragostea voastră de aceste două praznice? Că ieri, adică, s-a început Învierea lui Hristos, iar astăzi se prăznuieşte Bunavestire a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu; şi ce ne învaţă ele pe noi?

Ne învaţă a învia din moartea sufletească, spre viaţa cea cu fapte bune şi a ne uni cu Dumnezeu, cu acel fel de tare şi nedespărţită legătură, precum S-a unit Dumnezeu Cuvântul cu firea trupului omenesc, întru preacuratul pântece al Fecioarei.

Învierea lui Hristos ne învaţă pe noi a învia din moartea sufletească, spre viaţa cea cu fapte bune, după apostolescul cuvânt: ***„Că precum Hristos S-a sculat din morţi, prin mărirea Tatălui, aşa şi noi, întru înnoirea vieţii să umblăm.”***

Au ştiţi voi ce este moartea sufletească? Moartea sufletească este păcatul cel greu, de moarte, pentru care omul are a se chinui în veci, în iad. ***Şi pentru ce, dar, păcatul cel greu este moartea sufletului? Pentru aceea că ia pe Dumnezeu din suflet, prin Care sufletul vieţuieşte. Că precum sufletul dă viaţă trupului, aşa Dumnezeu dă viaţă sufletului.*** Şi precum trupul fără de suflet se face mort, aşa şi sufletul, fără de Dumnezeu, mort este.

Pentru aceasta ***Sfântul Calist, patriarhul Constantinopolului, zice: „Mulţi au suflet mort în trupul cel viu, ca şi cum ar fi îngropaţi în mormânt. Mormânt trupul, mort sufletul, mormântul umblă, iar sufletul dintr-însul este neînsufleţit, adică, fără de Dumnezeu, pe Dumnezeu neavându-L într-însul, că trupul cel viu poartă întru el pe sufletul cel mort.”***

Şi de nu crede cineva cele grăite, să asculte înseşi cuvintele Domnului. Că Domnul, arătându-se, oarecând, lui Ioan, iubitul Său ucenic, i-a zis: ***„Îngerului***

Bisericii din Sardes scrie-i: Ştiu faptele tale, îţi merge numele că trăieşti, dar eşti mort."

Să luăm aminte la cuvintele Domnului. Că pe un bărbat cinstit, cu chip de sfinţenie, cu rânduială de înger, îngerul Bisericii din Sardes, îl numeşte viu, dar îi zice că este mort. Nume ai că trăieşti, dar eşti mort, cu numele viu, dar cu faptele mort, cu numele sfânt, iar cu faptele păcătos, cu numele înger, iar cu fapte nu de înger, ci cu faptele celui potrivnic îngerului, cu trupul viu, iar cu sufletul mort. Pentru ce?

Însuşi Domnul arată pricina, zicând: ***„N-am aflat faptele tale depline înaintea Domnului tău."*** O, cât de plin de spaimă şi de frică este acest lucru. Avea, deci, acel înger din Sardes oarecare lucruri bune, avea la vedere şi viaţă şi de către oameni se socotea şi se numea înger, precum nici Însuşi Domnul titlul cel îngeresc nu i-l ia, pentru că înger îl numeşte pe el. Dar, fiindcă nu era desăvârşit în faptele cele bune, nu era deplin sfânt, nu era desăvârşit înger în trup, ci, doar, cu numele şi cu părerea era înger şi sfânt, dar cu faptele bune şi lucrurile în alt fel era, pentru aceea, ca pe un mort, l-a socotit pe dânsul Dumnezeu.

Ce, dar, vom socoti, atunci, despre noi păcătoşii, neavând nici o faptă bună, ci întru păcatele cele pătimaşe, ca porcul în noroi tăvălindu-ne? Oare, în ce fel ne aflăm noi înaintea lui Dumnezeu? Au nu ca nişte morţi suntem socotiţi? Au nu va zice Dumnezeu şi către fiecare dintre noi, aceleaşi cuvinte: „Nume ai că trăieşti, dar eşti mort, cu trupul eşti viu, o, păcătosule nepocăit, dar cu sufletul eşti mort? Pentru ce? Pentru că a plecat Dumnezeu din sufletul tău, din pricina păcătoaselor tale fapte."

Dar, în ce fel, păcatul cel greu, de moarte şi mare, ia din suflet pe Dumnezeu, prin Care el putea să trăiască, şi face sufletul mort, aceasta luminat se arată în pilda din Evanghelie, cu fiul cel desfrânat, întors la părintele său, care a zis: ***„Acesta mort era şi a înviat."***

Dar să cercetăm puţin tâlcuirea acestei pilde. Un om oarecare avea doi feciori; Dumnezeu, Cel ce S-a făcut om, pentru iubirea de oameni, are două făpturi înţelegătoare, ca pe doi fii: pe înger şi pe om, îngerul ca un fiu mai vârstnic al Lui, care a fost zidit mai înainte de om şi este, cu locul, cu darul şi cu slava, aşezat mai sus decât omul, iar omul, ca un fiu mai tânăr, mai pe urmă făcut, şi care, fiindcă este micşorat, cu puţin, faţă de îngeri, este ca un frate mai mic.

Fiul cel mic, până când vieţuia pe lângă părintele său, nu era fiu al desfrânării, ci fiu al părintelui, cinstit moştenitor. Dar, după ce s-a dus într-o ţară, departe, şi şi-a risipit toată avuţia sa, vieţuind în desfrânare, atunci, s-a numit fiu desfrânat şi mort, că era într-adevăr mort.

Omul, până când se află alături de Dumnezeu, făcătorul şi viaţa sa, prin Care vieţuieşte şi se mişcă şi este, până atunci, nu se socoteşte a fi mort, cu sufletul, înaintea lui Dumnezeu, până atunci în sufletul lui vieţuieşte Dumnezeu, până atunci Darul lui Dumnezeu înviază sufletul său.

Iar, de se va smulge omul de la Dumnezeu, din viaţa cea adevărată şi cu fapte bune, cum se cuvine unui creştin, şi se va cufunda în spurcatele fărădelegi, atunci, îndată se depărtează Dumnezeu din sufletul său, Se duce de la el, împreună cu Darul Său cel făcător de viaţă, cum se duce o albină ce este izgonită de fum, aşa şi Dumnezeu, de stricăciunea păcatului fiind izgonit, Se duce, şi, acel suflet, se face ca un mort. Şi atunci se poate zice despre acel om că este mort: nume are că este viu, dar este mort.

Pentru un suflet mort, în acest fel, care a murit prin păcate, oare îi stă lui înainte vreun fel de înviere? Îi stă; şi nu o dată, ci de mai multe ori. Una este învierea trupurilor celor moarte, pe care o aşteptăm în ziua cea de apoi, cum zicem în Crez: ***„Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie.”*** Iar sufletului, care îndrăgeşte răutatea, adeseori i se face învierea.

Şi care este învierea sufletului? Sfânta pocăinţă. Că, precum păcatul este moartea sufletului, aşa şi sfânta pocăinţă, este învierea sufletului.

Fiului celui desfrânat, când cu pocăinţă s-a întors către tatăl său, i s-a zis: „Acesta era mort şi a înviat.” Căci, atunci, când era departe de părintele său, în ţara păcatului, era mort. Iar, după ce s-a întors şi s-a pocăit, îndată a înviat, cu sufletul, că mort era şi a înviat. Şi precum am zis, învierea aceasta a sufletului, adesea se face. ***Că, de câte ori omul păcătuieşte, moare cu sufletul şi de câte ori se pocăieşte, de atâtea ori învia, după cuvântul care zice: „De câte ori vei cădea, de atâtea ori scoală-te şi te vei mântui.”***

Praznicul acesta de faţă, al Învierii Domnului, ne învaţă pe noi a învia din moartea sufletească, adică, a ne pocăi pentru păcate. Şi nu numai a învia, ci să şi înviem după chipul lui Hristos, precum zice Apostolul: ***„Hristos S-a sculat din morţi şi nu va mai muri, că moartea pe Dânsul nu-L mai stăpâneşte”***; aşa şi noi întru învierea vieţii să umblăm. Că, precum Hristos, după a Sa înviere, nu mai moare, aşa şi noi, după pocăinţa noastră să nu ne mai întoarcem la păcatele noastre de moarte de la început. ***Că ce folos avem dacă, după spălare de noroi, iarăşi în noroi ne întoarcem? Ce folos, dacă ieşind din prăpastie, iarăşi în prăpastie ne aruncăm? Ce folos, dacă după ce ne-am tămăduit de răni, iarăşi, amar ne rănim? Ce folos este a învia din moarte sufletească şi, iarăşi, a ne omorî sufletul cu păcatele? Aceea este adevărata înviere a sufletului ca, o dată înviind cu Hristos, la moarte să nu ne mai întoarcem şi mai mult a nu muri.***

Iar celălalt praznic ce ne stă în faţă, praznicul Buneivestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, întru care Dumnezeu Cuvântul S-a unit, tare şi nedespărţit, cu trupul omenesc, ne învaţă şi pe noi a ne uni cu Dumnezeu. Că nu-i destul numai să înviezi din moartea sufletească, ci trebuie şi a ne uni, tare, cu Dumnezeu, că dacă cu El nu ne vom uni, atunci, iarăşi, cădem în moarte şi, iarăşi, prin păcate, murim. Iar cela ce se va uni tare cu Dumnezeu, va petrece fără de moarte, fără cădere, neîntorcându-se, la cele mai dinainte răutăţi.

Cum, deci, ne vom uni cu Dumnezeu? Aşa precum S-a unit şi Dumnezeu întru a Sa întrupare, cu trupul omenesc. Că atât S-a unit Dumnezeu cu trupul omenesc, încât niciodată nu-l va mai lăsa pe el, întru nesfârşiţii veci, cu dânsul are să petreacă şi cu dânsul are să împărăţească în cer. ***Aşa şi omul, care a înviat din păcate, dator este a se uni cu Dumnezeu, făcătorul şi răscumpărătorul său, ca niciodată să nu-L părăsească pe El, nu numai prin fapte, dar nici cu gândurile şi niciodată să nu se îndepărteze de la El.*** Că se zice în Psalm: ***„Cei ce se depărtează de Tine, vor pieri.”***

Dar nu voiesc a lungi mai mult cuvântul, la aceste praznice, de acum, îngreunându-vă auzul. La aceste praznice, Învierea şi Bunavestire, şi Bunavestire cu Învierea, vă doresc vouă tot folosul sufletesc, ca şi tot folosul trupesc.

Şi nu uitaţi acestea: Precum mlădiţa nu poate să aducă roadă întru sine, de nu va fi în viţă, aşa şi voi, de nu veţi fi în Hristos, temelia pocăinţei:

- *Iuda era făcător de minuni, până a nu cădea în păcatul iubirii de arginţi;*
- *Iacob pustnicul era făcător de minuni, până a nu cădea în păcatul cel trupesc, cu fecioara pe care o slobozise din îndrăcire;*
- *Preotul Saprichie era mucenic, dar pentru că, din răutate, s-a împietrit şi n-a iertat pe fratele său, apoi îndată şi de Hristos s-a lepădat;*

Sufletul, până nu se desparte de Dumnezeu prin păcate, este viu şi lucrător, dar cum se smulge de la Dumnezeu, prin căderea în păcate, îndată se face mort şi nelucrător. Amin.

Notă:

[1]. Sfântul Ierarh Serafim Sobolev spune: „Atitudinea negativă faţă de limitele arătate pentru stabilirea timpului serbării marilor sărbători duce în continuare noul calendar la încălcarea Tipicului.

Biserica a prevăzut coincidenţa unora din marile sărbători neschimbătoare cu sărbătorile schimbătoare, la fel şi cu alte zile ale Postului Mare. Pentru toate aceste cazuri de coincidenţă ea a stabilit o rânduială fixă a slujbelor bisericeşti.

Dar distrugând aceste limite, calendarul nou distruge de asemenea şi această hotărâre a Bisericii Ortodoxe. De aceea în stilul nou niciodată nu poate coincide aceeaşi sărbătoare a Bunei-Vestiri cu zilele Săptămânii Patimilor şi la fel nu poate avea Kirio-Paşti, adică coincidenţa Bunei-Vestiri cu sărbătoarea Paştelui, lucru care încalcă clar Tipicul bisericesc."

din cartea Viaţa, minunile şi învăţăturile Sfântului Ierarh Serafim Sobolev făcătorul de minuni din Sofia, editura AMD, Bucureşti, 2003, pag. 119.

Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la praznicul Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria

O, prea slăvită minune, izvorul Vieţii în mormânt se pune. Şi scară către cer, mormântul se face.

Minunatului Dumnezeu, minunată îi este şi Maica Sa. Că, din început şi până la sfârşit, este minunată, iubiţii mei ascultători. Că minunată este zămislirea ei, minunată este şi vieţuirea ei şi mutarea ei este minunată. O, preaslăvită minune.

- *Este minunată la zămislire, că din bunavestire îngerească s-a zămislit, din născători sterpi şi neroditori, dar curaţi şi sfinţi.*
- *Este minunată în vieţuirea ei, că a fost Maică, fiind fecioară, şi Maică-Fecioară, născând pe Dumnezeu, fecioria ei a rămas nestricată.*
- *Este minunată şi la mutarea ei, pentru că, prin mormântul său, nu se desface în pământ, ci în cer se suie şi scară, către cer, mormântul se face.*

O, preaslăvită minune! Că şi cea moartă este minunată şi mormântul este minunat. Cea moartă, după moarte vieţuieşte: "După Naştere, Fecioară şi, după moarte vie". Şi mormântul ajunge cer, precum acea scară a lui Iacob, care era întărită pe pământ şi al cărei vârf ajungea până la cer: "Scara către cer, mormântul se face".

Dar eu pun întrebarea: "Cine s-a mutat ? Ştiu că fiecare, după a sa osândie, va răspunde prin cuvinte de laudă. Unul va zice: Maica lui Dumnezeu s-a mutat către Fiul său şi Dumnezeu. Altcineva va zice: Cerul cel însufleţit a fost luat întru cele cereşti. Altul, iarăşi, va zice: Uşa cea neumblată s-a dus la cer. Iar altul va zice: Casa lui Dumnezeu cea preacurată şi preacinstită s-a dus în locaşurile cele nefăcute de mână. Dar altul va zice: Soarele, întru care Şi-a pus sălăşluirea Cel Preaînalt, s-a suit de pe pământ la cer.

Şi fiecare, din a sa evlavie, va zice câte ceva de laudă. Iar eu, întorcându-mă către această minunată moartă, care este pusă în mormânt numai de trei zile, o voi întreba: Cine eşti tu, care zaci aici ? Şi voi auzi răspunzându-mi, cu glas smerit: Iată, roaba Domnului.

Acum, dar, fiecăruia să-i fie ştiut cine s-a mutat: roaba Domnului s-a mutat, roaba Domnului s-a pus în mormânt, iată, roaba Domnului.

Aici voi pomeni de zicerea cea de demult: A sluji lui Dumnezeu este şi a împărăţi cu Dumnezeu. Că, dacă Fecioara cea preacurată, este roaba Domnului, apoi, cu adevărat, este şi împărătească a toată făptura cea văzută şi nevăzută.

Deci, eu, privind spre Domnul şi spre roaba Domnului, cu luare aminte, văd cu mintea mea pe Cel Unul în trei Feţe, pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh. Asemenea şi pe roaba Lui şi a noastră împărătească privind, văd trei osebite lucrări dumnezeieşti. Că într-un chip a slujit ea lui Dumnezeu-Tatăl, cu alt chip lui Dumnezeu-Fiul, şi cu altul lui Dumnezeu-Duhul Sfânt.

- *Că, lui Dumnezeu Tatăl, I-a fost Fiică; pentru care zice: "Ascultă, fiică şi vezi".*
- *Lui Dumnezeu-Fiul, I-a fost Maică, iar*
- *lui Dumnezeu Duhului Sfânt, Fecioară nenuntită, Mireasă pururea fecioară.*

Că a slujit lui Dumnezeu Tatăl, ca o Fiică, lui Dumnezeu-Fiul, ca o Maică, lui Dumnezeu Duhului Sfânt, ca o Fecioară nenuntită; Sfintei Treimi, cu trei rânduieli osebite, I-a slujit, cu credinţă şi cu adevăr.

Aici, iarăşi, întreb: Tu roaba Domnului, care ţi-ai dobândit împărătească cinste, prin care trepte te-ai suit spre atât de mare vrednicie şi intru aşa de înaltă cinste, ca să fii fiică lui Dumnezeu Tatăl, Maică lui Dumnezeu Fiul, Fecioară nenuntită lui Dumnezeu Duhul Sfânt ? Cu adevărat, suişuri au pus acestea în inima sa. Că s-a suit către starea de Mireasă a lui Dumnezeu, Duhul Sfânt, prin curăţia ei cea feciorească, iar, spre Maica lui Dumnezeu-Fiul, s-a suit prin smerenie. Că a

căutat, zicea ea, spre smerenia roabei Sale. Iar, către fiica lui Dumnezeu-Tatăl, s-a suit prin dragoste.

Sfântul Ambrozie mărturiseşte despre ea, zicând: "Era fecioară nu numai cu trupul, ci şi cu duhul".

Cu trupul fecioară era, că şi-a păzit floarea curăţiei sale nestricată. Fecioară era şi cu duhul, ca una ce niciodată nu s-a gândit la nuntă. Că, de când ajunsese la vârsta nunţii şi vieţuia în Sfânta Sfintelor, arhiereii şi preoţii îi porunceau să meargă după bărbat, cum cerea obiceiul Legii. Iar ea le-a răspuns lor, zicând: "Eu, prin născătorii mei, sunt afierosită lui Dumnezeu din scutece, după care şi eu m-am făgăduit a-mi păzi fecioria în veac şi nu-mi este mie cu putinţă a mă însoţi cu un om muritor". Şi, auzind acestea, arhiereii s-au minunat, că, până atunci, nici nu s-a aflat la evrei vreo fecioară, care să-şi făgăduiască lui Dumnezeu fecioria sa.

Şi, iarăşi, se cuvine a ne mira, că, după căderea lui Adam, cuvântul lui Dumnezeu n-a venit degrabă spre a se întrupa, că nici o fecioară nu s-a aflat, ca să fie curată şi cu trupul şi cu duhul: numai ea, singură, s-a învrednicit a fi lăcaş al Sfântului Duh.

Şi precum atunci, prin curăţia fecioriei sale, s-a suit către Dumnezeu-Duhul Sfânt, aşa şi la cinstita sa adormire, de pe această treaptă, s-a suit la cerul cerurilor, cel mai presus de ceruri.

Prin această adâncă treaptă a omeniei s-a suit ea şi la preaînalta cinste a nestricăcioasei naşteri de Dumnezeu, că, la acele cuvinte smerite ale ei: ***"Iată roaba Domnului"***, îndată, Cuvântul trup S-a făcut, în preacuratul şi feciorelnicul ei pântece şi S-a sălăşluit între noi.

Asemenea, şi prin treapta cea mai înaltă a dragostei, s-a suit ea către Dumnezeu-Tatăl şi s-a făcut Lui fiică. Şi cât a iubit Preacurata Fecioară pe Dumnezeu, aceasta nici o limbă nu poate să o mărturisească şi nici o minte nu poate să o ajungă, numai lui Dumnezeu Însuşi îi este ştiut, Celui ce cunoaşte inimile şi rărunchii. Şi noi putem cunoaşte ceva din dragostea Maicii Domnului.

Când a rămas copilul Iisus în Ierusalim, când L-a aflat Fecioară, I-a zis: Cu multă durere te-am căutat pe Tine, adică, durându-ne inima. Pentru care, putem zice că Preacurata Fecioară, din toată inima, L-a iubit pe Dumnezeu, mai ales când stă lângă Cruce, privind la pătimirea cea de bună voie a Fiului său şi, împlinindu-se cu dânsa cuvintele Dreptului Simeon, adică: "Sabie îţi va trece prin sufletul tău".

La Înălţarea Domnului la cer, oare, cu ce dragoste privea la El, înălţându-Se, iar ea, rămânând pe pământ ? Cu adevărat, putem zice că din toată inima şi cu tot cugetul L-a iubit pe El.

La această atât de mare vrednicie s-a înălţat prin smerenie Preacurata Fecioară şi a stat de-a dreapta Fiului său, unde văzând-o cetele îngereşti, s-au adunat Scaunele, Puterile, au înconjurat-o Începătoriile şi Căpeteniile, Heruvimii şi Serafimii, Domniile, împreună cu Arhanghelii şi Îngerii şi s-au închinat ei, ca Maicii lui Dumnezeu şi Împărătesei cerului şi pământului şi a întregii făpturi.

Deci, iubiţii mei dreptmăritori creştini, vremea este acum a ne aduce aminte, şi noi, de făgăduinţa ei, la mutarea sa, care făgăduinţă a făcut-o creştinilor, ce plângeau împrejurul patului ei, zicându-le: ***Nu plângeţi, ci, mai mult, vă bucuraţi, împreună cu mine, că mă duc la Fiul meu, Căruia, faţă către faţă, mă voi ruga pentru tot sufletul creştinesc.***
Deci, să stăm puţin şi să căutăm, oare şi-a împlinit Preacurata făgăduinţa sa ? Cu adevărat, chiar faptele ei arată că o împlineşte cu prisosinţă. Pentru că ***i s-a dat ei putere, în cer şi pe pământ, ca unei Împărătese a făpturii văzute şi nevăzute şi toate stihiile o ascultă şi i se supun ei; cerul şi pământul văzduhul şi marea, şi toate duhurile cele potrivnice, temându-se de numele ei cel sfânt, ştiind-o pe ea Maică a, lui Dumnezeu.***

Şi dacă cineva m-ar fi întrebat ce este, sub cer, mai puternic şi mai tare decât toate, eu aş fi răspuns: Nimic altceva nu este mai tare şi mai puternic pe pământ şi în cer, după Domnul, Dumnezeul nostru Hristos, decât Preacurata Stăpâna noastră, Născătoarea de Dumnezeu şi pururea Fecioară Maria.

Puternică pe pământ, că a sfărâmat capul nevăzutului balaur, ea a călcat puterea iadului, printr-insa se ridică biruinţele, printr-insa cad vrăjmaşii. Puternică este în cer, că pe Dumnezeu cel tare şi putemic îl leagă prin ale sale rugăciuni, precum, oarecând, pe pământ, Îl lega cu scutecele. Leagă, zic, pe Dumnezeu, cu ale sale rugăciuni, când El este mâniat, pentru păcatele noastre, şi voieşte a ne pedepsi. Ea, atunci, îşi întinde către Domnul rugătoarele sale mâini, şi opreşte dreapta lui cea tare, ca să nu piardă, pe păcătoşi, pentru fărădelegile lor.

Ne ajută pe pământ, asupra văzuţilor şi nevăzuţilor vrăjmaşi. Asupra celor văzuţi, precum a ajutat, oarecând, grecilor, asupra lui Cosroe şi asupra agarenilor. Ajută şi asupra nevăzuţilor vrăjmaşi, ziua şi noaptea, cu a sa nebiruită putere, gonindu-i de la adevăraţii creştini, robii lui Hristos, Dumnezeu.

Şi, oare, nu avem noi nevoie, în tot ceasul, de ajutor în lumea aceasta, plină de tot răul, precum grăieşte, despre dânsa Scriptura, că toată lumea zace în răutate? Şi, în lume, niciodată nu te poţi bucura, fără numai a plânge, căci, ori încotro îţi

vei întoarce ochii, tot rău vei afla. Şi răutatea este îndoită, sau la arătare sau ascunsă sub chipul celui bun, precum otrava este ascunsă sub dulceaţă. Răutatea cea intru arătare este aceasta: prigonirile, primejdiile, războaiele, după aceea certările lui Dumnezeu, pe care le sloboade pentru păcate, precum sunt foamea, focul, sabia, şi altele asemenea; şi, foarte greu ne este a putea răbda aceste nesuferite pedepse.

Să vedem, dar, şi bogăţia şi slava acestei lumi. Cine nu ar fi zis, oare, că lucru bun este a fi bogat şi slăvit, a petrece bine, în propăşire, veselindu-se în toate zilele, luminat. Dar acestea toate sunt numai acoperite cu chipul binelui, că într-însele zace otrava ascunsă, căci scris este că sfârşitul slavelor şi dezmierdărilor duce în iad, după cum zice Proorocul Isaia: ***"În iad se vă pogorî slava ta şi veselia ta cea multă, sub tine vor aşterne gunoi, iar acoperământul tău, viermi."***

Şi Apostolul Iacob zice: ***"Veniţi, acum, bogaţilor, de plângeţi şi vă tânguiţi pentru cumplitele rele ce au să vie asupra voastră."***

Să vedem acum şi benchetuirile cele ce se fac în casele celor bogaţi. Acolo vezi dragoste, prietenie, vezi paharele deşertându-se până la fund, în sănătatea unuia şi a altuia. Însă, aceste părute bunătăţi sunt acoperite cu chipul răutăţilor, precum zise Psalmistul: ***"Facă-se masa lor înaintea lor cursă, răsplătire şi sminteală"*** (Ps. 68, 26). Că, sau unul sau altul se prind, ca şi cu nişte curse, prin cuvinte viclene, şi făţarnice prietenie, sau osândesc pe mulţi, spre sminteala multora, necăutând la ale lor păcate, sfâşiind slava aproapelui, ca şi cu nişte dinţi ascuţiţi, prin cuvintele limbilor lor cele cu prihană.

Să ne întoarcem ochii şi către prietenia omenească şi vom vedea, şi acolo, multă răutate acoperită. Că vorbesc unul cu altul cu dulceaţă, dar gândesc amar, în gură miere, iar în inimă otravă, după cuvântul zis: ***"Muiatu-s-au cuvintele lor mai mult decât untdelemnul, dar şi ele sunt săgeţi"*** (Ps. 54, 24).

Şi, pe scurt, nimic nu ai pentru ce te veseli în această lume, mult înrăutăţită şi plină de primejdii. Că, din toate părţile, ne cuprind primejdiile, precum zice apostolul: ***"Primejdii în mare, primejdii de la tâlhari, primejdii de la rudenii, primejdii în cetăţi, primejdii în pustie, primejdii între fraţii cei mincinoşi."*** Pentru aceasta, în lume, toţi suspină, grăind ca şi David: ***"Şi nu vrea să se mângâie sufletul meu".***

Că toată bucuria lumii acesteia este întristare şi nu este aici vreo bucurie, care să nu fie amestecată cu întristare, nu este vreo mângâiere, care să nu fie însoţită cu necazul, nu este vreo veselie, căreia să nu-i urmeze mâhnirea, nu este râs, căruia

să nu-i urmeze plâns cu suspinuri, nu este vreun bine, care să nu se sfârşească cu rău. Că, lumea aceasta, fiind amestecată, cum va putea face cuiva vreun bine ?

Tu o iubeşti pe ea, iar ea pe tine te înşeală, tu o cauţi pe ea, dar ea fuge de tine. Tu îi slujeşti ei, dar ea te bate. Tu cu laude o fericeşti pe ea, iar ea de tine îşi bate joc. Tu nădăjduieşti spre ea, iar ea pe tine te amăgeşte. Îţi făgăduieşte cinste, dar îţi răsplăteşte cu necinste. Îţi făgăduieşte aur, dar îţi dă noroi. Îţi făgăduieşte bogăţie, dar şi de cele de pe urmă ale tale te dezbrăca. Îţi făgăduieşte miere, dar îţi dă fiere. Îţi făgăduieşte dulceaţă şi îţi dă amărăciune. Îţi făgăduieşte pâine şi îţi dă piatră. Cele bune îţi făgăduieşte, dar cu cele rele îţi răsplăteşte. Nu este, dar, în lumea aceasta nici un fel de mângâiere şi bucurie, ci toate sunt amestecate cu plâns şi întristare.

Aşa viaţa noastră fiind plină de multe primejdii şi lacrimi, să ne întoarcem, dar, ochii minţii noastre către Născătoarea de Dumnezeu, care ne poate mângâia şi trupeşte şi sufleteşte, că nu în zadar o numeşte Biserica "Rai cuvântător". Să începem cu pocăinţă a ne ţine de acest "Rai preadulce", care poate să ne izbăvească de toate relele şi primejdiile.

Că ea este "Uşa Raiului", care a deschis intrarea în Rai a tuturor celor ce aleargă la dânsa. ***Precum grăieşte, despre ea, Grigorie al Nicomidiei, zicând: "Prin tine Raiul am primit prin tine neamul omenesc, cel izgonit, s-a întors în patria sa, prin tine s-a depărtat arma cea de foc, care păzea porţile Edenului, prin tine uşile cele încuiate ale veseliei s-au deschis, prin tine nădăjduim a intra în Împărăţia Cerului, prin tine este, pe scurt, toată mântuirea şi bucuria noastră".***

La ea să alergăm, creştinilor, că altă scăpare nu avem nici în cer, nici pe pământ.

Amin.

Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului - Cuvânt la Duminica după Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci

"Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?" (Marcu, 8, 36).

Şi sufletul şi lumea aceasta, amândouă ne sunt iubite, iubiţilor ascultători. Amândouă sunt iubite oamenilor şi mântuirea sufletească şi îndulcirea din lumea aceasta.

Iubit este sufletul, ca cel legat împreună cu trupul din pântecele cel de mamă şi împreună-născut, precum grăieşte David: ***„Izbăveşte de sabie sufletul meu şi din mâna câinelui pe cel unul născut al meu".***

- *Iubită este şi lumea aceasta, pe care însuşi Dumnezeu a iubit-o. Că atât a iubit Dumnezeu lumea, adică pe om, cât şi a pătimi pentru dânsa a binevoit. Iubit este sufletul, pentru că printr-însul viem, printr-însul ne mişcăm, iar, luându-se sufletul, omul mort rămâne.*
- *Iubită este şi lumea aceasta, pentru că într-însa ne îndulcim, întru dânsa ne odihnim, intru dânsa toate cele de trebuinţă vieţii noastre de acum le avem. Iubit este sufletul pentru că acesta, toate simţirile noastre inviindu-Ie, le dă lor putere de îndulcire din toate bunătăţile cele pământeşti. Că fără de suflet nici o simţire nu poate lucra ceva, nici a se îndulci din ceva.*

- *Iubită este şi lumea aceasta, că ea pe toate cele plăcute le pune înaintea simţirii noastre, spre îndulcire: ochilor, bogăţiile şi frumuseţile cele plăcute ale fetelor; auzului, cântările cele dulci şi muzicale; gustului, ospeţele; mirosului, aromatele cele cu bună mireasmă; pipăirii, împătimirile cele dulci. Iubit este sufletul, că cine din pământeni pofteşte a se despărţi de dânsul; şi cine n-ar pofti a vieţui cu sufletul o mie de ani, în vecii cei fără de sfârşit?*
- *Iubită este şi lumea aceasta, că cine nu pofteşte bunătăţile cele ce sunt întru dânsa? Cine nu caută bunătăţile cele, ce sunt în lume? Cine nu se bucură de cinste şi de slavă? Cine nu se îngrijeşte a avea ceva ca să nu fie sărac? Şi de abia este cu putinţă a cunoaşte ce este mai bun, sufletul sau lumea aceasta? Că cine nu o pofteşte?*

Însă, dumnezeiasca Evanghelie arată, că mai bun este sufletul, când zice : ***"Ce folos este omului de ar dobândi lumea toată şi se va păgubi de sufletul său".*** Iar viaţa noastră cea pătimaşă şi iubitoare de patimi, iubeşte mai bine lumea aceasta, uitând de sufletul său. ***Deci, ce să facem? Cum vom cunoaşte desluşit dacă sufletul este mai bun, sau lumea aceasta?*** Să le judecăm bine pe amândouă, şi sufletul şi lumea. Să le punem în cumpănă pe amândouă şi să le cumpănim şi să vedem, care va atârna mai mult. Oare sufletul va atârna mai mult decât lumea, sau lumea, decât sufletul? Şi aşa vom cunoaşte ce este mai bun. ***Iar cumpănă să ne fie nouă cinstita şi de viaţă făcătoare Crucea Ta, Hristoase Mântuitorul nostru, pe care ai fost răstignit pentru Mântuirea noastră.***

Sufletul Tău Ţi-ai pus pentru noi şi, decât toată lumea mai mult, ai atârnat, precum Tu Însuţi ai zis în Evanghelie: ***"Îndrăzniţi! Eu am biruit lumea"*** (loan. 16. 33).

Este obiceiul la oameni ca pe acel lucru să-l laude şi să-l iubească mai mult, care este mai frumos, care este mai scump, care este mai de preţ, care este mai bun.

Să încep, dar, a cumpăni, cu socotinţă, ce este mai frumos, oare sufletul sau lumea? Ce este mai de preţ, sufletul sau lumea? Să punem pe acestea două una lângă alta. Că lucrurile cele potrivnice, puse fiind aproape unul de celălalt, mai bine se cunosc şi se arată. Cu adevărat nu este lesne a cumpăni cineva sufletul şi lumea, atât de greu ca şi cum ar avea cineva să cumpănească para focului.

O întrebare ca aceasta a fost pusă de demult lui Ezdra de îngerul Uriel: "Cumpăneşte-mi mie", i-a zis, greutatea focului".

Dar nu s-a apucat Ezdra de un lucru ca acesta, ci a răspuns îngerului, zicând: "Cine poate para focului a o cumpăni? Au doar poate face omul ceea ce tu pofteşti a şti de la mine?"

Nu se ştia atunci matematica cea de acum, că ar fi zis aşa: "Cumpăneşte mai întâi lemnele cât vor face şi arde-le pe ele. După aceea vei cumpăni cenuşa şi cărbunii ce au rămas. Şi cât a fost prisosinţa cumpănirii cea mai înainte de ardere, atâta a ieşit şi s-a dus în para focului".

Vom cumpăni, deci, sufletul ca pe o pară de foc, iar lumea aceasta ca pe nişte cărbuni şi cenuşă. Să ne apropiem mai întâi către această întrebare: ***Ce este mai frumos? Oare sufletul sau lumea aceasta?*** Spre care lucru să întoarcem mai întâi ochii noştri, spre suflet sau spre lumea aceasta, adică la ceea ce vedem, la ceea ce cunoaştem mai întâi? ***Sufletul nostru este nevăzut. Cu ochii cei trupeşti pe acela nu-l vedem, fără numai cu ochii gândului. Iar lumea aceasta toată este înaintea ochilor noştri, cu toate lucrările sale, şi printr-insa străbatem cu vederea.***

Deci, ce? Oare nu este frumoasă lumea aceasta?

- *Atâtea rânduieli minunate are întru dânsa, înalte, preastrălucite şi preacinstite sunt.*
- *Atâtea podoabe de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare de mult preţ, de haine preaminunate sunt întru dânsa.*
- *Atâtea feţe preafrumoase, preaiubite, care au frumuseţea lor firească, împodobite ca nişte biserici!*
- *Atâtea lăcaşuri fericite, palate strălucite, icoane minunate, zidiri cu mare meşteşug. Iar lângă acestea, o, cât de dulcea şi de preaiubita prietenie, însoţirea şi împărtăşirea, ospeţele, veseliile, petrecerile, mângâierile şi, mai presus de toate dulceaţa cea vremelnică a păcatelor.*

Atâta este de minunată lumea aceasta, frumoasă şi iubită, încât şi ochii şi inima omenească le trage către ea, ca magnetul de fier, încât unii nu voiesc nici măcar puţin să-şi întoarcă ochii şi inima de la ea. Nu în zadar se ruga David să se întoarcă ochii săi, ca să nu vadă deşertăciunea.

Deci, de ar fi zis cineva: "David, întoarce tu însuţi ochii tăi, ca să nu vadă deşertăciunea, nu căuta la deşertăciune, ci întoarce-te de la ea!", David ar fi răspuns : "Nicidecum nu pot eu însumi întoarce ochii mei de la deşertăciune, fără numai Dumnezeu cel atotputernic îi va întoarce, pentru că mult s-au afundat în deşertăciune, şi neabătut o privesc pe ea şi nu este în puterea mea să biruiesc ochii mei, fără numai în puterea unuia Dumnezeu. Tu Doamne, întoarce ochii mei, ca să nu vadă deşertăciunea!"

Şi, dacă ochii nu-i cu putinţă cu lesnire a-i întoarce de la această deşartă lume, cu cât mai vârtos nu este cu lesnire a întoarce inima. Atât de frumoasă şi de iubită ne este nouă această lume.

Iar sufletul nostru, pe care nu-l vedem, ce este? Cum cugetăm spre el? Oare are vreo frumuseţe a sa? Dar să întrebăm mai întâi ce este sufletul?

Răspunde mai întâi Sfântul Ioan Damaschin, ca un filosof: sufletul este duh de gând, având viaţă de-a pururea, de-a pururea mişcându-se către bine şi către rău, din sloboda lui voie.

Iar fericitul Ambrozie răspunde, ca un teolog: sufletul este fire zidită, nevăzută, fără de trup, fără de moarte, după asemănarea lui Dumnezeu, având chipul Ziditorului său.

Deci, lăsând răspunsul cel filosofic, să luăm aminte la cel teologic: ***sufletul este asemănarea omului cu Dumnezeu.*** Ca şi cum ai zice: cineva de-aproape de Dumnezeu, cu asemănarea, având chipul Ziditorului său.
Deci întreb: ce este mai frumos decât Dumnezeu? Nimic. Pentru că Acesta, precum este izvor de toată înţelepciunea, aşa este şi izvor şi a toată frumuseţea, a Cărui frumuseţe poate, în parte, a fi cunoscută de noi din înseşi zidirile Lui cele preafrumoase.

Deci merg către cele mai de sus preafrumoase zidiri ale lui Dumnezeu. Voi ridica ochii mei către cer: au nu este mai frumos cerul, decât toate frumuseţile pământului? Aşa este cu adevărat.

Mă voi învăţa deci, mai întâi, din frumoasa zidire a lui Dumnezeu, văzută pe cer, precum şi David grăieşte: ***"Din lucrul mâinilor Tale m-am învăţat, că voi vedea cerurile, lucrul degetelor Tale, luna şi stelele, pe care tu le-ai întemeiat".***

Frumos este cerul noaptea, cu stelele şi cu luna fiind împodobit. Frumoasă este şi ziua, cu soarele cel ce luminează lumea. O, cu cât mai frumos este Ziditorul, Cel ce le-a făcut pe acestea. Cerul cu preafrumoşii săi luminători va sta până la o vreme. Va fi vremea aceea când vor cădea stelele ca frunzele din copaci şi cerul se va înfăşura ca o hârtie. Iar Ziditorul va rămâne în frumuseţea Sa, niciodată schimbându-Se: acelea vor pieri, iar Tu vei rămâne!

Dar să socotim bine şi zidirea cea nevăzută, adică pe îngeri, pe care numai ochii noştri cei de gând îi văd. Frumuseţea acestora este negrăită, şi covârşeşte şi stelele şi luna şi soarele, în multe feluri fiind închipuită. Că după câte cete de îngeri sunt în Ceruri, fiecare, şi cu locul şi cu frumuseţea, covârşeşte una pe alta.

Frumos este îngerul, mai frumos este arhanghelul. Peste arhangheli, mai frumoase sunt cetele cele mai de sus; peste acelea, serafimii; peste serafimi, mai frumoşi sunt heruvimii, a căror frumuseţe, oare ce limbă pământească poate să o povestească? O, cu cât mai fără de asemănare, mai vârtos decât toate cetele îngereşti, este mai frumos Ziditorul? O, frumuseţe negrăită, de mintea omenească neajunsă.

Aici să ne apropiem de frumuseţea cea sufletească şi să pomenim iarăşi, cuvântul teologic, ce s-a zis mai sus: că, adică, sufletul este după asemănarea lui Dumnezeu, având chipul Ziditorului său. Şi să luăm seama, cu judecată desluşită, numai la acest cuvânt: "după asemănarea lui Dumnezeu", care va să zică: foarte de aproape, asemenea Lui.

Dintre toate zidirile cele de sus şi cele de jos, care este asemenea lui Dumnezeu? Nici una, afară de aceste două cuvântătoare zidiri: îngerul şi sufletul omenesc, pentru că în aceste două zidiri este arătat chipul Sfintei Treimi.
Are îngerul ţinere de minte, înţelegere şi voie, are şi sufletul omului ţinere de minte, înţelegere şi voie.

Iarăşi voi întreba, ***dintre aceste două zidiri înţelegătoare, zidite după asemănarea lui Dumnezeu, care este mai asemenea Lui, îngerul sau sufletul omului?*** Văd, ce veţi zice, că îngerul este mai asemenea lui Dumnezeu, fiindcă este fără de trup şi cu locul mai aproape de Dânsul, de-a pururea stând înaintea scaunului Său, precum scrie în Evanghelie: ***"Îngerii de-a pururea văd faţa Părintelui ceresc".***

Privind însă în dumnezeiasca Scriptură, vom cunoaşte că sufletul omului este mai după asemănarea lui Dumnezeu, decât îngerul. ***Că pentru înger nu citim că ar fi grăit Dumnezeu: Să facem pe înger după chipul şi asemănarea noastră, ci numai pentru sufletul omenesc citim aceasta, că a zis Dumnezeu: să facem pe om după chipul şi asemănarea Noastră, adică pe sufletul omenesc.***

Pentru că întru el, precum s-a zis, se arată deplin chipul lui Dumnezeu. Şi, ***deşi amândouă aceste zidiri, îngerul şi sufletul omenesc, au ţinere de minte înţelegătoare şi voie, nu le au în acelaşi chip.*** Căci, măcar că îngerul are voie, însă nu are voie de sine stăpânitoare, că nu face altceva îngerul, fără numai ceea ce îi porunceşte Dumnezeu. Că precum Însuşi Domnul Dumnezeu ceea ce voieşte şi face, cu voie de sine stăpânitoare, aşa şi omului i-a dat voie de sine stăpânitoare, că ceea ce voieşte, să facă: şi cu aceasta de sine stăpânire sufletul omului este mai deaproape asemenea cu Dumnezeu, mai mult decât îngerul.

Nu în deşert, în Cântarea Cântărilor, Dumnezeu grăieşte către sufletul omenesc: ***Te-am asemănat pe tine lângă Mine***, care va să zică, mai aproape te-am făcut pe tine Mie cu asemănarea, mai mult decât pe zidirea cea de gând. Pentru aceasta şi teologul cel mai sus numit răspunde la întrebare, că sufletul este cu mult mai după asemănarea lui Dumnezeu, decât îngerul.

Deci dar, dacă sufletul omului este mai după asemănarea lui Dumnezeu, cu mult mai mult decât îngerul, cel ce este duh ceresc, apoi este şi mai frumos, cu mult mai mult decât frumuseţea îngerească, şi aceasta după fire. Iar, după darul cel dat lui prin întruparea Fiului lui Dumnezeu şi prin vărsarea sângeIui pentru om, o, cu adevărat a întrecut frumuseţea şi vrednicia îngerească. Că nu cu firea îngerească s-a însoţit Fiul lui Dumnezeu, ci cu cea omenească.

După cuvântul lui Pavel, care zice că nu firea îngerilor cândva, a luat, ci sămânţa lui Avraam a luat. Şi aceasta, adică, răscumpărând sufletul omenesc cu sângele Său şi înnoind în om asemănarea Sa cea de demult şi, mai ales şi mai mult, înfrumuseţându-l pe dânsul.
Un tată, având o singură fiică, au nu o împodobeşte pe dânsa mai mult decât pe roabe cu toate podoabele cele de mult preţ? Un mire, care iubeşte pe preaiubita sa mireasă, au nu voieşte ca ea să fie împodobită?

Sufletul cel omenesc este această singură fiică şi mireasă a lui Hristos, Mântuitorului nostru: fiică, pentru că l-a născut pe dânsul din moarte pentru viaţă, prin sângele Lui, mireasă, că S-a însoţit prin legătura cea tare a dragostei, încât pentru dragostea Lui, a mers până la moarte.

Nu în zadar se grăieşte în Cântărea Cântărilor: tare ca moartea este dragostea. Şi precum în Cartea apostolească despre Domnul Hristos Însuşi scrie, că: pe atât s-a făcut mai bun decât îngerii, cu cât a moştenit un nume mai preaslăvit decât dânşii. Aşa şi pentru sufletul omenesc este a gândi că, pe atâta este mai aproape de Dumnezeu şi frumuseţile lui mai asemenea, cu cât S-a însoţit cu dânsul cu legătură mai tare decât cu îngerii, cât şi este Lui cu putinţă a grăi despre dânsuI acel cuvânt proorocesc: ***"Bucuratu-s-a sufletul meu de Domnul, că m-a îmbrăcat pe mine în haina mântuirii şi cu veşmântul veseliei m-a împodobit, ca unui mire mi-a pus mie cunună şi ca pe o mireasă m-a înfrumuseţat cu podoabă".***

Să adunăm, deci, la un loc toate frumuseţile lumii acesteia şi să le punem alături de frumuseţea sufletului omenesc şi să socotim ce este mai frumos: lumea aceasta sau sufletul? Dacă sufletul omenesc cel răscumpărat cu sângele Fiului Lui Dumnezeu, cel însoţit Lui mireasă în veci, este mai frumos cu osebire decât podoaba cerească, mai mult decât frumuseţea stelelor, decât cea a lunii, decât cea a soarelui şi, mai ales, decât frumuseţile cele îngereşti, cele ale

arhanghelilor, cele ale heruvimilor, ale serafimilor şi asemenea frumuseţii Ziditorului Însuşi, atunci toate frumuseţile lumii acesteia, pe lângă dânsul, ce vor fi?

Fără numai ca întunericul lângă soare, o broască lângă un vultur zburând la înălţime, ca un lucru urât şi fără de chip, nevrednic de privirea ochilor, fără numai vrednic de scuipat şi de călcat în picioare. Dacă toată frumuseţea lumii nu poate să se asemene nici cu o stea din cele mai mici, ce se vede pe cer, fără numai, poate, cu iarba câmpului şi cu floarea, care dimineaţa înfloreşte, iar seara se vestejeşte, apoi, cum va socoti cineva că poate să se asemene cu frumuseţea cea sufletească? Şi nu numai nu se poate asemăna, ci nici măcar puţin să se închipuiască, fiindcă ticăloasa lume nu este asemenea lui Dumnezeu, ci numai domnului său, căruia îi slujeşte, stăpânitorului veacului acestuia, diavolului celui înnegrit, celui cu totul întunecat, celui cu totul ticălos, celui cu totul întinat, nălucirii celei cu totul de spaimă, arapului celui cu totul înnegrit, celui ce niciodată nu poate să se spele, nici să se înălbească. Deci, mare pagubă îşi fac lor aceia, care şi-au cufundat mintea şi inima lor intru îndulcirile şi iubirile cele deşarte şi fără de chip, în foarte mici şi scurte frumuseţi lumeşti. Ce folos omului de va dobândi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său?

Deci, acum să ne apropiem către a doua întrebare: ce este mai scump, oare, sufletul sau lumea aceasta? Şi, iarăşi, mai întâi, să întoarcem ochii către lumea aceasta. Cum înţelege cineva cât de scumpă este lumea aceasta? De ar fi fost cu putinţă a aduna la un loc toate bogăţiile de la marginile lumii şi nu numai din toate visteriile împăraţilor, ci şi din înseşi sânurile pământului şi din fundurile mării, de ar fi fost cu putinţă a aduna la un loc, tot aurul, tot argintul, toate mărgăritarele cele preascumpe şi pietrele cele de mult preţ, pe toate la un loc dacă le-ai fi adunat şi "le-ai fi pus, toate acestea, cum ar fi fost cu putinţă împreună a le preţui? Mintea omenească nu va ajunge.

Însă eu îţi voi afla preţuitor, care pe toate acelea le va preţui. Dar voi aştepta puţin. Mai întâi, voi lua seama cum preţuiesc oamenii cei iubitori de lume bogăţiile cele lumeşti: le preţuiesc pe ele mai scump decât sufletul lor. Omul ca nimic nu socoteşte sufletul său, faţă de bogăţia aceasta vremelnică; faţă de aur sau pentru argint şi pentru celelalte materii îşi pune sufletul său şi-l duce pe el la neguţătorie, ca pe un ban.

- *Ostaşul purcede la război pentru câştig; îşi duce sufletul său cu el. Dumnezeu ştie, oare, se va mai întoarce la casa lui, cu dânsul?*
- *Purcede neguţătorul cu marfa sa în cale depărtată pentru câştig; îşi duce sufletul său cu el. Dumnezeu ştie, mai aduce-l-va pe dânsul înapoi? Dumnezeu ştie, oare, sosi-va la vreun liman, oare, nu-l va pierde pe el, în valurile mării?*

- *Purcede tâlharul la tâlhărit, ca să câştige ceva; îşi duce sufletul său cu el. Cine ştie dacă el însuşi nu v-a fi ucis?*
- *Purcede furul la furat şi îşi duce sufletul său cu el. Cine ştie dacă nu-l vor prinde pe el şi-l vor spânzura?*

Şi, ca să zic pe scurt, omul, pentru câştiguri lumeşti îşi pune sufletul său, unul de la altul apucând, răpind, prădând, mâniind pe aproapele şi pe Dumnezeu, şi îşi pierde mântuirea sufletului său. Şi afară de aceasta ce se face? În treburile cele negustoreşti, unul altuia vânzând lucrul cel mai prost în locul celui mai bun şi preţ necuvenit cerând, se blestemă, se jură pe sufletul său şi sufletul său în iad şi-l trimite.

Acum voi aduce la mijloc pe negustorul cel adevărat, care degrabă va preţui nouă toate bogăţiile lumii acesteia. Ştiţi, iubiţi ascultători, pe Sfântul Andrei, cel ce se cinsteşte în luna lui octombrie, în a doua zi; să vorbim puţin cu dânsul.

Sfinte Andrei, iubitule rob al lui Hristos, care te-ai învrednicit de multe descoperiri dumnezeieşti, spune nouă ce vezi în descoperirea ce ţi s-a făcut ţie mai întâi?

Văd, zice, un tânăr foarte frumos, pogorându-se de la Cele de Sus şi ţinând în mâini trei cununi: una de aur cu pietre scumpe, cealaltă de chihlimbar, iar, a treia, mai mare, împletită din flori albe şi roşii.

Sfinte Andrei, aceste cununi văzându-le, ce cugeţi? Cuget, a zis, să cumpăr măcar una din ele, chiar pe cea împletită din flori, care nu va fi atât de scumpă, ca cea de aur sau de chihlimbar, fiindcă este împletită din flori.

Deci, apropie-te de cel care le poartă şi târguieşte-te. ***Apropiindu-se Sfântul Andrei de tânărul acela, îi zice: Oare vinzi aceste cununi? Căci, măcar că eu nu pot să le cumpăr, însă mă vei aştepta puţin aici şi eu voi spune domnului meu şi acela îţi va da ţie, pentru aceste cununi, aur cât voieşti.***

Să luăm aminte ce zice către Sfântul Andrei tânărul cela prea-frumos, care se pogorâse din Cele de Sus: Crede-mă pe mine, iubitule că, măcar de-mi vei aduce aurul a toată lumea, nu-ţi voi da ţie nici o floare din acestea, nici altcuiva, nici celui părut stăpân al tău.

Auziţi, iubiţilor, preţul tuturor bogăţiilor lumii acesteia, nu sunt vrednice de o floare a Raiului. Ci, ***o, tânărule ceresc, pentru ce este atât de scumpă la tine o floare de-a Raiului, că nu voieşti să iei pentru ea aurul cel adunat din toată lumea?*** Pentru acea că, floarea Raiului are acel fel de frumuseţe, încât mintea omenească nu poate să o ajungă, iar limba să o grăiască. Şi are putere făcătoare

de bucurie, că prin însăşi frumuseţea ei şi prin negrăita bună mireasmă, atât veseleşte şi îndulceşte inima cea omenească, încât numai privind omul la ea, nu mai pofteşte nici a mânca, nici a bea, şi nici altă durere nu mai simte. Şi încă această fIoare nu se vestejeşte niciodată, ci pururea infIoreşte.

Deci, să privim şi bogăţia lumii acesteia; are ea o putere precum acea fIoare a Raiului? Oare, nu se vestejeşte frumuseţea ei? Oare, nu piere? Şi oare într-adevăr, veseleşte inima omului? O veseleşte, însă prea puţină vreme, dar şi de mari necazuri îndelung o umple.

Că zice Apostolul Iacov: ***"Veniţi acum, voi, bogaţilor, plângeţi şi va tânguiţi de necazurile care vor să vină asupra voastră. Bogăţia voastră a putrezit şi hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul vostru şi argintul au ruginit şi rugina lor va fi mărturie asupra voastră şi că focul va mistui trupurile voastre; aţi strâns comori în vremea din urmă"*** (Iac. 5, 1-3). Deci priveşte acum pe fiecare: toate bogăţiile nu sunt vrednice de o fIoare a Raiului.
Să ne apropiem acum de preţuirea sufletului omenesc cel creştinesc. Dacă o floare a Raiului este atât de scumpă, încât nici bogăţiile a toată lumea nu se pot asemăna cu ea, apoi, cu cât mai vârtos nu se pot asemăna ele cu sufletul omenesc, pentru care este sădit de Dumnezeu, Raiul, îmbogăţit cu toate bunătăţile. Cumpănirea sufletului este cât şi sângele Fiului lui Dumnezeu.

Căci grăieşte Apostolul Petru: ***"Nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur, aţi fost răscumpăraţi din viaţa voastră deşartă, lăsată de la părinţi, ci cu scump sânge al lui Hristos, ca al unui miel nevinovat şi neprihănit".*** (I Petru. 1, 18-19). Cumpăneşte deci, sângele Fiului lui Dumnezeu şi cumpăneşte şi cinstitul suflet omenesc.

- *Preţuieşte Întruparea Fiului lui Dumnezeu.*
- *Preţuieşte şi preacuratul lapte al preacuratului piept fecioresc al Maicii lui Dumnezeu, cu care a hrănit pe dumnezeiescul Prunc.*
- *Preţuieşte şi acele preamari minuni ale Lui, făcute prin dumnezeiasca putere.*
- *Preţuieşte toate patimile Lui.*
- *Preţuieşte tot sângele Lui, cel vărsat pentru mântuirea sufletului.*
- *Preţuieşte moartea şi crucea Lui.*

Oare, putea-vei a le preţui pe acestea? Atunci vei putea preţui şi preţul cel scump al sufletului. ***Judecă deci bine, tu, omule, cât de mare preţ a pus Fiul lui Dumnezeu Însuşi, sufletului omenesc, mai presus de toate cerurile, mai presus de toţi îngerii, mai presus de scaunul Său cel dumnezeiesc şi mai presus de toată cereasca Împărăţie. Că, pentru el, pe toate acestea lăsându-le, pe pământ S-a pogorât nu S-a cruţat pe Sine pentru el, sufletul Său pe cruce***

Şi-a pus. Şi a căutat calea preţului sufletului celui omenesc. Mare pagubă îşi face, deci, lui însuşi omul, care pentru bogăţiile lumii acesteia îşi pierde sufletul său: se lipseşte, adică, de mântuirea sufletului său. Ce folos este omului de ar dobândi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său.

Apropiindu-mă de a treia întrebare, voi arăta prin scurte cuvinte, ce lucru este de mai mult câştig? Oare, sufletul sau lumea aceasta. Răspund: acel lucru este mai de câştigat şi mai de dobândit, care este de mai îndelungă vecuire. Ce lucru trage mai mult ? Acel lucru de la care omul poate avea câştig în mai mulţi ani.

Deci, este, oare cuiva, dobândă lumea aceasta? Spune, este el încredinţat că, îndelungă vreme, va avea câştig printr-insa ? Oare, un an sau doi, oare. zece ani, sau o sută? Cu adevărat, nu este încredinţat că va trăi în bunătăţile cele lumeşti nici măcar o zi, de dimineaţă până seara, sau de seară până dimineaţă celeilalte zile.
Că, iată, în fiecare zi trâmbiţa Evangheliei strigă fiecăruia: ***"Nebunule, în această noapte vor lua sufletul tău de la tine. Dar cele ce ai gătit, cui vor fi?"***

Iar sufletul este dat omului, nu numai pentru viaţa aceasta vremelnică, ci în veci, şi măcar că omul moare vremelnic, însă sufletul lui este fără de moarte şi va fi viu după moartea omului, precum stă scris: ***Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi nu se va atinge de dânsele moartea.***

Şi iarăşi: ***Părutu-s-a a muri, iar ei sunt în pace, nădejdea lor este plină de nemurire. Iar la învierea cea de obşte, care se aşteaptă fără îndoială, sufletele morţilor iarăşi se vor împreună cu trupurile, când stricăciosul acesta se va îmbrăca intru nestricăciune şi muritorul acesta se va îmbrăca intru nemurire.***

O, cât de îndelungă vreme? Că, în veci nesfârşiţi, vor fi vii. Aşadar, mai de câştig eşti cu sufletul decât cu lumea; pe acesta se cuvine a-I iubi, pentru mântuirea acestuia se cade cu totul a se îngriji.

Că nebun este acel om care îşi primejduieşte sufletul său, cel mai frumos decât toate frumuseţile, nu numai cele pământeşti, ci şi decât toate cele cereşti; Cel mai scump nu numai decât comorile cele pământeşti, ci şi decât toate cele cereşti. ***Cel mai frumos decât toată lumea, să-l pierzi şi să-l păgubeşti pentru cele deşarte, nefrumoase, de puţin preţ şi necâştigătoare ale lumii acesteia.***

Ce folos este omului de va dobândi lumea toată şi îşi va păgubi sufletul său?

Amin.

Cugetare dureroasă la mulţimea Patimilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos

https://www.academia.edu/42823564/Cugetare_dureroas%C4%83_la_mul%C5%A3imea_Patimilor_M%C3%A2ntuitorului_nostru_Iisus_Hristos

***

Povestire dureroasă despre toată multă mulţimea patimilor Domnului Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos

Patimile sunt, prin Îngerul lui Dumnezeu, arătate celui dintru sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie Mitropolitul Rostovului, în care arată şi plângerea Născătoarei de Dumnezeu. Pentru ca să înţeleagă tot creştinul cât a suferit Mântuitorul pentru noi şi cum că noi Îl răstignim iarăşi şi pe Maica Domnului o întristăm până la plângere cu fiecare păcat pe care îl facem.

Sfântul Prooroc Ieremia, mai înainte de naşterea Domnului nostru Iisus Hristos, cu 620 de ani înainte, a spus despre vânzarea Mântuitorului, zicând: *"Şi au luat treizeci de arginţi, preţul Celui Nepreţuit, care s-au preţuit de Fiul lui Israil, şi i-au dat pe ei pe Ţarina Olarului, precum mi-a spus mie Domnul"*, şi nu numai pentru vinderea, ci şi pentru toată petrecerea Mântuitorului pe Pământ, şi

pentru toate minunile ce a făcut, şi patimile ce a răbdat, pe toate cu amănuntul le-au spus mai înainte, insuflaţi de Dumnezeu, Proorocii.

Aţi auzit drept slăvitorilor creştini, în Sâmbăta trecută, despre Lazăr cel mort de patru zile şi înviat prin singura strigare a Mântuitorului: ***"Lazăre, vino afară!".*** Pentru care, preaslăvită minune, mulţime de noroade jidoveşti au crezut în Dânsul.

Aţi auzit şi despre intrarea cea minunată în Ierusalim, ce cinste şi cântare I-au dat noroadele şi mai vârtos pruncii jidoveşti, îndemnaţi fiind de Duhul cel Sfânt, din care pricină s-a cutremurat toată cetatea, zicând: "Cine este acesta?"

Unele ca acestea văzând (zice Dumnezeiescul Matei), arhiereii şi cărturarii s-au mâniat, cu toate că ei şi mai înainte erau mânioşi şi crăpau de zavistie, de când i-a izgonit cu biciul, de ştreang, din Biserică, şi mesele le-a răsturnat şi le-a împrăştiat banii lor, zicând: ***"Casa Mea, casa de rugăciune este, iar voi aţi făcut-o Peşteră Tâlharilor"***.

Asemenea şi de minunile cele multe şi peste fire ce s-au făcut de Domnul nostru Iisus Hristos, pe care ei singuri le auziseră şi le văzuseră; Nedumerindu-se ziceau: *"Vedeţi că nimic nu folosiţi, iată, lumea toată merge după Dânsul, şi vor veni alte neamuri şi vor strica Biserica şi Cetatea noastră şi locul acesta sfânt ni-l vor lua, şi noi vom rămâne robi şi de batjocură tuturor".*

Unele ca acestea cugetând ei şi zicând, şi mai vârtos văzând că nici într-un chip nu pot ei a-şi împlini voile lor, fiindcă Mântuitorul înaintea tuturor îi înfrunta şi îi certa foarte pe arhierei şi pe cărturari, ca pe cei ce se abătuseră de la Legea Moisească.

Deci din unele ca acestea şi din cele mai sus zise minuni, umplându-se de răutate înveninată şi nevindecată intru inimile lor, şi mai vârtos, că chiar acum venise vremea ca Răscumpărătorul nostru Domnul, să se dea în mâinile oamenilor păcătoşi să-L răstignească, au început a se sfătui şi a căuta vreme cu prilej ca numaidecât să-L omoare pe El, pentru ca să nu tragă la Dânsul toate noroadele, şi pentru ca să nu-i mai certe pe ei pentru faptele lor cele rele.

"O, neam jidovesc, blestemat şi îndărătnic, cum vă sfătuiţi cele deşarte! Unde trebuia ca voi să vă veseliţi şi să vă bucuraţi că s-a născut din neamul vostru un făcător de bine şi doctor ca acesta, făcător de minuni, care în neamul omenesc nu s-a mai dat niciodată ca să facă cineva aşa preaslăvite minuni, minuni ca acestea, adică: surzii să audă, muţii să grăiască, leproşii să se curăţească, bolile cele nevindecate şi de mulţi ani să se vindece, dracii din oameni să se izgonească şi morţii de pe paturi şi chiar din mormânt, ba încă de patru zile

morţi şi împuţiţi, ca din somn să se scoale numai prin singur glasul Lui, cu adevărat neam neînţelegător şi fiii urâciunii sunteţi voi jidovilor".

Aţi auzit, iubiţilor fraţi, pentru ce s-au întărâtat neamurile, şi noroadele Evreieşti au cugetat cele deşarte, şi pentru ce au stat de faţă împăraţi, arhierei, cărturari şi boieri? Aţi auzit pentru ce s-au sculat asupra Domnului şi asupra Unsului Lui? Să rupem dar, iubiţilor fraţi, legăturile lor, şi să lepădăm de la noi jugul lor, pentru că Cel ce locuieşte în Ceruri va râde de dânşii, şi întru mânia Sa îi va tulbura pe ei.

Aşadar, ticăloşii jidovi adunându-se de multe ori la sfatul lor, ziceau: *"De nu Îl vom ucide noi pe acest Iisus, fiul Mariei, să ştiţi cu bună seamă că va pieri legea noastră şi acest loc sfânt, şi vom rămâne să fim defăimaţi de toate neamurile".*

Deci s-au unit cu bătrânii şi cu cărturarii, şi cu arhiereii cei mai mari, care erau îndreptători ai anului aceluia, şi au zis: *"Mai bine este să moară Unul, decât să piară tot norodul".* Iată, aceasta nu de la sine au zis-o, ci Arhiereu fiind al anului, a proorocit că Hristos avea să moară pentru norod, şi a zis: *"Să-L ucidem, dar nu în Biserică, nici între norod, căci vedem că sunt mulţi din cei ce cred într-Însul".*

Deci s-au învoit între ei ca să dea arginţi mulţi ca să înşele pe vreunul din prieteni sau ucenic al Lui, ca să le arate unde s-ar afla El noaptea, într-un loc deosebit, şi prinzându-L să-L dea lui Pilat, prin mărturie mincinoasă, ca să-L răstignească pe Cruce, ca văzând noroadele, cele ce crezuseră într-Însul, că a murit cu o moarte de ocară ca aceea, se vor lepăda de Dânsul şi de învăţătura Lui, şi cu acest ticălos scop, gândeau ei, c-or să stingă cu totul pomenirea Mântuitorului şi a învăţăturii Lui, şi a preaslăvitelor minuni pe care porunceau norodului ca să nu le spună (minunile cele mari) nimănui, nevoind ei în tot chipul ca noroadele să creadă cum că El este înşelător, şi nu păzeşte Sâmbăta, şi că voieşte să strice Biserica lui Solomon ce au zidit-o în patruzeci şi şapte de ani, şi cum că numai cu Belzebut scoate dracii, şi alte multe minciuni de acest fel ziceau cei mai mari din cărturari, către norodul cel prostit.

Acestea văzând şi prea ticălosul diavol Satana, şi socotind că este doar omul gol şi nu Dumnezeu şi Om, s-a bucurat foarte cu toate slugile lui şi a zis: *"Acum este vremea ca să izbândesc asupra Nazarineanului pentru toate nedreptăţile ce mi-a făcut mie, deci mă voi duce degrabă pe la prietenii şi apostolii Lui, ca să găsesc pe vreunul care să mă asculte, şi să fie robit cu iubirea banilor, şi aşa prin vreunul din apostolii Lui lesne l-aş da pe El în mâinile jidovilor".*

Şi venind Satana în ceata apostolilor şi văzându-i pe dânşii cu postul şi cu

rugăciunea întramaţi şi de lumea aceasta cu totul neglijându-se, ci numai stăpânului Iisus Hristos slujindu-I, nu s-a putut atinge de unii ca aceia, dar mai pe urmă văzându-l pe Iuda Iscarioteanul, nu multă osteneală a pus, şi îndată l-a aflat pe el gata la toate, fiindu-i inima rănită după averi.
Deci, Iuda miercuri de dimineaţă, fără să ştie cineva din apostoli, s-a dus în Ierusalim, pentru că Mântuitorul se afla în Betania, după cum spune Evanghelistul Matei: ***"Că după ce L-au întâmpinat noroadele cu stâlpări, şi după lauda cea din gura pruncilor, lăsând pe ei au ieşit afară din cetate la Betania şi s-au sălăşluit acolo".***

Aşadar, precum s-a zis, mergând Iuda în Ierusalim, a înţeles el că bătrânii şi arhiereii atunci erau adunaţi iar la sfat asupra Învăţătorului lor, şi luând Iuda întru sine obrăznicie, a început aşa a se învăţa pe sine: *"Să-L dau pe Acesta, şi voi câştiga bani".*

Şi a mers degrabă unde era adunat sfatul jidovilor, şi bătu în uşă, iar ei au poruncit să-i deschidă, că-l văzuseră pe fereastră venind şi l-au cunoscut că este Iuda, ucenicul lui Hristos.

Şi intrând el la dânşii, i-au zis unii din cei mari: *"Ce trebuinţă ai la noi, prietene?"*

Iar el le-a răspuns fără nici o sfială: *"Eu am auzit că vă sfătuiţi pentru Nazarineanul, ca să-L prindeţi în mâinile voastre, şi nu puteţi din pricină că El umblă pe furiş din loc în loc. De este aşa precum eu am auzit şi am înţeles, apoi de-mi veţi da mie, şi eu Îl voi da pe El vouă, pentru că El la nici un om nu S-a încredinţat fără numai nouă, ucenicilor Lui, ba încă pe mine mă are cel mai aproape, că şi punga Sa mi-a încredinţat-o mie şi oriunde merge şi unde doarme, numai noi ştim, şi de veţi voi să facem tocmeală, că eu iscodind pe Dânsul cu amănuntul negreşit Îl voi da pe El în mâinile voastre".*

Unele ca acestea auzind jidovii din ticăloasa gură a ucenicului, foarte s-au bucurat, şi îndată i-au dat lui loc ca să stea între dânşii, şi el puţin şezând au început a-i da pricină să se săvârşească tocmeala mai în grabă, grăbindu-se ca să se întoarcă mai în grabă, să nu fie întrebat de ceilalţi apostoli unde a fost, şi se grăbea căci acum Satana prinsese inima lui.

Jidovii văzând şi cunoscând că cu osârdia ce arată nu se va scumpi la preţ, au zis unii cam în şagă: *"Îţi vom da treizeci de arginţi dacă Îl vei da pe El în mâinile noastre"*, măcar că el cugetă ca şi până la o tocitoare (un fel de măsură) de bani să-I dea, numai să-L vadă cum voiau ei, căci pentru mulţimea norodului nu cugetau doar să-L prindă.

Şi noaptea nu ştiau unde petrece, şi se hotărâseră ca să nu scape neomorât de Paştile acelea, în orice chip ar fi.

Iuda socotindu-se puţin întru sine şi temându-se ca nu cumva socotindu-se ei să mai scadă din preţul cel hotărât întâi, a zis lor: *"Eu de la voi nu poftesc mai mult, daţi-mi treizeci de arginţi numai, şi să nu cumva să mă amăgiţi, şi eu la aceasta foarte mă voi sili".*

Atunci ei au început toţi a-l încredinţa şi a-I zice: *"Fă tu după cum ai făgăduit nouă, şi noi îţi vom da încă mai mult şi totdeauna îţi vom fi cu dragoste şi prieteni, şi la ori ce nevoie a ta să vii la noi, şi te vom ajuta".*

Intru acest chip săvârşind ei tocmeala, le-a spus Iuda pentru toate degrabă, cum că are a face Paştile în casa lui Zevedeu, iar ei începură a-l ruga cu dinadinsul pentru ca mai înainte de Paşti să Îl dea lor.

El îndată s-a făgăduit că va face după cererea lor şi le-a zis: *"Voi să fiţi pregătiţi, să alegeţi ostaşi viteji, care noaptea cu îndrăzneală, şi fără nici o temere să-L prindă. Iar eu când voi socoti vreme cu prilej bun, degrabă voi alerga la voi şi vă voi da ştire, şi banii atuncea îmi veţi da, când voi vesti vouă, şi când ostaşii venind Îl voi da în mâinile lor".* Şi aşa au săvârşit tocmeala şi mâinile şi-au dat între dânşii pe preţul hotărât, treizeci de arginţi, şi alte făgăduinţe ce-i mai dăduseră lui.

Închizând casa unde s-a făcut sfatul, s-au împrăştiat toţi jidovii la casele lor, iar Iuda grabnic s-a întors la Învăţătorul său, socotind că Domnul nu ştie nimic de cele ce s-au săvârşit de Dânsul.

Însă Domnul le şi ştia toate, însă nu i-a zis nimic, nici nu l-a arătat către ceilalţi apostoli, vrând să fie pace între dânşii până ce se va săvârşi Cina cea de Taină.

Deci Domnul aflându-se cu toţii în casa lui Simon, tatăl lui Lazăr, şi al surorilor lui, Marta şi Maria, şi sosind vremea ca să facă cei mai de pe urmă paşi spre Sfintele şi Mântuitoarele Patimi pentru noi, nu voia a se depărta de la Preacurata şi Iubita Sa Maică, ci pe cât putea o mângâia, şi spunea acoperit pentru Sfintele Sale Patimi, cu cuvinte ca acestea: ***"Acum zice, Fiul Omului va fi vândut în mâinile oamenilor păcătoşi şi-L vor batjocori, şi-L vor bate, şi-L vor scuipa, şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia".***

Atunci Preacurata Fecioară, din cuvintele Preadulcelui său Fiu a cunoscut că a venit vremea Sfintelor Lui Patimi, ştiind acestea mai dinainte din scripturile Sfinţilor Prooroci, care adesea le citea, că se cade lui Hristos a pătimi şi a se da pe Sine pentru mântuirea multora, şi a veni la Slava Sa.

Deci Preacurata, precum s-a zis, cunoscând, şi mai vârtos văzând pe Fiul său foarte mâhnit, L-a întrebat zicând: *"Fiul men Preadulce şi Dumnezeul meu, spune-mi mă rog, pentru ce Te văd eu aşa de mâhnit, că niciodată nu Te-am văzut aşa de întristat? Am auzit că vrei să te duci de la mine în Ierusalim, la jidovi, dar nu ştii, Fiul meu, de câte ori s-au adunat ei să Te omoare? Şi Tu iarăşi Te duci la dânşii şi vrei să faci Paştile acolo? Că eu am auzit că ai trimis doi apostoli ai Tăi să-Ţi gătească Paştile".*

Acestea zicând Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, şi apropiindu-se de Fiul ei, i-a zis în taină: *"Fiul meu, am ceva să-ţi spun, însă nu aici între norod".*

Atunci Domnul S-a tras la un loc deosebit şi a zis: ***"Ce ai să-mi spui, iubită Maică a Mea?"***

Iar ea căzu la pământ plină de plângere şi de amare lacrimi, şi Domnul degrabă o sprijini şi o ridică, şi a zis către Dânsa: ***"Ah! Maica Mea, pentru ce ai făcut aceasta? Spune-mi, Maica Mea, ce ai, şi pentru ce atâta întristare te-a cuprins?"***

Atunci a răspuns Născătoarea de Dumnezeu şi a zis: *"Ah, Fiul meu! nu ai poruncit Tu în lege a cinsti pe tatăl, şi pe maica ta şi întru toate a fi ascultători fii către părinţi?"*

Şi acestea zicând, iarăşi a căzut la Preacuratele Picioare ale Fiului său, cu lacrimi udându-le, şi Domnul ridicând-o, a zis: "***Ce este, Maica Mea, atâta tânguire? Ce faci şi Mie nu voieşti să-mi spui? Spune cu îndrăzneală Fiului tău orice cerere ai".***

Atunci Preacurata a zis: *"Eu, Fiul meu Preadulce, Îţi voi spune numai ca o plecată roabă a Ta şi Maică, cu lacrimi Te rog să nu fiu neascultată de Tine, Fiul meu. Eu, Fiule, Îţi zic şi Te rog ca să nu mergi în Ierusalim, ci aici cu noi în Betania, împreună, să faci Paştile".*

Iar Domnul a zis către Dânsa: ***"Dar pentru ce, Maica Mea, să nu merg în Ierusalim"?***

Iar ea a zis: *"Preadulcele meu Fiu, mie acum mi-a spus Maria, sora lui Lazăr, cum că au venit nişte prieteni ai săi din Ierusalim şi i-au spus cum că cu bună seamă s-au sfătuit jidovii ca la această zi mare numaidecât să Te omoare pe Tine, că şi iscoade au trimis aici la Tine şi acolo ostaşi înarmaţi au gătit ca să Te prindă şi eu n-aş crede, dar văd că sufletul meu s-a mâhnit foarte întru mine, şi inima mea se taie, şi lacrimile, precum singur vezi, se varsă din ochii mei ca dintr-un izvor. Acestea, Fiul meu, socotesc, nu în zadar m-au*

împresurat; Pentru aceea Fiule Preadulce, renunţă mai bine de această cale şi nu mai merge la Ierusalim, că şi Tu singur ne înveţi ca să ne dăm în lături de oamenii cei răi dând locul mâniei".

Aceste cuvinte auzindu-le Mântuitorul nostru a slobozit lacrimi şi a grăit către Preacurata Sa Maică: ***"Fiindcă până acum nu venise vremea rânduită pentru patima Mea, pentru aceea de multe ori am scăpat din mâinile celor ce voiau să Mă prindă acoperindu-Mă cu Dumnezeirea Mea, precum când M-au suit în munte vrând să Mă arunce jos de acolo, ca să Mă piardă, Eu prin mijlocul lor am trecut, şi ei toţi au stat amorţiţi neputând a se apropia de Mine (a se atinge de Mine). Şi în alte rânduri sfătuindu-se ei să Mă omoare, nimic nu au putut să-Mi facă până acum, când a sosit ceasul cel mai înainte rânduit ca să-Mi dau sufletul Meu răscumpărare pentru tot neamul omenesc, şi să-l scot din tirania diavolului, că pentru aceasta M-a trimis Tatăl în lume izbăvire".***

Aceste cuvinte auzind Preanevinovata Fecioară, şi luând adevărata încredinţare acum, că avea să se înstrăineze de Preaiubitul său Fiu, multă şi mare întristare şi plângere avea, a căzut la Pământ ca o moartă, foarte lovindu-se, plângând şi zicând: *"O, despărţire amară! O, lumina ochilor mei! Ce vrei să mă fac? Vai mie, cea străină şi sărmană, cum Fiul meu uitând milostivirea cea de Maică, singură acum mă lasă în lume!"*

Iară Domnul sprijinind-o cu mâinile Sale, foarte o mângâia cu cuvinte dulci, şi zicea către Dânsa: ***"Pentru ce, Maica Mea cea iubită, atât te sfărâmi cu întristare? Şi pe Mine Mă întristezi, şi zici că te las singură? Eu niciodată nu te voi lăsa singură, măcar de şi voi pătimi, însă toate de bună voie am a le răbda ca să fac ascultare Dumnezeului şi Părintelui Meu".***

Acestea făcându-se, degrab au prins de veste ***sfintele femei***, care totdeauna erau pe lângă Născătoarea de Dumnezeu, şi alergând au apucat-o în mâinile lor din mâinile Domnului, şi au zis către Dânsa: ***"Vai nouă, Doamna noastră! ce ţi s-a întâmplat de atât ai plâns şi te vedem cu totul slăbită?"***

Iar Preacurata abia putând a grăi, a început a le spune, zicând: *"Ah! iubitele mele, de aţi şti voi pentru ce plâng eu, aţi plânge şi voi ca mine, că iată, Fiul meu şi Dumnezeul meu se desparte de noi astăzi, şi merge la Ierusalim să se dea în mâinile jidovilor ca să-L omoare".*

Atunci au zis ***Marta şi Maria***: ***"Doamna noastră, Stăpână, nu te întrista aşa de mult, că această tulburare a jidovilor nu s-a întâmplat numai o dată, ci de multe ori şi nu au putut să facă nimic, şi acum noi suntem încredinţate că precum pe fratele nostru L-a sculat din morţi cu puterea Dumnezeirii Lui, au doar nu va putea şi acum să se apere pe Sine de tulburătorii jidovi?"***

Atunci răspunzând Născătoarea de Dumnezeu a zis: *"Drept grăiesc, o, Marto!*

Puternic este ca niciodată să poată pune mâinile pe El jidovii, dar iată că acum, după cum Însuşi Fiul meu mi-a zis, că a sosit ceasul ca să se dea pe Sine la patimi şi la moarte, ca să slobozească neamul omenesc de tirania diavolului!"

Aceste cuvinte cu încredinţare auzindu-le sfintele femei de la Născătoarea de Dumnezeu, au început şi ele a boci cu mare plângere şi strigare, împreună cu Preacurata Fecioară tânguindu-se pentru despărţirea cea cu durere de Domnul nostru.

Deci Domnul nostru văzând şi auzind plângerea cea mare şi tânguirea lor, s-a întristat foarte, şi a început a se pregăti de cale, fiindcă acum trecuse de amiaza zilei de joi, şi cale era a merge ca trei mile de loc de la Betania până la Ierusalim. Şi poruncind apostolilor să se gătească de cale, au chemat îndeosebi pe Marta şi pe Maria, surorile lui Lazăr, şi pe Maria Magdalena, şi a început a le învăţa ca să aibă mare purtare de grijă pentru Preacurata Sa Maică şi să nu se depărteze de la Dânsa nicidecum, ***"ci să o mângâiaţi pe cât veţi putea, şi dacă va trece vinerea, să veniţi împreună la Ierusalim toate, că trebuie să fiţi şi voi acolo".***

Şi înţelegând de la oarecine, cum că Iuda Iscarioteanul în ziua trecută a fost la Ierusalim, dar nu ştia că a fost pentru vânzarea Fiului său, şi chemându-l i-a zis lui: ***"Prietene Iudo, tu ieri ai fost la Ierusalim, oare aşa este cu bună seamă cum am auzit prin alţii, că jidovii sunt pregătiţi ca să-L ucidă pe Fiul meu? Trebuie să fi auzit tu una ca aceasta".***

Iar ticălosul Iuda a răspuns: *"Nu Doamnă, nimic rău nu am auzit de Dânsul, eu am şi prieteni din jidovi, chiar din cei din sfatul lor, şi aceia negreşit mi-ar fi spus mie şi cum nu ţi-aş fi spus eu ţie, Doamna noastră?"*

Atunci a zis Născătoarea de Dumnezeu către Iuda: ***"O! prietene Iudo, de ai prieteni la sfatul jidovilor, foarte te rog să ai purtare de grijă pentru Fiul meu, şi de cumva vei simţi vreo tulburare, tu ca unul ce ai prieteni dintre dânşii, sileşte şi o potoleşte, sau măcar să vii degrabă şi să-mi dai de ştire, ca mergând, să mor şi eu lângă Fiul meu, aşa te rog prietene Iudo, să fii pânditor sănătăţii Lui, ca unul ce eşti mai de aproape precum singur cunoşti, că şi punga nu a încredinţat-o la nimeni altul în afară de tine, deci ţie ţi-L încredinţez".***

Iar Iuda a zis: *"Nu Doamnă, nicidecum nu te mâhni, că foarte mare purtare de grijă şi silinţă voi avea eu pentru învăţătorul nostru".*

O! Preasfinţită Maica Mielului celui fără de răutate, cum ai încredinţat unui tâlhar comoara nepreţuită? Lupului pe Mieluşel, şi celui rău pe Cel bun şi iubitor de oameni.

O! ticăloase Iudo: nu-ţi ajunge că pe Fiul Maicii L-ai vândut la moarte, ci încă şi pe Maică o înşeli cu minciunile tale! Cu adevărat, cuvintele tale Iudo, s-au muiat mai mult decât untdelemnul, şi acelea din urmă s-au aflat săgeţi.

Aşadar voind Domnul să nu lase pe Preaiubita Sa Maică nemângâiată, a chemat-o la un loc deosebit unde se aflau şi celelalte sfinte femei, şi cuprinzând-o cu mâinile, cu ochii plini de lacrimi a sărutat-o şi a zis către Dânsa: ***"O, Preacurată şi Preaiubita Mea Maică! Îţi mulţumesc foarte pentru dragostea ta cea mare şi pentru osteneala ce ai arătat-o intru anii Mei cei puţini;***

Mulţumesc ţie, Maica Mea cea iubită pentru ascultarea ta cea cinstită şi cu durere spre Mine, Fiul tău, că M-ai hrănit cu ţâţele tale cele sfinte, şi M-ai îmbrăcat, şi M-ai încălzit, şi întru toate ai avut mare purtare de grijă cât am fost cu tine pe pământ, ca o adevărată Maică a Mea, că pentru trupul şi pentru silinţa ta, şi ascultarea cea cu osârdie acum nu-ţi pot răsplăti, iar cu Dumnezeirea Mea cu adevărat îţi voi răsplăti; şi mai mult decât pe toate maicile te voi proslăvi.

Deci acum Preaiubită Maica Mea, te dau pe tine în mâinile lui Dumnezeu şi Tatăl Meu, iar Eu merg de voie să pătimesc şi pe Cruce răstignindu-Mă să-Mi dau sufletul pentru mântuirea lumii, însă nu te întrista prea peste măsură, că a treia zi Mă voi scula, şi Mă vei vedea, şi mult te vei bucura".

Aceste cuvinte auzindu-le Preanevinovata Fecioară, a pornit spre tânguire şi amară plângere, smulgându-şi părul cel frumos, şi căzând la pământ zăcea ca o moartă.

Degrabă sfintele femei au început a o spăla cu apă rece, până şi-a mai venit în fire, şi se nevoiau ele cât puteau a o mângâia, de-a pururea petrecând lângă Dânsa, după porunca ce o aveau de la Fiul ei.

Deci chemând Domnul pe Sfinţii Apostoli intru acel ceas, au şi pornit la Ierusalim, şi venind au intrat în casa lui Zevedeu înaintea cetăţii, unde era gătită pentru Sfinţia Sa foişorul mai dinainte aşternut, şi toate gătite fripte şi pe masă puse, după obiceiul jidovilor, iar Iuda mai înainte de a ajunge Domnul la casa lui Zevedeu, s-a despărţit de apostoli, şi alergând în cetate unde erau jidovii adunaţi, le-a spus în scurt zicând: *"Iată, Nazarineanul a sosit acum în casa lui Zevedeu, precum v-am spus vouă de ieri"*, iar ei auzind foarte s-au bucurat, şi au voit ca să-l oprească pe Iuda că după ce va însera bine, să-i dea ostaşi care erau pregătiţi să meargă să-L prindă.

Dar Iuda a zis lor: *"Nu ştiţi voi nimic, nu ştiţi că El este Omul cu multe meşteşuguri, şi şezând eu aici până va însera, de unde ştim noi ce face El, şi în*

care loc se duce, dar voi fiţi gata şi staţi aici cu ostaşii, şi eu mă duc iarăşi la dânşii, şi dacă se va aşeza la masă cu ucenicii mai târziu, când voi socoti eu, îndată voi alerga la voi, şi luând ostaşi lesne Îl voi prinde".

Aşa, jidovii foarte împăcându-se cu sfatul lui Iuda, l-au şi îndemnat ca degrabă să meargă la Iisus, şi grăbindu-se s-a dus şi l-au întrebat pe el unii din apostoli unde a fost?

Iar el a zis că a încercat să cumpere oarece, ce ştia el că se potriveşte, ca să nu-l învinuiască.

Şi şezând Domnul au făcut Paştile după lege, precum zice Dumnezeiescul Gură de Aur, întâi în picioare stând şi încinşi şi încălţaţi, ce încălţăminte rezemându-se în toiege, şi altele câte porunceşte legea făcând.

După aceea cele mai desăvârşite arătând ucenicilor, au aşezat şi Taina Paştilor noastre în foişor, noapte fiind, că zice: ***"Seara făcându-se, a şezut cu cei doisprezece apostoli"***, şi vezi că n-a fost acea pască a legii, pentru că cină şi şedere şi pâine a fost, iar acolo toate fripte pe foc şi nedospite.

Şi mai înainte de a începe cina s-a sculat de la cină şi şi-a pus hainele Sale jos, şi a turnat apă în spălătoare, El Însuşi făcându-le toate, încă împreună şi pe Iuda înfruntându-l, iar pe ceilalţi ucenici învăţându-i să nu caute să fie mai întâi. După spălare i-a învăţat zicând: ***"Cel ce vrea să fie mai mare, să fie mai mic decât toţi"***, Însuşi pe Sine punându-Se pildă. Şi mai întâi decât pe toţi pe Iuda a spălat Hristos, care stătuse întâi mai curând şi mai fără de ruşine; iar cel mai de pe urmă venind Petru.

Iar acesta mai fierbinte fiind decât ceilalţi, nu lăsa, pe Domnul zicând: ***"Doamne, Tu vrei să-mi speli picioarele? Nu vei spăla picioarele mele în veac".***

Şi îndată a auzit de la Învăţător: ***"De nu te voi spăla pe tine, Petru, nu vei avea parte de Mine".***

Atunci Petru a răspuns zicând: ***"Doamne, nu numai picioarele, ci şi mâinile şi capul, numai să fiu părtaş cu Tine".***

Deci a zis Domnul: ***"Nu trebuie să te spăl, că sunteţi curaţi, dar nu toţi".***

Şi arătându-le Înălţare Preaslăvită, prin smerenie şi-a luat iarăşi hainele Sale şi a şezut şi a zis: ***"Voi pe Mine Mă numiţi Domn şi Învăţătorul vostru, şi Eu v-am spălat picioarele voastre. Şi voi datori sunteţi a avea dragoste şi a spăla***

picioarele unul altuia. Că pildă am dat vouă, că precum Eu am făcut vouă, şi voi să faceţi, ca să cunoască toţi că ucenicii Mei sunteţi. Amin, amin zic vouă, nu este sluga mai mare decât stăpânul, nici solul decât cel care l-a trimis pe el. De ştiţi acestea, fericiţi veţi fi de le veţi face".

Şi alte multe învăţături tainice i-a învăţat şi le-a dat lor în acel ceas. Şi mâncând ei a spus de vinderea Sa care urma să se săvârşească de Iuda: ***"Arătat vă spun vouă că Fiul Omului în această noapte va fi dat la moarte de unul dintre voi, şi Fiul Omului va merge precum este scris pentru Dânsul, dar vai omului prin care Fiul Omului se dă, mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut omul acela".***

Tulburându-se ucenicii pentru cuvântul acela, au început a zice fiecare unul câte unul: ***"Au doară eu sunt Doamne?"*** Atunci a zis Iisus numai lui Ioan în taină: ***"Căruia Eu întinzând pâine îi voi da, acela este cel ce M-a vândut"*** (că de ar fi ştiut Petru cuvântul acesta, ca cel care era mai fierbinte şi mai râvnitor decât ceilalţi, ar fi ucis pe Iuda).

Şi luând Iisus pâine şi blagoslovind a frânt şi a dat ucenicilor zicând: ***"Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu"***, asemenea şi paharul zicând: ***"Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu al Legii celei noi. Acestea să faceţi întru pomenirea Mea".*** Şi vezi că "pâine" zice când o numeşte Trupul Său, iar nu azimă. Să se ruşineze deci cei care aduc azima drept jertfă. Iar după săvârşirea Dumnezeieştilor taine, îndată a intrat Satana în Iuda, că ispitindu-l pe el mai înainte, atunci s-a sălăşluit întru el cu totul, şi se scârbea foarte văzând că se face dovada la masă.

Deci sculându-se cu ucenicii Săi de la masă, s-a pornit a se pogorî în Getsimani şi pe cale venind a zis lor: ***"Voi toţi aveţi să vă smintiţi pentru Mine în noaptea aceasta, că scris este: "Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile turmei".***

Iar Petru a zis: ***"Măcar şi toţi, dar eu nu mă voi lepăda de Tine".*** Şi era târziu, adică noapte adâncă, şi El a zis lui Petru: ***"Mai înainte până ce va cânta cocoşul de două ori te vei lepăda de Mine de trei ori"***, care a şi fost: ***"Că fiind Petru cuprins de mare frică, arătând Dumnezeu neputinţa firii omeneşti, şi pentru că încredinţase Lui lumea ca să cunoască Petru de la sine slăbiciunea firii, şi să fie milostiv spre cei păcătoşi".***

Şi ajungând la Getsimani nu a intrat în sat, ci s-a sălăşluit în oarecare grădină, ştiind că de acolo au să-L prindă. Atunci Iuda cunoscând bine cum că acolo are să rămână Domnul, a alergat îndărăt cât putea la adunarea jidovilor, dând de veste unde se află. Deci luând de la dânşii cei treizeci de arginţi şi ostaşii care

erau pregătiţi cu felinare şi cu lumini, s-a pornit cu mare grăbire spre grădina de la Getsimani, dar Iuda încă pe cale fiind, le-a dat un semn zicând:

-*"Să luaţi seama foarte bine, nu cumva greşind să prindeţi pe vreunul din apostoli în loc de Hristos, ci să căutaţi la mine, pe care Îl voi cuprinde şi-L voi săruta, pe acela deodată să năvăliţi şi să-L prindeţi şi să-L loviţi bine cu câteva baltage, ca să-I mai lipsească puterea, şi să nu cumva să-L scăpaţi".*

Aşa Iuda învăţând pe ostaşi se apropia, iar Domnul se afla în grădina de acea parte de pârâul Cedrilor, atâta nevoindu-se intru rugăciune, că se făcuse sudoarea Lui ca picăturile de sânge ce pica pe pământ, şi zicea: ***"Întristat este sufletul Meu până la moarte"***; şi îngerul din cer I s-a arătat întărindu-L pe El, când şi apostolilor Le-a zis, găsindu-i a treia oară dormind: ***"Dormiţi de acum şi vă odihniţi, iată s-a apropiat ceasul, şi Fiul Omului se dă în mâinile păcătoşilor, sculaţi-vă să mergem, iată s-a apropiat cel ce M-a vândut!"***

Şi încă grăind El, iată Iuda, unul din cei doisprezece, a venit, şi împreună cu el norod mult şi ostaşi cu săbiile goale, iar Domnul văzându-l de departe a ieşit afară din grădină intru întâmpinarea lor, şi le-a zis: ***"Pe cine căutaţi?"***

Iar ei au răspuns: *"Pe Iisus Nazarineanu".*

Şi El a zis: ***"Eu sunt!"***; şi îndată auzind ei acest cuvânt, au căzut toţi pe spate ameţiţi, şi felinarele li s-au stins. După aceasta venindu-şi în fire, iar au aprins felinarele şi au intrat în grădină. Iar Domnul şi-n al doilea rând le-a zis: ***"Pe cine căutaţi?"*** Ca şi întâia dată iarăşi au căzut la pământ (cu feţele în sus).

După aceea iarăşi îndreptându-se, s-au sculat şi a zis Iuda către ostaşi: *"Eu mă mir de voi că sunteţi aşa de fricoşi şi becisnici, atâta de mulţi fiind, voi nu puteţi să prindeţi un om".*

Atunci au zis ostaşii către dânsul: *"Dar tu pentru ce cazi pe spate ca şi noi? Noi ştim că tu ne eşti povăţuitor şi ne-ai zis că tu întâi Îl vei cuprinde şi-L vei săruta, şi acum vedem că nici tu nu te poţi apropia".*

Şi iarăşi a zis Iuda: *"Ce trebuie sărutare, nu vedeţi că El singur aici înaintea voastră este, dar voi sunteţi cu totul neputincioşi".*

Şi aceasta a făcut Domnul, ca să arate să cunoaştem noi, că nu când au vrut ei, ci când a voit El s-a dat a se prinde.

Deci vrând să se dea în mâinile lor, iar s-a înfăţişat înaintea lor a treia oară şi a

zis: ***"Bine Iuda, prietene, pentru ce ai venit? Iată vremea este bună, fă ce voieşti".***

Atunci Iuda apropiindu-se îndată L-a cuprins şi L-a sărutat, iar ostaşii văzând că S-a lăsat de L-a cuprins Iuda, îndată sărind cu toţii L-au prins pe El, iar Petru scoţând sabia a lovit pe sluga Arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă.

Atunci a zis Iisus lui: ***Întoarce sabia ta în locul ei, că toţi cei ce scot sabia, de sabie vor muri, sau ţi se pare că nu aş putea Eu singur să Mă apăr".***

Şi a zis lui Malhus să pună urechea sa la loc şi îndată s-a vindecat.

Atunci apucându-L ostaşii, cu nemilostivire au început a-L bate cu săbiile şi cu ciomegile şi fiecare cu ce avea în mâini, şi legându-I mâinile la spate, I-au pus la grumaz un ştreang şi-L trăgeau la deal cu grăbire, cu mare batjocură şi cu strigări mari şi fără de orânduială, cât să suie la văzduh glasurile lor, încât toată cetatea s-a speriat şi toţi s-au deşteptat din somn, şi trăgându-L aşa cu mare batjocură, au ajuns la curtea lui Anna Arhiereul, care era îndreptător jidovilor, unde era adunată toată mulţimea aşteptând cu mare bucurie aducerea Domnului nostru Iisus Hristos, cea cu necinste.

Atunci Sfinţii Apostoli, de frică, toţi s-au ascuns pe unde puteau, numai Sfinţii Ioan şi Petru mergeau după Iisus, şi fiind Ioan cunoscut Arhiereului, a intrat împreună cu Iisus în casa adunării, iar Petru şedea afară cu slugile, ca să vadă sfârşitul, unde şi lepădările de Hristos a făcut.

După aceea mai apropiindu-se Petru de uşa casei unde era Domnul cu mâinile legate, a căutat Domnul spre Petru, şi cu acea căutătură a Domnului îndată şi-a cunoscut Petru greşeala, atunci şi cocoşul a doua oară a cântat; şi ieşind el din curte s-a ascuns într-o peşteră plângând cu amar, şi nu a ieşit din acea peşteră până în ceasul acela când a înviat Hristos din morţi.

Iar Domnul a stat legat în curtea lui Anna şi mulţimea ostaşilor celor peste o mie nu înceta bătându-L cumplit şi inoindu-I feluri de dureri, până ce jidovii începură a trimite cu batjocură cu mâinile legate şi cu bătăi de la unul la altul, adică: Anna L-a trimis la Caiafa, apoi Caiafa iarăşi L-a trimis la Anna, după aceea L-a trimis la Pilat; apoi Pilat la întâia cercetare ce a făcut a cunoscut că nici o vină nu are şi L-a trimis la Irod, fiindcă se întâmplase să fie şi Irod în Ierusalim în acele zile. Şi Irod la întrebările ce i-a pus, negăsind nici un răspuns pe care el îl aştepta ca şi vreo minune să vadă de la Domnul, deşi batjocorindu-L şi el de ajuns, L-a trimis iarăşi la Anna.

În aceeaşi umblare de la unii la alţii, a suferit Domnul foarte grele munci:

lovituri, scuipări, palme, pumni, bice şi tot felul de răni care de oameni nu s-ar fi putut şti, nicidecum mulţimii muncilor, dacă nu prin îngeri nu s-ar fi arătat celui dintre sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie, Mitropolitul Rostovului.

Deci Anna Arhiereul iarăşi L-a întrebat cu tot dinadinsul de ucenicii şi de învăţătura Lui, atunci Domnul i-a răspuns: ***"Eu totdeauna am învăţat în Sinagogă şi în Biserică unde toţi iudeii se adună şi întru ascuns nu am grăit nimic ce Mă întrebi. Întreabă pe cei ce au auzit ce am grăit lor".***

Aceasta zicând Iisus, una din slugile ce sta înainte, anume Malhus cel vindecat la ureche de Domnul, aşa de tare L-a lovit peste gură cu înarmată mână de fier, încât s-a auzit în toată curtea, şi dinţii din gură I se strămutară, şi îndată Domnul a căzut la pământ şi s-au închipuit toate degetele acelei înveninate mâini pe faţa Domnului, şi mult sânge din gură şi din nas I-a curs.

Atunci a zis Domnul: ***"De am grăit rău, mărturisesc de rău, iar de am grăit bine, de ce mă baţi?"***

Iar el îndată a răspuns zicând: *"Dar pentru ce aşa răspunzi Arhiereului?"* În afară de acea palmă de fier a mai primit încă o sută două lovituri cu palmele peste Sfântul Lui obraz.

Deci când era Vineri în faptul zilei L-a trimis Anna legat iarăşi la Pilat, dregător roman, unde s-a adunat toată mulţimea jidovilor, şi toţi cei mai mari, cu feluri de mărturii mincinoase, silindu-se mai degrabă să-L dea morţii, fiindcă trecuse vremea să mănânce ei Paştile, că în noaptea aceea li se cădea lor să mănânce Paştile. Dar pentru uciderea lui Hristos le-a mutat, precum spune şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Acolo însă, la Pilat aflându-se Domnul, multe întrebări I s-au făcut, şi într-o temniţă la puţin ceas L-a vârât în butuci de piatră, până s-au adunat mărturiile cele mincinoase. Tot acolo a fost legat aşa tare la stâlpul de piatră cu spatele, încât a despicat Dumnezeiescul Lui piept.

Tot la acel stâlp atâta a fost strujit cu mărăcini clenciuroşi şi înghimpoşi, încât când L-a dezlegat de la stâlp a căzut pe pământ, neputând să stea pe picioare nicidecum, ci se tăvălea în sânge sub stâlpi, şi chiar în ceasul acela ar fi urmat nevoie să moară, dacă nu Dumnezeirea ar fi sprijinit pe omenire, ca după toate înfricoşatele munci, pe Cruce să-Şi dea Preasfântul Său suflet.

Deci Pilat după toate cruntele bătăi ce I-au rânduit (nu numai doar că ar potoli mânia cea sălbatică a jidovilor), voia să-L sloboadă, văzând că nu are într-Însul vină, aducându-Şi încă aminte şi de obiceiul pe care îl au ca să sloboade la tot

praznicul câte un vinovat, socotind că-L vor ierta pe El, măcar pentru hatârul şi cinstea praznicului.

Şi ei mai cumplit întărâtându-se strigau: *"Nu pe acesta, nu, ci pe Baraba! De vei slobozi tu pe acesta nu eşti prieten Cezarului. Noi asupra ta vom da pâră la împăratul, că noi L-am adus la tine, ca pe cel vrednic de moarte, şi tu voieşti a-L slobozi? Noi de acum cu tine ne vom judeca la împăratul Cezarul, că pe El, împotrivnic, tu voieşti a-L acoperi, de nu ar fi fost Acesta tulburător sfatului nostru Şi arhiereii nu L-ar fi dat ţie prin mărturii dovedite că este dator să moară".*

De aceste atitudini Pilat se temu foarte, şi măcar că-L ştia pe Dânsul cu totul nevinovat, însă spălându-Şi mâinile şi împreună cu spălarea mâinilor, spălându-şi şi inima de toată milostivirea a zis: *"Nevinovat sunt de sângele Dreptului Acestuia, voi veţi vedea".*

Atuncea au zis toţi strigând: *"Sângele Lui asupra noastră, şi asupra feciorilor noştri"*; şi îndată Pilat făcând pe voia lor, a slobozit pe Baraba tâlharul, iar asupra lui Iisus a slobozit hotărârea morţii Lui intru acest chip: *"Eu, Pilat din Pont, stăpânitor pe împărăţia romanilor în divanul cel mare al domniei mele, judec şi hotărăsc şi osândesc pe Cruce pe Iisus ce se cheamă de norod Hristos Nazarineanul, Om răzvrătitor împotriva legii lui Moise, şi a mare încuviinţat împărat al romanilor, Tiberiu Cezarul, numindu-se pe Sine Fiul lui Dumnezeu şi Împărat al lui Israel, ameninţând cu stricarea Ierusalimului şi Sfintei Biserici, nevrând să ştie de frica Cezarului, având încă îndrăzneala a intra cu mulţime de norod în oraşul Ierusalimului şi în Sfânta Biserică, ca un Împărat biruitor, cu ramuri de finic".*

"De aceea orânduim pe întâiul sutaşul nostru Corneliu să-L treacă pe El în public prin oraşul Ierusalim, legat, biciuit şi îmbrăcat în Porfiră, încununat cu o cunună de spini, ducându-Şi Însuşi Crucea Sa pe umeri, ca să fie pildă tuturor făcătorilor de rele".

"Către acestea poruncim să-L treacă dimpreună cu doi tâlhari ucigaşi, şi să-L scoată prin poarta ce se zice Antonina, şi să-L ducă tot prin public la Muntele făcătorilor de rele, numit Golgota, şi acolo să-L răstignească pe Cruce, pironit cu piroane de fier, după obiceiul osândiţilor, în obştească privire a tuturor, şi poruncim: ca nimeni, de orice treaptă sau numire va fi, să nu îndrăznească a opri această hotărâre de mine dată, povăţuită şi săvârşită cu toată buna cuviinţă spre osânda abaterii Acestui Evreu, fiind pe temeiul legiuirilor şi a pravilelor împărăţiei Romanilor. Către acestea va pune deasupra Crucii şi scrisoarea aceasta a vinovăţiei Lui în trei limbi: elineşte, romaniceşte şi evreieşte, adică: "Iisus Nazarineanul Împăratul Iudeilor..."

În anul de la zidirea lumii 5504, Martie în 23, deci după ce a săvârşit Pilat hotărârea morţii lui Iisus şi L-a dat ostaşilor ca să-L răstignească, le-a zis şi aceasta: *"Iată, vi-L dau ca să-L munciţi cum ştiţi, numai aceasta să ştiţi, că El este dator ca pe Cruce să moară, iar nu în alt loc, căci apoi veţi fi foarte rău pedepsiţi"*.

Cu aceasta a mai îmblânzit cruzimea ostaşilor; că de nu le-ar fi zis aceasta, nici nu ar fi mai prins ei pe Simon Chirineul ca să ducă Crucea cea foarte grea; ci ar fi bătut pe Domnul până la moarte, când nu mai putea să-Şi ducă Crucea, slăbit fiind cu totul şi însângerat de multele şi cumplitele bătăi.

Iar pentru toată mulţimea Sfintelor Lui Patimi să se scrie, că numai suspinuri umilite din inimă, mai înainte de moarte pe Cruce, a slobozit de 109 ori; asemenea picături de lacrimi în toată vremea pătimirii Sale a vărsat din ochi 67200, iar picături sângerate din ochi şi din tot trupul au fost de 11 ori câte 108 mii şi 225, care fac 1188225, adică un milion una sută optzeci şi opt de mii două sute douăzeci şi cinci.

De părul capului şi de barbă, tras şi târât a fost de 78 de ori, poticnindu-se şi căzând la pământ, începând de la grădina unde L-au prins, până la Anna Arhiereul, de 7 ori.
Când Îl împingeau până la poticnire, I s-au dat lovituri la picioare şi la fluiere 173; ridicat fiind de la pământ de păr şi de funia ce I-a fost în grumazii Lui, de 23 ori.

Tifle peste obraz şi peste gură, şi între ochi, a primit 28.

Peste grumazi s-a lovit de 25 ori.

Peste cap şi peste piept a primit lovituri 28.

De stâlpi a fost izbit o dată de moarte.

De pământ iarăşi, a fost trântit de 3 ori.

La stâlp a fost bătut cu toiege de spini clenciuroşi, cu biciuri noduroase rău inveninate şi cu lanţuri de fier, în muchii.

A primit lovituri 6666; iar deosebite răni au fost 5000, şi încă peste acelea I s-au mai adăugat altele mai cumplite, încât de multe ori după fire ar fi urmat să moară precum s-a mai zis, dar cu Dumnezeirea să întărească omenirea, ca după aceea prea multe şi grele pătimiri pe Cruce să aibă.

Deosebite răni şi vânătăi au fost pe Trupul Domnului 1199, pe cap au fost împunsături de cumplită cunună de spini 1000, fiindcă cununa s-a pus şi s-a luat de pe cap de peste 50 de ori.
Lovit a fost peste cap şi peste cununa de spini, cu trestia şi cu toiegile din toată puterea, de 40 de ori, dintru care lovituri au trecut ghimpii unii mai adânc decât alţii în capul Domnului, 5 până la creieri.

Şi după învierea Domnului au rămas în cap trei ghimpi.

Scuipări în Sfânta faţă a primit 100, tras fiind încoace şi încolo cu batjocură de nas de 20 ori, de urechi aşişjderea a fost scuturat de 30 de ori. A mai căzut foarte rău când îşi ducea Crucea la deal la Golgota, de 5 ori, şi a primit lovituri de moarte de 19 ori, când şi luându-I Crucea de deasupra Lui, a silit pe Simon Chirineanul să o ducă.

Acestea aşa săvârşindu-se, Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu Maria nimic nu ştia de înfricoşatele munci ale Fiului său, fiindcă ea se afla în Betania în casa lui Lazăr împreună cu surorile lui şi cu alte femei care neîncetat o mângâiau, şi o păzeau de aproape cum le poruncise Domnul, şi măcar că nu ştia nimic de Fiul ei Cel iubit, însă de plângere nu înceta nicidecum, cunoscând cu duhul că Fiul ei pătimeşte.

Iar vineri de dimineaţă au venit oarecare prieteni ai Martei şi ai Mariei din Ierusalim la Betania, şi le-au spus în taină toate cu mare jale, pentru cumplitele patimi ale Mântuitorului şi cum că L-au osândit ostaşii ca să-L răstignească pe Cruce; iar Preacurata Fecioară înţelegând din casă de unde se afla singură intru mâhnire, pentru venirea lor de la Ierusalim, începu a-i întreba cu tot dinadinsul cu mare durere zicând: ***"O! prieteni iubiţi, spuneţi-mi adevărul, vă rog, ce s-a întâmplat cu Fiul meu, şi cum se află?"***

Iar ei după cum erau învăţaţi de Marta, vrând să tăinuiască, au zis: *"Nimic, Doamnă, rău nu am auzit de Dânsul"*. Acestea ei zicând şi ştiind ce s-a făcut Lui, îndată au început a plânge mai întâi, şi aşa nevoindu-se ei au arătat adevărul.

Atunci Preacurata cunoscând adevărul, îndată cunoscând că Fiul ei pătimeşte cumplit, şi cu mare plângere sărind, a început a alerga pe drumul Ierusalimului, şi degrabă şi celelalte sfinte femei au început a alerga în urma ei temându-se să nu o ucidă întristarea cea multă, şi ajungând ele cu grăbire la Ierusalim, au mers drept la curtea lui Pilat, şi n-au apucat pe Domnul aici, căci Îl pornise la deal pe uliţă, la Golgota.

Iar ele mai cu grăbire mergeau ca să-L afle, şi apucând pe alt drum au ajuns

întâi ele la Golgota şi neaflându-L acolo, s-au întors degrabă la vale pe alt drum; şi iată că L-au întâmpinat, tocmai când căzuse sub Cruce, şi ostaşii Îl băteau cumplit şi Îl trăgeau cu funia ce o avea de grumaz; şi nu se putea scula de greutatea Crucii, fiindcă slăbise acum foarte, şi era aproape de moarte, tăvălindu-Se în sânge, şi nemaiputând din acel loc să ducă Crucea, au dat-o lui Simon Chirineanul.

În această jalnică stare aflând Preanevinovata Maică pe Fiul ei Cel iubit, sub Cruce cu totul istovit de bătăi, încruntat peste tot în sânge în cât urmele pe care venise, şi locurile pe care căzuse cu Crucea, erau toate înroşite cu Scumpul Sânge.

Cine poate să spună cu amănuntul lovirile în piept ale Născătoarei de Dumnezeu? Lacrimile cele amare, smulgerea nevinovatului şi frumosului păr din cap, ruperea obrazului cu unghiile, încât de n-ar fi fost celelalte sfinte femei, cu totul s-ar fi ucis.

Şi ce era mai rău, că nici nu o lăsau ticăloşii ostaşi ca să se apropie la Fiul său, ci numai în urmă mergând şi tânguindu-se, unele ca acestea zicea: ***"Ah! Preaiubite Fiul meu! nu ai voit să mă asculţi pe mine, Maica Ta, ca să rămâi în Betania, ci ai venit la Ierusalim ca să faci Paştile; iată ce-Ţi răsplătesc cei care s-au îndestulat la facerile Tale de bine! Vai mie, Fiul meu! Vai mie, Fiul meu! căci ai făcut aceasta!***

Ah! ce rău ai făcut jidovilor pentru care acestea Ţi-au răsplătit? Vai mie, Fiul meu! Mângâierea mea şi Inima mea cea Preadulce!

Ah! Fiul meu Preaiubit, cum văd urmele Tale pline de sânge, şi nu mă pot apropia ca să Te şterg pe faţă! Vai mie, Fiul meu şi Dumnezeul meu! Trimite mai întâi la mine moartea, căci nu pot suferi să văd acestea care nu nădăjduiam".

Cu aceste cuvinte şi cu alte asemenea petrecea Preacurata Fecioară pe Fiul său împreună cu celelalte femei, până ce au ajuns în deal la Golgota, şi ajungând la locul cel de osândă îndată ostaşii L-au dezbrăcat de haine, şi L-au lăsat cu tot Sfântul Trup gol spre mai multă batjocură, după aceea L-au întins jos pe Cruce şi L-au ţintuit, întâi la amândouă mâinile, apoi picioarele unul lângă altul.

Şi atâta L-au întins pe uscatul lemn al Crucii, încât după Proorocie, puteai număra oasele Lui, şi îndată după ce L-au pironit au legat Crucea cu funii, apoi cu multe strigări şi ocărî ridicându-o au înfipt-o în piatră, în gaura cea făcută înadins pentru aceasta.

Acestea privindu-le Născătoarea de Dumnezeu s-a pătruns la cele dinlăuntru şi zăcând la pământ a leşinat, şi a stat mult aşa nemişcată în mâinile sfintelor femei care nici ele nu se pricepeau la cine vor căuta mai întâi, pe Domnul pe care L-au văzut răstignit, şi tot Trupul Lui scăldat în Sângele care curgea din rănile mâinilor şi picioarelor, sau pe Maica Lui ce acum leşinase. Şi mai vârtos femeile fiind şi ele slabe de fire, intru acel ceas Sfântul Ioan a fost de mare trebuinţă, ca unul ce la toate a fost de faţă.

După ce au răstignit pe Domnul, au răstignit împreună şi pe acei doi tâlhari, însă nu cu piroane, ci cu funii au legat mâinile şi picioarele lor, după cum erau învăţaţi de cei fără de lege, că numai pe Hristos să-L răstignească cu piroane, pentru zavistia şi urâciunea cea mare ce aveau asupra Lui; apoi după ce au răstignit şi pe tâlhari au aruncat sorţi pentru cămaşa Domnului şi hainele le-au împărţit lor. Şi s-au întors ostaşii la ale lor, rămânând numai unul pentru pază.

După plecarea ostaşilor, Preacurata Fecioară a putut să se apropie de Dulcele său Fiu, şi a acoperit Preacinstitele Sale coapse cu marama capului său, socotind de mare mângâiere că este slobodă a-şi plânge pe Fiul ei cum voieşte totdeauna, cu celelalte femei şi cu Sfântul Ioan.

Deci aşa aflându-se Domnul spânzurat pe Cruce, adunarea cea ticăloasă ce era acolo, L-a mai scuipat peste tot trupul gol de 73 de ori, când a primit feluri de ocărî şi luări în râs, şi adăpare cu oţet şi cu fiere, şi hule de la tâlharul cel necredincios, precum ne arată şi Sfinţii Evanghelişti despre acestea mai cu de-amănuntul.

Stând Născătoarea de Dumnezeu lângă Crucea Fiului său şi ştergându-L de sânge, Îi spăla picioarele Lui cu lacrimi şi le săruta şi mult Îl ruga ca să-i zică ei cel mai de pe urmă cuvânt, şi să nu o lase cu totul nemângâiată.

Şi zicea: ***"Ah Fiul meu! ce rău ai văzut Tu la mine, că iată cu tâlharul vorbeşti şi Raiul îi făgăduieşti, iar cu mine nu vorbeşti nici un cuvânt, dar întru a cui casă mă laşi Fiul meu, şi pe cine mângâiere voi avea în locul Tău? Vai mie, Fiul meu, nu mă trece tăcând, că iată, sunt aproape de moarte, şi pentru ce nu porunceşti morţii să mă ia pe mine mai înainte, că ce mai sunt eu fără de Tine?! Vai mie, Fiul meu, cum Ţi s-a închis milostivirea cea spre mine, Maica Ta."***

Atunci Domnul a zis către Ioan care sta sub Cruce plângând: „ Ioane, iubitul Meu! Iată Maica Mea să-ţi fie ţie maică şi să o păzeşti ca pe lumina ochilor tăi".

Şi a zis către Maica Sa: "Încetează o, Maica Mea, de atâta tânguire, că mai multă durere îmi pricinuiesc lacrimile şi durerile tale, decât piroanele ce Mi-au străbătut mâinile şi picioarele Mele. Iată pe Ioan să-l ai fiu în locul Meu."

Aceste cuvinte auzindu-le Fecioara Născătoare de Dumnezeu, a luat puţină mângâiere, şi Îi mulţumea tare că nici în grelele Sale munci nu a trecut-o cu vederea.

Apropiindu-se ceasul al nouălea, după ce L-au adăpat cu oţet şi cu fiere de multe ori, cu strigare mare plecându-şi capul şi-a dat duhul când şi înfricoşate semne s-au făcut în cer şi pe pământ adică, întunecarea soarelui, ruperea catapetesmei, cutremurul pământului, despicarea pietrelor şi altele ce ne arată şi Evangheliştii mai lămurit.

După aceea la puţin timp au venit ostaşii trimişi de sfatul jidovesc, ca osândiţilor să le zdrobească fluierele picioarelor cu ciomegile, ca mai curând să moară şi să-i ridice de pe cruce ca să nu rămână până a doua zi, pentru că era Sâmbătă.

Deci venind ostaşii zdrobiră mai întâi fluierele tâlharilor, apoi venind la Hristos şi văzând că murise deja, nu I-au zdrobit fluierele, ci unul din ostaşi, care se afla cu sulița în mână s-a repezit la Sfânta Coastă cea dreaptă de unde îndată a ieşit sânge şi apă.

Acestea văzând Ioan, a mărturisit că adevărată este mărturisirea lui, că acestea au fost toate şi ce a văzut a scris.

Tot în acea vreme şi Nicodim a strigat: ***"Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta"***, şi crezând, nu s-a mai întors la sfatul jidovilor, şi a rămas drept credincios până la sfârşit.

Aceasta aşa săvârşindu-se mai presus de fire, căci cu adevărat spaimă era a vedea pe Făcătorul cerului şi al pământului spânzurat pe Cruce atâtea ceasuri!

Către seară fiind, a venit un bărbat din Arimateea, anume Iosif, cu bun chip şi boier fiind a îndrăznit şi a intrat la Pilat, şi a zis: *"Pilate, o mică cerere am către stăpânirea ta: dă-mi Trupul străinului acestuia Nazarinean care este pironit pe Cruce. Nu-ţi cer un lucru mare, ci un Trup mort, ci deşi tu necunoscându-L L-ai osândit mai cu asprime decât pe tâlhari, însă eu Îl cunosc cine este El, şi pentru ce a pătimit, iată acum s-au potolit toate tulburările şi strigătele jidovilor, nu te vatămă pe tine cu nimic dacă mi-L vei dărui mie să-L îngrop după lege. Şi s-a mirat Pilat că a murit aşa curând, om tânăr fiind, şi înţelegând că a murit, umilindu-se şi de cuvintele lui Iosif, a rămas intru mare mâhnire şi lui Iosif i-a*

poruncit ca fără nici o temere să-L coboare de pe Cruce şi să-L dea obişnuitei îngropări.

Deci Iosif (dobândind) primind acest mare dar, adică slobodă voie de la Pilat pentru îngroparea Domnului, fără zăbavă s-a dus să-L coboare de pe Cruce, unde îndată a venit şi Nicodim cu smirnă şi cu amestecături de aloe, care erau mai înainte pregătite.

Şi aşa Iosif şi cu Nicodim şi cu Sfântul Ioan cu multe lacrimi, mai întâi închinându-se, L-au dezlegat de pe Cruce. Mai întâi a dezlegat Sfântul palmele care erau foarte rău spintecate şi rănite, pentru că toată greutatea trupului a spânzurat numai intru acele două mâini şi piroane ale palmelor, din care nevoie era a se spinteca Dumnezeieştilor palme.

Asemenea a dezlegat şi preacuratele picioare şi L-a coborât de pe Cruce. Deci acestea aşa făcându-se, cine poate să povestească sau să spună amarele lacrimi şi tânguiri ale Născătoarei de Dumnezeu şi a celor împreună cu Dânsa.

Văzând înfricoşatele răni şi pe Fiul său mort, fără suflare, purtându-L pe mâinile lor, Îi spăla rănile cu lacrimi şi adesea le săruta cu mângâietoare şi jalnice cuvinte intru atâta încât pleca spre plângere şi pe cele neînsufleţite stihii. Ar fi voit Preacurata Fecioară, măcar puţin timp a petrece pe Fiul său cu lacrimi şi cu cuvinte cuviincioase ca unei Maice, dar nu i-a fost cu putinţă, fiind acum noapte, şi porunca era ca toţi să se liniştească pentru ziua Paştilor, şi aşa degrabă spălându-I Sfântul Trup cu aloe, şi înfăşurându-L cu pânză subţire, precum aveau obicei jidovii a face, iar Iosif de spaimă cuprins fiind, cu frică slujea la îngroparea Domnului Hristos şi cu lacrimi grăia unele ca acestea: *"Vai mie, Preadulcele meu Iisus, cum mă voi atinge de Trupul Tău cel nestricăcios, sau cu ce pânză Te voi înfăşura? Sau cu ce mâini Te voi pune în groapă? Sau ce cântări voi cânta la îngroparea Ta? Ştiu şi pricep ce minunate cuvinte ar trebui să se cânte Dumnezeirii Tale, pe care mintea noastră nu le cuprinde, însă împreună cu Nicodim vom cânta aşa:* **"Fiule, Unul Născut, Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Acela ce eşti fără de moarte, care ai venit pentru mântuirea noastră a Te întrupa din Sfânta de Dumnezeu Născătoare şi pururea Fecioară Maria, neschimbat Te-ai făcut Om, răstignindu-Te-ai Dumnezeule, şi cu moartea pe moarte ai călcat, Unul fiind din Sfânta Treime, împreună proslăvit cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, miluieşte-ne pe noi".**

Şi aşa L-au pus într-o groapă a lui Iosif în grădina sa, care era săpată în stâncă, unde nimeni mai înainte nu zăcuse, ca înviind Hristos să nu socotească că a fi învierea altcuiva.

Iar amestecarea de aloe şi de smirnă a fost lipicioasă, că dacă vor vedea pânza şi marama capului rămasă în groapă, ca să nu li se pară că L-au furat, că în ce chip nefiind slobozenie, ci mai vârtos ostaşi erau puşi pentru paza mormântului, ar fi putut cineva să-L fure, sau să rupă acele ce erau lipite de Trup? Deci cu unele ca aceste cuvinte şi tânguiri, a fost îngropat Trupul Domnului nostru Iisus Hristos de Sfinţii bărbaţi Iosif cel cu bun chip, şi de Nicodim, şi de Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, împreună şi cu Preacurata Fecioară Maica Sa, şi de sfintele femei mironosiţe, iar altul vreunul din ucenici n-a fost, fiind toţi risipiţi şi ascunşi de frică, şi punând pe uşa gropii o piatră foarte mare, s-au dus de acolo şi s-au odihnit după Poruncă.

A pătimit Izbăvitorul nostru cu tot sufletul Său şi cu tot Trupul Său, izbăvind pe om din moartea cea sufletească şi trupească; cu sufletul a pătimit: scârbă, tânguire şi temere de moarte.

Peste toate puterile sufleteşti, adică peste minte, peste înţelegere şi peste voie. Iar cu Trupul gol a pătimit bătăi, răni şi dureri peste toate mădularele şi simţirile trupeşti. Peste cap îmboldiri, pe mâini şi pe picioare pironire, pe coastă şi pe inimă împungere, peste obraz şi tâmple lovituri şi scuipături.

La pipăirea a tot Trupului bătut, la gustare adăpare cu oţet şi cu fiere. Spre mirosire intru puturoasă închisoare, şi spre Golgota de către trupuri răbdarea putorilor, la auzire ocărî şi huiduiri, la vedere acoperirea ochilor, şi vărsarea lacrimilor, a celor ce stăteau şi plângeau sub Crucea Lui, şi la privirea dezgolirii Trupului Său, când Preacinstita Maica Sa I-a acoperit coapsele cu marama capului său.

Însă trei mai iuţi dureri au fost la Sfintele Patimi ale Domnului, cea mai întâi când Domnul nu multe suflete a văzut pocăindu-se cu mulţumire pentru pătimirea Sa, pentru care în zadar Sângele Lui a fost vărsat.

Al doilea, când Domnul a văzut sufletul Maicii Sale sub Cruce gemând, şi cu arma pătimirii pătrunsă.

Al treilea, când Trupul Lui pe Cruce L-au pironit, atât de mâini şi de picioare L-au întins, încât s-au desfăcut toate alcătuirile Lui, în ceasul acela s-a împlinit proorocirea psalmistului: "Numărau toate oasele Mele".

Toate pătimirile Domnului au fost 100146.

Dacă cineva, suferind din inimă pentru atâtea răni ale Domnului Iisus Hristos şi peste toată ziua va face rugăciune Dumnezeiască: "Tatăl nostru" de 15 ori, acela într-un an de zile câte o rugăciune în cinstea fiecărei răni Îi va aduce Domnului,

sau câte 15 mătănii într-un an, în fiecare zi, în cinstea Patimilor Domnului făcând, acela va aduce câte o metanie la fiecare rană a Domnului.

Iar ce fel de folos este omului, din cugetările Patimilor Domnului Iisus Hristos unul din dascăli a scris: "Dacă cu adevărată cugetare şi cu desăvârşită sfărâmare a inimii vei cugeta pentru patimile lui Hristos, mai mult folos vei avea, decât când cineva care peste tot anul va posti de pâine şi de apă, sau de s-ar omorî pe toată ziua trupul său până la vărsare de sânge chinuindu-se, sau de-ar citi Psaltirea pe toată ziua".

Când pe Cruce, fără vină,
Iisus Hristos atârna,
Maica Domnului de milă,
Izvor de lacrimi vărsa.

Amin!

(Din descoperirile Îngerului Domnului, făcute celui între Sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie, făcătorul de minuni, Mitropolitul Rostovului, Ieroslavului şi Rusiei, trimis stareţului Paisie din arhiva Sfântului Sinod al Petersburgului de secretarul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe creştine din Rusia.)

O pravilă de rugăciune către Maica Domnului !

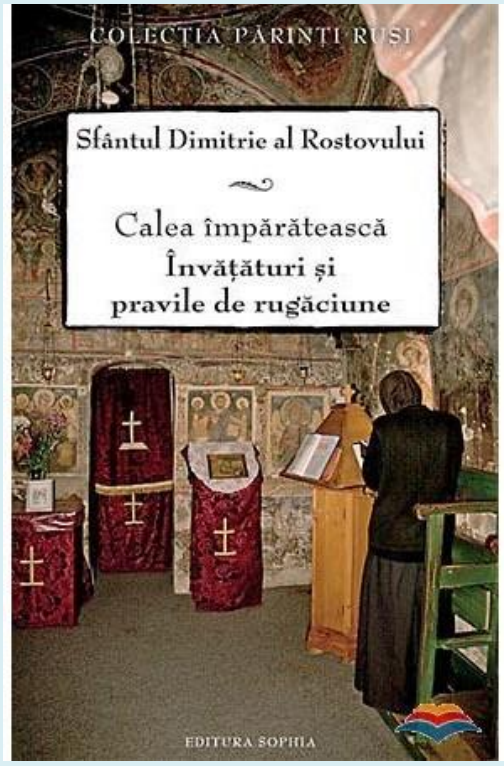

https://www2.slideshare.net/steaemy1/o-pravila-de-ruga-catre-md

https://www.academia.edu/44354127/O_pravil%C4%83_de_rug%C4%83ciune_c%C4%83tre_Maica_Domnului

***

Un oarecare stareţ dintre părinţii purtători de Dumnezeu, stând la rugăciune şi fiind în răpire, a auzit glasul Domnului nostru Iisus Hristos, care grăia cu prea curata şi Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Maica Sa, zicându-i: ***Maică, spune-mi: care sunt cele mai mari dureri pe care le-ai răbdat pentru Mine trăind în lume ?***

Şi a zis Preasfânta: ***Fiule şi Dumnezeul meu! Cele mai mari cinci dureri pe care le-am răbdat pentru Tine au fost acestea:***

⇒ *prima, când am auzit de la Simion prorocul că vei fi omorât;*
⇒ *a doua - când căutându-te în Ierusalim, trei zile nu Te-am văzut;*
⇒ *a treia - când am auzit că ai fost prins şi legat de către iudei;*
⇒ *a patra - când Te-am văzut răstignit pe Cruce între tâlhari;*
⇒ *a cincea - când te-am văzut pus în mormânt.*

Şi a zis Domnul către dânsa: ***Îţi spun, Maică: dacă cineva va pomeni zi de zi fie-care durere a ta, rostind totodată rugăciunea Mea, adică:***

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi heritirisirea îngerească, adică ***Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.***

- ***Pentru cea dintâi durere îi voi da cunoaşterea păcatelor sale şi căinţa pentru ele;***
- ***pentru a doua îi voi da iertarea tuturor păcatelor;***
- ***pentru a treia îi voi da înapoia virtuţile sale, pe care le-a pierdut prin păcate;***
- ***pentru a patra îl voi hrăni în ceasul morţii lui cu Trupul şi Sângele Meu cele dumnezeieşti;***
- ***pentru a cincea Mă voi arăta lui, Însumi când va fi să moară şi voi primi sufletul lui în viaţa veşnică.***

Amin.

Insuflat de vedenia acelui stareţ purtător de Dumnezeu, Sfântul Dimitrie al Rosto-vului a alcătuit ***următoarea pravilă de rugăciune.***

Slavă Ţie , Hristoase Dumnezeul nostru, care nu m-ai pierdut pe mine, păcătosul, cu fărădelegile mele, ci până acum rabzi păcatele mele! (metanie)

Învredniceşte-ne, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Dăruieşte-mi, Doamne, să nu Te mânii pe tine, Ziditorul meu, nici cu cuvântul, nici cu lucrul, nici cu gândul, ci toate faptele, vorbele şi gândurile mele să fie spre slava prea sfânt numelui Tău. (metanie)

Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului, în toată viaţa mea; la ieşirea mea din această viaţă şi după sfârşitul meu nu mă părăsi. (metanie)

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, primeşte-mă pe mine, cela ce am murit cu sufletul şi cu mintea. Primeşte-mă pe mine, păcătosul , curvarul, spurcatul cu sufletul şi cu trupul. Alungă-l pe neruşinatul diavol şi nu întoarce faţa Ta de la mine, nu grăi, Stăpâne: "Nu ştiu cine eşti!", ci ia aminte glasul

rugăciunii mele; mântuieşte-mă ca Cela ce ai mulţime de indurări şi nu voieşti moartea păcătosului.
Nu mă voi lăsa, Ziditorul meu, până când nu mă vei asculta şi nu-mi vei da iertare de toate păcatele mele. Pentru rugăciunile prea curatei Maicii Tale, cu mijlocirile cinstitelor cereşti şi netrupeşti puteri, ale Sfântului slăvitului meu înger păzitor, ale proroculuiu, Înaintemergătorului şi Botezătorului Tău Ioan, ale de Dumnezeu grăi-torilor apostoli, ale Sfinţilor şi bunilor biruitori mucenici, ale cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor părinţilor noştri şi ale tuturor sfinţilor Tăi, miluieşte-mă şi mântuieşte-mă pe mine, păcătosul. Amin.

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi. (de trei ori, cu semnul crucii şi metanie mică).

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Rugăciunea întâia

O, Maică prea milostivă, Fecioară Marie! Eu, păcătosul şi netrebnicul robul tău, pomenind durerea pe care ai răbdat-o când ai auzit de la Simeon prorocul despre nemilostiva ucidere a Fiului tău şi Domnului nostru Iisus Hristos, aduc ţie această rugăciune şi arhanghelicească heterisire: primeşte-le în cinstea şi pomenirea dure-rilor tale şi roagă-L pe Fiul tău, pe Domnul nostru Iisus Hristos, să îmi dea cu-noaşterea păcatelor mele şi căinţa pentru ele. (metanie)

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă

dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. (Dacă este preot, spune: Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Rugăciunea a doua

O, de Dumnezeu fericită şi prea nevinovată Fecioară Marie, primeşte de la mine , păcătosul şi netrebnicul robul tău, această rugăciune şi arhanghelicească heretisire în cinstea şi spre pomenirea durerii pe care ai răbdat-o când L-ai uitat în Templu pe Fiul tău, Domnul nostru Iisus Hristos şi nu L-ai văzut trei zile: roagă-L şi cere iertarea şi lăsarea tuturor păcatelor mele, ceea ce eşti una binecuvântată. (metanie)

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. (Dacă este preot, spune : Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin.)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Rugăciunea a treia

O, Maică a Luminii, prea binecuvântată Fecioară de Dumnezeu Născătoare! Primeşte de la mine, ticălosul şi nevrednicul robul tău, această rugăciune şi arhanghelicească heretisire în cinstea şi spre pomenirea durerii care ai răbdat-o când ai auzit că Fiul tău, Domnul nostru Iisus Hristos, a fost prins şi legat. Pe Acesta roa-gă-l să-mi înapoieze virtuţile pe care le-am pierdut prin păcat, ca să te măresc, prea curată, în veci. (metanie)

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. (Dacă este preot, spune : Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin.)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Rugăciunea patra

O, izvor al milostivirii, Fecioară de Dumnezeu Născătoare! Primeşte de la mine ticălosul şi nevrednicul robul tău, această rugăciune şi arhanghelicească heretisire în cinstea şi spre pomenirea durerii pe care ai răbdat-o când L-ai văzut pe Fiul tău, Domnul nostru Iisus Hristos, pe cruce între tâlhari. Pe acesta roagă-L, Stăpână, să îmi dea darul milostivirii Sale în ceasul morţii mele şi să mă hrănească cu Trupul şi Sângele Său cel dumnezeiesc, ca să te slăvesc, Apărătoare, în veci. (metanie)

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. (Dacă este preot, spune : Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin.)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Rugăciunea a cincea

O, nădejdea mea, prea curată Fecioară de Dumnezeu Născătoare! Primeşte de la mine, ticălosul şi nevrednicul robul tău, această rugăciune şi arhanghelicească he-retisire în cinstea şi spre pomenirea durerii pe care ai răbdat-o când L-ai văzut pe Fiul tău, Domnul nostru Iisus Hristos, pus în mormânt. Pe Acesta roagă-L, Stă-până, să mi se arate mie în ceasul morţii mele şi să primească sufletul meu în viaţa veşnică. Amin

O, prea milostivă Fecioară, Doamnă de Dumnezeu Născătoare, turturea iubitoare de fii, a cerului şi al pământului singura stăpânitoare Împărătească, ceea ce îi pri-meşti cu dragoste pe toţi cei ce se roagă ţie, mângâierea celor necăjiţi!
Primeşte de la mine, păcătosul şi netrebnicul robul tău, această încincită rugă prin care pomenesc bucuriile tale pământeşti şi cereşti, cu umilinţă strigând către tine unele ca acestea:
Bucură-te, că fără de sămânţă ai zămislit în pântece pe Hristos, Dumnezeul nostru. Bucură-te, că în pântece L-ai purtat fără de durere.

Bucură-te, că ai născut prin minunată iconomie.
Bucură-te, că ai primit de la magii împăraţi daruri şi închinare.
Bucură-te, că între învăţătorii Templului L-ai aflat pe Fiul tău.
Bucură-te, că Cel născut din tine prea slăvit S-a sculat din morţi.
Bucură-te, că L-ai văzut înălţându-se pe Ziditorul tău, la care însăţi te-ai înălţat cu sufletul şi cu trupul.
Bucură-te pentru fecioria ta, ceea ce eşti mai slăvită fără de asemănare decât îngerii şi decât toţi sfinţii.
Bucură-te, că în apropierea Preasfintei Treimi străluceşti.
Bucură-te, Făcătoarea noastră de pace.
Bucură-te, Stăpânitoare ce porunceşti tuturor puterilor cereşti.
Bucură-te, că mai mult decât toţi ai îndrăznire către Fiul şi Dumnezeul tău.
Bucură-te, milostivă Maică a tuturor celor ce aleargă la tine.
Bucură-te, că veselia ta nu se sfârşeşte în veci! Şi mie, nevrednicului, după nemin-cinoasa făgăduinţă a ta, în ziua ieşirii mele din trup arată-te milostivă, ca să ajung, călăuzit fiind de tine, în Ierusalimul de Sus, unde cu slavă împărăteşti cu Fiul tău şi Dumnezeul nostru, căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, dim-preună cu Tatăl şi cu Preasfântul Duh în vecii cei nesfârşiţi. Amin.

Din buze întinate, din inimă pângărită, din limbă necurată, din suflet spurcat, pri-meşte, Doamnă Împărătească, această laudă, Bucuria mea. Primeşte-o cum au fost primiţi cei doi bănuţi ai văduvei şi dăruieşte-mi să îţi aduc dar vrednic de bunătatea ta.

O, Stăpâna mea, prea curată Fecioară, cerească Împărătească! După cum voieşti, învaţă-mă ce se cuvine să-ţi grăiesc ţie, Maica lui Dumnezeu, singura scăpare şi mângâiere a păcătoşilor. Bucură-te, Stăpână, ca şi eu, robul tău, mult greşit, să strig cu bucurie către tine, prea lăudată Maică a lui Hristos Dumnezeul nostru. Amin.

La prea sfântă icoana ta căutând, te văd ca şi cum ai fi de faţă, şi căzând cu credinţă la tine, mă închin ţie ca unei Născătoare de Dumnezeu, te cinstesc şi mă rog ţie cu lacrimi: acoperă-mă cu acoperământul tău, că tu ai dat intrare neamului omenesc în Împărăţia cerurilor. Amin.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Slavă şi mulţumită Domnului pentru toate !

(Notă: Fragment preluat din cartea " Calea împărătească - Învăţături şi pravile de rugăciune" - autor Sfântul Dimitrie al Rostovului)

Închinare către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu - Din lucrările Sfântului Dimitrie al Rostovului

Veniţi să ne închinăm Împărătesei noastre, Născătoarei de Dumnezeu !
Veniţi să ne închinăm Fecioarei Maria, Împărătesei noastre, Născătoarei de Dumnezeu !
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însăşi Doamna, Fecioara Maria, Împărăteasa noastră, Născătoarea de Dumnezeu !

Ne închinăm ţie, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, care prin naşterea ta, ne-ai arătat nouă Lumina cea adevărată, Împărăteasa cerului şi a pământului, nădejdea celor fără de nădejde. Ajutătoarea celor fără de ajutor, Mijlocitoarea tuturor păcătoşilor; tu ne acoperă şi ne apără de toate nevoile şi necazurile sufleteşti şi trupeşti şi fii nouă, te rugăm, Apărătoare, cu sfintele tale rugăciuni!

Ne închinăm binecuvântatei tale zămisliri şi naşterii tale din sfinţii tăi părinţi, Ioachim şi Ana ! Te rugăm, Doamna noastră, să ne dai viaţă fără de păcat ca să zămislim şi să naştem roade de pocăinţă !

Ne închinăm Intrării tale în Biserica Domnului, Pruncă de trei ani fiind şi te rugăm, Lumina noastră, să ne faci, cu rugăciunile tale, Biserică a Duhului Sfânt!

Ne închinăm Bunei tale Vestiri, Preacurată Fecioară de Dumnezeu Născătoare, când prin lucrarea Duhului Sfânt, cu glasul Arhanghelului, ai zămislit Cuvântul

Tatălui şi te rugăm, Lumina noastră, să ne binevesteşti nouă, celor deznădăjduiţi, mântuirea!

Ne închinăm Naşterii tale, când L-ai întrupat şi L-ai născut pe Hristos, Mântuitorul lumii, şi ai devenit astfel, Maica lui Dumnezeu slăvită şi preaînălţată de toată făptura, şi te rugăm, Lumina noastră, fă-te Maică Milostivă acum şi în veacul viitor!

Ne închinăm curăţiei tale, ceea ce eşti neîntinată, fără sminteală, fără greşeală, Preacurată şi te rugăm, Lumina noastră, curăţeşte-ne de toată spurcăciunea trupului şi a duhului, cu rugăciunile tale!

Ne închinăm şi cinstim durerile tale, pe care le-ai răbdat în vremea patimilor de bunăvoie ale Fiului tău, când s-a împlinit proorocia lui Simeon, căci prin însuşi sufletul tău a trecut sabia şi te rugăm, Lumina noastră, de durerile trupeşti şi sufleteşti, izbăveşte-ne !

Ne închinăm ţie, Doamnă, aducându-ne aminte de bucuria ta pe care ai avut-o în vremea Învierii Fiului tău şi te rugăm, Lumina noastră, să ne adormi patimile noastre trupeşti, cu ajutorul tău!

O, Preasfântă Împărătească Născătoare de Dumnezeu, primeşte această mică rugăciune şi o du Fiului tău şi Dumnezeului nostru, ca să mântuiască şi să lumineze, pentru tine, sufletele noastre!

Privind la chipul tău preasfânt, ca şi cum te-am vedea cu adevărat chiar pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste şi din toată inima cădem şi ne închinăm în faţa celui ce este mai înainte de veci, în faţa Pruncului pe care Îl ţii în braţele tale, în faţa Domnului nostru Iisus Hristos!

O, Preasfânta noastră Doamnă, Împărăteasa Cerului, preaslăvită Stăpână, Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, adevărată mângâiere a tuturor întristaţilor, viaţa şi învierea tuturor celor ce nădăjduiesc spre tine! Apleacă, o, Doamnă, preacuratele tale urechi spre rugăciunea noastră pe care ţi-o aducem noi, nevrednicii robii tăi!

O, Maica noastră milostivă, arată mila ta spre noi care suntem plini de întristare şi ne aflăm pururea în păcate şi nu ne dispreţui pe noi, mult păcătoşii robii tăi!

O, Maica noastră preafrumoasă! Tu eşti pricinuitoarea tuturor bunătăţilor, învierea muritorilor şi izbăvirea celor pierduţi! Primeşte această nevrednică rugăciune a robilor tăi căzuţi şi mult păcătoşi, în acest ceas de amară plângere şi dureroasă cerere, căci îndrăznim a grăi către tine, Preasfântă Doamnă

Împărătească Născătoare de Dumnezeu, zicând împreună cu îngerii: « Născătoare de Dumnezeu, Sfântă Fecioară Marie, Cea plină de Dar, căci ai zămislit cu trup pe Fiul lui Dumnezeu ».

Bucură-te, că tu L-ai purtat la sânul tău !

Bucură-te, că tu L-ai născut !

Bucură-te, că tu L-ai hrănit !

Bucură-te, că Lui i s-au închinat magii !

Bucură-te, că pe Hristos la trei zile în biserică L-ai aflat.

Bucură-te, că Hristos a înviat din morţi şi S-a înălţat la cer !

Bucură-te, că tu însăţi ai fost luată la cer !
Bucură-te, că ai întrecut pe îngeri cu fecioria şi pe sfinţi cu slava !

Bucură-te, că tu faci pace pe pământ !

Bucură-te, că locuitorii cerului toţi îţi sunt ascultători !

Bucură-te, că tu poţi să ceri tot ce vrei de la Fiul tău, Hristos, Dumnezeul nostru!

Bucură-te, că te-ai învrednicit să fii aproape de Sfânta Treime !

Bucură-te, că eşti Maica oamenilor rătăciţi care aleargă la tine cu credinţă !

Bucură-te, că bucuria ta în veci nu se sfârşeşte !

Bucură-te, cea plină de Dar, Domnul este cu tine !

O, Preasfântă Stăpână, Doamnă, Fecioară Născătoare de Dumnezeu ! Primeşte nevrednica noastră rugăciune şi ne păzeşte de moartea cea năprasnică şi ne dăruieşte pocăinţă înaintea sfârşitului nostru ! Amin.

Stăpână, primeşte rugăciunile nevrednicilor robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi din toată nevoia şi necazul !

Toată nădejdea noastră spre tine o punem, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-ne pe noi sub Sfânt Acoperământul tău. Amin.

Sfântul Dimitrie al Rostovului - Rugăciune înainte de Sfânta Împărtăşanie

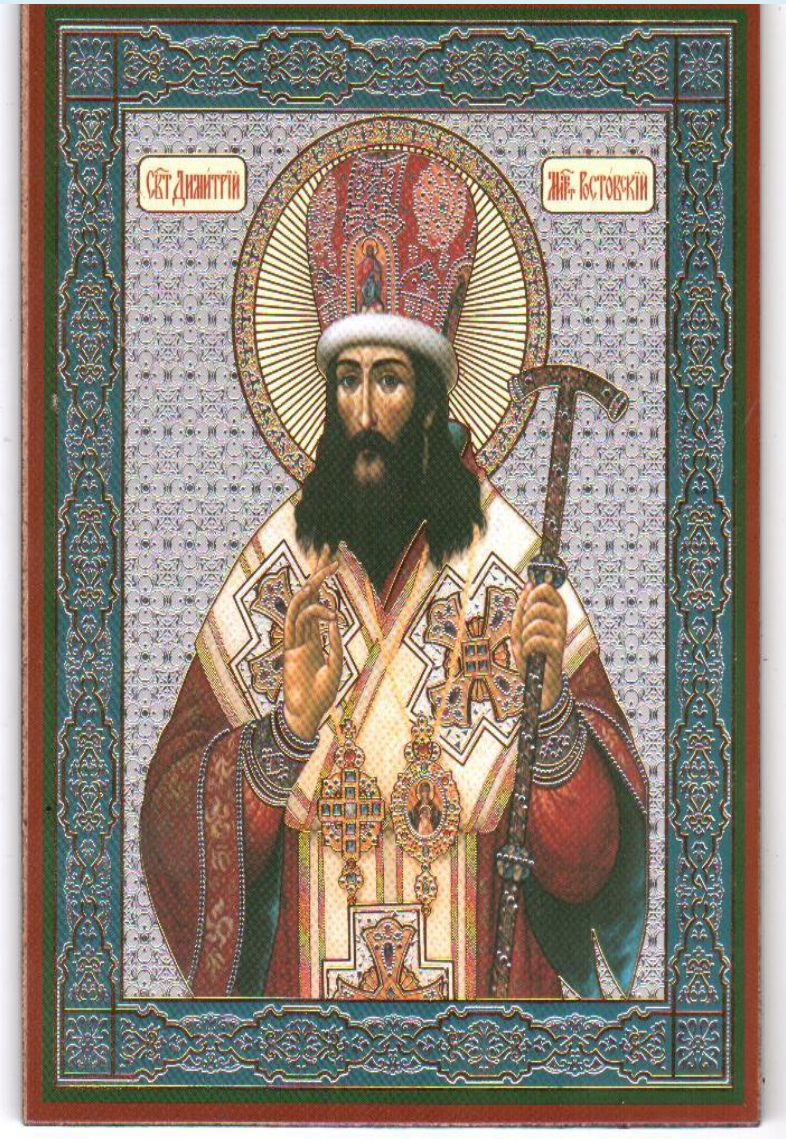

Apropiindu-te cu astfel de gânduri şi simţiri, spune în cugetul tău: "Deschideţi-vă, uşi şi zăvoare ale inimii mele, să intre Hristos, Împăratul Slavei! Intră, Lumina mea şi întunericul meu luminează; intră, Viaţa mea şi a mea moarte înviază; intră, Tămăduitorul meu şi ale mele rane tămăduieşte; intră, Dumnezeiesc Foc şi spinii păcatelor mele arde; aprinde cele dinlăuntrul meu şi inima mea cu flacăra dragostei Tale; intră, Împăratul meu şi nimiceşte în mine împărăţia păcatului; şezi pe tronul inimii mele, Împărate şi Doamne al meu, şi singur Tu întru mine împărăţeşte".

Rugăciune

Iată, Doamne, Tu şi eu. Uită-te la mine ce-am ajuns, ce-a mai rămas din zidirea Ta. Uită-te şi mă plânge, că eu singur nu mă pot plânge. Eu nu te mai înţeleg şi

nici nu te mai voiesc, eu am o altă viaţă, care imi pare mai interesantă şi mai atrăgătoare. Du-te de la mine, că sunt om păcătos. Niciodată nu te-am iubit şi nu te-am ascultat. Ştiu că eşti aici, dar nu te simt şi nu te recunosc. Tu însă nu te depărta, aşteaptă până mă scol, ajută-mă Tu să mă scol, că tu m-ai zidit şi poţi cu mine toate câte voieşti. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Că, iată, n-am mai rămas decât Tu şi eu. Numai noi amândoi am rămas. Să nu te scârbească păcatele mele şi să te duci. Rămâi cu mine, chiar dacă nu te văd, chiar dacă nu te simt, chiar dacă nu te ascult. Chiar şi atunci când nu voi mai vrea să rămâi, Tu să rămâi. Că Tu eşti cel care ne dai viaţa şi care din moarte iarăşi ne vei ridica şi fără de tine suntem nimic, Doamne. Şi Ţie, Bunule, după cum putem, toţi slavă înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea Sfântului Dimitrie al Rostovului pentru cei care vor să pună început bun de mântuire

Când Duhul cel Sfânt şi milostiv al Domnului se atinge de sufletul omului, acesta începe să își vadă cu limpezime starea lui interioară și cum arată el înaintea lui Dumnezeu. Se vede murdar, plin de răni și bube, și începe să se nască în el dorința de a se curăți și a căuta mila lui Dumnezeu. În lumina lui Dumnezeu se văd cele mai mici greșeli pe care le săvârşim și atunci înțelegem cât de mare este mila lui Dumnezeu față de noi, care asemenea unui Părinte bun, ne rabdă, ne iartă și ne așteaptă să ne întoarcem.

Sfântul Dimitrie al Rostovului ne arată cum se poate ruga cineva care vrea să se pocăiască, să se apropie de Dumnezeu și să pună început bun vieții sale. Pocăința înseamnă o schimbare ce are loc la nivel lăuntric. Cel care se pocăiește de faptele sale nu doar plânge și regretă ce a făcut, ci se străduiește să înlăture toate patimile și să își schimbe modul de a gândi, de a vorbi și de a se comporta. Pocăința înseamnă așadar înnoirea sufletului și a vieții.

Sfântul Dimitrie ne îndeamnă să ne retragem în cămara noastră și să medităm în liniște la toată viața noastră, luând aminte la toate păcatele pe care le-am săvârșit din tinerețe. Iar după ce săvârșim această cercetare atentă, este bine să găsim un părinte duhovnicesc iscusit pentru a ne spovedi și a primi sfat de îndreptare.

„Retrage-te şi însingurează-te, aşază-te şi cugetă la viaţa ta şi la toate păcatele săvârşite de tine din tinereţe, la cele mărturisite şi la cele nemărturisite, amintindu-ţi mulţimea lor, suspină din adâncul inimii şi varsă lacrimi. Apoi, cazi în genunchi şi ridică mintea ta de la pământ la Prestolul lui Dumnezeu, înconjurat de Heruvimi şi Serafimi şi, caută cu ochii sufletului, la Dumnezeu, la Cel ce

şade pe Prestolul cel înalt şi preaînalt, la Cel ce te vede şi ştie toate căile tale şi care este gata să te asculte.

Cazi la picioarele Celui Atotmilostiv şi roagă-te cu cutremur aşa: „Dumnezeule prea bune, Izvorul bunătăţilor, Adâncul cel nepătruns al milei, Făcătorul meu, Ţie, Celui ce ştii tainele cele ascunse, Ţie, Celui care cercetezi inimile şi toate cele din lăuntru, Îţi mărturisesc păcatele mele, înaintea ochiului Tău atovăzător aduc toate fărădelegile mele: Doamne şi Ziditorul meu, am greşit (aici spune cu glas încet toate păcatele tale, ca să te audă numai Domnul. Vorbeşte cu ruşine, cu strângere de inimă şi cu lacrimi: Te-am întristat, Domnul meu, cu aceasta şi cu aceasta).

După ce-ţi vei mărturisi toate păcatele, roagă-te aşa: Dumnezeule prea bune, Izvorul bunătăţilor, Adâncul cel nepătruns al milei, Făcătorul meu, Ţie, Celui ce ştii tainele cele ascunse, Ţie, Celui care cercetezi inimile şi toate cele din lăuntru, Îţi mărturisesc păcatele mele, înaintea ochiului Tău atovăzător aduc toate fărădelegile mele: Doamne şi Ziditorul meu, am greşit (aici spune cu glas încet toate păcatele tale, ca să te audă numai Domnul. Vorbeşte cu ruşine, cu strângere de inimă şi cu lacrimi: Te-am întristat, Domnul meu, cu aceasta şi cu aceasta).

După ce-ţi vei mărturisi toate păcatele, roagă-te aşa: Iată rănile, bubele şi putrejiunile mele, o Milostivule Doftor! Iată greutatea zilelor mele, o Bunule Doamne! Iată ruşinea mea, o, Judecătorule Cel îndelung-răbdător! Cu faptele acestea am mâhnit, am mâniat şi am întărâtat bunătatea Ta; chipul Tău cu acestea l-am spurcat, Duhul Tău cel Sfânt l-am scârbit şi pe Îngerul meu păzitor de la mine l-am gonit; cu acestea Sângele Tău prea scump, pentru mine vărsat, L-am călcat şi întru nimica L-am socotit; cu acestea mi-am pierdut frumuseţea sufletului, de harul Tău m-am dezbrăcat şi peşteră tâlharilor şi sălaş patimilor m-am făcut; cu acestea Biserica Ta cu Sânge răscumpărată, am nesocotit: trupul spurcându-mi, mădularele făcându-mi-le mădulare ale desfrâului, sufletul spurcându-mi cu gânduri necurate, hulitoare, mândre şi curveşti, şi aşa, primindu-le, cu ele m-am îndulcit; şi bucurie dracilor şi plâns îngerilor printr-însele m-am făcut şi sufletul în mine a murit, în obiceiurile cele rele ca într-un sicriu stă, cu pământul nesimţirii presurat şi cu piatra înăspririi pecetluit.

Doamne, iată toate fărădelegile mele, care au covârşit capul meu, înmulţindu-se mai mult decât perii capului meu şi mai mult decât nisipul mării. Acestea le mărturisesc, singur pe mine mă învinovăţesc, mă osândesc şi mă pun vinovat: pentru că nu numai acestea, pe care mi le-am amintit, dar şi pe cele pe care nu le ţin minte şi nu le înţeleg că sunt păcate, şi pe care nici nu ştiu să le spun, pe toate acestea, Atotmilostive şi Cel fără de răutate Dumnezeule, înaintea Milostivirii Tale nespuse le pun.

După atâta şi atâta mulţime de fapte ruşinoase, după atâta nebunie şi adâncă întunecare a minţii, după atâtea cumplite căderi şi nesimţire, cu greu venindu-mi în fire şi din adâncul deznădejdei mele, căutând la marea Ta milosârdie, neîntrecută de păcatele omeneşti, şi văzând, că nu voieşti moartea păcătosului, ci cu milostivire întoarcerea lui o aştepţi, fiindcă şi sângele Tău Ţi-ai vărsat pentru cei păcătoşi, chemându-i la pocăinţă.

Aceasta înţelegând eu, afurisitul şi păcătosul, cel ce am întrecut păcatele lumii întregi, cu faptele mele rele părtaş răstignitorilor făcându-mă, eu, nelegiuitul, sunt a tuturor mârşăveniilor mare de netrecut, prăpastie fără fund a tuturor necurăţiilor, eu, cel spurcat, făcătorul tuturor relelor, cu neruşinare alerg şi înaintea Ta, Cel Multmilostiv şi Preaîndurat, cu pocăinţă cad, strigând durerea inimii mele: am greşit, Părinte, la cer şi înaintea Ta, greşit-am şi fărădelege am făcut, încălcind poruncile Tale, am greşit ca nimeni altul vreodată, nu sunt vrednic să caut şi să văd înălţimea cerului, nu sunt vrednic să-mi deschid buzele mele înaintea Ta, până acum fiind vrăjmaşul Tău: dar, rog bunătatea Ta şi aduc rugăciune blândeţii Tale: milueşte-mă Dumnezeule, după mare milă Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile mele. Miluieşte-mă, iartă-mă şi mă curăţeşte, că de la Tine este curăţirea.

Doamne! De voieşti poţi să mă cureţeşti, ştiu că voieşti ca toţi să se mântuească, mântuieşte-mă dar şi pe mine, că toate le poţi câte le voeşti, pleacă-te, Doamne, la milostivire, adu-ţi aminte de milele şi îndurările Tale cele din veac, şi iartă-mi păcatele mele, nu pomeni faptele mele cele rele, să nu intri la judecată cu robul Tău, nu-mi răsplăti mie după faptele mele, cu urgia Ta să nu mă cerţi, nici cu mânia Ta să mă pedepseşti pe mine, deschide-mi adâncul bunătăţii Tale, deschide-mi uşile pocăinţei: primeşte-mă întru pocăinţă, şi cheamă-mă întru cunoştinţă, ridică-mă pe mine cel căzut, caută-mă pre mine, cel rătăcit, află-mă pe mine, cel pierdut, vindecă-mă pre mine, cel rănit, înviază-mă pre mine, cel mort.

Doamne, Dumnezeul puterilor, întoarce-mă, arată faţa Ta şi mă voi mântui; luminează faţa Ta peste robul Tău: până când Doamne, mă vei uita până în sfârşit; până când Îţi vei întoarce faţa Ta de la mine; întoarce faţa Ta de către păcatele mele; să nu-ţi întorci faţa Ta de la mine când mă necăjesc, degrab mă auzi. Ştiu că nu sunt vrednic de iubirea Ta de oameni şi de milostivirea Ta, ci vrednic sunt de toate muncile iadului, vrednic sunt de viermele cel neadormit, de scrâşnetul dinţilor, de întunericul cel mai din afară, de focul cel nestins gătit diavolului şi slugilor lui, vrednic sunt de tartărul, de care şi însuşi satana se cutremură, dar, mare este mărirea Ta, precum şi mila Ta, şi nu-i nici un păcat care să biruiască iubirea Ta de oameni. Pentru aceasta şi nu deznădăjduiesc, ci la bunătatea Ta nesecată şi nesfârşită, care se revarsă fără împuţinare asupra tuturor, şi la negrăită Ta milostivire nădăjduesc, Doamne, şi cred că nu mă voi

ruşina în veac. Tu eşti nădejdea mea, Dumnezeule, iar nădejdea nu ruşinează. Doamne, să nu mă ruşinezi la înfricoşătoarea Ta judecată, înaintea mulţimii Puterilor cereşti, şi a tuturor sfinţilor Tăi.

Îmi pare rău din inimă că pe Tine, Făcătorul meu, veşnica şi nesfârşita Bunătate, Te-am mâniat cu răutăţile mele şi Te-am întristat, şi pe Cel, pe care trebuia neîncetat să-L iubesc, şi poruncile Lui să le păzesc, pe Acela, parcă urându-L, păcatelor nenumărate m-am dat; pe Acela, pe care trebuia să-L doresc cu stăruinţă, la Acela rareori când cugetam, fără a-L lua în seamă; de Cel, de care trebuia cu dulceaţă să mă satur, pe Acela mult L-am amărât şi L-am lepădat; de Cel, de care trebuia să mă lipesc, de Acela m-am îndepărtat; Singurul Cel, pentru care trebuia să trăesc, Acestuia am murit, dar viez păcatului, dulceţilor şi patimilor. De Cel de care trebuia să am frică şi să-L cinstesc, pe Acesta L-am obijduit fără măsură, şi L-am necinstit în fraţii mei mai mici şi în mine însumi, cu totul spurcându-mă: şi cu faptele, şi cu cuvintele, şi cu gândurile. Cel, căruia trebuia să-i mulţumesc şi să-L slavoslovesc neîncetat, lângă El vieţuind, de la Acela m-am întors, rătăcind pe căile desfrâului şi lenevindu-mă a-mi deschide buzele spre slava numelui Său cel prea sfânt.

O, Dumnezeul meu! O, Ziditorul meu! O, Dorirea mea! Pentru acestea toate îmi pare foarte rău acum şi nu voi înceta să suspin pentru ele. O, dacă nu Te-aş fi mâniat niciodată pe Tine, Domnul Dumnezeul meu, şi dacă nu Te-aş fi întărâtat pe Tine, Dumnezeul meu cel Bun, n-aş fi acum cel dintâi între cei morţi socotit; pentru ce m-am născut, pentru ce m-am educat, pentru ce trăiesc până acum, când pe Tine, Stăpânul meu, Te întristez adânc. Să se desfacă acum inima mea de suferinţă, jalea să înmoaie şi să sfărâme împietrirea mea. Să mă topesc de tot cum se topeşte ceara de arderea cea lăuntrică, pentru că am pierdut pe Dumnezeul meu, am căzut de la harul Lui, am scârbit bunătatea Lui, m-am înstrăinat de dragostea Lui, m-am lepădat de slava Lui, sunt părăsit de cercetarea Lui cea milostivă, ochii mei să izvorască şuvoaie de ape ziua şi noaptea, pentru că mult am încălcat, mult am greşit înaintea Ta: pentru aceasta s-a tulburat inima mea, că nu atât tremură de chinuri, nu atât de căderea de la bunătăţile cereşti se vaietă, cât se topeşte de aceea, că pe Tine Te-am mâniat, Atotbunule, Atotdulcele, Atotscumpule, Multdoritule, pentru aceasta nu voi înceta să plâng cu jale de acum şi până-n veci.

Viaţa mea în dureri să piară, şi anii mei - în suspinuri, şi sufletul meu în dureri să se ostenească, şi oasele mele să se cutremure pentru aceasta, că pe Dumnezeul meu, Făcătorul meu, Stăpânul meu, Răscumpărătorul meu greu l-am mâhnit, şi ce voi face: ştiu că Tu eşti bun, Dumnezeul meu, că Tu, Ziditorul meu, eşti milosârd, că Tu, Răscumpărătorul meu eşti milostiv şi îndurat: atât de milostiv, că şi sufletul Tău nu L-ai cruţat, ci pentru noi, păcătoşii, L-ai dat. Şi nu după fărădelegile noastre ne faci nouă, nici după păcatele noastre ne răsplăteşti

nouă; aceasta voi face, cădea-voi la prea sfintele Tale picioare şi voi plânge înaintea Ta, a Domnului celui care m-a făcut pe mine.

Eu, prăpastia păcatelor, mă arunc în noianul milosârdiei Tale, Dumnezeul meu, şi Te rog: povăţuieşte-mă la adevărata pocăinţă, şi adu-mă în simţire, pe mine, nesimţitul şi împietritul.

Tu ai primit pe mulţi păcătoşi care s-au pocăit: pe David, pe Manasia, pe Iosia, pe vameşul, pe desfrânata, pe fiul cel rătăcit, pe tâlharul, pe Petru, pe Savlu, pe Fotinia, pe Taisia, pe Pelagheia, pe Maria Egipteanca, să nu mă lepezi şi pe mine, care i-am întrecut pe aceia cu păcatele: că n-ai venit să chemi pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi la pocăinţă. Cheamă-mă dar şi pe mine, cel mai mult decât toţi păcătos, măcar că nimic bun n-am făcut înaintea Ta, dă-mi după harul Tău să pun început bun, şi învredniceşte-mă, Doamne, să Te iubesc, precum am iubit cândva păcatul, şi Ţie să lucrez fără lenevire, precum am lucrat înainte satanei celui înşelător, Ţie, Domnului, Dumnezeului meu Iisus Hristos să-Ţi lucrez mai mult, în toate zilele vieţii mele, dacă-mi vei da harul Tău întru ajutor.

Cu adevărat m-am minunat de mulţimea îndelung-răbdării Tale, o Mult-milostive! Că în vremea când săvârşeam fărădelegile mele, n-ai adus asupra mea judecata Ta cea dreaptă, nici nu m-ai certat cu urgia Ta, nici cu mânia Ta m-ai pedepsit pe mine, nici cu trăsnetul din înălţime nu m-ai fulgerat pe mine, nici pământului nu i-ai poruncit să se deschidă şi să mă pogoare în iad de viu, nici în alt fel n-ai lăsat obraznica moarte să mă fure pe mine, şi, de acestea mult minunându-mă, am cunoscut, că milosârdia Ta este nemăsurată, aşteptând cu îndelungă răbdare şi milostivire, pocăinţa mea şi îndreptarea vieţii mele celei întinate, şi fără pedeapsă lăsându-mă, ca venindu-mi în simţire, să-mi cunosc fărădelegile mele, şi să mă lepăd de începutul meu cel rău.

Aceasta am cunoscut, şi întru pocăinţă la Tine am alergat, nu singur de la sine, ci Tu m-ai povăţuit şi m-ai adus la Tine, şi pentru ce ai făcut aceasta şi ce Te-a îndemnat la atâta milosârdie, şi ce trebuinţă este să mă chemi, nu ştiu; atât doar ştiu, că sunt păcătos şi fără de răspuns, şi că duşmanul Tău până acum am fost, şi încă sunt neîndreptat; dar pentru că Tu însuţi m-ai chemat şi m-ai adus înaintea Ta, luminează-mi mintea mea, deschide-mi buzele, învaţă-mă, ce să grăiesc înaintea Ta, şi curăţeşte mulţimea fărădelegilor mele, spală-mi necurăţiile mele, stropeşte-mă cu isopul milei Tale, fă-mă mai alb decât zăpada, ca să nu stau înaintea Ta mârşav şi spurcat, mai bine să fiu ascuns în adâncurile pământului, decât înaintea măririi de neajuns a slavei Tale în atâta ruşine şi goliciune ruşinoasă, întru toate întinăciunile păcatelor eu, blestematul şi ticălosul să stau, când se vor uita la mine toţi cei ce stau înaintea Ta, Heruvimii şi Serafimii: dar nicăeri nu este loc care mă poate ascunde de privirea ochilor Tăi mai străluciţi decât soarele.

Mă minunez şi nu pricep aceasta: cum nu te scârbeşti de atâta mârşăvie a întinăciunilor mele şi mă laşi să stau înaintea Ta, cu îndrăzneală, şi mai mult zic, fără de ruşine să grăesc, cum nu Te scârbeşti să cauţi la necurăţia inimii mele, şi la spurcăciunea sufletului meu: cum, înainte-stătătorii Tăi, cu văpaie de foc oprindu-mă, nu mă alungă, nu mă îndepărtează de la faţa Ta. Cum, îngreţoşându-se de mine, nu mă aruncă legat în întunericul cel mai dinafară: pentru că blândeţea şi nerăutatea Ta şi îndurarea Ta nemărginită nu vrea aceasta, pentru că mare, cu adevărat mare este mila Ta, mai presus decât cerurile, mai adâncă decât noianul, mai largă decât tot pământul şi marea este bunătatea Ta, care nu voieşte şi a mea pierzare, ci aşteaptă întoarcerea, şi se bucură de pocăinţa păcătosului.

Mare este mila Ta, Doamne, când încă mă rabzi, pe mine, cel ce am făgăduit să mă căiesc şi iarăşi în aceleaşi şi încă mai cumplite am căzut. De multe ori am făgăduit pocăinţă, şi cu jurăminte aceasta am întărit, dar am minţit pătimaşul, mă căiesc cu cutremur, oare mă vei răpune, Doamne, şi după ceasul în care iarăşi le fac; dar Tu încă Te mai milostiveşti spre mine şi nu mă pierzi cu fărădelegile mele.

Slavă îndelung-răbdării Tale, slavă milostivirii Tale, slavă mulţimii îndurărilor Tale, slavă nespuselor mulţimi ale bunătăţii Tale, slavă Feţei Tale milostive, înaintea căreia acum stând, Doamne al meu, Îţi aduc voia şi dorinţa mea, pe care o pun de acum întru nădejdea ajutorului Tău, din această zi, din acest ceas, de la această linie, după puterea mea să-mi îndrept reaua şi blestemata mea viaţă, să-mi pară rău şi să suspin până la moarte pentru păcatele de mai înainte, iar de cele vrăjmaşe ce vin cu grijă să mă păzesc cu ajutorul Tău.

Doamne al meu, ştii că urăsc faptele mele cele mârşave, iar pe mine însumi, pentru ele şi viaţa mea de dinainte, mă urăsc, şi mai mult pe Tine, Dumnezeul meu cel Bun, nu mai vreau să te supăr. Numai Tu, Doamne, dă-mi ajutor, că fără de ajutorul Tău atotputernic şi fără harul Tău nu pot nicidecum să mă lepăd de faptele rele şi de obiceiurile păcătoase, şi nici o faptă bună nu pot săvârşi niciodată fără Tine. Am voinţă să mă căiesc, de-mi vei ajuta Tu, Dumnezeule, Doamne, ajută-mi mie şi mă voi mântui.

Cred, Doamne, în îndurarea Ta, ajută necredinţei mele, cred, că eşti aproape de toţi cei ce Te cheamă pe Tine întru adevăr, adevărat, adevărat, adevărat cu toată inima voiesc să mă întorc către Tine, Dumnezeul meu. Dumnezeule, spre ajutorul meu ia aminte, Doamne, ca să mă ajuţi, grăbeşte-Te.

***

Apoi ridică-Te şi întărindu-Te în nădejdea spre Domnul şi cugetând la prea marea Lui Bunătate şi Milosârdie, citeşte psalmul 102 ca să se mângâie sufletul

tău: Binecuvântează, suflete al meu pre Domnul, şi toate cele dinlăuntrul meu, numele cel sfânt al Lui. Binecuvântează, suflete al meu pe Domnul, şi nu uita toate răsplătirile Lui, pe Cel ce curăţeşte toate fărădelegile tale; pe Cel ce vindecă toate boalele tale. Pe Cel ce izbăveşte din stricăciune viaţa ta; pe Cel ce te încununează cu milă şi cu îndurări. Pe Cel ce umple de bunătăţi pofta ta: înnoise-vor ca ale vulturului tinereţile tale. Cel ce face milostenie Domnul, şi judecată tuturor celor ce li se face strâmbătate. Cunoscute au făcut căile Sale lui Moisi, fiilor lui Israil voile Sale. Îndurat şi milostiv este Domnul, îndelungrăbdător şi mult-milostiv. Nu până în sfârşit Se va iuţi, nici în veac Se va mânia. Nu dupre fărădelegile noastre a făcut nouă, nici după păcatele noastre au răsplătit nouă, că după înălţimea cerului de la pământ, a întărit Domnul mila Sa spre cei ce se tem de Dânsul. Pe cât sunt departe răsăriturile de la apusuri, depărtat-a de la noi fărădelegile noastre. În ce chip miluieşte tatăl pe fii, a miluit Domnul pe cei ce se tem de Dânsul. Că El a cunoscut zidirea noastră: adusu-şi-a aminte că ţărână suntem. Omul, ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, aşa va înflori. Că duh au trecut într-însul şi nu va fi şi nu-şi va mai cunoaşte încă locul său. Iar mila Domnului din veac şi până în veac, spre cei ce se tem de Dânsul; Şi dreptatea Lui spre fiii fiilor, spre cei ce păzesc aşezământul de lege al Lui şi-şi aduc aminte de poruncile Lui, ca să le facă pe ele. Domnul în cer a gătit Scaunul Său şi Împărăţia Lui peste toţi stăpâneşte. Binecuvântaţi pe Domnul, toţi îngerii Lui, cei puternici la virtute, care faceţi cuvântul Lui a auzi glasul cuvintelor Lui. Binecuvântaţi pe Domnul toate puterile Lui, slugile Lui, care faceţi voia Lui. Binecuvântaţi pe Domnul, toate lucrurile Lui; în tot locul stăpânirii Lui, binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul.

Sursă: Apărătorul.md, Sfântul Dimitrie al Rostovului - Rugăciune de mărturisire către Dumnezeu:

https://www.aparatorul.md/sf-dimitrie-al-rostovului-rugaciune-de-marturisire-catre-dumnezeu/

La pomenirea Sfântului Dimitrie de Rostov: 300 de ani de la naşterea la cer a Sfântului Dimitrie al Rostovului (1709 – 2009)

La Lavra Peşterilor din Kiev au fost aduse moaştele Sfântului Dimitrie de Rostov

În fiecare an, pe 28 octombrie, Biserica noastră cinsteşte pe Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului.

Pe acest fericit, Sfântul Nicolae Velimirovici îl numeşte în Proloagele sale „mare ierarh al Bisericii lui Hristos, mare predicator, scriitor bisericesc şi ascet", „un mare luminător al Bisericii ruse şi al întregii Ortodoxii".

Sfântul Dimitrie al Rostovului a fost continuatorul viu al străvechii tradiţii de sfinţenie a Părinţilor Bisericii celor din vechime. Nu numai că a scris minunate cărţi pline de învăţătura mântuirii, ci el a mai fost şi prin însăşi viaţa lui pildă vie de urmat turmei pe care a păstorit-o, cum şi întregii Biserici.

El a fost un mare nevoitor şi un mare om de rugăciune. El a fost atât de smerit cu viaţa, încât chiar pe seminariştii cărora le era dascăl, în seminarul de el întemeiat, îi ruga să se roage pentru el.

- *Ori de câte ori orologiul bătea ora, el se ridica în picioare şi rostea cu evlavie rugăciunea: „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te!...".*
- *Ori de câte ori zăcea bolnav, ceea ce se întâmpla adesea, el cerea fiecărui seminarist al lui să rostească pentru el de câte cinci ori rugăciunea „Tatăl nostru", în timp ce meditează asupra celor cinci Răni ale Mântuitorului nostru Hristos.*

Anul acesta, de la fericita sa naştere în Împărăţia lui Dumnezeu, s-au împlinit trei secole. De aceea şi în Rusia Mică a fost şi este încă cinstit în mod deosebit.

Sfântul Dimitrie s-a născut în 1651 în Makarovo, la 40 km de Kiev, iar la Sfântul Botez a primit numele de Daniil.

Pentru că tatăl său era soldat şi lipsea adeseori de acasă vreme îndelungată, de educaţia copilului s-a ocupat în mod deosebit mama sa, care i-a sădit seminţele virtuţilor evanghelice.

La vârsta de 11 ani, Daniil a intrat la seminarul din Kiev, al cărei conducător era un strălucit predicator şi cald apărător al Ortodoxiei. Mulţumită acestuia, viitorul ierarh a putut să-şi dezvolte minunata harismă de a explica Scripturile şi a devenit sensibil la nevoia catehizării credincioşilor Bisericii.

Câţiva ani mai târziu, când era de 17 ani, a intrat în Mănăstirea Sfântului Chiril şi a primit tunderea în monahism cu numele de Dimitrie. Pe lângă slujirile mănăstireşti, pe care le săvârşea cu o ascultare exemplară, tânărul a reuşit să-şi întregească studiile şi să-şi înceapă opera sa literar-misionară.

A fost hirotonit preot pe 23 mai 1675 şi imediat a fost numit predicator pe lângă Arhiepiscopul Lazar Baranovici de Cernigov.

În continuare, a primit sarcina conducerii mai multor mănăstiri, întotdeauna împotriva voinţei sale, deoarece singura sa dorinţă era să trăiască în asceză şi în linişte. De două ori a încercat să demisioneze, dar încercarea i-a eşuat. Prietenii

săi - printre care şi viitorul Sfânt Teodosie de Cernigov, prăznuit pe 5 februarie - au reuşit în cele din urmă să-l facă să rămână stareţ.

Din pricina incursiunilor tătarilor şi ale romano-catolicilor lituanieni şi poloni, multe din scrierile sale bisericeşti, precum *Vieţile sfinţilor*, au fost distruse.

Căutând un om destoinic să-şi ia asupra sa această uriaşă lucrare de scriitor, Arhimandritul Varlaam din Lavra Peşterilor din Kiev s-a îndreptat spre Dimitrie, renumit deja ca scriitor de opere ziditoare de suflet. Pe ascetul smerit cugetător l-a cuprins groaza înaintea greutăţii acestei întreprinderi şi a încercat să refuze propunerea. Temându-se însă ca nu cumva să cadă în păcatul neascultării şi cunoscând şi nevoile mari ale Bisericii, s-a supus în cele din urmă cererii stăruitoare a superiorilor săi şi s-a stabilit în Lavra Kievului.

Timp de 25 de ani, Sfântul Dimitrie şi-a dedicat toate puterile acestei lucrări. În afara timpului pe care-l petrecea rugându-se în biserică sau singur, tot celălalt timp îl dedica alcătuirii vieţilor de sfinţi.

Trăia cu sfinţii, vieţuia vieţuirea lor, suferea împreună cu ei chinurile şi studia cele mai mici detalii în toate documentele referitoare la ei. Ca răsplată pentru această dragoste faţă de sfinţi, Dumnezeu i-a dăruit deseori vedenii.

Astfel, pe 10 august 1685, a văzut în vis pe Sfânta mare muceniţă Varvara pe care în mod deosebit o cinstea şi la care avea o deosebită evlavie.

I-a cerut să mijlocească pentru el înaintea Domnului, iar Sfânta l-a refuzat, dojenindu-l că se roagă „în felul romano-catolicilor", meditând aupra celor cinci răni ale Domnului.

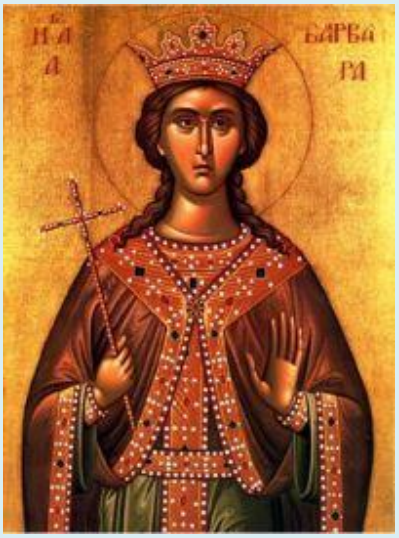

Sfânta mare muceniţă Varvara

Într-adevăr, influenţa teologiei şi spiritualităţii romano-catolice se făcea deja simţită în Biserica Rusă în ceea ce priveşte cultul. Văzându-i însă tulburarea, Sfânta Varvara a zâmbit şi l-a liniştit.

***

Pe 10 noiembrie, în acelaşi an, i s-a arătat Sfântul Orest, a cărui viaţă o alcătuise Dimitrie chiar în aceeaşi zi şi i-a spus: „Am suferit mai multe chinuri pentru Hristos decât cele pe care le-ai amintit".

Sfântul Orest

I-a arătat atunci o rană adâncă în coasta stângă, spunându-i: „Iată, aceasta s-a făcut printr-un fier înroşit în foc".

Apoi, şi-a întins braţul drept şi i-a arătat venele care îi fuseseră tăiate până la înălţimea cotului şi a adăugat: „Iată, acestea au fost tăiate".

I-a arătat apoi răni asemănătoare la braţul stâng, repetându-i aceleaşi cuvinte şi după aceea i-a arătat rănile pe care le avea la genunchi, spunându-i: „Acestea au fost tăiate".

A stat drept apoi şi sfârşind, i-a zis: „Vezi, deci, că am suferit mai multe chinuri decât cele pe care le-ai amintit".

Sfântul Dimitrie l-a întrebat dacă era Sfântul Orest din cei cinci Sfinţi Mucenici a căror pomenire se face pe 13 decembrie, iar mucenicul i-a răspuns: „Nu sunt Orest din cei cinci sfinţi mucenici, ci cel care se cinsteşte astăzi şi a cărui viaţă tocmai ai alcătuit-o".

***

În anul 1701, Sfântul Dimitrie a fost ridicat în tronul episcopal şi a luat Mitropolia de Siberia şi de Tobolsk.

Sănătatea sa şubredă şi nevoia de a avea acces la texte indispensabile pentru continuarea scrierii vieţilor de sfinţi, l-au făcut să ceară să fie mutat în altă parte.

A fost numit în Episcopia de Rostov în 1702 şi i s-a descoperit atunci în vedenie că acolo, în Mănăstirea Sfântului Iacov, va trebui să-şi găsească veşnica odihnă.

În 1705, şi-a încheiat alcătuirea operei sale monumentale, *Vieţile Sfinţilor*, iar în continuare s-a dedicat grijii pentru turma sa duhovnicească. S-a străduit foarte mult pentru a îndrepta viaţa religioasă şi moravurile contemporanilor săi.

În pofida deselor sale boli, continua un canon sever în viaţa sa şi niciodată nu şi-a părăsit rugăciunea neîncetată. A alcătuit multe opere folositoare de suflet şi a întemeiat aproape de locuinţa sa un seminar în care el însuşi şi-a asumat o mare parte a predării.

A scris de asemenea multe lucrări pentru a-i readuce pe schismaticii „vechi-credincioşi" (lipoveni) în sânul Bisericii, arătându-le că duhul şi înţelesul mai adânc al Predaniei este mult mai important decât detaliile tipiconale exterioare.

În mod deosebit însă, ***prin vieţuirea sa pilduitoare insufla turmei sale dragostea faţă de post şi faţă de rugăciune, precum şi împreună-pătimirea şi îndurarea faţă de toţi, buni şi răi.***

Sfântul Dimitrie şi-a prevăzut moartea sa cu trei zile înainte. După ce printr-o metanie până la pământ şi-a cerut iertare de la clericii şi cântăreţii ce slujeau, s-a închis în chilia sa cu o înflăcărată rugăciune pe buze.

În ziua următoare, dimineaţă, pe 28 octombrie 1709 l-au aflat mort îngenuncheat la rugăciune.

Moaştele sfântului s-au aflat nestricate în 1752 şi au săvârşit o mulţime de vindecări. Biserica a purces la recunoaşterea sa oficială în 1757.

În acest an Biserica Ortodoxă marchează 300 de ani de la trecerea la Domnul a Sfântului Ierarh Dimitrie, Mitropolitul Rostovului (1651-1709).

Cu acest prilej, în ziua de 10 noiembrie, cinstitele moaşte ale Sfântului Ierarh Dimitrie din Rostov au fost aduse la Lavra Peşterilor din Kiev. Racla ce conţine mâna dreaptă a Sfântului Dimitrie a fost adusă în Lavra Kievului de către protoiereul Vladimir Hvost, parohul Bisericii Sfântului Arhanghel Mihail din satul Polovki, regiunea Cernigov, unde moaştele se află tot timpul în cursul anului bisericesc.

Pe teritoriul Peşterilor de Aproape ale Lavrei mâna dreaptă a Mitropolitului Dimitrie a fost primită de stareţul mănăstirii, arhiepiscopul Pavel de Vişgorod, fraţii din mănăstire şi o mare mulţime iubitoare de Dumnezeu.

S-a oficiat apoi o slujbă lângă racla cu sfintele moaşte, după care Arhiepiscopul Pavel a adresat credincioşilor câteva cuvinte de învăţătură:

„Astăzi Domnul ne-a învrednicit să participăm la această deosebită minune, deoarece Sfântul Ierarh Dimitrie a venit la poporul său, a venit în Lavra sa, unde şi-a desfăşurat activitatea, unde a slujit şi s-a rugat, iar mai apoi a

proslăvit pe cei pe care îi fericim şi cărora ne rugăm. Să-i mulţumim Domnului pentru marea Sa milostivire şi să mulţumim Sfântului Ierarh Dimitrie că a venit la noi şi cu acea mână cu care a scris Vieţile Sfinţilor ne binecuvintează şi dă vindecare sufletelor şi trupurilor noastre", a spus acesta.

Monahul Leontie

Soborul Sfinților din Rostov și Yaroslav

Traducere și adaptare: Mihai-Alex Olteanu
Sursa: http://oca.org

Prăznuirea Soborului Sfinților din Rostov și Yaroslav pe data de 23 mai a fost stabilită prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, la propunerea prea fericitului patriarh Alexei I († 1970) pe 10 martie 1964.

Soborul Sfinților din Rostov și Yaroslav este alcătuit din:

a) Sfinți făcători de minuni din Rostov:

- Sfântul arhimandrit Avraam, făcătorul de minuni (29 octombrie, 1073 - 1077)
- Sfântul cneaz Vasile († 1238)

- Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului († 28 octombrie 1709, prăznuit și pe 21 septembrie în ziua descoperirii cinstitelor sale moaște)
- Sfântul episcop Ignatie († 28 mai 1288)
- Sfântul Irinarh sihastrul († 1616)
- Sfântul episcop Isaia, făcătorul de minuni († 15 mai 1090)
- Sfântul Isidor fericitul, cel nebun pentru Hristos († 1474)
- Sfântul episcop Iacob († 27 noiembrie 1391)
- Sfântul Ioan milostivul, cel nebun pentru Hristos († 1580)
- Sfântul Leontie, episcopul Rostovului († 23 mai 1073)
- Sfântul Petru, ţareviciul de Ordynsk († 1290)
- Sfântul Teodor, arhiepiscop de Rostov († 28 noiembrie 1394)

b) Sfinți făcători de minuni din Yaroslav:
- Sfântul cneaz Vasile († 1249)
- Sfântul cneaz Constantin († 1257)
- Sfântul cneaz Teodor († 1299) cu fii săi: David († 1321) și Constantin (XIV)

Sfinți făcători de minuni din Pereslavl:
- Sfântul Alexandru Nevski († 1263)
- Sfântul Andrei, cneazul de Smolensk (XV)
- Sfântul arhimandrit Daniel († 1540)
- Sfântul Nichita stâlpnicul († 1186)

c) Sfinți făcători de minuni din Uglich:
- Sfântul Casian monahul († 1504)
- Sfântul ţarevici Dimitrie († 1591)
- Sfântul Ignatie de Lomsk († 1591)
- Sfântul Paisie călugărul († 1504)
- Sfântul cneaz Roman († 1285)

d) Sfinți făcători de minuni din Poshekhonsk:
- Sfântul mucenic Adrian († 1550)
- Sfântul Ghenadie de Liubimograd și Kostroma († 1565)
- Sfântul Sebastian monahul († 1542)
- Sfântul Silvestru de Obnora († 1379)

Jurnal de pelerinaj: Rostov - Sfântul Dimitrie de Rostov şi Sfântul Avramie

Triada Sfinţilor Dimitrie, sărbătorită în trei zile succesive ale lunii octombrie:

- *26 octombrie / Sfântul mare mucenic Dimitrie Izvorâtorul de Mir,*
- *27 octombrie / Sfântul Dimitrie Basarabov - se încheie în data de*
- *28 octombrie cu prăznuirea Sfântului Dimitrie mitropolitul Rostovului (1629-1709), luminător şi blând ierarh al Rusiei veacului al XVII-lea, autor al Vieţilor Sfinţilor, a două letopiseţe, a unei cărţi închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu numită "Lână rourată" (bază a Psaltirii Maicii Domnului – mult răspândită în spaţiul ortodox slav), şi a multor altor cărţi folositoare sufletului.*

Sfântul Ignatie Briancianinov subliniază importanţa scrierilor Sfântului Dimitrie al Rostovului, aşezând opera acestuia alături de cea a Sfântului Tihon de Zadonsk: ***"Sfântul Dimitrie al Rostovului şi Sfântul Tihon din Zadonsk au lucrat la cugetarea celor dumnezeieşti… Cugetarea sau gândurile cuvioase ale Sfinţilor Dimitrie şi Tihon sunt mărturie a sporirii lor duhovniceşti. Cel ce vrea să se îndeletnicească în cugetare, să citească scrierile acestor Sfinţi. "***

Iar în ziua imediat următoare - 29 octombrie - în calendarul nostru este sărbătorit cuviosul Avramie noul făcător de minuni, arhimandrit al Rostovului la începutul erei creştine în Rusia, între anii 1073-1077.

Sfăntul Avramie, tuns în monahism în Mănăstirea Valaam, s-a învrednicit de arătarea Sfăntului Ioan Teologul, care i-a dat lui un toiag zicându-i: " Să te duci la Rostov şi să sfărâmi cu toiagul acesta pe idolul Veles şi să zici aşa: În numele Domnului nostru Iisus Hristos îţi porunceşte ţie Ioan Teologul ca să te sfărâmi!"

Întorcându-se fericitul Avramie la Rostov, a îndeplinit porunca, idolul îndată s-a spart şi pe acel loc a zidit o biserică în numele Sfăntului Ioan Teologul, în jurul căreia mai apoi s-a format o mănăstire a cărei stareţ a fost numit Sfăntul Avramie. Mănăstirea Sfăntului Avraamie este cea mai veche mănăstire din Rusia (sec al XI-lea).

Cei doi sfinţi ai Rostovului care, prin minunată lucrare a Domnului, sunt pomeniţi în zile alăturate (28 şi 29 octombrie), au în prezent şi sfintele lor moaşte în spaţiul aceleiaşi biserici - Biserica Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Mănăstirea Sfăntului Iacob şi a Sfăntului Dimitrie, din Rostov.

Rostov Velikii (Rostov cel Mare), aşezat pe malul lacului Nero, este unul dintre cele mai vechi oraşe–cetăţi ale Rusiei centrale, prima atestare documentară fiind într-o cronică din anul 862.

Trupe din Rostov au participat la atacul asupra Constantinopolelui în anul 907. Creştinismul a "intrat" în Rostov în anul 989, prin botezul în masă al locuitorilor în lacul Nero, la doar un an după ce acelaşi lucru se întâmplase în Vladimir – cetate vecină, considerată a fi locul în care s-au botezat primii ruşi, după încreştinarea Împăratului lor Vladimir, cel întocmai cu apostolii (care avea să pecetluiască această venire la Domnul prin căsătoria sa cu Ana, sora împăratului bizantin Vasile al II-lea).

Renunţarea la credinţa păgână, la închinarea zeilor nordici nu a fost uşoară, dar convertirea la creştinism a poporului rus nu a rămas un act formal, superficial, slavii întorcându-se cu tot patetismul sufletului lor spre adevăratul Dumnezeu, căruia aveau să-I înalţe nenumărate biserici, catedrale şi mănăstiri, mai ales pe locurile în care odinioară se aflau templele păgâne. Aşa se face că întreaga Rusie centrală - spaţiu intens populat, la intersecţie de mari drumuri comerciale între Marea Baltică (Europa) şi Marea Carspică (Asia Centrală şi Orientul Apropiat) - este şi acum plin de monumente creştine; Siuzdalul – din imediata apropiere a Rostovului, cuprinde în prezent pe o suprafaţă de doar 9 kmp aproape 300 de monumente, dintre care 4 sunt cuprinde în patrimonial UNESCO.

De altfel, această zonă a Rusiei centrale este denumită turistic "Inelul de aur al Rusiei", vechi drum cu cetăţi şi oraşe de 800-1.000 de ani, încărcate de istorie şi care păstrează multe unicate de arhitectură specific rusească, cu cetăţi şi mănăstiri impresionante. Fac parte din Inelul de Aur: Moscova, Serghiev Posad, Rostov, Jaroslavl, Kostroma, Siuzdal, Vladimir, Nijnii Nogorod.

În secolul al XII-lea, Rostovul devenise egal în importanţă şi mărime cu Kievul, cetatea de scaun a împăraţilor ruşi şi locul din care a pornit încreştinarea acestui popor, prin acţiunea Sfintei Împărătese Olga - botezată la Constantinopol în anul 955 – şi a cărei lucrare a fost desăvârşită de către nepotului său, împăratul Vladimir cel întocmai cu Apostolii. În anul 1988 Biserica Ortodoxă Rusă a sărbătorit cu mare fast un mileniu de creştinism.

Revenind la tumultoasa istorie a Rusiei centrale în primele veacuri creştine (secolele XI – XIV), Rostovul îşi cucereşte independenţa şi devine principat, incluzând şi alte cetăţi importante precum Iaroslav, Uglich, Mologa, Beloozero şi Ustiug. În 1238 Rostovul a fost demolat de mongoli şi apoi reconstruit, dar uşor-uşor importanţa acestuia începe să scadă, odată cu anexarea sa la principatul Moscovei (1474).
Ca şi organziare a Bisericii Ortodoxe Ruse, la anul 988 la Rostov se înfiinţează una dintre primele episcopii (imediat după botezul ruşilor), în secolul XIV episcopul de Rostov devine arhiepiscop, iar în secolul XVI, mitropolit. ***Mitropolia de Rostov şi Iaroslav a fost una dintre cele mai puternice şi influenţe din întreg spaţiul rus, iar în anul 1702 scaunul acesteia a fost ocupat de Sfântul Dimitrie al Rostovului.***

Din grandoarea epocilor trecute, astăzi Rostovul a rămas un orăşel provincial cu 34.000 locuitori (2002), cu aparenţă sărăcăcioasă, dar care impresionează prin cetatea kremlinului său, situat central - construcţie cu 11 turnuri, cu ziduri de 2 m grosime şi 10-12 m înălţime, ridicat în anii 1631-1633; astăzi este doar muzeu, incluzând turnul cu celebrele clopote de Rostov. Impresionante sunt prin dimensiunea lor, dar şi prin "rănile" pe care le afişează zidurile lăsate în paragină de statul comunist ateu, Mănăstirea Sfântului Avramie (sec XI) precum şi Mănăstirea Sfântului Ep. Iacob şi a Sfântului Dimitrie de Rostov. (mănăstire ridicată în 1389) Ambele mănăstiri sunt situate chiar pe malul lacului Nero, la o oarecare distanţă una faţă de cealaltă.

Prima dată când am fost în Rostov, în octombrie 2005, nu ştiam nimic despre grandoarea apusă a acestei cetăţi şi, în ziua mohorâtă de toamnă târzie, tot ceea ce am remarcat au fost noroaiele şi sărăcia lucie a aşa-ziselor gospodării, ca de sat. Veneam dinspre nord, dinspre Iaroslav, şi prima mănăstire care ne-a ieşit în drum, pe stânga, la marginea oraşului Rostov, am gândit că este mănăstirea Sfântului Dimitrie, pe care noi o căutăm. Neavând pe cine să întrebăm, unul

dintre călugării cu care eram în grup s-a încumetat să înfrunte noroaiele drumului desfundat, a înconjurat clădirile părăginite şi pustii şi a constatat că e cazul să plecăm, nu era chiar nimeni acolo.

Abia în 2006, ajungând cu un alt grup la acest lăcaş, am văzut că începuse renovarea, mănăstirea fusese între timp redată cultului şi devenise mănăstire de maici, şi astfel am aflat noi că atunci când lucrările se vor termina, Sfântul Avramie se va întoarce la casa sa; pentru că aici ne aflăm în prima mănăstire a Rusiei, ridicată la îndemnul direct al Sfântului Ioan Teologul. Dar la cât de adânci sunt rănile zidurilor, la cât de multe fonduri sunt necesare şi la cât de puţine vieţuitoare are acum mănăstirea, restaurarea va dura, cu siguranţă…Sfântul Ioan Teologul şi Sfântul Avramie însă veghează!

În Rostov, pe drum întrebând, am avut chiar surpriză să găsim locuitori care … nu ştiau de mănăstirea Sfântului Dimitrie, pentru care noi venisem de la mii de kilometri distanţă! Perioada sovietică de puţină vreme apusă încă mai trăieşte în oameni, ateismul este încă generalizat pe alocuri în popor. În centrul oraşului, Kremlinul impunător, cu turlele sale renovate şi tarabele cu suveniruri, ne-a făcut să coborâm din maşină. Dar, dezamăgire, aici este muzeu, cu taxă de intrare. Am găsit un creştin care s-a oferit să ne conducă spre Mănăstirea Sfântului Dimitrie de Rostov, aflată în cealaltă parte a orăşelului. În rusă, mănăstirea se numeşte Spaso-Iakovlevsky Dimitriev Monastir, adică mănăstirea Sfântului Iacov şi a Sfântului Dimitrie, aşa că orice întrebare directă legată de Sfântul Dimitrie de Rostov poate să facă dificilă găsirea “pe teren” a sfintelor sale moaşte.

Am ajuns, în sfârşit, la una dintre cele mai frumoase şi impunătoare complexe monahale ale Rusiei centrale, mănăstire care datează din sec XIV şi care de la început a avut un caracter aparte, deosebindu-se de alte mănăstiri prin aceea că a fost fondată şi condusă numai de către mitropoliţi, episcopi şi arhiepiscopi, iar în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea a intrat sub directa autoritate a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse. Patronii spirituali ai acestei mănăstiri sunt doi sfinţi ai Rostovului, Sfântul Mitropolit Iacob şi Sfântul Mitropolit Dimitrie. Deşi mănăstirea acesta a fost cea mai onorată, respectată şi cea mai bogată din întreaga Mitropolie a Iaroslavului şi Rostovului, principala sa bogăţie o reprezintă în fapt moaştele Sfântului Dimitrie de Rostov.

Mănăstirea Spaso-Iakovlevsky Dimitriev a fost de asemenea un centru spiritual proeminent al Rusiei centrale, membrii ai aristocraţiei ruse şi ai clerului, ca şi membri ai familiei ţărilor vizitând mereu mănăstirea şi participând aici la serviciul religios.

Decăzută în perioada comunistă, mănăstirea a fost redată cultului în anul 1991, ca mănăstire de călugări, în prezent vieţuind aici 15 monahi, păstoriţi de Arhimandritul Chiril. Mănăstirea adăposteşte un seminar şi un centru misionar.

Pelerinul ajuns aici este întâi impresionat de frumuseţea clădirilor catedralelor înconjurate de ziduri înalte, cu turnuri, care nu lasă să se vadă apa lacului Nero din imediata vecinătate. Doar dacă urci scara vreunui turn ţi se deschide o privelişte lacustră liniştitoare, apă cât vezi cu ochii, dincolo de zidurile masive de piatră, te gândeşti că monahii pescari găsesc aici hrană din belşug, de la Domnul.

Clădirile însă suferă, basoreliefurile albe de deasupra coloanelor se descompun în lipsa unei lucrări specializate de renovare, doar fresca cu Sfinţii Ioachim şi Ana, de deasupra intrării principale, este de curând restaurată.

Catedralele absolut impresionante închinate Zămislirii Sfintei Ana (sec. XVII, cu splendide fresce interioare), catedrala Sfântului Dimitrie (sec XVIII, donaţie a contelui Seremetiev) sau Biserica Sfântului Iacob (construită în sec XIX că donaţie a contesei A.A. Orlova Cesmenskaia) aşteaptă tăcute reînvierea vieţii monahale de odinioară. Văzând sărăcia lucie şi nevoile imense de lucru ale aşezământului în care vieţuiesc doar câţiva călugări, pelerinii au lăsat aici câteva ajutoare (pături, haine, alimente) care au fost atât de bine şi cu atâta demnitate primite, încât ne-a mişcat inima. Gestul de jertfă creştină şi-a găsit aici împlinirea pe măsura dorinţei arzătoare de a ajuta – aşa cum nu în tot spaţiul slav se întâmplă.

În dată de 1 martie 1702, în Duminica a doua a marelui Post, nou-numitul Mitropolit al Rostovului, Dimitrie, a sosit în Rostov şi a intrat în mănăstirea Sfântului Iacob, în sobornicească biserică a Zămislirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. A făcut obişnuita rugăciune, după care a însemnat cu unghia un loc în partea dreaptă a bisericii, spunând către cei care veniseră cu dânsul: "Iată odihna mea! Aici mă voi sălăşlui în veacul veacului!".

Conform proorociei sale din momentul primei intrări în Rostov ca mitropolit, după aproape 7 ani de bună păstorire, Sfântul Dimitrie avea să se sfârşească aici şi să fie ingopat exact în locul indicat de el. Şi acum, sfintele sale moaşte se află spre închinare exact în acelaşi loc.

Sfântul Dimitrie al Rostovului s-a săvârşit din această viaţă la data de 28 octombrie 1709 (prima sa dată de prăznuire), iar după 42 de ani, în anul 1751, când meşterii au început repararea pardoselii bisericii, au aflat sfintele sale moaşte întregi şi nestricate, iar veşmintele sale arhiereşti foarte puţin

atinse de stricăciune (aflarea sfintelor moaşte a Sfântului Dimitrie, la 21 septembrie, a doua dată de prăznuire).

Conform dorinţei sale, în sicriu au fost aşezate cărţile scrise de el pe întreg parcursul vieţii.

În biserică se află şi icoana Maicii Domnului de la Vatoped, icoană făcătoare de minuni pe care Sfântul Dimitrie o avea în chilie şi la care se ruga.

În partea stângă a bisericii sunt aşezate spre închinare sfintele moaşte ale Sfântului Avramie, noul făcător de minuni, ctitorul celeilalte mănăstiri din Rostov, întâia ca datare (sec XI).

Deşi nu ştiam cine este Sfântul Avramie, m-am simţit în mod neaşteptat atât de bine lângă sfintele sale moaşte, încât am avut impresia că revin la cineva foarte drag, pe care îl lăsasem acasă.

Cald protector, cald sentiment de apropiere în duh! Sunt în spaţiul rus trei sfinţi aproape necunoscuţi nouă românilor, dar în prezenţa cărora sufletul meu a rezonat aparte, primind multă mângâiere, un semntiment uşor ca simţire, dar dificil de cercetat.

Am observat că fiecare pelerin a primit cel puţin câte un asemenea dar la un loc sau altul de închinare, la moaştele unui sfânt sau în apropierea unei icoane făcătoare de minuni.

Moaştele Sfântului Avramie de Rostov

În aceasta constă sentimentul că ortodoxia reprezintă o legătură vie, directă şi personală între fiecare dintre noi şi lumea nevăzută a sfinţilor lui Dumnezeu.

Niciodată, plecând de acasă în pelerinaj, nu poţi nici măcar să bănuieşti în ce loc, sau care sfânt, sau care icoană te va apropia de Dumnezeu şi te va face să simţi că rugăciunea ta a urcat spre Cer şi e primită! Pentru mine, prezenţa în apropierea icoanei sau a sfintelor moaşte ale Sfântul Avramie de Rostov, despre care abia am reuşit să găsesc câteva referiri biografice, face să-mi cânte sufletul.

Bucuria mea este că cei doi sfinţi ai Rostovului, cu moaşte aflate în aceeaşi biserică şi cu date successive de prăznuire (28 şi 29 octombrie!) au fost primitori şi darnici cu noi românii, părticele din sfintele lor moaşte fiind dăruite şi aflându-se acum spre închinare în câteva locuri binecuvântate din România: la Mănăstirea Mărcuş de lângă Braşov (18 km), la mănăstirea Apa din Maramureş, la biserica turiştilor din centrul staţiunii Covasna şi de curând, la biserica Mihai Vodă din Bucureşti.

Fie ca sfintele moaşte ale Sfântului Dimitrie al Rostovului şi ale Sfântului Avramie al Rostovului, din care izvorăsc multe faceri de minuni celor care aleargă la ele cu credinţă – după cum spune cronicarul " prin ele se izgonesc diavolii din oameni, muţii grăiesc, orbii văd, şchiopii, slăbănogii şi cei cuprinşi de alte boli grele şi nevindecate se vindecă" cu darul lui Dumnezeu, să ne ajute şi nouă, celor ce facem rugăciune spre sfinţii Domnului.

Iar către Sfântul Dimitrie al Rostovului, scriitorul Vieţilor Sfinţilor să ne rugăm cu neindoită credinţă ca Domnul să ne înscrie şi pe noi în Cartea Vieţii, alături de aleşii Săi din veac.

Maria Chirculescu

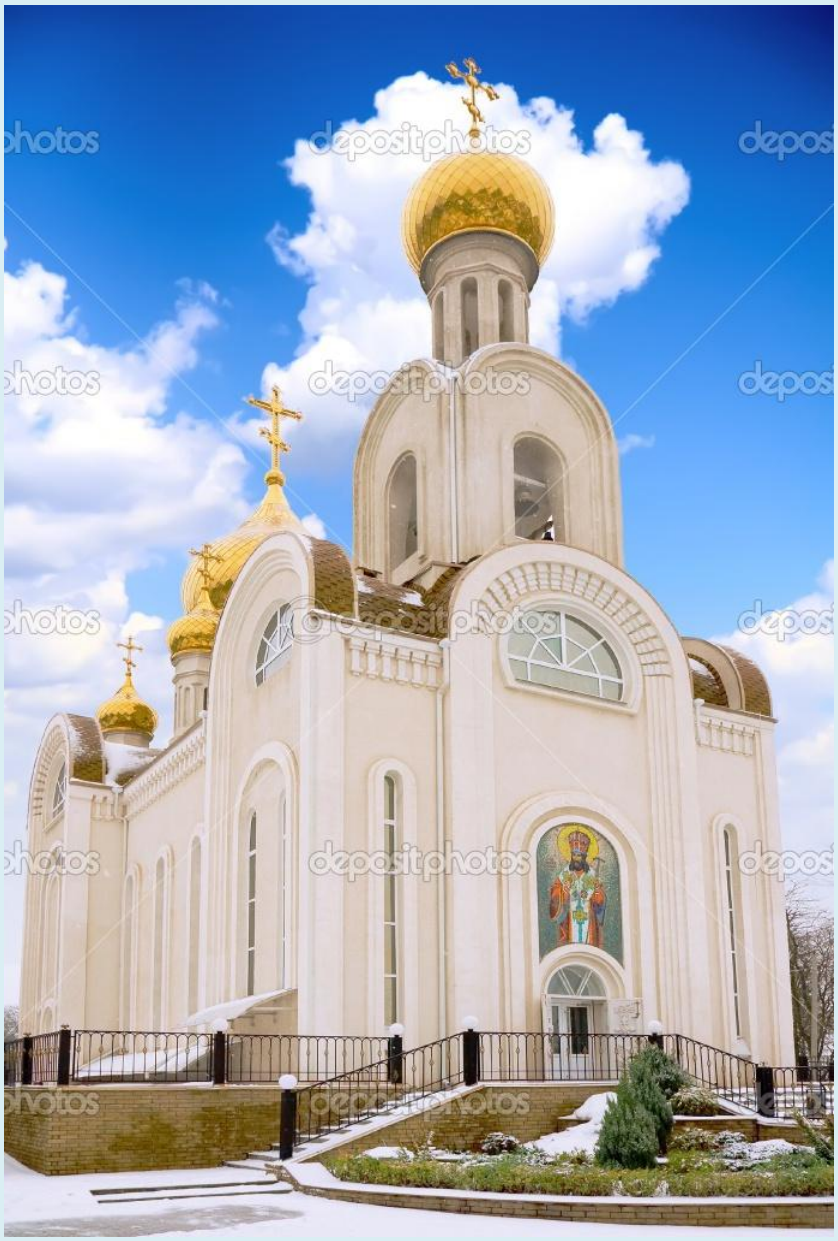

http://acvila30.ro/jurnal-de-pelerinaj-rostov/

Cărţi ale Sfântului Dimitrie al Rostovului în limba română

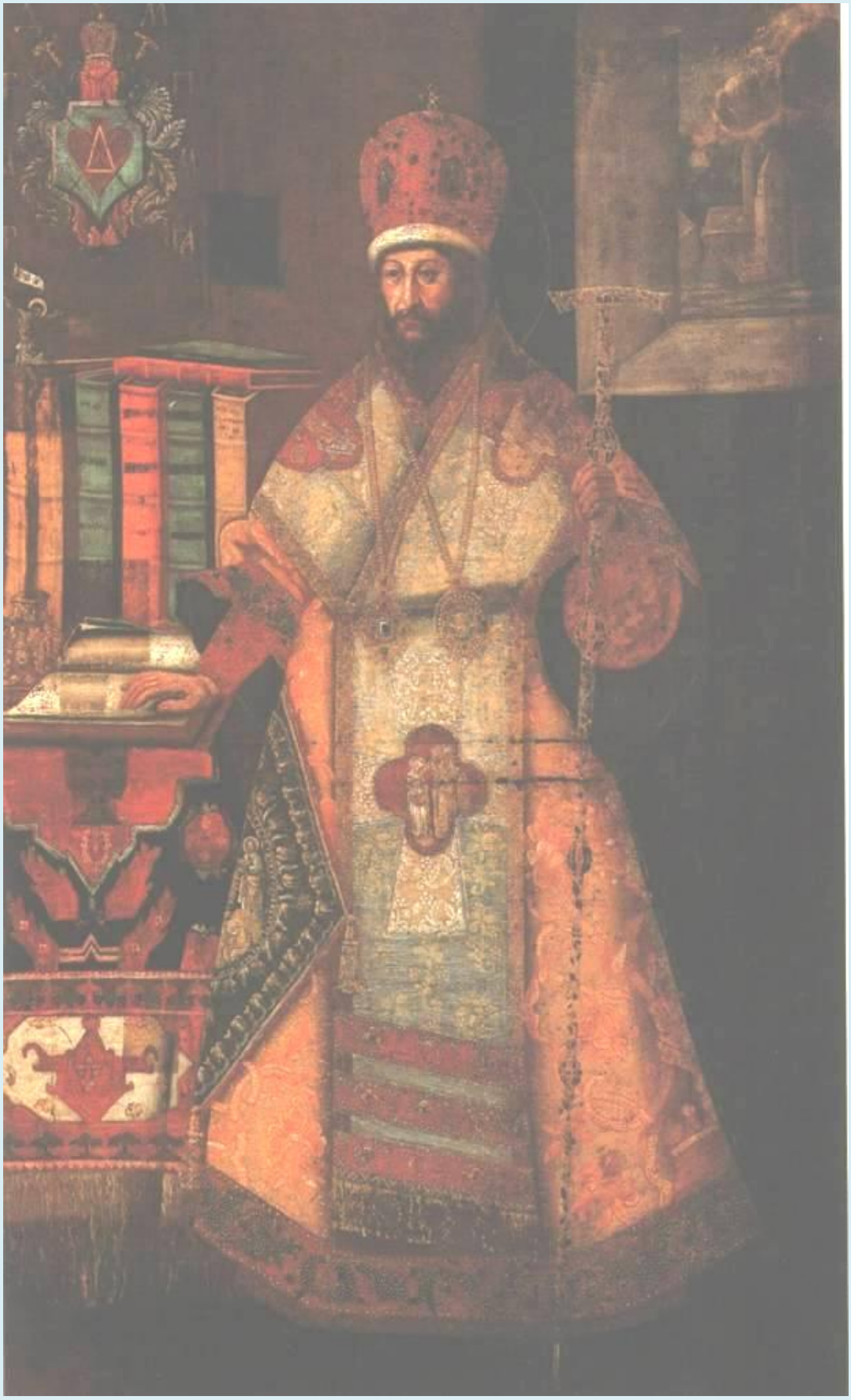

„Călăuziri către veşnicele locaşuri" de Sfântul Dimitrie al Rostovului

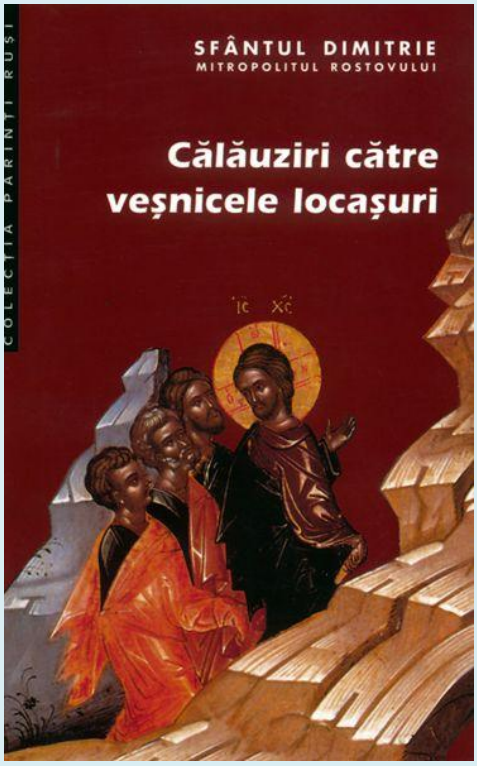

Sfântul sfinţit Dimitrie al Rostovului şi Iaroslavului, făcătorul de minuni, a trăit în Rusia între anii 1629-1709. Importanţa scrierilor lui, subliniată de Sfântul Ierarh Ignatie Briancianinov (1815-1894) în lucrarea sa „Prinos monahismului contemporan", a determinat apariţia cărţii de faţă în limba română.

Învăţat fiind şi plin de râvnă faţă de cele dumnezeieşti, Sfântul Dimitrie începe să scrie la îndemnul arhimandritului Varlaam Iasinski al Lavrei Pecerska, mai târziu Mitropolit al Kiev-ului. Acesta îi încredinţează, în 1684, pe când era ieromonah, ascultarea de a aduna Vieţile Sfinţilor, de a le îndrepta şi a le scrie. În 1705, ca urmare a neîncetatei sale osteneli, se termină de tipărit, pentru prima dată în Rusia, Vieţile Sfinţilor alcătuite pe câte trei luni, începând cu luna septembrie.Literatura 07

În acest timp, Sfântul Dimitrie scrie şi două învăţături scurte, spre înţelepţirea şi întărirea preoţilor din vremea sa. Mai mult, din cauza tulburărilor iscate de îndreptarea cărţilor de cult şi a ritului - care a condus în timp la schismă şi erezii - el a scris o carte despre greşelile schismaticilor pe care a terminat-o în 1709, fiind tipărită pentru prima oară în 1745 la Kiev.

Înainte de a deveni mitropolitul Rostovului şi Iaroslavului (1702-1709), el a mai scris „Alfavita duhovnicească", ce cuprinde sfătuiri duhovniceşti, după literele alfabetului, „Duhovniceasca deprindere a omului cel dinlăuntru, care se învaţă

în singurătate în cămara inimii şi se roagă în taină" sau „Omul lăuntric", un catehism cu alese învăţături despre închinarea la Sfânta Treime şi la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, patimile şi îngroparea lui Iisus Hristos, „preacuratele lui Hristos Taine", precum şi despre spovedanie şi o carte despre minunile şi învăţăturile insuflate de Dumnezeu care ies din icoana Maicii Domnului din Mânăstirea Ilinski a Cernigovului - „Lâna rourată".

De asemenea, el a alcătuit două letopiseţe, unul pentru poporul slavon şi cel de-al doilea pentru zidirea bisericilor şi pentru punerea arhiereilor în Rusia. După moartea sa, au rămas multe scrieri tipărite, precum şi manuscrise, în greacă, latină şi slavonă. Pe lângă cărţi, el s-a îndeletnicit şi cu scrierea de cântări duhovniceşti şi facerea de stihuri.

„Călăuziri către veşnicele locaşuri" este o culegere de cuvinte din diferite scrieri ale Sfântului Dimitrie, ce oferă o imagine despre cugetările lui asupra lucrurilor dumnezeieşti. „Bucatele" acestui ospăţ duhovnicesc sunt pentru cei aflaţi pe calea spre mântuire, fiind puncte de sprijin şi „călăuze" către lăcaşurile Împărăţiei lui Dumnezeu: „Unde omul vede pe Dumnezeu cu ochii minţii, acolo El se sălăşluieşte" sau „acolo unde nu este Dumnezeu, acolo nu este altceva decât sălaşul dracilor"; „Ce este moartea ? Înstrăinarea desăvârşită de Dumnezeu. Ce este viaţa ? Unirea covârşitoare şi deplină cu Dumnezeu". Simplitatea cuvintelor sfântului exprimă în chip desăvârşit bogăţia trăirii sale duhovniceşti.

Cartea se încheie cu „Tezaurul duhovnicesc al Sfântului Dimitrie al Rostovului" – testamentul său, în care scrie: „În suflet şi în faptă m-am sârguit să păzesc sărăcia şi neagoniseala călugărească, nepurtându-mi mie de grijă, ci încredinţându-mă voii lui Dumnezeu, care niciodată nu m-a părăsit. Aşadar, după moartea mea, să nu ostenească nimeni să întrebe sau să caute oarecare câştiguri de-ale mele. … Şi, dacă pe mine, un asemenea sărac, n-o să vrea nimeni să mă înmormânteze după obicei, mă rog de cei ce-şi aduc aminte de moartea lor, să pogoare trupul meu păcătos în „casa săracă" (cimitirul de obşte), şi acolo să-l arunce printre trupuri".

(Daria Pavel - Articol apărut în „Catacombele Ortodoxiei", nr. 7/octombrie 1999)

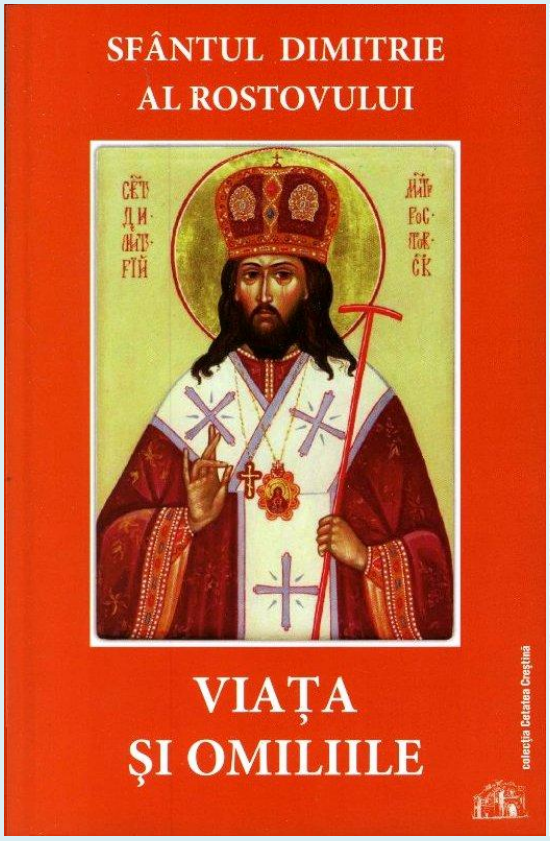
SFÂNTUL DIMITRIE
AL ROSTOVULUI
VIAȚA
ȘI OMILIILE
colecția Cataloa Creștină

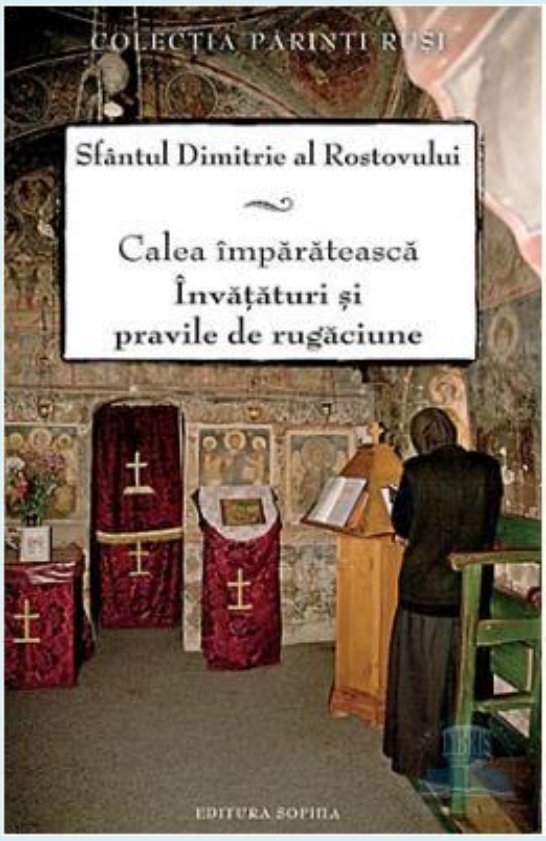
COLECȚIA PĂRINȚI RUȘI
Sfântul Dimitrie al Rostovului
Calea împărătească
Învățături și
pravile de rugăciune
EDITURA SOPHIA

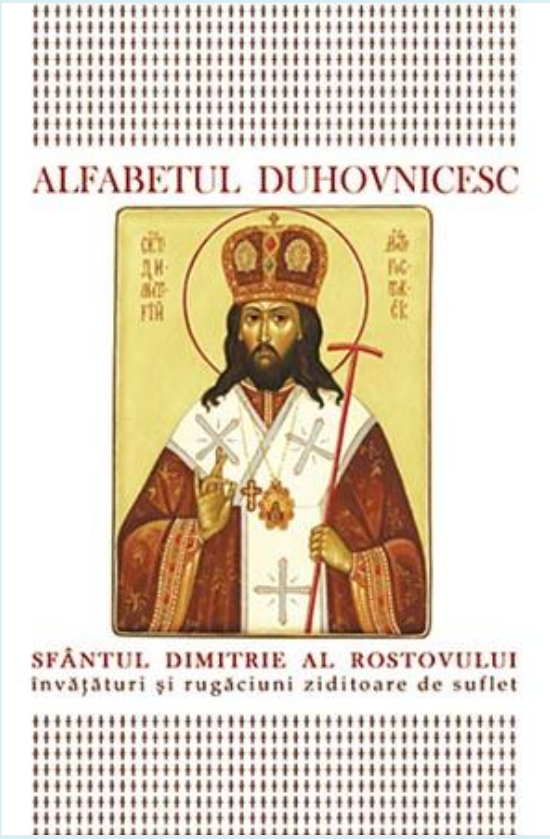
ALFABETUL DUHOVNICESC
SFÂNTUL DIMITRIE AL ROSTOVULUI
învăţături şi rugăciuni ziditoare de suflet

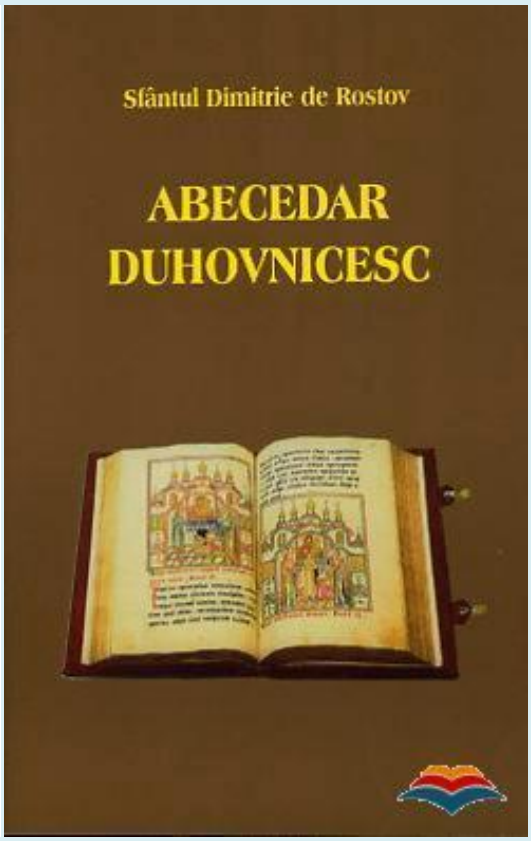
Sfântul Dimitrie de Rostov
ABECEDAR
DUHOVNICESC

Sfântul Dimitrie şi Bătrânul înţelept

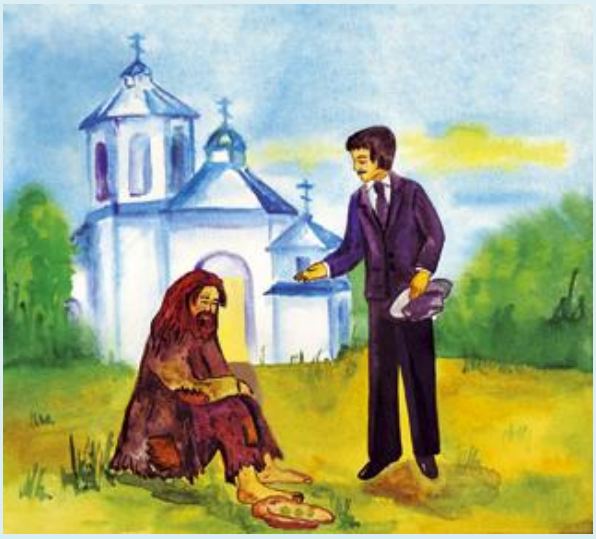

Sfântul Dimitrie, care a fost mitropolit al Rostovului în veacul al XVII-lea, istoriseşte, spre folosul nostru duhovnicesc, despre un învăţător care s-a rugat lui Dumnezeu mult şi cu râvnă, ca El să-i arate pe acel om de la care ar fi putut să înveţe calea adevărată spre Împărăţia Cerurilor.

Şi iată că odată întâlneşte lângă uşile bisericii un cerşetor bătrân, îmbrăcat în zdrenţe, plin de bube şi răni puroinde. Trecând pe alături, dascălul îl salută după obicei, zicând:
- Bună ziua, bătrâne!

Bătrânul îi răspunde:
- Nu ţin minte să fi avut vreodată o zi rea!

Învăţătorul, auzind un asemenea răspuns, s-a oprit şi, ca şi cum ar fi voit să-şi retragă salutarea, a spus:
- Să-ţi dea Domnul fericire!

- Eu niciodată n-am fost nefericit! – a răspuns bătrânul.

S-a mirat învăţătorul şi, gândindu-se că poate bătrânul nu a auzit bine, a schimbat salutul şi a grăit:
- Ce spui, bătrâne? Eu îţi doresc să fii în bunăstare…

Bătrânul i-a răspuns iar:
- Eu niciodată nu am fost nenorocit.

Încercându-l pe bătrân, învăţătorul a mai spus:
- Îţi doresc ceea ce singur îţi doreşti.

- Nu duc lipsă de nimic, fiindcă toate, cum le doresc, aşa mi se şi întâmplă, iar bunăstarea vremelnică nu caut – i-a spus bătrânul.

- Să te mântuiască Dumnezeu pentru acestea. Dar spune-mi, tu eşti singurul dintre năpăstuiţi care nu suferi nevoi? Nu pot pricepe cum te-ai putut feri de nenorociri!

- Domnul meu, aşa este precum am răspuns salutării tale. Nu am cunoscut vreodată o oarecare nefericire sau necaz. Ce stare mi-a dat Dumnezeu, pentru aceea şi-I mulţumesc. Iar dacă nu-mi doresc bunăstare, tocmai întru aceasta se află bunăstarea mea.

Eu nesocotesc fericirea şi niciodată nu o cer Tatălui Ceresc. Nu simt nenorocirea, asemenea cu cei cărora toate li se fac după a lor dorinţă. Dacă sufăr de foame, pentru aceea mulţumesc lui Dumnezeu, ca unui Părinte care ştie ce-mi trebuieşte. Dacă îndur frigul sau sunt pătruns de ploaie, sau altceva, rabd din vitregiile văzduhului, Îi mulţumesc, de asemenea, lui Dumnezeu. Când toţi mă hulesc, Îl slăvesc pe Domnul, ştiind că toate acestea sunt rânduite de El.

Asemenea şi cu toate câte le îngăduie Dumnezeu – bune sau rele, dulci sau amare – toate le primesc din mâna Bunului Părinte, şi astfel voiesc numai ce voieşte şi Dumnezeu. Şi aşa se fac toate după dorinţa mea.

Cu adevărat, nenorocit este cel care caută fericire în această lume, pentru că în viaţa aceasta fericirea cea nemincinoasă este a te încredinţa în toate voii Domnului. Iar voia lui Dumnezeu întotdeauna este desăvârşită, bună şi dreaptă. Eu însă, străduindu-mă în toată vremea să-mi plec voia mea înaintea dumnezeieştii voiri, mă socotesc peste măsură de fericit.

Învăţătorul, socotind că-l va pune pe bătrân în cumpănă, a zis:
- Spune-mi, rogu-te, aceleaşi ţi-ar fi gândurile şi dacă Dumnezeu te-ar trimite în iad?

- Oare chiar El o să mă trimită în iad? El ştie că eu mă ţin puternic de El prin dragostea nefăţarnică ce Îi port. Cu aceste legături eu m-am legat atât de puternic de Domnul, încât, oriunde m-ar trimite, acolo Îl voi lua şi pe El cu mine. Şi pentru mine e cu mult mai bine să fiu cu Domnul în afara Cerurilor, decât în ceruri fără El.

S-a minunat dascălul de asemenea răspunsuri ale bătrânului şi a cugetat în sine că aceasta este, cu adevărat, calea cea mai scurtă spre Dumnezeu, când oamenii îşi pleacă voia lor înaintea sfintei şi dumnezeieştii Voinţe.

Învăţătorul l-a lăsat pe cerşetor şi, mergând întru ale sale, lăuda pe Domnul Dumnezeu Care a dat atâta înţelepciune bătrânului cel sărac.

Încă I-a mulţumit Mântuitorului că a împlinit rugămintea sa şi i-a arătat omul de la care să poată învăţa grabnic calea cea scurtă şi adevărată spre Împărăţia Cerurilor.

Icoane

Church of St. Dimitry in Rostov

Moaştele Sfântului ierarh Dimitrie al Rostovului

Cârja de mitropolit a Sfântului Dimitrie al Rostovului

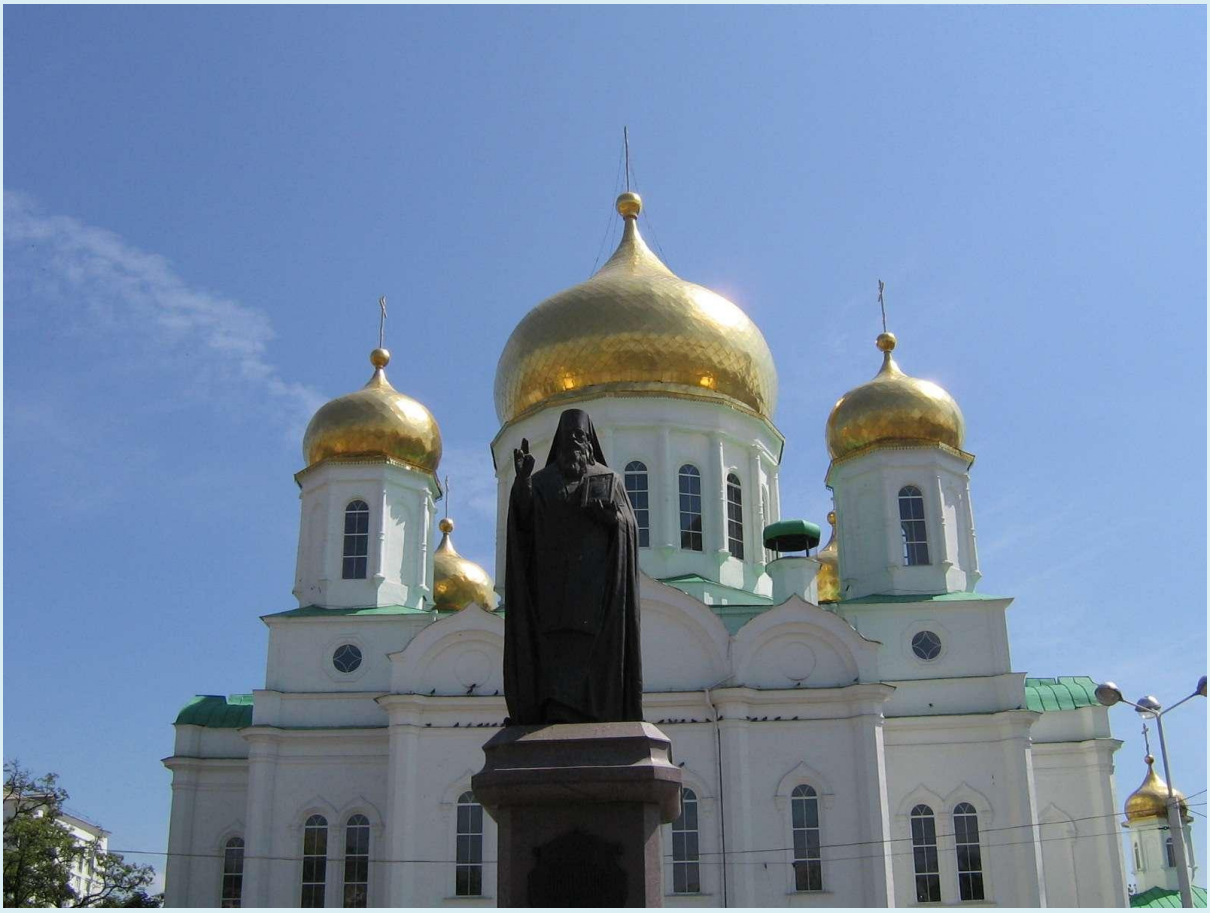

Statue of St. Dimitry of Rostov in front of the Rostov-on-Don cathedral

Document eliberat de Sfântul Dimitrie, mitropolitul Rostovului cu autograful lui, de la 1705

Mănăstirea Sfântul Gheorghe de lângă Craiova - Moaştele Sfântului Ioan Hozevitul, ale Sfântului Dimitrie din Rostov şi ale Sfântului Teodosie din Cernigov. Şi lemn din Sfânta Cruce a Mântuitorului.

СВ·ДИМИ́ТРІЙ МИТР·РОСТО́ВСКІЙ
ArtNow.ru

СТ ДИМИТРИЙ
ЛИТЪ РОСТОВСКІЙ

СВТ ДИМИТРИЙ
РОСТОВСКИЙ ЧДС

ОА ДН
МИТРИ
РОСТОВС

Стый Димитрій
Мите. Ростовскій.

ОА ДИМИТРИЙ
МИТРОП РОСТ

СВТ ДИМИТРІЙ
МИТР. РОСТОВСКІЙ

О АГЮ
ДИ
МИ
ТРІЙ
ИТОПЛЕ
РОС
ТОВ
СКІЙ

СТ. ДИМИТРИЙ, МИТРОПОЛИТ РОСТОВСК.

СВ̀ТИТЕЛЬ ДИМИ́ТРІЙ
ЖИТЬ. РОСТО́ВСКІЙ

SFÂNTUL
IERARH
DIMITRIE
DE ROSTOV
21 septembrie

28 Octombrie

Sfântul Ierarh

Dimitrie

Mitropolitul Rostovului

editorialiştii Bisericii
icoane articole rugăciuni

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie	Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov	Sfântul Ierarh Dimitrie al Rostovului
26 OCT	27 OCT	28 OCT

"Dacă nu iubești postul și nu te nevoiești cu înfrânarea generală a tuturor poftelor tale, nu vei avea niciodată limpezime duhovnicească, judecată dreaptă și rezultate pozitive în războiul contra patimilor. Astfel îți vei consuma viața în întunericul tulburării și al lipsei de înțelepciune și vei lua ca răsplată alungarea de la fericirea cerească."
Sfântul Dimitrie al Rostovului
1629 - 1709

„Sufletul și trupul sunt cetățile tale, patimile sufletești și cele trupești sunt robii tăi, supușii voii tale.

Gândurile bune sunt oastea ta căreia îi dai porunci: *„Duceți-vă !”*, și se duc ; *„Veniți !”*, și vin (Mat. 8,9)**.”**

Sf. Dimitrie al Rostovului

Calea Împărătească, Edit. Sofia, București, 2011, pag. 15.

Bucură-te, Sfinte Dimitrie al Rostovului!